

Bjornson's Synnøve Solbakken

George T. Flom

A

000671188

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

LIBRARY

UNIVERSITY OF
CALIFORNIA
SAN DIEGO

x

Digitized by the Internet Archive
in 2007 with funding from
Microsoft Corporation

BJØRNSTJERNE BJØRNSON IN 1904

Bjørnson's Synnøve Solbakk

*EDITED WITH INTRODUCTION, NOTES
AND VOCABULARY*

BY

GEORGE T. FLOM, A. M., PH. D.

PROFESSOR OF SCANDINAVIAN LANGUAGES AND LITERATURES
AND ACTING PROFESSOR OF ENGLISH PHILOLOGY
STATE UNIVERSITY OF IOWA

CHICAGO, U. S. A.
JOHN ANDERSON & CO., PUBLISHERS

1905

Jan. 3, 1906

(2nd edit. Sept. 1913)

COPYRIGHT, 1905, BY
JOHN ANDERSON PUBLISHING CO.

PREFACE.

This book is the first American edition of a Norwegian text for school or college use. The want of such an edition of a text suitable for first year reading has been felt for a long time by teachers of the Scandinavian languages both in this country and in England. Modern language instruction has since the early nineties included the modern Scandinavian tongues as elective and graduate study in practically all the chief universities of the country and in the West in many smaller colleges.¹ The difficulties with which the teacher of those languages has had to contend may be realized when it is said that down to 1892 there were practically no helps at hand for the study of either Norwegian or Danish.² In 1892 appeared J. Y. Sargent's *Grammar of the Dano-Norwegian Language*, Oxford, England. Since then have been published P. Groth's *Dano-Norwegian Grammar*, New York, 1894, and J. E. Olson's *Norwegian Grammar and Reader*, Chicago, 1898. No text edition of a Norwegian writer has heretofore been published.³ It is believed that the present edition will therefore supply an actual and urgent need, and the editor sincerely hopes that it may do something toward facilitating the study of the Norwegian language in this country.

¹Scandinavian was first introduced as a university study in this country in 1859. See article by me entitled "*Nordiske Studier i amerikanske Universiteter*" in *Amerika* (Madison, Wis.) for September, 1898.

²For Swedish there existed e. g. May's *Grammar*, which is so full of blunders, however, as to be practically useless.

³Nor has any as yet appeared of a Danish or Swedish text.

Nothing in the modern literature of Norway is so suited to early reading in a course in Norwegian as Björnson's peasant stories. The language is simple, the sentences are short-cut and clear, they contain an abundance of characteristic idioms and turns of expression, and they offer the student the best of opportunity for acquiring the vocabulary of every-day colloquial speech. Björnson's style is nowhere more natural and more charming; there is not in the whole range of Norwegian literature anything that reproduces so superbly the peculiar genius of the Norwegian language. Almost any one of the peasant stories might have been selected. However, none of the others occupies such an interesting place in literary history as *Synnöve Solbakken*. None of the others perhaps either has appealed so to English readers. Investigation also shows that *Synnöve Solbakken* has in this country been almost universally read in a first year's course in the language, frequently along with Björnson's *Smaastykker* and a work from some other Norwegian writer.

This edition has been prepared specifically with a view to the needs of the beginner in the language. As regards method it may be suggested that the book should be taken early in connection with the grammar. Norwegian inflexional forms are exceedingly simple, much more so than Swedish, infinitely more so than German or even French. It is believed that after about a dozen lessons covering the broad facts of the language, the finer distinctions in the pronunciation of the cultured speech of Norway, the morphological, syntactical and idiomatic peculiarities of the language as differing from English can best be and should be taught in connection with the reading of the text before one. The notes have been prepared with this in view; they are explanatory where real diffi-

culties exist; they are often intended also merely to call the student's attention to some characteristic of the language which, because it differs from English, he should not fail to notice.

The text has been normalized in accordance with J. Aars' *Norske Retskrivningsregler med alfabetisk Ordliste*, 14th edition, 1900, and Aars, Hofgaard and Moe's *Om en Del Retskrivnings- og Sprogspørgsmaal; Redegjørelse til det kongelige Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet*, 1898. The vocabulary is intended to be complete for all the meanings found in the text (but see Explanatory Note p. 163) In the introduction I have thought it desirable to discuss Björnson's life merely down to the time represented by our story, *En glad Gut* and *Arne*.

For a detailed discussion of Björnson's life and writings the student may be referred to Chr. Collin's great and scholarly work on the poet entitled *Björnstjerne Björnson*, now in the process of publication, and to which I am indebted for many facts in the introduction. Collin's work is truly epoch-making and will hereafter be indispensable to every student of Björnson. I also acknowledge obligations to Jaeger's excellent *Norsk Literaturhistorie* and to a thoroughly appreciative study of Björnson by William Morton Payne in *The International Quarterly* for 1903.¹ In the preparation of the notes Hofgaard's *Norsk Grammatik til Skolebrug*, 39te Tusende, 1898, and Falk and Torp's *Dansk-Norskens Syntax i historisk Fremstilling* have been of much use to me. Other works to

¹Of the extensive Björnson literature I may here mention also: Just Bing, "Ja, vi elsker dette Landet", pp. 1-22 in *Norske Digte og Digtere*, Christiania, 1898; H. H. Boyeson, *Essays on Scandinavian Literature*, New York, 1895 (pp. 1-104 are on Björnson); and the article on Björnson in N. Rolfsen's *Norske Digtere*.

which I am indebted are listed on page 160 of this book. Especially must I mention here Poestion's excellent little *Lehrbuch der Norwegischen Sprache*, 2te Auflage, 1900 (Die Kunst der Polyglottie, 28ster Teil). Other works not mentioned which should be in the hands of every teacher of Norwegian are Falk and Torp's *Dansk-Norskens Lydhistorie*, Christiania, 1898; Hofgaard's, *Omrids af Lydlæren*, Christiania, 1890; Otto Jespersen's *Fonetik*, Copenhagen 1897-1899; A. B. Larsen's *Oversigt over de norske Bygdemaal*, Christiania, 1898; Jacob Lökke's *Modersmaalets Formlære*, Christiania, 1855; Johan Storm's *Om Tonefaldet i de skandinaviske Sprog*, 1874; also the same author's "Norsk Lyðskrift med Omrids af Fonetiken" in *Norvegia I*; "Ibsen og det norske Sprog" in *Henrik Ibsen, Festkrift*, Bergen, 1898; Aug. Western's *Norske Rettskrivningsordlister*, 4th edition, Christiania, 1887, and Kr. Mikelsen's *Dansk Sproglære*, Copenhagen, 1893, Poestion's *Lehrbuch der Schwedischen Sprache* and his *Dänische Sprache*. For supplementary study or continued reading in the language J. Brynildsen's *Norsk-Engelsk Ordbog*, Christiania, 1892, is to be recommended to the student. This contains the native idioms and specifically Norwegian forms and words which are found in such large numbers in Björnson, Ibsen and Lie. A Larsen's *Dansk-Norsk Engelsk Ordbog*, 3rd ed., Copenhagen, 1897, so excellent for Danish is rather deficient for Norwegian. As suitable reading to follow Synnöve Solbakken may be suggested, besides any of the peasant stories, Björnson's *En Fallit* and *Geografi og Kjærlighed*, Kielland's *Novelletter* and *Skipper Worse*, Lie's *Fortællinger og Skildringer fra Norge* and *Den Fremsynte* or any of the later social dramas of Ibsen, preferably perhaps *En Folkefiende*, *Samfundets Støtter*, *Et*

Dukkehjem and *John Gabriel Borkman*. Of Ibsen's dramas *Brand* and *Peer Gynt* offer the greatest difficulties to the foreigner.

With the sincere hope that this book will meet with a favorable reception and that it may do something toward promoting the study of the Norwegian language in this country the editor submits it to the consideration of the teacher and others who are interested in that study.

GEORGE T. FLOM.

The State University of Iowa.

August, 1905.

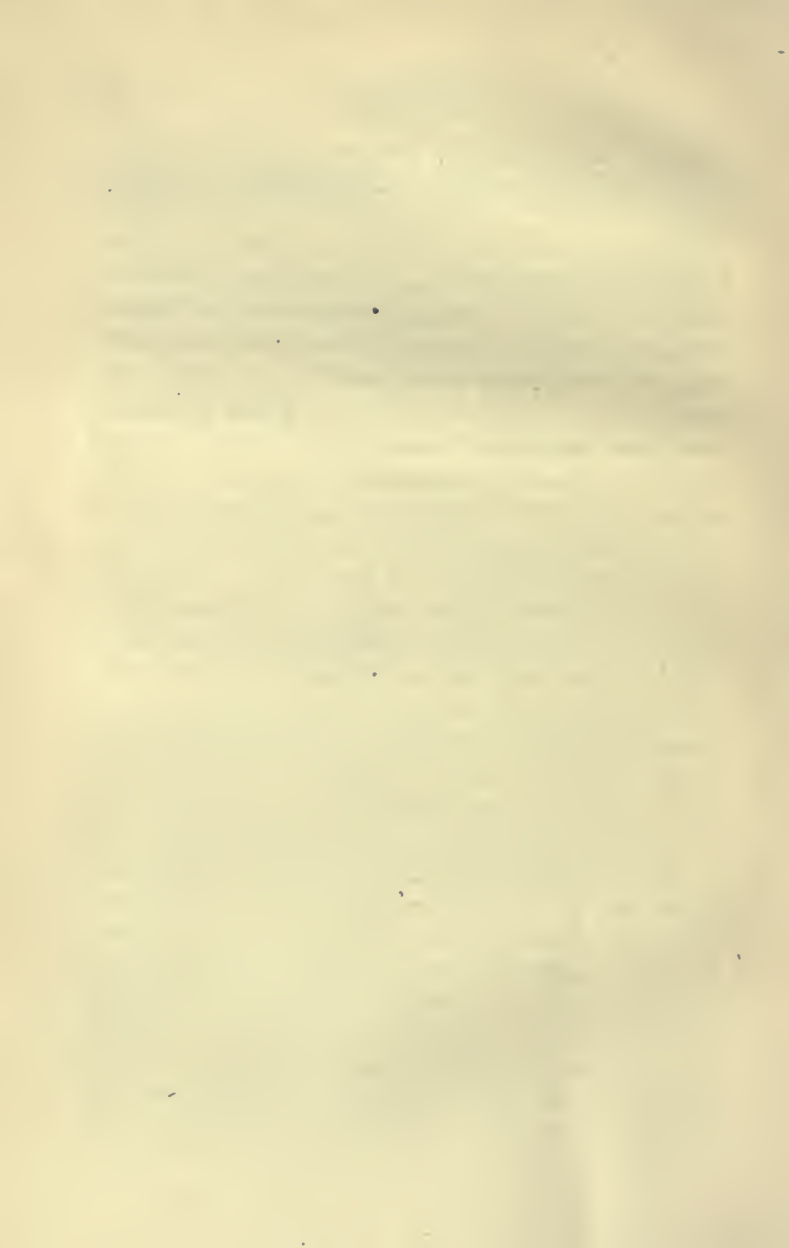

TABLE OF CONTENTS

	PAGE
Introduction	XI
Text and Notes	1
Works referred to in the Notes	161
Abbreviations	163
Vocabulary	169
List of Strong and Irregular Verbs	201

ILLUSTRATIONS

Bjørnstjerne Bjørnson, frontispiece.

Bjørgan Parsonage, opposite page XII.

Næssset Parsonage in Romsdal, opposite page XII.

Bjørnson in 1854, opposite page XX.

Bjørnson in 1875, opposite page XXIV.

Aulestad in Gausdal, Bjørnson's Home, opposite page XXX.

INTRODUCTION

SKETCH OF BJÖRNSEN'S LIFE DOWN TO 1860.

In Bjørnstjerne Bjørnson the Norwegian national character finds its most typical living expression. In him are united in a higher degree than in anyone else those essential traits that go to make up the genius of the nation.

Though known to the English speaking world chiefly as a writer, Bjørnson has always taken an active interest in the affairs of his country. No one has held a more prominent place in the political history of Norway in his time or has had a greater influence upon the intellectual development of the country. In versatility of genius and variety of achievements contemporary Scandinavia does not offer his equal. Lyric poet, novelist and orator, he stands without a peer in all, while as a dramatist most will perhaps accord him a place second only to his great compatriot Henrik Ibsen. In the collective influence exerted on his age in his own country he far outranks any of his contemporaries. He is the nation's chief representative; he is the great Norwegian of the century.

Bjørnstjerne Bjørnson was born of the parents Peder and Elise Bjørnson at the old parsonage of Björgan in Kvikne parish in Österdalen on the eighth of December, 1832. Kvikne lies high up in the Dovre Mountains secluded and removed from the outer world. In the autobiographical sketch entitled

Blakken, written in 1868, the author gives us the following picture of Björgan parsonage: "the place lay so high that grain did not grow there; the cold was such that I did not dare to touch the latch of the street door, because my fingers smarted on the iron. My father who was born near the Randsfjord, and therefore well hardened to cold, had to wear a mask before his face as a protection against the cold when driving to the distant annex. The snow often lay even with the second story in the large dwelling, while the smaller houses of the place were buried entirely, hills, bushes and fences levelled....so that the whole country lay like an ocean of snow." In this inaccessible region there was little intercourse with the rest of the world; primitive notions had not been modified much by modern culture. The men of Kvikne bore a bad reputation for unruliness in those days, and the minister, who was at the same time to a certain extent the guardian of law and order, had no easy task. The last minister had fled from the parish and refused to return and Björgan had been without a pastor many years when Peder Björnson was appointed to the charge—because "it was believed that he would be able to manage a boat in a storm." On one occasion the champion fighter of the district appeared in the minister's study; but when he wanted to teach the minister the ways of the district he found to his terror that the minister first wanted to teach him his way; the minister promptly threw the champion down the stairs after which he was never again interfered with in the exercise of his duties.

As a child at Björgan, Björnson tells us in the sketch referred to, his playmates were Blakken, the family horse, a dog that taught him to steal sugar, a pig which he tried to teach how to eat out of a spoon, but which always insisted on eating

BJØRGAN PARSONAGE WHERE BJØRNSON WAS BORN

NÆSSET PARSONAGE IN ROMSDAL

the spoon, and last a cat, that unexpectedly had appeared in the kitchen one day. Whenever the horse Blakken followed his mother out into the field, the dog, the pig, the cat and little Björnson were companions at home.

When Björnson was six years old his father was transferred to Næset parish in Romsdal, one of the most picturesque spots in Norway. "Here in Næset parish," writes he in the same sketch, "one of the most beautiful estates in the country, as it lies there broad-bosomed between two confluent fjords, with the green mountains above, waterfall and farmsteads on the opposite shore, waving fields and life farther down in the valley, and out along the fjord mountains with promontory after promontory jutting out into the sea, and a large estate on each—here in Næset parish, where I might stand of an evening looking at the play of sunlight over mountain and fjord, until I wept as if I had done something wrong, and where I, when going down into the valley on my skis, suddenly might stop as if spell-bound by a beauty and a longing which it was beyond my power to explain, but which was so strong that immediately upon the highest ecstasy of joy I might feel the deepest confinement and distress, — here in Næset parish grew my impressions, but one of the liveliest is the one I have of Blakken."

In these surroundings Björnson passed the first twelve years of his life. The vividness with which the man of thirty-six describes the two homes of his childhood shows what a profound impression these extremes of nature left upon the mind of the boy. The savagery of Dovre, which lay reflected in its inhabitants, had left a very definite imprint upon his mind. As a child, he says, he had often stood upon the table

in the kitchen looking down into the valley longing to go there. It is undoubtedly, however, the nature of Romsdal that has had the greatest influence upon him. To it is due in a considerable degree the gentler note that runs through all his early pictures of peasant life. It is the genial Næsset that we meet again in his first tale *Synnöve Solbakken*.¹ But Björnson mingled much with the peasants in Romsdal and he learned to know them and their life thoroughly; he saw that even in Romsdal the peasant's life was one of hard toil for which he reaped but scant reward. It is clear that this acquaintance with the peasant in his daily work must have safeguarded Björnson against that hyper-romantic idealization of the peasant which was the chief mark of the literature of the time.

In 1844 Björnson was matriculated at Molde School, where he remained until 1849, from his twelfth to his seventeenth year. Björnson did not distinguish himself in his studies; he disliked the confinement of the school-room, and the strict regulations according to which the school was governed were distasteful to his nature. In the poem *Gamle Heltberg* he has characterized Molde School in not very favorable terms in the following stanza:

Jeg gik paa en liden meget pyntelig Skole,
 paa hvilken baade Kirke og Stat kunde stole.
 Den dreied helt stilfærdig i Stats-maskineriet,
 og skjönt det kunde høres paa Hjule-knirkeriet,
 at sjælden den smurtes av Aandens Talg,
 Saa var paa hine Kanter slet intet Valg:
 Vi maatte gaa der, til vi blev store.
 Jeg gik der ogsaa, — men læste Snorre.

¹The severe Norwegian nature was first introduced into Norwegian literature by Henrik Ibsen in *Brand* in 1864.

At the age of thirteen Björnson started a handwritten paper among the students at Molde, to which he gave the high-sounding title "Liberty." In this students' paper he wrote several poems, but none of these earliest literary efforts have been preserved. Björnson read much at Molde. From the first he became acquainted with the popular tales of Asbjörnson, and he read the romances of Walter Scott and the comedies of Ludvig Holberg. He seems early to have liked the Danish poet Oehlenschläger, and particularly his modernizations of the Old Norse myths and heroic stories. But his special favorite among modern writers was undoubtedly Henrik Wergeland. Of the early literature of Norway he now became acquainted with Snorre, whose *King's Sagas of Norway* in the translation of Jakob Aal soon came to have a fascination for him to the exclusion of almost everything else. Through them Björnson's interest in Old Norse history was aroused. These sagas, told in the inimitable style of Snorre, who has been called the greatest historian of the Middle Ages, exercised a powerful influence upon Björnson. Snorre's account of the heroic age of Norway stirred him to deeper patriotism for the Norway of to-day. It became an important factor in fostering that intense love of his country and his countrymen that has ever characterized Björnson.

Late in the autumn of 1849 Björnson was matriculated at Heltberg's *Studenterfabrik* in Christiania. Here he was to prepare himself for the University after which, according to his father's plan, he was to study for the theological examination. The years that followed became significant for the development of the future poet; it was a period rich in formative influences. Among Björnson's companions at Heltberg were

Asmund Olafsen Vinje and Henrik Ibsen. In 1851 Ibsen left to assume the post of theatrical director of the Bergen theatre; but his place was taken by Jonas Lie who came that year. It is an interesting thing to find these four at Heltberg's at this time, all of whom came to occupy such a leading place in the literature of the following half-century. In the poem referred to above, Björnson gives us a picture of life at Heltberg's and his three companions in two stanzas that have often been quoted:

Skjæggede Karle, tit over de tredive,
 og slugne paa hvert Ord, sad og trælledede bredved
 rejicerede Kropper paa sytten Aar,
 sorgløst galne som Spurv i Vaar.
 Kraftige Sjomænd, som stilt bag sin Disk
 havde beilet til Bogen, indtil Kreditor blev bisk
 og tog Varerne fra dem. *Nu* de læste "paa Laan".
 Og ved Siden dovne "Löver", — det var næsten som Haan!
 — Unge ærgjærrige, "norske" Jurister,
 "præler" og præke-lystne Seminarister,
 — Kadetter med en Skade paa Arm eller Ben,
 Bönder, hvem en Skole faldt altfor sen:—
her de alle vilde bryde i Latinen frem
 paa et Aar eller to, — imod otte eller fem.

De hang over Bænken, de laa imod Væggen,
 i hvert Vindu sad to, een just prøvede Eggen
 paa sin nyslebne Kniv i den blækkede Pult.
 Gjennem tvende aabne Rum var det dörgende fuldt.
 Lang og slaapen, i halvdröm, paa yderste Linje,
 sad og grunded for sig selv Asmund Olafsen Vinje.
 Anspændt og mager, med Farve som Gipsen,
 bag et kulsort, umaadeligt Skjæg Henrik Ibsen.

Undoubtedly no one exercised so great an influence upon Björnson as Vinje, the peasant's son from Telemarken. Vinje's education had begun late and he was already thirty-one years old when he and Björnson met at Heltberg's. Vinje was well versed in the literature of Norway, and he possessed moreover a considerable familiarity with European literature in general. His reading had also included history and he was something of a student of politics. Through his wider knowledge and a certain original way of looking at things he had considerable influence over Björnson. Particularly during the first two years in Christiania does Björnson seem to have been much together with Vinje. Certain it is that he learned much from him, though he was never influenced by that pessimistic vein which is often so noticeable an element in Vinje's character.¹

At Heltberg's Björnson received a good knowledge of Latin and some familiarity with Latin literature. Heltberg seems to have imparted to his pupils not a little of his own

¹ Vinje's attitude toward Björnson was schoolmasterly, an attitude that he never seemed quite able to get away from even when Björnson had gained wide recognition as a poet. Between the years 1858 and 1868 Vinje published a paper under the name *Dølen* (The Dalesman), in which he discussed in a very interesting fashion the most varied subjects of current interest, political, educational and literary. *Dølen* was printed in a form of the "Landsmaal" patterned somewhat after Vinje's own dialect of Tinn in Telemarken. In it he reviewed Björnson's *Arne* upon its appearance in 1859, finding fault with its romantic coloring. In a later article he criticizes severely Björnson's portrayal of the peasant character and Norwegian peasant life, and he does not think that Björnson holds out much promise as a writer. It was, however, in accord with Vinje's character to hold himself aloof from the popular homage which in a short time became Björnson's share. Vinje rarely took part in any movement; his attitude was always critical and negative. The language movement is the only one into which he ever entered actively. He scorned that which was popular because it was blind and uncritical. And so his attitude toward Björnson's peasant stories was in reality not aimed so much at Björnson himself as at that blind following which a successful writer often receives.

enthusiasm for the Latin language and literature. In this connection it is interesting to note that Ibsen's first drama (*Catilina*, 1848) is, as the title indicates, Latin in subject. Björnson was however more powerfully drawn by the literature of Norway and the modern literatures of Europe. As he began very early to take a deep interest in the movements and the events of the time, so he turned with preference to the literature of the present. In 1851¹ he wrote a play, *Valborg*, dealing with the emigration problem. This was offered to the Christiania theatre and accepted, and the author received a free admission ticket to all the regular performances of the theatre. In the meantime Björnson, however, having become dissatisfied with the piece, requested its return and destroyed it. But he became at this time a frequent attendant at the theatre. From the first the theatre had a strong attraction for him, and it no doubt exercised a greater influence on him during the following years than any other thing. In Heltberg's school as at Molde the only branches of study in which Björnson especially excelled were Norwegian and French. His "stylistic exercises" in Norwegian are said to have been models of excellence. During the last part of his preparatory course he held a position as tutor in Norwegian style.

Björnson had found Molde School tiresome; and the quiet village offered little of interest to him. Those years were a period of much reading and Snorre was his constant companion. In Christiania he entered an entirely different atmosphere. The varied life of the capital attracted him and he gave himself up wholly to these new surroundings. He drew

¹At the close of that year, it seems, rather than the beginning of the following year.

inspiration from his associates, from the people he met, the theatre, and from the great men of the day whom he heard in the halls of the "Storthing." One of Björnson's companions at the time has said that he possessed a remarkable ability for meeting and becoming acquainted with the prominent men of the capital; he had a dignified self-possessed air about him that won for him the respect of his elders.

In August, 1852, Björnson took the *examen artium*. In the following year he remained at home in Romsdal. In June, 1853, his father removed with his family to Søgne near Kristiansand, where he had accepted a call, and Björnson returned to Christiania to enter the University. Björnson had received from his father a monthly allowance of eight *Speciedaler* (equivalent to about \$8.50). The condition of the allowance was that he should study for the ministry. Björnson had passed the *examen artium* with only moderate grades. The prescribed course he found irksome and he felt himself more than ever drawn to a literary career. When in December, 1853 he wrote to his father his refusal to prepare himself for the profession of a minister, and gave his reasons for the decision he had made with regard to his own future, the allowance was promptly withdrawn.

Among Björnson's early companions in Christiania was Paul Botten-Hansen, with whom he was on the most friendly terms. Henrik Ibsen had already in 1851 left Christiania as has been said above. The two do not seem to have been specially attracted to each other. Jonas Lie, who came to the capital in 1851, became from the first Björnson's firm friend and admirer. Ole Vig, the editor of *Folkevennen*, he knew, and he counted among his acquaintances both Andreas Munch and Johan Sebastian Welhaven, the two foremost

writers in Norway at the time. Among Björnson's new friends in 1854 must be mentioned especially Ernst Sars, who entered the University in the fall of 1853. "The Students' Union" had a hand-written paper which they called *Samfunds-bladet*. Early in 1854 Björnson was elected joint editor with Ludvig Daae, and a little later Sars was added to the staff. Björnson was much together with his companions and he rarely missed a performance at the theatre. And he also read very extensively in the modern literatures of Europe at this time, especially the drama. Next to the literature of Norway he is naturally best acquainted with Danish literature. Oehlenschläger had early been a favorite. He was familiar with Heiberg and Hostrup, whose comedies just then occupied the chief place on the repertory of the Christiania theatre. But the Danish drama does not seem to have appealed to him. On the other hand, he was drawn to the Danish religious writer Sören Kirkegaard and to Nicolai Grundtvig, one of the most powerful preachers of the Gospel that the Scandinavian countries have produced, and who just about this time had preached in Christiania, where young Björnson heard him.

Among German writers it was especially Lessing that he read at this time, as he a few years later in Copenhagen, in the winter of 1856-57, became a close student of Goethe and Schiller. The German romanticists, however, he finds tiresome; and as for English literature, barring Shakespeare, he knows as yet little of it. There can be no doubt that his interest lay far more with the French than any other foreign literature. But while the classicists have little attraction for him, he devours everything from contemporary French literature that comes into his hands. His special favorite is Scribe,

BJØRNSTJERNE BJØRNSON IN 1854

who undoubtedly exercised not a little influence upon his own dramatic method as developed in the following years. The short sentences and that directness of style which Björnson begins to employ at this time may also in a measure be due to Scribe; although it would be difficult to determine how much is Scribe's and how much is due to Snorre and the speech of the Romsdal peasant.

Björnson's journalistic career may be said to have begun with his joint editorship with Sars of the students paper *Samfundsbladet*. It is, however, not long before he appears as a regular contributor to the chief papers in Christiania. According to J. Lindseth (in Collin's *Björnstjerne Björnson*, p. 178) he had already before the close of 1853 become correspondent for *Kongsberg's Adresse*. On the fifteenth of January he contributes his first article to *Morgenbladet*.¹ It was a review of a recent book, *En Nytaarsbog*, in which he presages the advent of a new literary revival in Norway. The review attracted the attention of Börge Hjelm, who made Björnson aesthetic editor of *Krydsren*,² and at the same time correspondent for *Drammens Tidende*.³ Furthermore in March he received an appointment with *Christianiaposten*⁴ as reporter of the sessions of the Storting. He was therefore at this time connected with the three leading papers in Christiania besides being editor of the students' paper. When his connection with *Christianiaposten* was broken off not long after, he was appointed to edit the same department in *Kryd-*

¹The Morning Journal.

²The Cruiser, edited by Dittmar Meidell. Its name was changed to *Aftenbladet* (The Evening Journal) in 1855.

³Drammen News.

⁴The Christiania Post.

seren. In March also he was made theatrical critic for *Morgenbladet*, in which capacity he made his debut by an article on "The Women of the Norwegian Stage." In this article, which appeared in *Morgenbladet*, March 15th, Björnson takes his brother critics to task for the shallowness of their criticism. He finds fault with the Danish theatre and the prima donna of the Danish troupe Madam Schrumpf and praises the work of the young Norwegian actress Louise Svendsen, who had hitherto been assigned only minor roles. The article is significant because it was in effect a declaration of war against a Danish theatre in the capital. It inaugurated a bitter fight between the Nationalists and the conservative pro-Danish element which culminated in the famous battle of the theatre on the sixth and the eighth of May, two years later. During these two years Björnson developed a truly marvellous activity as a writer for the papers of Christiania and a correspondent for the provincial press. In the fall of 1855 he was attached to *Morgenbladet* as its regular dramatic editor, and in the early part of 1856 he began to publish his own paper *Illustreret Nyhedsblad* (Illustrated News).

Björnson's appearance in Christiania as literary and dramatic critic really marks the beginning of a new era in Norwegian literature. His fearless attacks upon the literary tendencies of the time and the hostile attitude which he assumed toward what he termed the danomania of the capital were calculated to create violent opposition at once. Björnson pleaded for a truer representation of Norwegian life on the Norwegian stage; through it he paved the way for a more realistic portrayal of life in Norwegian literature. The first works in that literature which may properly be called realistic are

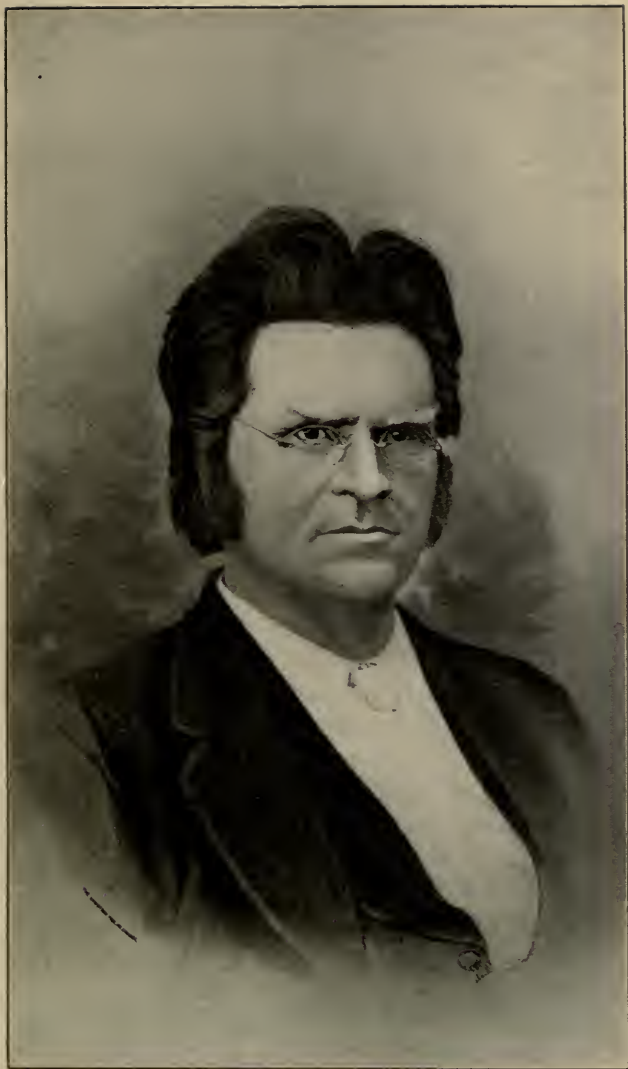
Ibsen's *De Unges Forbund*, which appeared in 1869, and Björnson's *Redaktören*, published in 1875. The movement is foreshadowed in Ibsen's *Kjærlighedens Komædie*, 1862, and in Björnson's *De Nygifte*, 1865; but its beginnings may be traced as far back as 1854-56. It is significant that the first rough draught of *De Nygifte* dates back to the year 1855. Out of that draught grew in 1856 the saga-drama *Mellem Slagene* (Between the Battles) and in 1865 the modern social drama *De Nygifte*.

In order to understand the condition in Christiania at that time it will be necessary to recall that Norway's separation from Denmark was only four decades old. During the union with Denmark the language of official life and of cultured intercourse was Danish, and of-course Danish had also become the literary language of the country. For a hundred and fifty years the two countries had had a common literature, to which Norway had contributed many of the most illustrious names, among them Ludvig Holberg, the father of modern Danish-Norwegian literature. But this literature was written in the Danish language, even though that language, as spoken in Norway, differed much in point of pronunciation from Danish as spoken in Copenhagen. Even after its political separation from Denmark Norway continued to be intellectually dependent upon Denmark. In the thirties and the forties the language began to undergo a more rapid process of nationalization especially through the influence of Henrik Wergeland and Asbjörnson's folk tales. In the meantime two parties had arisen, the one styling itself the Conservative, believing that a Norwegian literature and Norwegian culture must be largely an outgrowth of the past, while the other, the National party, wished to break away entirely

from everything that was Danish and to develop a literature entirely independent of foreign influence and traditions.

In 1837 a new theatre had been opened in Christiania with a play by Andreas Munch. The presentation of Wergeland's *Campbellerne* on January 28th of the following year became the occasion for a conflict between the two factions in which the Conservatives were victorious. Since then the theatre of the capital had been in Danish hands and as a rule only Danish talent had been employed, as it was predominantly Danish plays that found a place on the repertory of the theatre. For a time this could not very well be otherwise, for Norway had as yet no drama that was representative of the nation. But as long as only Danish actors were employed Norwegian life could find no true portrayal on the Norwegian stage. The director of the theatre had from time to time engaged Norwegian talent but only for the minor roles, and there were constantly new actors being imported from Denmark.

Björnson's program was that Norwegian plays should have the same chance as foreign plays, that Norwegian actors should not only have equal chance with the Danish but that in the future only Norwegian actors were to be engaged, while the Danish actors who had been associated with the Christiania theatre should be allowed to remain. He wished for the gradual Norwegianizing of the stage; everything that savored of foreign dependence was to be abolished. In the early part of May, 1856, a new Danish actor Ferdinand Schmidt was engaged as guest in Hostrup's *Gjenboerne*, to be given on May sixth. On this occasion Björnson's party, which numbered about six hundred, including many students,

BJØRNSTJERNE BJØRNSON IN 1875

among them both Vinje and Lie, made a demonstration, which if not entirely successful, showed at any rate something of the strength of the "Opposition" as they were called by the Conservatives. On the eighth of May Björnson published an exceedingly well-written article in *Morgenbladet* under the head "The Pipers Programme," which had the effect of arousing to active support many who before had shown little interest in the questions at issue. When the fight was taken up again on the evening of the eighth of May Björnson's followers were in the majority and they reaped a decided victory. For two months longer, until his resignation as dramatic editor of *Morgenbladet*, Björnson carried on the fight in that paper. Seven years later the Norwegian theatre in *Møllergaden* (of which Ibsen had become director in 1857) and the Danish Christiania theatre were united under a Norwegian director, and in 1865 Björnson himself became its artistic director. And so in less than a decade the chief theatre of the capital had been transformed from a stronghold of Danish culture to an institution really representative of the nation.

Björnson's journalistic activity during 1854-1856 and especially the prominent part that he took in the movement just described placed him prominently before the people before he had become known as a writer of fiction. Many looked upon him as one from whom great things were to be expected. His name had also reached Denmark, and in Copenhagen he was regarded as the leader of the Norwegian school, and as the one who was to take a chief part in the literary revival that was to come.

In June, 1856, the reunion of Scandinavian students took place at Upsala. Björnson was sent there as correspond-

ent for *Morgenbladet*. It was a festive occasion that made the profoundest impression upon him. The narrow conventions of the capital had become distasteful to his nature. The larger Scandinavianism appealed to him. The freedom and good-fellowship that he met with everywhere inspired him; and it became a turning point in his career. In Upsala a young girl had given him a floral crown, selecting him as the one she liked best among the Norwegian students. As a young man he had longed to become a poet but had doubted his calling. Superstitiously he regarded this incident as a sign that he was after all to be a poet and that the hour had come. The impulse to write seized him. When he returned to Christiania he resigned his post as dramatic editor of *Morgenbladet* and, leaving Christiania, went home to Søgne, where he says he wrote and rewrote *Mellem Slagene* in two weeks. "I wrote down my impressions, but just because I first had lived it and then wrote, the picture received style and color, so that it attracted notice, and made me even more sure that now the hour had come. I packed up, went home, thought out, wrote and rewrote *Mellem Slagene* in fourteen days, left for Copenhagen with the finished copy in my trunk; I wished to become a poet and therefore for a while be there, where the appreciation was greatest, the art most developed. In that year came Thrond, Synnöve Solbakken and Halte Hulda" (Limping Hulda).

In 1856 Björnson had begun the publication of a weekly, *Illustreret Nyhedsblad*.¹ In this paper he had printed a number of shorter stories: *Aunun*, *Ole Stormoen* and *Et*

¹For the purpose of helping a poor printer from Molde. (Collin, *Björnsterne Björnson*.)

farligt Frieri, the last being also rewritten in "Landsmaal." Here also he began in July *En munter Mand* continued in later numbers from Copenhagen. In this way began a marvelously fertile period of three years, in which appeared not less than three longer novels of peasant life, besides many shorter sketches, superior to anything of the kind that had appeared in Norwegian literature before, and which gained for their author the homage of all Scandinavia. In March, 1857, the first fruit of his sojourn in Copenhagen appeared, — *Thron*d or as the title ran *Min første Fortælling*. The little sketch was written in the fall of 1856. *Mellem Slagene*, written at Søgne in July, 1856, was published in 1857, as also *Halte Hulda* and a rough draught of the longer story *Arne*. *Synnöve Solbakken* appeared in 1857, being first printed as a serial in *Illustreret Nyhedsblad*, *Arne* in 1858 and *En glad Gut* in 1860. In addition to *Thron*d he had in the meantime published several short stories: *Bjørnejægeren* and *Faderen* in 1857, and *Örneredet* in 1858. In 1860 these four together with the two versions of *Et farligt Frieri* were published collectively under the title *Smaastykker*. With these belong the autobiographical sketch *Blakken* written in 1868, and *En Livsgaade*, 1869. To the longer peasant stories finally are to be added *Jernbanen og Kirkegaarden*, 1865, *Fiskerjenten*, 1868 and *En ny Feriefart* 1869. In 1872 a new edition of all the peasant tales, including *Brudeslaatten*, now printed for the first time, was published in two volumes under the title *Fortællinger*. The following dramas also belong to the period: *Kong Sverre*, written in Rome in 1861, published in 1862; the dramatic trilogy *Sigurd Slembe*, written in 1862, but not published till 1864: *Maria Stuart i Skotland* published in 1864, and *Sigurd Jorsalfar* in 1872. *De Nygifte*, a comedy, appeared in

1865, and the epic romance, *Arnljot Gjelline*, in 1870, in which year he also published his collected Poems and Songs (*Digte og Sange*).

Björnson's two earliest pieces, *Mellem Slagene* and *Thron*, are in a way slight, but they are important in that they mark an entirely new departure in Norwegian literature. In style and general character they were so widely different from anything that had preceded as to attract immediate attention. While they no doubt accentuate unduly traits which Björnson believed he had discovered to be peculiarly Norwegian, they portray for the first time certain qualities of the peasant's character in unmistakable colors. In *Synnöve Salbakken*, however, Björnson appeared in perfect mastery of his art. In order to understand its influence at the time it will be best to go back a little.

There had before Björnson appeared no work that portrayed intelligently and sympathetically the Norwegian character. The collecting and publication of the folk-songs and the fairy tales by Jörgen Moe and P. A. Asbjörnson had called to life a considerable literary activity. A period of extravagant national romanticism followed; but while much was written about the peasant, little attempt was made to portray him as he actually is in his daily life. The peasant was idealized, regarded as living apart in an idyllic world of his own. No one had succeeded in drawing a realistic picture of peasant life. To be sure, C. P. Riis had attempted to do so in his *Til Sæters* as Nicolai Östgaard in *En Fjeldbygd*, but the former did not possess the necessary familiarity with the peasant, while Östgaard, who had lived in the country the greater part of his life and therefore knew the life of the peasant, lacked the abil-

ity to portray the deeper side of the peasant's character, and his sketches, which are written in a heavy style, are in reality nothing but descriptions of peasant life and activities. Björnson, however, possessed the two-fold qualification. He knew the peasant thoroughly; he was himself of peasant stock on his father's side but one generation removed. His early days were passed in close contact with the peasant and he had learned to know him in his daily toil, as he was in real life. Above all he knew the serious side of the peasant character; and this he was the first to introduce into Norwegian literature.

Björnson too, however, stands to some extent under the influence of the time. He places his peasants in an idealized environment and the environment in turn reflects upon the characters a measure of romance. Through the influence of the fairy tales and the popular poetry, the romantic poets had come to invest the Norwegian peasant with a highly poetic temperament. Poet as he was, Björnson also, yielding to the tendency of the time, endowed his own creations with something of the trait which the age had come to accord the peasant as his by right. There is something of the poet in all these peasants of Björnson. They are all able to tell an interesting story or to turn into song the events of their life. The sad story of the schoolmaster Baard and his brother Anders, told by Öyvind's mother, and the charming little story of the minister's son and the bailiff's daughter, from Ingebjörg, are illustrative of this. In the sketch *Thrand*, when Alf, who lives with his wife in the mountain-forest, removed from the rest of his fellows, with whom he rarely speaks even when he comes down to the valley, breaks his silence it is to

tell to Thrand the fantastic tale of Blossommen; even the repulsive Aslak is able to weave a thrilling story out of the circumstances surrounding his birth. *Arne* is the story of a boy who is filled with a deep sense of imprisonment in his home which is surrounded on all sides by mountains. He longs to see what there is beyond; and this longing gradually finds expression in stanzas of a beauty that has rarely been surpassed. Similarly when Synnöve receives the letter from Thorbjörn on his sick-bed she gives vent to her feelings in another song of the most exquisite lyric beauty. The story *Arne* is characteristic of the whole series and it is not without significance that in the collected tales published in 1872 Björnson placed it first in the series, so that the fairy-tale of the Juniper with which it opens comes to form a kind of introduction to the peasant novels in general.

Between the Battles was the first fruits of Björnson's studies in Old Norse history. In *Thrand* he made his first effort to portray the modern Norwegian peasant. Thus he studies the saga-period and modern life simultaneously and in the following years we find him always at work at the same time on a saga-drama and a story of peasant life of to-day. This is of importance for an understanding of Björnson's manner and his general literary method. In this connection it is of interest to note that in *Mellem Slagene* the character Einar Veitten is taken from real life, from Björnson's own surroundings in Romsdal, as Chr. Collin informs us.

In the energetic brevity of the saga-style Björnson had discovered an element that was closely related to the terse speech of the peasant. Björnson wished to point out the essential similarity between Snorre's Norsemen and the Norsemen of the

AULESTAD IN GAUSDAL, BJØRNSEN'S HOME

present time. Between the Norway of the heroic age and the Norway of to-day, relatively so unimportant by comparison, there lay a night of four hundred years, in which the country, at first ravaged by the dread Black Death, then subject to foreign rule, had come to occupy a position of dependency in the long union with Denmark. During this time its language had sunk to the position of mere dialects, and the Danish language and Danish culture had replaced the native language and culture among the upper classes. In showing that the peasant of to-day possessed a language which not only in outer form was genuinely Norwegian, as opposed to the language of official life and of literature, but which in its very genius was closely related to the speech of the old Norsemen and the language of the sagas, Björnson established a connecting link between the Norway of to-day and the Norway of the heroic age. To quote Boyeson: "The lesson that Björnson set out to teach his countrymen was that this Norwegian peasantry were the real representatives of the Norse nation; that they had preserved through long years of tyranny and foreign oppression the historic characteristics of their Norse forefathers, while the upper classes had gone in search of strange gods, and bowed their necks to the foreign yoke; that in their veins the old strong saga-life was still throbbing with vigorous pulse-beats—this was the lesson which Björnson undertook to teach his countrymen, and a very fruitful lesson it has proved to be. It has inspired the people with renewed courage; it has turned the national life into fresh channels and it has revolutionized national politics."

The discovery of this element in the native language of Norway as something distinctly national belongs to Björnson.

The representation of it in the speech of the peasant was something absolutely new in Norwegian literature; it is the distinguishing mark of Björnsonian prose.

We have discussed briefly some of the things that made Björnson's stories so noteworthy. With them the romantic period came to a close; they inaugurated a more realistic tendency in Norwegian literature. And in that whole period no work stands out so prominently as *Synnöve Solbakken*. It has in it yet that which belongs to a bygone time and still it contains much that was indicative of the coming period. As someone has said it is that work from which we get the broadest outlook back into the past and forward into the future.

• Bjørnsons

Synnøve Solbakk

2010.01.15

0.1/0.1/0.1 = 0.1/0.1/0.1

Første Kapitel.

I en stor Dal kan¹ der være et til alle Sider fritliggende,² høit Sted, som Solen bærer Straaler paa, fra det³ den gaar op, til den falder. Og de, som bor tættere under Fjeldene og fjeldnere faar Sol, falder da hint Sted en Solbakke. Den, hvorom⁴ her skal fortælles, 5
bode⁵ paa en saadan, hvoraf Gaarden havde sit Navn. Der lagde Suen sig sidst om Høsten, der braanede det⁶ ogsaa først om Vaaren.

¹Kan, *may*. The modal auxiliary *kunne* denotes ability, possibility and permission. It corresponds, therefore, more closely to German *können* than to English 'can,' but is more generalized than these.

²In general the present participle is much less common in Norwegian than in English, except in such adjectival use. Especially should its purely adjectival force after *være* be noted, it can not, as in English, form a tense. Et til alle Sider fritliggende, høit Sted, *a high place, exposed to all sides*. ³fra det, *from the time*. ⁴hvorom is a relative compound standing for *om hvem*. Such relative compounds, formed of the preposition of the clause and the adverb *hvor*, may in Norwegian take the place of the preposition and the relative pronoun whether the antecedent is a thing (as German *wovon woran*, etc.) or a person (contrary to German). Cf. the French 'dont' for 'de qui' and 'où' for 'auquel, dans lequel,' etc. ⁵Weak verbs ending in a vowel form their preterite in *ede* or *de* (*dde*). The latter is the form in the spoken language of the cultured and is now common in literature, regularly so written in Ibsen and Bjørnson. The principal verbs that add—*de* (*dde*) in the preterite in the spoken language are: *bety*, *blø*, *bo*, *bry*, *gro*, *naa*, *raa*, *ro*, *sa*, *sa*, *spaa*, *sy*, *tro*; *ha*(*ve*) is also to be included here, of which the preterite is pronounced *hadde*, written *høvde* or *hadde* (never *hade*). ⁶det, impersonal.

Gaardens Fiere var Haugianere¹ og kaldtes Læjere, fordi de havde det travlere med at læse i Bibelen end andre Folk. Manden hed Guttorm, og Konen Karen; de fik en Gut, som døde for dem, og i tre Aar² kom de ikke paa den østre Side af Kirken. Efter dette Tidsforløb fik de en 5
 Gente, som de kaldte op efter Gutten; han havde hedt Sybert, og hun blev døbt Synnøve, da de ikke fandt noget nærmere. Men Moderen kaldte hende Synnøve, fordi hun, saa længe Barnet var lidet, havde for Vis at lægge "min" til, og det syntes hende at falde lettere. Hvor- 10
 dan det var og ikke var;³ den Tid Genten blev større kaldte alle hende Synnøve efter Moderen, og de fleste⁴ sagde, at i Mandeminde var ikke saa fager en Gente vokset der i Bygden som Synnøve Solbakken.

Hun var ikke gammel, før de hver Præken-Søndag⁵ 15
 tog hende med i Kirke, skjønt Synnøve i Fødsningen ikke vidste bedre, end at Presten stod og skjendte paa Slave-Bent, som hun saa sidde⁶ lige nedefor Prækestolen.

¹Hans Nielson Hauge, b. 1771, d. 1824, a well-known Norwegian lay preacher. He traveled about and preached in Norway and Denmark especially during the last decade of the 18th century. During the years 1804-1811 he was in prison in Christiania. Since 1815 he lived near Christiania in a home bought for him by his followers, who were called Haugianere. These form at present an important branch of the Lutheran church in Norway, as well as among the Norwegians in the United States. ²i tre Aar, *for three years*. Note the preposition in the Norwegian. ³hvordan det var og ikke var, *however that might be*. ⁴de fleste, note definite article. ⁵hver Præken-Søndag, *every Sunday there was service*. ⁶som hun saa sidde, etc. The verbs 'see' and 'hear' are followed by a predicate infinitive to the

Dog vilde Faderen, at hun skulde være med — "for at faa Banen," sagde han; og Moderen vilde det samme, "da ingen vidste, hvorledes hun imidlertid blev passet hjemme."

Var der paa Gaarden noget Lam, Rid eller nogen 5
liden Gris, som vantrivedes, eller en Ko, noget ondt¹ kom
over, blev det altid givet Synnøve til Eiendom,² og Mo-
deren syntes vide,³ at fra den Stund kom det sig; Fade-
ren trode⁴ ikke rigtig, det kom deraf, men "det var i alle
Fald⁵ det samme, hvem af dem eiede Fæet, naar det blot 10
trivedes."

Paa den andre Side af Dalen og tæt under det høje
Fjeld laa en Gaard, som hed Granliden, saa kaldet, fordi
den laa midt i en stor Granføg, den eneste i vid Om-
freds. Eierens Oldefader havde været blandt dem, som 15
laa i Holsten⁶ og ventede Rusjen, og fra den Færd bar
han mange fremmede og forunderlige Frøsorter med hjem⁷
i Tornistret. Dem plantede han rundt sine Guse; men i
Tidens Længde var en efter en gaat ud, kun nogle Gran-

object, not the present participle as in English. The object of the principal verb becomes the logical subject of the infinitive. For examples see Falk og Torp § 127, Hofgaard § 138. ¹noget ondt. Note the common omission of the relative pronoun-object, here also for reasons of euphony. ²til Eiendom, *as her property*. ³syntes, is followed by a predicate infinitive to the subject, the subject of the main verb is here the logical subject of the infinitive, thus, Moderen syntes vide: Moderen syntes at hun vidste. See note 6 on page 4. ⁴See note 5, page 3. ⁵i alle Fald, *in any case*, *jedenfalds*, *in allen Fällen*. ⁶laa i Holsten, *were in camp in Holstein*. ⁷med hjem, *back home with him*.

fogler, som sært nok var komne iblandt, havde sat sterf Skog og skyggede nu Gulsene til alle Sider. Holstensfareren¹ havde hedt Thorbjørn efter sin Bedstefader, hans ældste Søn Sæmund efter Faderen, og jaaledes havde paa den Gaard Eierne skiftevis hedt Thorbjørn og Sæmund — 5 op i umindelige Tider. Men det Ord gif, at i Granliden havde blot andenhver Mand Lykken med sig, og det var ikke ham,² som hed Thorbjørn. Da den nuværende Eier, Sæmund, fik den første Søn, tænkte han mangehaande derved, men turde dog vanskelig bryde Slegten³ 10 Skik og kaldte ham derfor Thorbjørn. Grundede han⁴ da over, om ikke Gutten kunde opdrages sliq, at han kom forbi den Skjæbnesten, Snakket havde lagt i hans Wei. Han var ikke rigtig vis paa det, men han syntes merke⁵ stridigt Sind hos Gutten; "det skal plukkes ud," sagde 15 han til Moderen, og saa snart Thorbjørn blev tre Aar,⁶ satte Faderen sig stundum hen med et Ris i Haanden, tvang ham til at bære alle Bedtrær tilbage til sin Plads, tage op igjen den Rop, han havde kastet, flappe Ratten, som han havde flepet. Men Moderen gif gjerne ud, 20 naar det Sind kom over Faderen.

¹Holstensfareren, *the one who had been in Holstein*. The compound is formed of *farer*, *traveler*, and the name of the country. ²The disjunctive pronoun is *ham*, not *han*, nom. as English or German; cf. French, 'c'est lui, c'est moi.' ³Grundede han da over, a case of inversion of subject and predicate where the sentence is an immediate continuation of the preceding, a characteristic of Bjørnson's style in imitation of the sagas. ⁴syntes merke, see note 6 page 4. ⁵tre Aar, elliptical for *tre Aar gammel*. ⁶Moderen gif gjerne ud, gjerne means here 'usually.' It may also as the German *gern* mean

Sæmund undredest ved, at alt som Gutten blev større, var der mere at rette hos ham, og det uagtet han stedse blev strengere medfaren. Han holdt ham tidlig til Bogen og lod ham gaa med paa Marken for at kunne have et Øie med ham. Moderen havde stort Hus og Smaabørn; 5 hun kunde ikke mere end flappe og formane Sønnen hver Morgen, hun flædte ham paa, og tale sagte med Faderen, naar Helligdagene¹ samlede dem. Men Thorbjørn tænkte, naar han fik Sugg, fordi a-b sagde² ab og ikke ba, og fordi han ikke havde Lov at give liden Ingrid Nis, som 10 Faderen gav ham: — det er dog underligt, at jeg skal have det saa slemt,³ og alle Smaaøjsfende mine⁴ skal have det saa godt.

Da han var mest omkring Faderen, og han ikke turde tale synderligt til ham, blev han ordknapp, skjønt ikke saa- 15 tænkt. Engang undslap det ham dog, mens de drog paa det vaade Hø: "Hvorfor er alt Høet tørt og inde derover paa Solbakken, og her er det vaadt?" —

"Fordi de har oftere Sol end vi." —

Det var første Gang, han lagde Merke til, at den 20 Solglans der borte, han tit havde siddet og glædet sig ved, stod han selv udenfor. Siden den Dag faldt hans Dine oftere paa Solbakken end før.

"Sid ikke der og gab," sagde Faderen, og gav ham et

'like to,' as: jeg læser gjerne Tysk. ¹Helligdagene, the (weekly) holy days—Sundays. ²fordi a b sagde ab, because a-b spelled ab.

³have det saa slemt, be so badly off, unhappy, so badly treated.

⁴Øjsfende, signifies 'brothers and sisters,' as German Geschwister.

Puf; "herover maa vi slide, det vi kan,¹ baade liden og stor, skal vi faa noget i Hus."²

Sæmund stiftede Tjenestegut, da Thorbjørn kunde være³ omkring de syv, otte.⁴ Aslak hed den nye, og han var nok allerede vidtreist, skjønt han blot var Ungguten⁵ 5 endda. Den Aften, han kom, var Thorbjørn gaat til Sengs,⁶ men den næste Dag, han sad og læste,⁷ slog en op Døren med et saadant Spark, som han aldrig havde hørt før, og det var Aslak, der kom drivende med et stort Tang Bed,⁸ — slængte det med Fart ned paa Gulbet, saa Ski- 10 erne søg til alle Sider. Selv hoppede han⁹ høit i Beiret for at trampe Sneen af sig, og for hvert Hov raabte han: "Det er koldt, ja!"¹⁰ Trolldbruden, hun sad i Ss til Beltet!¹¹ Faderen var ikke inde, — men Moderen sopte Sneen sammen og bar den stiltiende ud. 15

"Hvad glaner du efter?" sagde Aslak til Thorbjørn. —

¹det vi kan, *all we are able, as well as we know how.* *was wir können.*

²skal vi faa noget i Hus, *if we are to get anything under cover.* ³kunde være, *might be.* ⁴omkring de syv, otte, note the definite article.

⁵Ungguten, *a young boy*, an exceptional use of the definite form.

⁶til Sengs, *to bed.* In Old Norse *til* governed the genitive case; examples of this old genitive are: *til Alters*, *til Bords*, *til Bunds*, *til Himmels*, *til Kjøbs*, *til Salgs*, *til Døde*, *til Syne*. The last two are from older genitives in -a and -ar. ⁷den næste Dag, han sad, etc., *da or mēns* is omitted. ⁸et stort Tang Bed, *an armful of wood*, appositional partitive genitive as in German. ⁹Note selv in stressed first position. ¹⁰ja' = *sagde*. ¹¹det er koldt, ja' Trolldbruden, hun sad i Ss til Beltet. This omission of the connectives (*idet*, *mēns*, *der*) is characteristic of the style of the folk-tales, from one of which Aslak is quoting.

"Ikke efter noget," svarede denne, thi han var ræd.—

"Har du set den Hanen,¹ som du har bag i Bogen der?" —

"Ja." —

"Han har fuldt af Søns omkring sig, naar Bogen er 5
luffet i; — har du set det?" —

"Nei." —

"Saa se efter!" —

Gutten gjorde saa. —

"Du er en Løff!" sagde Aslak til ham. — Men fra 10
den Stund havde ingen den Magt over ham som Aslak.²

"Du kan ingenting,"³ sagde Aslak en Dag til
Thorbjørn, — denne pillede som sedvanlig efter ham for
at give Agt.

"Jo, jeg kan til den fjerde Part."³ —

15

"Nyt! Nei, du har ikke engang hørt TrolDET, der
danjede saa længe med Genten, til Solen randt, og det
revnede som en Kalb, der har spist Surmelf!" I sine Le-
vedage havde Thorbjørn ikke hørt saa megen Rundskab
paa én Gang. "Hvor var det?" spurgte han. —

20

"Hvor? — Ja det, — jo det var borte paa Sol-
bakken der!"

¹den Hanen, colloquial double definite article, not used in Danish, but is literary in Swedish and is common in literature in Norwegian.

²den Magt over ham som Aslak, *the same power over him that Aslak had.* ³Du kan ingenting, see note 1, page 3. jeg kan til den fjerde Part: *kan=know by heart.* At kunne en Lektie, en Bog, udenad, *to know a lesson, a book, 'by heart.'* den fjerde Part, the fourth part of the catechism. *Kan* as used in lines 12 and 15 means 'know' =Fr. 'savoir.'

Thorbjørn stirrede.

"Har du hørt om ham, som folgte sig til Janden for et Par gamle Støvler?"¹ Thorbjørn glemte at svare, saa forundret var han.

"Du tænker vel paa, hvor det var — he? — — Det 5 var ogsaa borte paa Solbakken der, rigtig lige ned i den Bæk, du ser! — — — Vorherre bevar' os! Det staar daarlig til med din Kristendomskundskab," sagde han videre. "Du har vel ikke engang hørt gjete hende Kari Træstak?" Nei, han havde ingenting hørt. Og mens 10 Nislaaf nu arbejdede fort, fortalte han endnu fortære, — og det var om Kari Træstak, om Avernens, der malte Salt paa Havsens² Bund, om Janden med Træsko paa, Trol-det, som fik Skjegget fast i en Træstamme, de syv grønne Jomfruer, som nappede Haarene af Skyttepeers Legge, 15 mens han sov og umulig kunde vaagne, og altsammen foregik borte paa Solbakken.

"Hvad i Guds Navn gaar der af Gutten?" sagde Moderen den næste Dag. "Han har nu staat paa Knae der borte ved Bækken og set ud over til Solbakken, fra det 20 blev lyst."

"Ja, idag har han det travelt,"³ sagde Faderen, som laa og hvile sig den lange Søndag.

¹et Par gamle Støvler, see note 8, page 8. ²Havsens, a petrified genitive, Old Norse, Haffins. In O. N. the genitive sign, here 's,' was added to name and article both as Dagfins; Stadarius, Brudarennar etc. Haffins is genitive of neut. nom. Haffit. See note 6, p. 8.

³Har det travelt, *be busy*, see note 3, p. 7. In such idioms English employs the verb 'to be' with an adjective, while other Ger-

"Na, Folk siger, at han har fæstet Synnøve Solbakken," sagde Nslaf; "men Folk siger ogsaa saa meget,"¹ lagde han til. Thorbjørn forstod det ikke rigtig, men blev dog ildrød over hele Ansigtet. Da Nslaf gjorde opmærksom herpaa, krøb han ned af Bænken, tog sin Katekismus 5 og satte sig hen at læse. "Ja, trøst dig med Guds Ord, du," sagde Nslaf; "du faar hende saa ikke alligevel."

Da det led saa langt frem i Ugen, at han tænkte, de havde glemt det, spurgte han Moderen ganske sagte, thi han var undselig ved det: "Du, — hvem er Synnøve 10 Solbakken?" —

"Det er en liden Gente, som engang skal eie Solbakken."

"Har hun ingen Træstak da?"

Moderen saa forundret paa ham; "hvad er det, du 15 siger?" sagde hun. Han følte, det maatte være noget dumt, og taug.

"En har aldrig set vakrere Barn, end hun er," lagde Moderen til, "og det har hun faat i Løn af Vorherre, fordi hun bestandig er snild og brav og flittig til at læse." 20 Nu vidste han det med.²

En Dag, Sæmund havde været i Marken sammen med Nslaf, sagde han om Aftenen til Thorbjørn: "Du

manic languages and the Romance languages for the most part, use the verb for 'to have' with a noun. Other expressions in Norwegian are: at have Ret, Ilret, 'be right, wrong,' have Hast, 'be in a hurry,' have Lyst til, 'be desirous of,' with the first of these compare Germ. Recht haben, French, avoir raison, and Spanish, tener razón, ¹men ... ogsaa, but then etc. ²med, is here an adverb, also.

skal ikke oftere være sammen med Tjenestegutten." Men Thorbjørn agtede ikke videre paa det. Saa løb det en Stund efter: "Dersom du findes oftere sammen med ham, gaar det dig ikke godt!" Da sneg Thorbjørn sig efter ham, naar Faderen ikke saa det. Denne kom over dem, der de sad og talte sammen; da fik Thorbjørn Pryl¹ og blev jaget ind. Men tiden passede Thorbjørn Nslak op, naar Faderen ikke var hjemme.²

En Søndag, Faderen var i Kirke,³ gjorde nok Thorbjørn Ugagn hjemme. Nslak og han fastede Snebold paa hverandre. "Nei, nei, du kvæler mig," bad Thorbjørn; "lad os faste sammen paa noget andet." Nslak var straks færdig, og saa fastede de først efter den spinkle Gran borte ved Buret, saa efter Burdøren og endelig efter Burvinduet, — ikke dette selv, sagde Nslak, men Listen omkring det. Thorbjørn traf imidlertid Ruden og blev bleg. "Pst, hvem faar vide det? Rast bedre!" Han saa gjorde, men traf nok en.⁴ "Nu vil jeg ikke mere." I det samme kom hans ældste Søster, liden Ingrid, ud. "Rast efter hende, du!" Thorbjørn var straks rede, Jenten græd, og Moderen kom ud. Hun bad dem holde inde. "Rast, rast!" hvisttede Nslak. Thorbjørn var hed og ophidset; han gjorde saa. "Sag mener, du gaar fra Biddet, jeg," sagde

¹Pryl pronounce Prjyl. ²Note that hjem is *home, homeward*, while hjemme is *at home*. Similar derivate adverbs in 'e' with locative force are: nede (from ned), oppe (op), ude (ud), inde (ind), fremme (frem), borte (fort), henne (hen); cf. hvor er han henne? and hvor gif han hen? ³omission of the connective as p. 8, line 7; see note 7. ⁴nok en, Germ. noch ein, *one more*, also en til, endnu en.

Moderen og rendte imod ham. Han foran, hun efter — Gaarden rundt; Nslaf lo, og Moderen truede. Men der fik hun ham fat oppe i en Snedrive og gav sig ifærd med rigtig at dænge ham.

“Jeg slaar igjen, jeg, det bruger de her.”¹ —

5

Moderen holdt forundret inde og saa paa ham. “Det har en anden lært dig,” sagde hun saa, tog ham stiltiende ved Saaunden og førte ham ind. Hun sagde ikke et Ord mere til ham, men stillede godt for hans Smaasøffende og talte med dem om, at nu kom Far snart hjem fra Kirken. 10 Da begyndte det at blive dygtig hedt i Stuen. Nslaf bad om Lov til at besøge en Slegtning; det fik han straks; men Thorbjørn blev meget mindre, da Nslaf var gaat. Han havde frygtelig ondt i Maven og var saa flam i Hænderne, at han jvedede Vogen, naar han tog i den.² Vare Mo- 15 der ikke vilde sige noget til Far, naar han kom hjem; men at bede derom fik han ikke over sig. Alt, han saa paa, skiftede Udseende, og Stuenhret sagde: Bank, Bank — Bank, Bank! Han maatte op i Vinduet og se paa Solbækken. Den alene laa tilsnæet, stille og perlede i Solen, 20 som bestandig; Suset stod og lo³ ud af alle Ruder, og der var visseelig ikke en eneste itu; Nøgen for forfærdelig glad

¹det bruger de her, elliptical for det bruger de at gjøre her. ²naar han tog i den, *whenever* etc., only in this sense can naar be used with a past tense in the indicative, otherwise da is used. In naar han kom hjem, the verb is subjunctive. ³stod og lo, *stood there laughing*. Verbs of rest are thus followed by the conjunction og and another indicative in Norwegian where the second indicative corresponds to a pres. partic in English.

op af Biben, saa han kunde forstaa, at de ogsaa der kogte for Kirkefolket. Der gik bestemt Synnøve og saa ud efter Far sin og skulde slet ikke have Hugg naar han kom hjem. Han vidste ikke, hvad han skulde tage sig for, og blev paa en Gang saa kjærlig mod sine Søstre, at det var ingen 5 Ende paa det. Ingrid var han saa god mod, at han gav hende en blank Knap, som han havde faaet af Nslaf. Hun tog ham om Halsen, og han tog hende om Halsen: "Kjære, vesle Ingrid min, er du fint paa mig?" —

"Nei, vesle Thorbjørn! Du kan gjerne kaste saa meget Sne paa mig, som du vil." 10

Men der trampede en Sneen af sig i Svalen! Det var ganske rigtig Faderen; han syntes mild og god, og det var endnu værre.

"Nu?" sagde han og saa sig omkring, — og det var 15 forunderligt, at ikke Stuehret ramlede ned. Moderen satte Madsen frem. "Hvordan staar det til her?" spurgte Faderen, idet han satte sig og tog Skeen op; Thorbjørn saa paa Moderen, saa Taarerne kom ham i Øinene.

"Na—jo," sagde hun rent utroligt langsomt, og hun 20 vilde sige endnu mere, det saa han nok. "Jeg gav Nslaf Lov til at gaa ud," sagde hun. — Det var nu den Gang,¹ tænkte Thorbjørn, — han tog til at lege med Ingrid, som om han ikke tænkte paa nogen Verdens Ting.² Saa længe havde Faderen aldrig spist, og Thorbjørn gav sig 25 tilsidst ifærd med at tælle hver Bid; men da han kom til

¹Det var nu den Gang, transl. *so far so good*. ²nogen Verdens Ting, *anything in the world*.

den fjerde, vilde han se, hvor meget han kunde tælle op mellem den fjerde og femte, og saaledes gif det i Stykker for ham.¹ Endelig reiste Faderen sig og gif ud. Ruderne, Ruderne, flirrede det for Ørerne paa ham, og han saa efter, om de var hele, de, som var i Stuen. Jo, de var hele allesammen. Men nu gif ogsaa Moderen ud. Thorbjørn tog liden Ingrid i Fang og sagde saa blidt, at hun forundret maatte stirre paa ham: "Vi to skal lege Gulddronning i Enge, vi!" Det vilde hun da gjerne. Og saa sang han, mens Benene skalb under ham: 10

Besle Blomme,
 Enge-Blomme,
 hør nu lidt paa mig!
 Og vil du være Kjæresten min,²
 saa skal du saa en Raabe fin 15
 af Hvil og Guld,
 af Perler fuld.
 Ditteli, ditteli, deia —
 og Solen skinner paa Heia!

Saa svarede hun: 20

Gulddronning.
 Perledronning,
 hør nu lidt paa mig!

¹gif det i Stykker for ham, *he lost count*. ²Kjæresten min. Note the possessive adjective and the definite noun. See note 1, p. 9. A possessive adjective stands after the noun it modifies if the noun is already in the definite form.

Jeg vil ei være Kjæresten din,
 jeg vil ei have Raaben sin
 af Fløil og Guld,
 af Perler fuld.
 Ditteli, dutteli, deia —
 og Solen skinner paa Heia.¹

5

Men som nu denne Dag var bedst i Gang,² kom Faderen ind og satte Diet vist paa ham. Han trykkede Ingrid tættre i Fang og faldt slet ikke af Stolen. Faderen vendte sig bort, sagde ingenting; en halv Time gik, han 10 havde endnu intet sagt, — og Thorbjørn vilde næsten begynde at være glad, men turde ikke. Han vidste ikke, hvad han skulde tro, da Faderen selv hjalp til at flæde ham af; han begyndte saa smaat at skjælve igjen.³ Da klappede Faderen ham paa Hovedet og strøg hans Kind; 15 det havde han ikke gjort, saa langt tilbage Gutten kunde huske, og derfor blev han saa varm om Hjertet og over den hele Krop, at Frygten randt af ham, som Is for Solstik. Han vidste ikke, hvorledes han kom i Seng, og da han hverken kunde give sig til at synge eller raabe, lagde 20 han Hænderne stille over Kors, bad Faderen seks Gange fremlængs og baglængs, ganske sagte, — og følte, idet han sovnedede ind, at der var dog ingen paa Guds grønne Jord, han holdt sliq af som Far sin.

Den næste Dag vaagnede han i en forfærdelig Angst, 25

¹Heia is an East Norwegian definite form of Hei, (mountain-) ridge, a fern. noun in the dialects. ²bedst i Gang, *at its best, in full swing*; cf. German im besten ——— (followed by the verbal noun). ³saa smaat, *little by little, gradually*.

fordi han ikke kunde sfrige; thi han skulde nu alligevel have Pryl. Da han slog Vinene op, merkede han til stor Lættelse,¹ at han havde drømt det, men merkede ogsaa snart, at en anden netop skulde have Pryl, og det var Nslak. Sæmund gif op og ned ad Gulvet, og 5 Thorbjørn kjendte nok den Gang. Den noget lille, men underfætsige Mand saa en og anden Gang under de buffede Bryn saaledes hen til Nslak, at denne nok følte hvad der laa i Luften;² Nslak selv sad oppe paa Bunden af en stor Lønde, nedad hvilken hans Ben dinglede eller fro- 10 gede opover. Han havde som sedvanlig Hænderne i Lommen og Huen paa Hovedet trykket let ned, saa det ikke, mørke Haar, stak i Duffer frem under Skyggen. Den lidt skjæbe Mund var endnu skjævere, det hele Hoved holdt han lidt³ paa Skæffe og saa til Sæmund fra Siden 15 af under halvt tilslukkede Dienlaag.

"Ja, Gutten din er gal nok," sagde han; "men værre er det, at Hesten din er trolldfræmt."

Sæmund stansede; "du er en Gap!" sagde han, saa det drøuede i Stuen, og Nslak lukkede Dienlaagene endnu 20 tættere til. Sæmund gif paany. Nslak sad en Stund stille.

"Jo gu'⁴ er den trolldfræmt, jo!" og skottede efter ham for at se, hvad Virkning det havde.

"Nei, men den er sfogræd er den,"⁵ sagde Sæmund 25

¹til stor Lættelse, *to his great relief*. ²hvad der laa i Luften, *what was coming, what was in the air*. ³lidt means 'a little', while lidet is 'little.' ⁴Gu' = Gud. ⁵Nei, men den er sfogræd, er den. Repe-

fremdeles gaaende;¹ "du har fældet Træ over den i Marken, din ubørne Slægt, og derfor kan ingen længer faa den til at gaa rolig der."

Aslak hørte en Stund paa dette. "Ja ja! tro det, du, Troen skjæmmer ingen. Men jeg tviler paa, den gjør 5 Hesten din god igjen," lagde han til og skubbede sig i det samme længere ind paa Tønden og dækkede for Ansigtet med den ene Haand.

Sæmund kom ganske rigtig hen til ham og sagde sagte, men uhyggelig nok: "Du er en ond —". 10

"Sæmund!" lød det borte fra Maren, det var Jugebjørg, Konen, som thsede paa ham, ligesom hun sad og thsede paa den mindste, der var bange og vilde skrige.

Barnet havde tiet før, og nu taug ogsaa Sæmund; men han stak dog sin for en saa undersættig Mand meget 15 lille Næve lige opunder Næsen paa Aslak og holdt den der en Stund, idet han lude sig frem og brændte ham med Nævene i Ansigtet. Derpaa gik han som før og saa hen til ham en og anden Gang i Hast.

Aslak var meget bleg, men lo dog med det halve Ansigt 20 over til Thorbjørn, idet han holdt den Side ganske stram, som vendte mod Sæmund. "Vorherre give os et

tition of the personal pronoun or of a subject in a substitutory pronoun or, as here, in a substitutory pronoun and verb both is peculiar to colloquial Norwegian as opposed to the higher style and Danish. ¹fremdeles gaaende, *continuing to walk*. Cf. German *immer gehend*.

godt Taalmod!" sagde han om lidt, men bøiede i det samme Albuen op som for at afbøde et Slag.

Sæmund stansede tvært og skreg med al sin Stemme, idet han satte Foden i Gulvet, saa Aslak gav sig: "Nævn ikke ham, — du!" — Ingebjørg reiste sig med Spædbarnet og tog ham mildt i Armen. Han saa ikke til hende, men lod i det samme Armen falde. Hun satte sig, han gik atter op og ned; men ingen sagde noget. Da dette varede en Stund, maatte Aslak til paany.¹ 5

"Ja, han har vel meget at bestille paa Granliden, — han!" 10

"Sæmund! Sæmund!" hviskede Ingebjørg; men før det naade frem, var Sæmund alt raset hen til Aslak, som satte Foden for.

Den blev brudt ned, Karlen grebet² i den og Trøie- 15

¹Paany, literally the same as English 'anew.' ²Den blev brudt ned, Karlen grebet etc. Note the neuter form of the past participle with an antecedent of the common gender. In Norwegian (contrary to German) a predicate adjective agrees with the noun in gender and number, as Manden er god, Barnet er vakkert, Eleverne er flittige. Similarly a perfect participle when used adjectivally agrees with the subject in gender and number if it is a strong verb, in number only if it is a weak verb, e. g.; Hesten staar bunden, Gaarden er alt solgt. Further the participle in the compound tenses of verbs formed with være and blive did so agree regularly formerly, but this is no longer the case. The neuter form of the past participle is more and more coming to be used; especially is this so in East Norwegian, from which the literary language has been influenced. In general it may be said, that where the participle is more adjectival in force there will be agreement, but the more the participle has grown together with the auxiliary verb into a tense of the verb, the more the

fraven, løftet og saaledes sat imod den lukkede Dør, at
 "Gældingen gik ud, han ud igjennem den paa Sovedet.
 Ronen, Thorbjørn, alle Børnene sfreg og bad for ham, og
 hele Huset stod i én¹ Jammer. Men Sæmund ud efter ham,²
 huffede ikke paa at lukke Døren ordentlig op, men spændte 5
 Nesterne tilside, tog ham anden Gang, bar ham ud af
 Svalen, ud paa Gaarden, løftede ham høit og kastede ham
 med al Magt ned igjen. Og da han mærkede, at der var
 for megen Sne til, at han kunde flaa sig tilgagns,³ satte
 han Anæet paa hans Bryst og fór ham lige op i Ansigtet, 10
 løftede ham tredje Gang, bar ham til et mere snefrit Sted
 som en Ulv, der drager en sønderreven Hund, slap ham
 atter, værre end før, knægte ham, — og ingen kunde vide,
 hvorledes dette havde endt, dersom ikke Ingebjørg var
 styrtet imellem med Spædbarnet i Armen; "gjør os ikke 15
 ulykkelige!" sfreg hun.

En Stund efter sad Ingebjørg i Stuen, Thorbjørn

participle is apt to be used in the neuter singular form without regard to gender or number of the subject. Hence in our sentence *Karlen (blev) grebet and not blev greben*. By influence from the spoken language this is fast becoming common also in literature. ¹én, emphatic. ²men Sæmund ud efter ham. In abrupt narrative Norwegian, like German, frequently omits the verb of motion with an adverb or preposition of transition, the latter in itself being felt to be sufficient to indicate the verbal idea as it does the direction of the motion. ³tilgagns. One of a number of petrified genitives, that have become purely adverbial in meaning, hence are now best written together in one word. The principal ones with *til* are: *tilside*, *tilside*, *tildels*, *tilføds*, *tillands*, *tilsjøs*. Cf. the adverbial expressions given in note 6, p. 8.

flædte sig,¹ Faderen gif atter op og ned, drak nu og da lidt Vand, men Gaanden dirrede slig, at Vandet fløi over Roppen og flaskede i Gulvet.

Aslak kom ikke ind, og Ingebjørg gjorde om lidt Mine til at gaa ud.

"Bliv inde," sagde han, som var det ikke til hende,² han talte, og hun blev inde. En Stund efter gif han dog³ selv. Han kom ikke igjen. Thorbjørn tog sin Bog og læste uafsladelig uden at se op, skjønt han ikke samlede en Sætning.

Et Stykke længere frem paa Formiddagen var Guset i sin gamle Orden, skjønt alle havde en Følelse over sig⁴ som efter et fremmed Besøg. Thorbjørn havde gaat ud, og den første, han mødte udenfor Døren, var Aslak, som havde læsjet alt sit Løi paa en Kjælke; men Kjælken var 15 Thorbjørns. Thorbjørn stirrede paa ham; thi han saa styg ud. Blodet var flæbet fast i Ansigtet og smurt vidt udover, han hostede og tog sig ofte for Brystet. Han saa en Stund stiltiende paa Thorbjørn, og saa brød han sterkt frem: "Jeg liker ikke de Dinene⁵ dine, Gut!" Dermed 20

¹Thorbjørn flædte sig, *was dressing himself*. There is no progressive tense in Norwegian as in English; the durative present, past, etc. must be rendered by the simple tense forms. ²som var det ikke til hende = som om det ikke var etc. ³dog corresponds very much in its use to Germ. doch. The exact meaning can only be determined in any one case from the context. Its force is generally that of a mild contradiction of the preceding statement, and may generally be translated by 'but' or 'however.' ⁴havde en Følelse over sig som etc., *had a feeling as if* etc. ⁵Observe the double definite and the possessive adjective.

skrævede han over Kjællen, satte sig og agede nedover. "Du faar se til, hvor du finder Kjællen!" sagde han og lo, idet han endnu engang vendte sig og rakte Tunge ad ham. Da rejste Nslak.

Men i den Uge, som fulgte, kom Lensmanden did; Faderen var stundum horte, Moderen græd, og hun var ogsaa et Par Gange horte. 5

"Gvad er det, Mor?"

"Na, Nslak har forboldt det altsammen."

Saa en Dag greb de liden Ingrid i, at hun sad 10 og sang:¹

O, du livsalige Verden!
 Nu er jeg lei af din Gærden:
 Zenten stikker Toden frem,
 Gutten gaar fra sine fem,²
 Madmor blander Vand i Mad,
 Madfar ligger lang og lad;
 Ratten er den klogeste i Huset:
 Han stjæler Rønnen af Kruset.

15

Det blev vel³ et Spurlag efter, hvor hun havde lært 20 den Bifestump. Jo, det var af Thorbjørn. Denne blev meget ræd og sagde, han havde lært den af Nslak. Det sagdes ham da, at dersom han selv sang eller lærte hende flere flige Viser, fik han Hugg.⁴ Lidt efter lidt kom liden

¹Saa en Dag greb de liden Ingrid i etc., *they caught little Ingrid in the act of singing.* ²sine fem, scil., *Sanser, his five senses.* ³vel means here *you can imagine, you may be sure.* ⁴fik, conjunctive, = *skulde faa.*

Ingrid til at bande.¹ Thorbjørn blev atter faldt til, og Sæmund mente, det var bedst, han fik lidt af Rijet med det samme; men han græd og lovede saa fagert for sig, at han slap for denne Gang.

Den næste Præstendag jagde Faderen til ham: "3= 5
dag skal du slippe at gjøre Ugagn² hjemme; du skal følge
med mig til Kirke."

¹kom til at, *happened to*. ²Ugagn = Ugavn. The word is specifically Norwegian, hence Ugagn is the better spelling; pronounce Ugagnu.

Andet Kapitel.

Kirken staar i Bondens Tanke paa et høit Sted og for sig selv, fredlyst, med Gravens Sjøhed omkring, Messens Livlighed inde. Den er det eneste Hus i Dalen, hvorpaa¹ han har anvendt Pragt, og dens Spir rækker derfor ogsaa lidt længre, end det synes at række. Dens Klokker hilser 5 langveis hans Gang did den rene Søndagsmorgen, og han løfter altid paa Guen til dem, som han vilde² sige dem et Tak for jidst! Det er et Forbund imellem ham og dem, som ingen kjender. Tidlig stod han vel i den aabne Dør og lyttede til dem mens Kirkesølget drog i stille Tog for- 10 bi nede paa Beien; Jar lagede sig til, men han selv var for liden. Han forbandt da mangen Forestilling med denne tunge, sterke Lyd, der regerede mellem Gjeldene en Time eller to og kjomede fra det ene til det andet; men én var uadskillelig fra dem: rene, nye Klæder, skinnende Kvinder, 15 pudjede Geste med blanke Seletøi.

Og naar de saa en Søndag ringer over hans egen Lykke, der han selv i splinterny, men for store Klæder, gaar stø ved sin Faders Side og skal første Gang derhen, ja, da er der Jubel i dem! Da kan de vel slaa alle Døre 20 op for, hvad han vil faa se! Og paa Tilbageveien, naar de larmer hen over Govedet, endnu tungt og vuggende paa

¹ hvorpaa, see note 4, p. 3. ² som stands for som om.

Sange, Messer, Prædikenord; der jager og jages af, hvad Diet paa samme Tid har optaget: Altetablen, Dragter, Personer, — da hvælver de ogsaa en Gang for alle Tag over dette samlede Indtryk og vier ind den mindre Kirke, han derefter bærer i sit Indre..

5

Lidt ældre maa han gjæte tilfjelds; men naar han den vakre, dugfulde Søndagsmorgen sidder paa Stenen med Kreaturerne nedenfor sig og hører Kirkeklokkerne over deres Bjelder da bliver han tungsindig. Thi der klinger i dem noget lyst, let, lofkende derne fra, Tanke om Kjendinger ved Kirken, Glæde, naar man er der, endnu større naar man har været der, god Mad hjemme, Far, Mor, Søskende, Leg paa Bolden den glade Søndagskveld, og det lille Hjerte gjør Opstand i Brystet. Men det ender dog altid med, at det var Kirkeklokkerne, som lød; han 15 huffer sig om og finder tilfidsst en halv Salmestub, han kan; den synger han med foldede Hænder og et langt Die ned i Dalen, siger saa en liden Bøn ovenpaa, springer op, er glad og støder i Luren,¹ saa det skralder i Fjeldene.

Her i de stille Fjelddale har endnu Kirken sin særskilte 20 Tale til enhver Alder, sit eget Syn for ethvert Die; meget kan have bygget imellem, men aldrig noget over. Den staar voksen og færdig for Konfirmanden,² — med oprakt Fingert, halvt truende, halvt vinkende, for Unglingen, som har gjort sit Valg, — bredskuldret og sterkt over Mandens 25 Sorg, — rummelig og mild over Oldingen, som er træet.

¹støde i Luren, *blow the Alpine horn*. ²Konfirmand, *candidate for confirmation*. The usual age of confirmation is 15

Midt under Gudstjenesten indledes og døbes de smaa Børn, og det er bekjendt nok, at under denne Handling er Andagten størst.

Man kan derfor ikke tegne norske Bønder, fordærvede eller ufordærvede, uden et eller andet Sted at støde sammen med Kirken. Det vil synes en Ensformighed; men det er maasse ikke den værste. Dette være¹ sagt én Gang for alle og ikke netop for det Kirkebesøgs Skyld, som her kommer.

Thorbjørn var glad til Turen² og Synet fik forunderlig mange Farver i Vinene udenfor Kirken, følte den Stilhedens Lyngde, som laa over alle og alt indenfor, da Messen endnu ikke var begyndt; og skjønt han selv ikke huskede at bøje Hovedet, da Bønnen blev læst, var det dog som bøiet ved Synet af flere Hundre bøiede Hoveder. Sangen gik, og alle sang paa en Gang omkring ham, saa det blev ham næsten forfærdeligt.

Saa hensunken sad han, saa han skvat op som af en Drøm, da deres Stol sagte blev aabnet for en, som traadte ind. Efter endt Sang tog Faderen hin Mand i Haanden og spurgte: "Staar det godt til paa Solbakken?"

Thorbjørn fik Vinene op; men hvorledes han saa eller ikke saa,³ var der liden Forbindelse at søge med denne Mand og noget Slags Trolldom. Det var en mild, lyset Mand med store, blaa Øine, høi Pande og høi i Sædet; 25

¹være is optative which always has the same form as the infinitive.

²var glad til Turen, *was happy at the thought of the journey, looked forward with joy to the journey.* ³men hvorledes han saa eller ikke saa, *but however much he looked.* Cf. note 3, p. 4.

han smilte, naar han talte til ham, og sagde ja til alt sammen, Sæmund sagde, men var ellers faatalende. —

“Der kan du faa¹ hende Synnøve at se,”² sagde Taderen, idet han ludede sig ned til Thorbjørn, tog ham paa Bænk og pegede over i den lige overfor dem værende Kvindestol. Der stod en liden Pige paa Bænk oppe paa Vænken og saa udover Rækværket; hun var endnu lydere end hin Mand, saa lys, at han aldrig havde set Mogen. Hun havde røde Slaggerbaand i Huen, hvidgule Haar indunder og lo nu over til ham, saa han en lang Tid ikke kunde se paa andet end hendes hvide Tænder. Hun holdt en skinnende Salmebog i den ene Haand og et sammenlagt rødgult Silketørklæde i den andre og morede sig med at staa³ Rømmetørklædet paa Salmebogen. Jo mere han stirrede, des mere lo hun, og han vilde ogsaa staa paa Bænk paa Vænken ligejom hun. Saa nikkede hun. Han saa en Stund alvorlig paa hende; saa nikkede han. Hun lo og nikkede én Gang til; han nikkede atter, og én Gang, og endnu én Gang. Hun lo, men nikkede ikke mere, — før om lidt, da han atter havde glemt det, saa nikkede hun. 20

¹Der kan du faa etc. Faa literally means ‘receive, get’ and may often be translated by ‘get’ with the preposition before the infinitive. Faa also may serve as a single auxiliary of the future perfect as: Jeg skal komme naar jeg faar læst Bogen, ‘I shall come when I (shall) have read the book.’ On other uses of this peculiarly Scandinavian auxiliary, see P. L. § 207, 3. ²hende Synnøve, In the dialects and in colloquial speech it is common to thus place the pronoun before the name where the person referred to is well-known, much as the German prefixes the definite article. ³med at staa, notice infinitive corresponding to present participle in English.

"Seg vil ogsaa se!" hørte han bag sig — og følte i det samme en drage ham efter Benene ned paa Gulvet, saa han var nær ved at falde; det var en finfkaaren liden en, som nu arbeidede sig tappert op i hans Sted; han havde ogsaa lyst, stridt Haar og en but Næse. Aslak havde nok ¹ 5 lært Thorbjørn, hvorledes de flemme Gutter, han mødte i Kirke og Skole, skulde tages; Thorbjørn kneb derfor Guttens bag, saa han vilde til at strige,² men holdt inde og krablede i dette Sted ³ meget fort ned igjen af Bænken og tog Thorbjørn i begge Øren. Denne greb fat i hans Lug ¹⁰ og satte ham ind under sig; hin skreg endnu ikke, men bed Thorbjørn i Laaret; Thorbjørn trak det tilbage og satte hans Ansigt lige luft i Gulvet. Da blev han selv tagen ⁴ i Trøiekraven og løftet op som en Galmfæk, — det var Faderen, som satte ham i Gang. 15

"Var det ikke i Kirken, fik du⁵ Prhl," hviskede han ham ind i Øret og trykkede hans Haand, saa den sved lige ned i Foden. Han huffede paa Synnøve og saa over; hun stod der endnu, men saa stirrende og fortabt, at han begyndte at ane, hvad han havde gjort, at det maatte være 20

¹Aslak havde nok lært Torbjørn, hvorledes etc., *Aslak had not neglected to teach Torbjørn how.* ²saa han vilde til at strige, *so that he came near crying out.* ³i dette Sted, *instead,* the antecedent of dette is at strige. ⁴da blev han selv tagen, here the past partic. agrees with the subject, see note 2 p. 19. By the introduction of han selv between the auxiliary and the past, partic., the latter is more closely connected with the subject and the purely verbal idea suffers. Da blev han selv taget (pron. tat) would also here be the form ordinarily in the spoken language. ⁵fik, see note 4, p. 22.

noget rigtig galt. Saa snart hun merkede, at han saa paa hende, krøb hun ned af Bænken og var ikke mere at se.

Der kom Klokker, der kom Prest frem: han hørte og saa vel paa dem; der kom atter Klokker og atter Prest, — men endnu sad han der paa Faderens Gang og tænkte: 5 skal hun ikke snart se op igjen? Sin Karl, som havde trukket ham ned af Bænken, sad paa en Skammel længre inde i Stolen, og hver Gang han vilde reise sig, fik han et Pus i Ryggen af en gammel en, som sad og dubbede, men vaagnede regelmæssig, hver Gang hin gjorde Mine til at 10 reise sig. "Skal hun ikke snart se op igjen," tænkte Thorbjørn, og hvert rødt Vaand, som han saa røre sig rundt omkring, mindede om dem, hun havde, og hvert tilstødset Billede i den gamle Kirke var enten netop saa stort eller lidt mindre end hun. So, der stak hun Hovedet op; men 15 straks hun fik se ham, trak hun det alvorligt ned igjen. — Klokkeren kom frem og Presten endnu en Gang, der blev ringet,¹ og man reiste sig. Faderen talte atter sagte med den lyse Mand, de gik sammen over til Rvindefolkestolen, hvor man ogsaa havde reist sig. Den første, som kom ud 20 deraf, var en lys Kone, som smilte ligesom Manden, men dog mindre; hun var ganske liden og bleg og holdt Synnøve ved Haanden. Thorbjørn straks lige mod denne;² men

¹der blev ringet, the impersonal passive of an transitive verb as in German es wurde gesungen, es wurde geraucht, which in English may usually be rendered by 'there was' and the participial substantive. Transl. here, *the bell rang*. ²On such omissions of the verb see note 2, p. 20.

hun trak sig hurtig unda ham,¹ rundt om Moderens Stole.

"Lad mig være!" sagde hun.

"Han der har nok ikke før været i Kirke," sagde den lyse Rone og lagde Haanden paa ham. 5

"Nei, derfor staa han ogsaa den første Gang, han er der, sagde Sæmund.—

Thorbjørn saa skamfuld op paa hende og derfra paa Synnøve, der syntes ham endnu alvorligere. De gik alle ud, — de ældre i Samtale, men Thorbjørn efter Synnøve, 10 som trak sig tættere til Moderen, hver Gang han kom hende nær. Den anden Gut saa han ikke mere. Ude paa Kirkevolden stansede de og begyndte en længre Samtale. Thorbjørn hørte flere Gange "Mslaf" nævne,² og da han var bange for, at der ogsaa skulde tales lidt om ham selv 15 med det samme, trak han sig tilbage.

"Du skal ikke høre dette!" sagde Moderen til Synnøve; "gaa en Smule bort, Bennen min; gaa bort, siger jeg."

Synnøve drog sig nølende tilbage. Thorbjørn gik da 20

¹unda, 'away from', comes from older undan and therefore incorrectly sometimes written undaf. ²hørte -- nævne. An active infinitive with passive meaning appears in Norwegian after lade, høre, and sometimes se without the sign of the infinitive, e. g. vi lod dem hente, jeg hørte set Stykket spille. However, the passive may be employed to avoid ambiguity, as: jeg hørte ham blive kaldt ved Navn, cf. Germ. ich hörte ihn rufen, active and passive; see further Falk and Torp §122, also Hofgaard §138 and note 6, p. 4.

nærmere hen til hende og saa paa hende, og hun saa paa ham, og saadan stod de en lang Stund blot og saa paa hverandre.

Endelig sagde hun: "Sy!" —

"Hvorfor siger du sy?" spurte han. —

5

"Sy!" sagde hun endnu engang. "Sy, skamme dig!"
Sagde hun til. —

"Hvad har jeg da¹ gjort?" —

"Du har slaaedes² i Kirken og mens Presten stod og messede, — sy!" —

10

"Ja, men det er længe siden."

Dette slog hende, og hun sagde om lidt: "Er det dig,³ som heder Thorbjørn Granliden?" —

¹da like English then and German denn makes the question less abrupt. Da further serves here to connect the question more closely with the preceding, say: *what have I done then (to make you say that, that you say that)*. ²har slaaedes, *have been fighting*. Observe that deponents and s-passives take the auxiliary have, not være and blive, in forming the perfect, pluperfect, and future perfect (have = er blevet). In the compound tenses the use of the deponent is commonly avoided in the spoken language, as: *de er blevne (or blevet) enige*, instead of *de har enedes*. Colloquially *har slaaedes* is pronounced *har slaaes*. ³er det dig, the disjunctive personal pronoun is the objective mig, dig, ham, etc. not the nominative jeg, du, han. See note 2, p. 6. In the older language the nominative was used and this is still for the most part the case in the dialects. The objective disjunctive is due to East Scandinavian (and Danish) influence, and is characteristic of East Norwegian. In the colloquial language and in recent writers the nominative is more and more common again. This is quite generally the case if the disjunctive pronoun is followed by a relative clause in which the relative is subject, as in our sentence e. g. *er det du, som hedder etc.*

"Ja, og er det dig, som heder Synnøve Solbakken?" —

"Ja. — — Jeg har bestandig hørt, at du var saadan en snild Gut." —

"Nei, det er ikke sandt; for jeg er den flemmeste af 5 alle os hjemme," sagde Thorbjørn. —

"Nu har jeg aldrig hørt — —" sagde Synnøve og slog de smaa Hænder sammen; "Mor, Mor! han siger—"

"Ti stille og gaa bort!" mødte hende fra denne Kant, — og hun stansede, vendte derpaa langsomt og baglængs 10 tilbage, med de store, blaa Dine heftede paa Moderen.

"Jeg har bestandig hørt, at du var saa snild," sagde Thorbjørn. —

"Ja, det er somme Tider, naar jeg har læst, det," svarede hun. — 15

— "Er det sandt, det er saa overlag fuldt med Nisser og Trolde og andet ondt der borte paa eders Ranter?"¹ spurte han, satte Haanden i Siden, den ene Fod frem og støttede sig paa den andre, — netop som han havde set Aslak gjøre det. ---² 20

"Mor, Mor! véd du, hvad han siger? han siger —"

"Lad mig være, hører du! Og kom ikke hid, før jeg falder paa dig!" Gun maatte atter langsomt og bag-

Bjørnson, however, writes the objective *mig*, *dig* etc. ¹paa eders Ranter, lit. in your directions, transl. *in your part of the country* or *where you live*. ²netop som han havde set Aslak gjøre det, *just as he had seen Aslak do*. Det, which is not necessary in the Norwegian, resumes the idea of the antecedent. Cf. the French; *êtes-vous le père de cette jeune fille? Oui, je le suis*.

længs tilbage, idet hun puttede en Snip af Tørflædet ind i Munden, bed fast og trak i det.

"Er det slet ikke sandt, at hver Nat saa spiller det¹ i Gaugene der borte?"

"Nei!" —

5

"Saa du aldrig set Trolde da?" —

"Nei!" —

"Men i Jesu Navn² — —".

— "Sy, det skal du ikke sige!" —

"Na pyt; det er ikke farligt!" sagde han og spyttede 10 mellem Tænderne for at vise hende, hvor langt han kunde spytte. —

"Jo, jo," sagde hun; "for saa³ kommer du i Selvede!" —

"Tror du det?" spurgte han betydelig mygere; thi 15 han havde blot tænkt sig, at han kunde saa Gugg for det, og nu stod Faderen saa langt borte, —

"Hvem paa Lag⁴ er den stærkeste derover paa eders Side?" spurgte han og satte Guen lidt mere paa den ene Kant. —

20

"Nei, det ved jeg ikke." —

"Ja, paa vor Side er det Jar; han er saa stærk, at han pryler Aslak; og du kan tro, Aslak er stærk." —

"Ja, saa." ⁵ —

¹saa, here a superfluous connective, that is very characteristic of the dialects. ²Men i Jesu Navn — not be translated literally which would be stronger than the Norwegian, say *but for heaven's sake* ³for saa, *because then*. ⁴Hvem paa Lag, is literally, 'just about who,' may translate, *who might be* etc. ⁵Ja saa, say, *is that so, or is he?*

"Han har engang løftet en Gæst." —

"En Gæst!" —

"Det er saa sandt, saa sandt, — for han har selv fortalt det."

Da tvilede jo heller ikke hun.¹ "Hvem er M^s 5
laf?" spurte hun. —

"Det er vel en flém en, kan du tro.² Han har prylt ham flig, at her i Verden er nu aldrig Mand bleven pryl't flig før." —

"Slaas I der borte hos eder?"³ —

10

"Ja somme Tider, saa — — Gjør I det ikke over hos eder?" —

"Nei, aldrig." —

"Hvad gjør I der da?" —

"Na, Mor steller med Maden, binder og syr; det 15
gjør Kari ogsaa, men ikke saa godt som Mor, for Kari er
saa lad. Men Randi passer Rjørene, Far og Gutterne er
i Marken eller ogsaa hjemme." Dette sandt han var en
tilfredsstillende Forklaring. "Men hver Aften læser vi
og synger vi," fortsatte hun, "og det gjør vi om Søndag 20
gen ogsaa." —

"Allesammen?" —

"Ja." —

"Det maa være langsomt — —"

— "Langsomt? Mor, han sig—" men saa huffede 25

¹Da tvilede jo heller ikke hun, say, indeed, she didn't doubt either then.

²Kan du tro, you may believe, I tell you, ³højs, Germ. bei, French chez, at one's house.

hun, at der hen skulde hun ikke. — "Du kan tro, jeg eier mange Sauer," sagde hun. —

"Gjør du det?" —

"Ja, tre gaar med Lam i Vinter, og den ene, tror jeg bestemt, faar to." ¹ — 5

"Saa du har Sauer, du?" —

"Ja, jeg har ogsaa Kjør og Grise. Har du ingen?"

"Kom bort til mig, skal du faa et Lam.² Saa skal du nok se, at du faar flere af det." —

"Det vilde være urimelig trøjsomt." De stod lidt; 10
"kunde ikke ogsaa Ingrid faa et Lam?" spurte han. —

"Hvem er Ingrid?" —

"Ingrid, vesle Ingrid?"

Nei, hende kjendte hun ikke. "Er hun mindre end du?" — 15

"Ja visst er hun mindre end jeg, — saapas som du."³ —

"Na nei!⁴ hende maa du tage med, hører du!" So, det skulde han da. "Men", sagde hun, "da du faar et Lam, kan hun faa en Gris." Det fandt ogsaa han var 20 langt klogere, og nu fortalte de lidt om fælles Kjendinger, hvoraf de rigtignok ikke havde mange. Forældrene var færdige, og de maatte gaa hjem.

Om Natten drømte han om Solbakken, og syntes

¹tror jeg bestemt, *I really believe*; bestemt, is past partic. of bestemme, cf. Germ., bestimmt. ²The understood connective before skal is faa. ³saapas som du, *about as big as you*. ⁴Na nei! say oh my!

han¹ at se bare hvide Lam der borte og en liden lys
 Jente med røde Vaand gaa midt imellem dem. Ingrid
 og han talte hver eneste Dag om at komme derover. De
 havde saa mange Lam og Smaagrijs at passe, at de vidste
 ikke, hvorledes de skulde vende sig imellem dem. Imid- 5
 lertid undrede de sig meget over, at de ikke kunde gaa did
 straks. "Gordi om den vesle Jentungen her bedt eder?"
 spurte Moderen; "har du hørt sligt før?" — "Ja ja, vent
 nu til næste Præfensjøndag," mente Thorbjørn, "saa skal
 I se." 10

Den kom. "Du skal være saa flem til at fryde og
 lyve og bande," sagde Synnøve da til ham, "at du ikke
 faar Lov til at komme, før du har lagt det af." —

"Hvem har sagt det?" spurte Thorbjørn forundret.
 "Mor". 15

Ingrid var spændt paa Hjemkomsten, og han fortalte
 hende og Moderen, hvordan det var gaat.

"Der kan du se!"² sagde Moderen. Ingrid sagde in-
 genting. Men herefter passede baade hun og Moderen
 paa ham, hver Gang han bandte eller skrød. Ingrid og 20
 han kom imidlertid op til at slaas om, hvorvidt³ "Gün-
 den fare i mig!" kunde være at bande eller ei. Ingrid
 fik Brhl, og siden brugte han "Gunden fare i mig!" hele
 Dagen. Men om Aftenen hørte Faderen det. "Jo, han
 skal rigtig fare i dig!" sagde han og drev til ham, saa han 25
 tumlede hen. Thorbjørn var mest skamfuld for Ingrid;

¹og syntes han, the simple conjunction og does not necessitate inversion, but see note 3, p. 6. ²Der kan du se! *there you see!*

³hvorvidt, as to how far.

men hun gif om en liden Stund bort til ham og flappede ham.

Da et Par Maaneder led frem, kom de begge over paa Solbakken; Synnøve var siden hos dem, de atter der, og saaledes under hele Opveksten. Thorbjørn og Syn- 5
nøve kapløste; de gif i samme Skole, og han blev tilsidst flinkere, saa flink, at Presten tog sig af ham. Men Ingrid gif det daarligere med, og hende hjalp de begge. Hun og Synnøve blev saa uadskillelige, at Folk kaldte dem "Hyperne", fordi de altid fløi sammen, og begge var me- 10
get lyje.

Det hændte sig, ret som det var,¹ at Synnøve slog sig vred paa Thorbjørn, fordi han var vel vild af sig² og ragede i Alammeri baade hijsk og her. Ingrid gif da altid imellem, og de var atter Godvenner³ som før. Men 15
fik Synnøves Mor høre om Slagsmaal, kom han ikke paa Solbakken den Uge og knapt nok den næste. Sæmund turde ingen fortælle om sligt; "han farer for haardt med Gutten," sagde Ronen hans og paalagde alle Tausshed.

Som de nu voksede til, blev de alle tre fagre at se til, 20
skjönt hver paa sin Maade. Synnøve blev høi og slank, fik gult Haar, et fint, skinnende Ansigt med stille, blaa Øine. Naar hun talte, smilte hun, og Folk sagde tidlig, at det var velsignet at gaa ind under det Smil. Ingrid var mindre, men fjørere, havde endnu lysere Haar, men et 25
ganske lidet Ansigt, der var blødt og rundt. Thorbjørn

¹ret som det var, *every now and then*. ²vel vild af sig, *rather wild*.

³Godvenner, stress first syllable.

blev af Middelshøide, men jaare velvoksen, fik mørkt Haar, dunkelblaa Øine, skarpt Ansigt og stærke Lemmer. Han pleiede gjerne¹ selv at fortælle, naar han var vred, at han kunde læse og skrive ligesaa godt som Skolemesteren og frygtede ellers ingen Mand i Dalen — uden Far sin 5 tænkte han; men det lagde han ikke til.

Thorbjørn vilde tidlig konfirmeres; men deraf blev der intet; "jaa længe du ikke er konfirmeret, er du bare Gutten,² og jeg kan bedre raade med dig!" sagde Far hans. Saadan bar det til, at han, Synnøve og Ingrid 10 gik til Presten³ paa samme Tid. Synnøve havde ogsaa ventet længe; hun var 15, i det 16de Aar. "En kan aldrig nok, naar en skal aflægge sit Gudsløfte," havde Moderen altid sagt, og Faderen, Guttorm Solbækken, havde sagt ja dertil. Saa var det ikke rart, at et Par Friere be- 15 gyndte at vise sig, den ene en bedre Mand's Søn⁴ og den anden en rig Nabo. "Det er dog forgæft! Hun er endnu ikke konfirmeret!" — "Ja, jaa faar vi konfirmere hende da," sagde Faderen. Men herom vidste Synnøve selv intet. 20

Paa Prestegaarden syntes Kvindfolkene af Prestens Familie jaa godt om Synnøve, at de tog hende ind for at tale med hende. Ingrid og Thorbjørn stod igjen ude blandt de andre, og da en Gut sagde til ham: "Saa du slap ikke ind med?⁵ De tager hende bestemt fra dig!" jaa 25

¹han pleiede gjerne etc., *he was in the habit of.* ²Gutten, see note 5, p. 8. ³Gaa til Presten, meet at the parsonage for weekly lessons in preparation for the confirmation, see note 2, p. 25. ⁴en bedre Mand's Søn, *the son of a well-to-do man.* ⁵Saa du slap ikke ind, *and so you, etc.*

føjtede dette hin Gut et blaat Øie. Fra nu af blev det en Skif blandt de andre Gutter at erte ham med Synnøve, og det viste sig ogsaa, at intet kunde sætte ham i større Brede. I en Skog op under Prestegaarden blev der tilsidst og efter Aftale et Slagsmaal, der havde dette 5 til Grund; det voksede sig op, at Thorbjørn fik at gjøre med en hel Flok paa én Gang. Kvindfolkene var gaaet i Forveien, saa der var ingen til at skille dem ad, og det bevderfor værre og værre. Løbe vilde han ikke,¹ der kom flere ind paa ham, og nu forsvarede han sig paa hvad 10 Maade han bedst kunde, hvorfor der uddeltes Slag, som tiden selv fortalte, hvad der var foregaaet. Marsagen kom med det samme op,² og der blev stærk Tale om dette i Bygden.

Næste Præfensjøndag vilde Thorbjørn ikke gaa til 15 Kirke; næste Dag, de skulde være hos Presten, lagde han sig syg. Ingrid gik derfor alene. Han spurte hende ved Hjertekomsten, hvad Synnøve havde sagt. "Jugenting."

Da han saa gik med igjen, syntes han, at alle Folk 20 saa paa ham, og at Konfirmanderne fniste. Men Synnøve kom senere end de andre og var meget inde hos Prestens den Dag. Han frygtede Skænd af Presten, men mærkede snart, at de to eneste i Bygden, som ikke kjendte noget til Slagsmaalet, var hans egen Fader og Presten. Det kunde endda gaa an;³ men hvorledes han atter kunde 25 komme i Tale med Synnøve, vidste han ikke; thi det var

¹observe the order, why is the verb placed first? ²from . . . op, became known. ³det kunde endda gaa an, transl. *that's not so bad after all.*

første Gang, han ikke rigtig vilde bede Ingrid gaa imellem. Efter endt Overhøring var Synnøve atter inde hos Prestens; han ventede, saa længe der endnu var andre paa Gaarden; men tilsidst maatte han ogsaa gaa. Ingrid var gaat blandt de første.

5

Næste Dag var Synnøve kommen før alle de andre og gik i Haven med en af Trøfenerne¹ og en ung Herre. Trøfeneren tog op Blomster og gav Synnøve, Herren hjalp til, og Thorbjørn stod blandt de andre udenfor og saa paa. De forklarede hende høit nok, saa alle hørte det, 10 hvorledes disse Blomster skulde sættes, og Synnøve lovede selv at gjøre det, for at det netop kunde blive, som de havde sagt. "Det kan du ikke gjøre alene," sagde hin fremmede Mand, og dette tænkte Thorbjørn paa — Da Synnøve kom ud til de andre viste disse hende endnu større 15 end sedvanlig; men Synnøve gik hen til Ingrid, hilste blidt paa hende og bad hende følge med ned paa Volden. Der satte de sig; thi det var længe siden, de rigtig havde talt sammen.² Thorbjørn stod igjen blandt de andre og saa paa Synnøves fine udenlandske Blomster.

20

Denne Dag gik Synnøve paa samme Tid som alle. "Jeg skal kanske bære de Blomster for dig," sagde Thorbjørn. — "Det kan du gjerne," svarede hun blidt, men uden at se paa ham, tog Ingrid ved Gaanden og gik foran. Op under Solbakken stansede hun og sagde Ingrid 25 Farvel. "Jeg skal nok selv bære dem det Stykke, som er

¹Trøfen, a title of respect, referring here to the daughters of the minister. ²talt rigtig sammen, had a good talk together.

igjen," sagde hun og tog Kurven, som Thorbjørn havde sat ned. Den hele Bei havde han tænkt paa at tilbyde sig at plante Blomsterne for hende, men nu kom han sig ikke til; thi hun vendte sig saa braadt. Men siden tænkte han ikke paa andet end dette, at han dog skulde have hjulpet hende 5 med de Blomster. "Gvad taler J to om?" spurte han Ingrid. "Om ingenting."

Da de andre vel¹ havde lagt sig, tog han sagte paa sig igjen og gik ud. Det var en vakker Afteld, lun og stille, Himlen havde et svagt Overdrag af blaaagraa Skyer, hist 10 og her iturebet, saa det var, som om nogen fik skue ud i det dunkle blaa som af et Øie. Ingen var at se omkring Husene eller længere borte; men i Græsset til alle Sider skvattrede Græshopperne, en Agerrisje malte til høire og svartes af en til venstre, hvorpaa der begyndte en Sang 15 i Græsset fra Sted til Sted, saa det var ham, der gik,² som havde han³ et stort Følge, skjønt han ikke saa en eneste. Skogen trak sig blaa, siden dunkel og dunklere op imod Uren og syntes et stort Taagehav. Men derinde fra hørte han Orren spille og slaa til Lyd, en enkelt Ratusle 20 skrige og Gossen kvæde sine gamle, haarde Rim sterkere end nogensinde, — nu, da alt havde sat sig ned for at høre paa ham. Thorbjørn saa over mod Solbakken og gik afsted. Han bødte af fra de vanlige Beie, kom rask derover og stod snart i den lille Gave, som Syngøve eiede, og som 25

¹vel had best here be translated by *barely* or *as soon as*. ²saa det var ham, der gik, durative past. ³som havde han, see note 2, p. 21.

Iaa lige under det ene Loftsvindu, netop det, indenfor
hvilket hun sov. Han lyttede og spejdede, men alt var
stille. Da saa han sig om i Haven efter Arbeidsredska-
ber og fandt ganske rigtig baade Spade og Greb. Der
var begyndt paa Opspadning af en Seng; blot en liden 5
Snip var bleven færdig, men i den var allerede to Blom-
ster sat, formodentlig for at se, hvorledes det tog sig ud.
"Sun er bleven træt, Staffel,¹ og er gaat fra det,"
tænkte han; "her maa en Mand til,"² tænkte han videre,
og gav sig isærd med det,³ følte slet ingen Lyst til Søvn, 10
ja syntes endog, at han aldrig havde gjort saa let et Ar-
bejde. Han huffede, hvorledes de skulde sættes, huffede
ogsaa Prestegaardshaven og passede nu det ene i det an-
det. Ratten gif med,⁴ men han merkede det ikke, han
hvilte neppe og fik hele Sengen opspadet, Blomsterne sat, 15
en og anden omplantet for at saa det endnu smukkere, og
alt i ett skottede han op til Loftsvinduet, om dog nogen
skulde merke ham. Men hverken der eller andetsteds var
der nogen, ei heller hørte han saa meget som en Sund gjø,
før Hanen tog paa at gale, vakle Skovens Tugle, som da 20
én efter én satte sig op for at synge "god Morgen". Mens
han stod der og klappede Jorden til omkring, huffede han
paa Eventyrene, som Alak havde fortalt, og hvorledes
han engang trode, der voksede Trolde og Nisser over paa

¹Staffel, poor girl. The specifically Norwegian word is Staffar, Staffer, (from O. Norse, Stafstari), which often, however, is used in a pejorative sense. ²her maa en Mand til, a man is necessary for this. ³gav sig isærd med, began. ⁴gif med, passed.

Solbækken. Han saa op til Loftsbinduet og smilte til,¹
hvad Synnøve nu i Morgenstunden vilde tænke. Det var
blevet dygtig lyst, Fuglene holdt allerede et forfærdeligt
Spetakel, hvorfor han hævede sig over Rækværket og
skyndte sig hjem. Saa skulde da ingen kunne sige, det var 5
ham, som havde været over og plantet Blomster i Syn-
nøve Solbækken's Have.

¹og smilte til, *and smiled at the thought of*, see note 2, p. 26.

Tredje Kapitel.

Snart blev mange Gaande fortalt i Bygden; men ingen vidste noget med Sikkerhed. Aldrig blev Thorbjørn tiere set paa Solbækken,¹ efter at de begge var konfirmerede, og det var dette, Folk mindst kunde forstaa. Ingrid kom ofte over; Synnøve og hun gik da gjerne en 5 Tur i Skogen; — "bliv ikke for længe borte," raabte Moderen efter dem. "Na nei!" svarede Synnøve — og kom ikke hjem før i Aften. De to Friere meldte sig paa en. "Hun faar selv være om det," sagde Moderen, Faderen mente det samme. Men da Synnøve blev tagen af- 10 sides og spurt, fik de Afslag. Der meldte sig ogsaa flere, men ingen hørte om, at de bar Lykken med sig hjem fra Solbækken. Engang Moderen og hun stod og skurede nogle Melkeringe, spurgte Moderen, hvem hun egentlig tænkte paa. Det kom saa hastig over Synnøve, at hun 15 blev rød. "Har du givet nogen dit Løfte?" spurgte hun igjen og saa sikkert paa hende. "Nei", svarede Synnøve raskt. Der blev ikke mere Tale om den Ting.

Da hun var det bedste Gifte, Folk vidste af at sige, saa var det lange Pine, som fulgte hende, der hun gik ved Kir- 20 ken, det eneste Sted, hun var til at se, foruden i Hjemmet;

¹Aldrig blev Thorbjørn tiere set etc. *Thorbjörn was not seen any more.*

hun fandtes nemlig ikke ved nogen Dans eller anden Ny-
stighed,¹ saasom Forældrene var Gaugianere. Thorbjørn
saw lige overfor hende i Kirkestolen, men de taltes aldrig
ved, saa vidt Folk kunde merke. Saa meget tyktes hver og
en at vide, at der maatte være noget imellem dem, og, da 5
de ikke omgikkes hinanden paa samme Vis som andet ungt
Njærestefolk i Dalen, begyndte man at sige mangt og me-
get.² Thorbjørn blev ligesom ikke videre likt. Han
føjte det nok selv; thi han lagde vel haardt frem, hvor
flere var sammen, saaledes ved Danse og i Bryllup; og det 10
hændte da, at han en og anden Gang gif sig bent frem i
et Slagsmaal. Her med sagtnede det dog, efter hvert som
flere lærte, hvor sterkt han var; Thorbjørn vænnede sig
derfor tidlig til ikke at taale, at nogen stod vel meget i
Veien for ham. — "Nu er du kommen paa din egen 15
Gaand," sagde Sæmund, far hans; "hust dog endnu paa,
at min kænste er sterkere end din!"

Høst og Vinter gif, Vaaren kom, og endnu vidste Folk
intet bestemt. Der fór saa mange Nygter rundt om de
Nifflag, Synnøve havde uddelt, at hun halvveis blev gaa- 20
ende som for sig selv. Men Ingrid fulgte hende; de to
skulde drage til Sæters³ sammen i Mar, da Solbakkefolket

¹nemlig. It is difficult to render the extract force of this word in English. It corresponds very much to German nämlich, and generally connects the sentence with the preceding one by way of explanation. It may usually be translated by some such expression as, 'it was this way, the fact is,' or simply by 'for.'

²mangt og meget, alliterative couplet of synonymous terms, say simply 'much.' ³til Sæters, see note 6, p. 6.

havde kjøbt Part i Granlidjæteren. Man hørte Thorbjørn synge oppe i Vjerne; thi han lagede et og andet til¹ for dem.

En vakker Dag, da det alt lakkede mod Aften, og han var færdig, satte han sig hen at tænke paa et og andet. 5
Det var nok mest, hvad der taltes om i Bygden, han tænkte paa; han lagde sig paa Ryggen hen i det røde og brune Lyng, og med Hænderne op under Hovedet gav han sig til at stirre op i Himmelen, som den gik der blaa og skinnende bag de tætte Trækroner. Det grønne Løv og 10
Var flød ud over den skjælvende Strøm, og de mørke Grene, som skar igjennem, gjorde sælsomme, vilde Tegninger deri. Men Himlen selv var kun til at se,² naar et Blad blaffede til Side; længre borte, mellem de Kroner, som ikke naade hverandre, brød den frem som en bred Elv i lu- 15
nesfulde Svingninger og løb henover. Dette stemmede hans Sind, og han begyndte at tænke paa det, han saa. —

— Birken lo atter med tusind Dine op til Granen, Furuen stod der med taus Foragt og strittede med sine Pigger til alle Sider; thi efter hvert som Luften blev 20
mere kjælen, kviknede flere og flere Syglinge til, rendte i Beiret og stak det friske Løv lige op i Næsen paa³ Furuen.

¹one thing and another. ²var til at se. Observe the active infinitive after the verb være as in German and French corresponding to the passive infinitive in English, 'was to be seen.' So han var ikke at finde (er var nicht zu finden, 'il n'était pas à trouver'), der er intet mere at gjøre, (da ist nichts mehr zu thun, 'il n'y a rien plus à faire'), there is nothing more to be done. Likewise after the verb blive, e. g.: jeg blir at finde i Eftermiddag. ³paa, possessive prep. of, common colloquially but only used when the thing possessed is an integral part of the possessor.

"Montro,¹ hvor J var i Vinter?" spurte Juruén, viftede sig og svedte Garpiks i den utaalelige Gede. "Det er næsten for galt! — saa langt mod Nord — fui!"

Men saa var der en gammel, graaskallet Juru,² som saa op over alle de andre, kunde endda bøie en fingerrig 5 Gren næsten lodret ned og tage en dristig Bøn i dens øverste Gaartot, saa den skulv lige ned i Røerne. Denne favnetykke Juru havde Menneffene kvistet altid længer og længer opover, til den engang, træt og kjed af det, med ett skjød saadan tilveirs, at den spinkle Gran vel Siden 10 blev ræd og spurte den, om den ogsaa huskede Vinterstormene. "Om jeg husker dem?" sagde Juruén og daffede den ved Hjælp af Nordenvinden saaledes om Ørene, at den ikke var langt ifra at tabe Goldning, og det var ilde nok. Den storlemmede, mørkladne Juru havde nu sat 15 en saa vældig Fod i Jorden, at Lærne stak op en 6 Men ifra den og var endda tykkere end omkring det tykkeste af Seljen, hvad denne med Uudseelse en Kveld hvissede til Humlen, som forelsket spandt sig op over den.

Den skjæggede Juru var sig sin Vælde bevidst og 20 nælte til Menneffene, idet den høit over deres Evner jagede Gren paa Gren³ ud i den vilde Luft:

"Kvist mig, om J kan!"

"Nei, de kan ikke kviste dig!" sagde Ørnen, nedlod sig

¹montro, transl. *I wonder*. ²Juru (Dan. Jyr) is the East Norwegian dialectal form (with final *u* corresponding to *e* and *a* south and west), which has been practically adopted in the literary language. ³Gren paa Gren, *branch after branch*.

naadig, lagde sine Binger sammen med Anstand og pudsede noget usfelt Faareblod af sine Fjær. —

“Jeg mener, jeg beder Dronningen sætte sig her, jeg; — hun har nogle Eg, hun skal kaste,” tilspøiede den sager og saa ned paa sine skallede Ben; thi den var skamfuld 5 over, at der kom flyvende en Del milde Grindringer fra hine tidligste Vaardage, hvori man bliver halvtøsset over den første Solvarme.

Snart hævede den igjen Hovedet og stirrede under de fjærskyggede Bryn op i de sorte Ure, om Dronningen ikke 10 skulde¹ seile der etsteds, ægtung og lidende. Afsted satte den, og Furuen kunde snart se Parret oppe imod den klare, blaa Luft, hvor de seilede i lige Linie med den høieste Fjeldtop og afhandlede sine huslige Anliggender. Det var ikke frit, at den var lidt urolig; thi saa gild den end 15 følte sig, var det dog endnu gildere at saa et Ørnepar at vugge. De kom begge ned, og lige til den! De talte ikke til hverandre, men gav sig isærd med at hente Kviste. Furuen videde sig, om muligt, endnu mere ud, — der var da heller ingen, som kunde hindre den deri. 20

Men mellem den øvrige Skog blev der vel en travel Snak, da de saa, hvad Ure der var overgaat Storfuruen. Der var saaledes en liden, tækkelig Virk, som stod og speilede sig over en Dam og trode, at den havde Ret til at vente lidt Elfskov af en graahvid Vinerle, der havde 25 for Vis at sove Middag i den. Den havde duftet Vinerlen lige op i Næbbet, klæbet Smaafrøb fast til Bladene

¹om .. skulde, to see if, wondering if perchance the queen might not be etc.

fine, saa de var lette nok at fange; ja, tilslidst havde den i Seden bygget og høiet sammen et tæet, lidet Grenhus, tættet med friske Blade, — saa Linderen virkelig var paa Vej til at indrette sig der for Sommeren. Nu derimod: Ørnen havde sat sig fast i Storfuruen, og væk maatte den.¹ 5 Det var vel en Sorg!² Den sang en trillende Nisfeds-sang, men ganske sagte, for at Ørnen ikke skulde merke det.

Vedre gif det ikke nogle Smaaspurbve borti³ et Dre-fjær. De havde ført et saa syndigt⁴ Leven der, at en Trost tæet ved, oppe i en Nis, aldrig fik sove i rette Tid, 10 blev studum lynnende sint⁵ og gjorde Mund.⁶ En alvorlig Gaffespæt i Rabotræet havde let, saa den nær havde drattet af Pinden.

Men der saa de Ørnen i Storfuruen! og Trosten og Smaaspurbvene og Gaffespætten og alt, som flybe kunde, 15 maatte afsted over Hals og Hoved,⁷ over og under Grenene. Trosten bandte, der han fløi, paa, at han ikke oftere skulde leie sli, at han fik Spurbvene til Gjenboer.

Saa stod Skogen der omkring forladt og estertænk-som midt i det muntre Solskin. Den skulde have al sin 20 Glæde af Storfuruen, men det var en tynd Glæde. Skogen høiede sig bange, hver Gang Nordenvinden gif, Storfuruen slog Luften med sine vældige Grene, og Ørnen fløi

¹og væk maatte den, *and leave it must*, see note 2, p. 20, væk = Germ. weg, 'off, away,' ²det var vel en Sorg, Germ. Das war wohl ein Gram. say 'twas indeed sad or it was most sad. ³borti=borte i. ⁴syndigt, *awful, terrible*, literally and usually 'sinful', but with the words Leven, Støi and Braaf it has the transferred sense. ⁵lynnende sint, *fury angry*. note the transferred meaning. ⁶gjorde Mund, *made faces*. ⁷over Hals og Hoved, alliterative couplet, *over head and heels*.

i Ring om den, rolig og findig, som om det blot var en frybende Kæstevind, der bar nogen ussel Virak op til den fra Skogen. Men den hele Jurnsfamilie var glad! Ikke én hufkede, at den selv intet Nede fik at bugge det Mar. „Væk!“ sagde de, „vi er af Slegten!“ 5

— — — „Gvad ligger du og tænker paa?“ spurte Ingrid, — hun traadte smilende frem mellem nogle Buske, som hun holdt bøiet til Side.

Thorbjørn rejste sig; „aa, saa mangt kan lege i en's Su“, sagde han og saa trodsig hen over Trærne. „Ellers 10 snaffer de for meget i Bygden paa denne Tid,“¹ lagde han til, idet han hørstede noget Støv af sig. —

„Gvorfor bryr du dig ogsaa bestandig om, hvad Folk siger?“ —

„Na, jeg ved ikke rigtig; — men — endnu har aldrig 15 Folk sagt noget, som ikke har været i mit Sind, om det ogsaa ikke har været i min Handling.“ —

„Det var sthygt sagt.“ —

„Det var det ogsaa,“ sagde han; om lidt spiede han til: „Men det var sandt.“ 20

Gun satte sig paa Grønsbæret, han stod og saa ned for sig. „Jeg kan let blive sliq som de vil have mig; de skulde lade mig være, som jeg er.“ —

„Saa er det din Skyld tilfidsst alligevel.“ —

„Kan gjerne være; men de andre har Del i den.“ — 25

¹Ellers. paa denne Tid. Ellers introduces a further explanation, say *besides*, *they talk* etc.

Jeg siger: jeg vil have Fred!"¹ raabte han næsten og saa op mod Ørnen.

"Men Thorbjørn!" hvissede Ingrid.

Han vendte sig mod hende og lo. "Hys, hys," sagde han; "jom sagt: mangt kan lege i ens Hu. — Har du talt 5 med Synnøve idag?" —

"Ja; hun er alt dragen² til Sæteren." —

"Idag?" —

"Ja." —

"Med Solbakkebølingen?" —

10

"Ja." —

"Tralala!"

Na, Solen ser ned paa Træet sit,
Triumfire!

"Staar du der, du skinnende Guldet mit?" 15
Triumlit, triumlat, —

Fuglen vaagnede og skvat:

"Hvad er paafærde?" —

"I Morgen løser vi Bølingen," sagde Ingrid; hun vilde vende Tanken til en anden Kant. — 20

"Jeg skal være med at drive!" sagde Thorbjørn. —

"Nei, Jar vil selv være med," sagde hun. —

"Ja saa," sagde han og taug. —

"Han spurte efter dig idag," sagde hun. —

¹have Fred, be left in peace. ²hun er dragen til Sæteren. See Note 2, p. 19.

"Gjorde han det?" sagde Thorbjørn, skar en Kvist af med sin Tollekkniv og begyndte at slække den. —

"Du skulde tale oftere med Far, end du gjør," sagde hun blidt; "han holder meget af dig," lagde hun til, —

"Det kan gjerne være," sagde han. —

5

"Han taler ofte om dig, naar du er ude." —

"Desto sjældnere, naar jeg er inde." —

"Det er din Skyld." —

"Det kan gjerne være." —

"Slig skal du ikke tale, Thorbjørn; du ved selv, hvad 10 der er imellem eder." —

"Hvad er det da?" —

"Skal jeg fortælle det?" —

"Det kommer vel paa ett ud, Ingrid; du ved, hvad 15 jeg ved." —

"Ja visst; du farer for meget paa din egen Haand; det ved du, han ikke liker." —

"Nei, han vilde nok holde i Armen." ¹

"Ja, helst naar du slog." — —

"Skal da Folk saa Lov til at gjøre og sige, hvad 20 de vil?"

"Nei; men du kan ogsaa gaa lidt af Veien; det har han selv gjort og er bleven en agtet Mand ved det." ² —

"Han er kanske bleven mindre plaget." —

Ingrid taug lidt, saa fortsatte hun efter at have set 25 sig om: "Det nytter vel ikke at komme ind paa dette

¹nok=indeed, I am sure. ²er bleven etc. See note 2, p. 19 and note 4, p. 28.

igjen: men alligevel — hvor du ved, at Ubenner ventes, bør du være borte."

"Nei, netop der vil jeg være! Jeg heder ikke Thorbjørn Granliden for ingenting."

Han havde flækket Barken af Rvisten; nu skar han 5 den midt over.

Ingrid sad og saa paa ham og spurte noget langt: "Skal du til Nordhoug paa Søndag?"¹—

"Ja."

Efter at have tiet en Stund uden at se paa ham, 10 sagde hun igjen: "Ved du, at Knud Nordhoug er kommen hjem til Søsterens Bryllup?" —

"Ja." —

Nu saa hun paa ham: "Thorbjørn, Thorbjørn!" —

"Skal han have mere Lob nu en før til at gaa imel- 15 lem mig og andre?" —

"Han gaar ikke imellem; ikke mere, end andre vil."

"Ingen kan vide, hvad andre vil." —

"Det ved du godt." —

"Selv siger hun i alle Fald ingenting." —

20

"Na, hvor du kan snakke!" sagde Ingrid, saa uvillig paa ham, reiste sig og saa bag for sig. Han kastede sine Rviststumper, satte Kniven i Gliren og vendte sig mod hende:

"Hør, du — jeg er stundimellem fjed af dette. Folk 25 skjender Gren af baade hende og mig, fordi intet gaar aabenlyst til. Og paa den anden Kant, — jeg kommer jo

¹Skal du til etc., *are you going to.*

ikke engang over paa Solbækken, — fordi Forældrene ikke kan lide mig, siger hun. Jeg faar ikke besøge hende, saaledes som andre Gutter besøger sine Zenter, fordi hun nu er af de hellige, — maa vide!¹ —

"Thorbjørn!" sagde Ingrid og blev lidt urolig, men han fortør: ² "Far vil intet Ord lægge ind; fortjener jeg hende, faar jeg hende, siger han. Snak, bare Snak paa den ene Side, — og intet Bederlag for Snakket paa den andre, — ja, jeg véd ikke engang, om hun virkelig—" Ingrid fór til og lagde Haanden over hans Mund, idet hun saa sig tilbage. Der blev Bussene atter bøiet tilside, og en høi, slank en traadte blussende rød frem; det var Synnøve.

"God Aften!" sagde hun. Ingrid saa paa Thorbjørn, som hun vilde sige: der kan du se! — Thorbjørn saa paa Ingrid, som han vilde sige: det skulde du ikke have gjort. Ingen saa paa Synnøve. "Jeg faar vel Lov at sætte mig lidt; jeg har gaat saa meget idag." Og hun satte sig; Thorbjørn vendte paa Hovedet som for at se, om der var tørt der, hun satte sig. Ingrid havde ladet Dinene løbe nedover til Granliden, og nu raabte hun med ett: "Na nei, aa nei! Fagerlin har slidt sig og gaar midt i Rygeren. Det stygge Dyr! Kjelleros ogsaa? Nei, nu bærer det over sig; det er fornø'en,³ vi snart kommer paa Sæteren!" — og saa lagde hun nedover⁴ henad

¹maa vide, *you may know, you know, of course*, de hellige, the Haugians were often thus called; see above p. 4, lines 1—3 of the text. ²fortføre is a Swedish word and not in regular use in Norway. ³fornø'n = fornøden. ⁴og saa lagde hun nedover, *and down she started*.

Lierne uden at sige Farvel engang. Synnøve rejste sig straks. „Gaar du?“ spurgte Thorbjørn. „Ja,“ sagde hun; men hun stod.

„Du tør gjerne vente lidt,“ htrede han uden at se paa hende. —

5

„En anden Gang,“ blev der sagte svaret. —

„Det kan blive længe til.“ Hun saa op; han saa nu ogsaa paa hende; men det var en Stund, før de sagde noget. „Sæt dig igjen,“ sagde han lidt forlegen.

„Nei,“ svarede hun og blev staaende. Han følte 10 Trodsen stige op; men da gjorde hun noget, han ikke havde ventet; hun gik et Skridt frem, bøiede sig lige imod ham, saa ham op i Øiet og sagde med et Smil: „Er du vred paa mig?“ Og da han skulde se til, saa græd hun. „Nei,“ sagde han, Iuerød i Ansigtet. 15

Han rakte Haanden frem; men da Øinene var fulde af Vand, merkede hun det ikke, og han drog den tilbage. Saa sagde han endelig: „Du har altjaa hørt det?“ —

„Ja,“ sagde hun, saa op og lo; men der var nu flere Taarer i Øinene end før; han vidste ikke, hvad han skulde 20 gjøre og sige; der faldt ham derfor af Munden: „Jeg har kanske været for slem.“ Det var meget mildt sagt; hun saa ned og vendte sig halvt bort: „Du skal ikke dømme om det du ikke kender.“ Dette var sagt med halvkvalt Røst, og han blev helt ilde derved;¹ han følte sig som 25

¹og han blev helt ilde derved, and he become quite ill at ease over it.

en Dreng¹ og sagde derfor ogsaa, da han ikke kunde finde noget andet: "Jeg beder dig om Forladelse." Men da brast hun ud i virkelig Graad. Det kunde han ikke taale, men gik hen og tog hende om Livet og Indede sig ned over hende: "Golder du ogsaa rigtig af mig, Synnøve?" — 5

"Ja," hulkede hun. —

"Men du er ikke lykkelig ved det?" — hun svarede ikke. "Men du er ikke lykkelig ved det?" gjentog han. Hun græd nu mere end nogenfinde og vilde drage sig unda. "Synnøve!" sagde han og tog fastere om hende. 10 Hun lagde sig op til ham og græd meget.

"Kom, vi skal tale lidt sammen," sagde han, og han hjalp hende at sætte sig i Lynget; selv satte han sig ved Siden.² Hun tørrede sine Øine og forsøgte paa at smile; men det vilde ikke gaa. Han holdt en af hendes Hænder 15 og saa hende ind i Ansigtet. "Kjære, hvorfor kan jeg ikke komme over paa Solbakken?" — Hun taug. "Har du aldrig bedt derom?" — Hun taug. "Hvorfor har du ikke det?" spurgte han og drog hendes Haand nærmere til sig. — — — "Jeg tør ikke,"³ sagde hun ganske sagte. 20

Han blev mørk, trak den ene Fod lidt til sig og læ-

¹Dreng means in Danish 'boy,' in Norwegian generally 'servant man.' ²selv satte han etc.—*he himself sat down by her side.* Siden; as in German, the definite article takes the place of the possessive where the reference is to parts of the body or wearing apparel and the connection leaves no doubt as to the possessor. ³The fundamental meaning of *turde* is dare, the German student therefore should be carefull not to confuse it with German *dürfen*. For a discussion of the use of *turde* and *maatte* see P. L. § 207, 4—5.

nede Albuen til Knæet, idet han lagde sit Hoved i Haanden. — — "Paa denne Maade kommer jeg vel aldrig derover," jagde han endelig. Istedetfor Svar begyndte hun at rykke Lynget op.

"Na ja — jeg kan vel have gjort mange Ting, — — 5
som — — ikke var, som de burde. — — En maatte dog
bære lidt over med mig. — — Jeg er ikke ond, (han stansede en Stund), jeg er ogsaa ung endnu — lidt over tyve
Aar — jeg;" — — han kunde ikke fuldføre straks. —
"Men den, som holdt r i g t i g af mig," sagde han igjen, 10
— "maatte dog", — og her stansede han rent.¹ Da hørte
han ved Siden af sig, dæmpet: "Du skal ikke tale sli-
g; — — du véd ikke, hvormeget en . . . jeg tør ikke engang
sige Ingrid det — (og saa igjen stærkt Graad) — jeg . . .
lider saa meget!" Han slog Armen om hende og 15
trak hende tæt til sig. "Tal til dine Forældre, hvilede
han, "og du skal se, alting bliver godt." —

"Det bliver, som du vil," hvilede hun. — "Som
jeg?" Da vendte Synnøve sig og bøjede sin Arm om
hans Hals. "Holdt du saapas af mig, som jeg af dig!" 20
sagde hun meget inderlig og med et Forsøg til Smil. —
"Og det gjør jeg ikke?" sagde han blidt og sagte — "Nei,
Nei; du tager intet Raad af mig; du véd, hvad der fører
os sammen, men du gjør det ikke. Hvorfor gjør du det
ikke?"—Og da hun nu var kommen paa Bei med² at tale, 25
saa jagde hun i samme Fart: "Herre Gud, vidste du,
hvor jeg har ventet paa den Dag, jeg skulde saa se dig

¹rent, entirely. ²var kommen paa Bei med, gotten started, begun.

over paa Solbakken. Men altid skal en høre om noget, der ikke er, som det burde være, — og det skal være Forældrene selv, som bærer det ind til en." — Da tændtes ligesom et Lys for ham; han saa hende nu tydelig gaa der paa Solbakken og vente paa en liden fredelig Stund, 5 hvori hun kunde føre ham blidt frem for Forældrene; — han gav hende aldrig en saadan Stund.

"Dette skulde du have sagt mig før, Synnøve!" —
 "Og det har jeg ikke gjort?" — "Nei, ikke saaledes." —
 Hun tænkte lidt over dette; saa sagde hun, idet hun lagde 10 sin Forklædesnib i imaa Folder: "Saa var det vel, fordi — jeg ikke turde rigtig."

Men dette, at hun havde trygt for ham, rørte ham sli, at han for første Gang i sit Liv gav hende et Kys.

Hun blev saa forundret ved det, at Graaden stansede 15 med en Gang, og Dinene blev usikre, idet hun forsøgte at smile, saa ned, endelig op paa ham og smilte nu virkelig. De talte ikke mere, — dog fandt de hinandens Hænder igjen; men ingen af dem turde trykke til. Saa drog hun sig sagte tilbage, gav sig isærd med at tørre sine Dine og sit 20 Ansigt, flappe sit Haar ned, da det var kommet lidt i Urede. Hun sad der og tænkte i sit stille Sind,¹ mens han saa paa hende: er hun mere blyg end de andre Bygdens Jenter og vil omgaaes paa en anden Maade, saa skal en ikke sige noget dertil.

25

Han fulgte hende op til Sæteren, som ikke laa langt unda. Han vilde gjerne gaa Gaand i Gaand; men der

¹ i sit stille Sind, *to himself*.

var kommet noget over ham, som gjorde, at han knap turde røre ved hende, og syntes, at det var forunderligt, han havde Lov til at gaa ved Siden af hende. — Da de skiltes, sagde han derfor ogsaa: "Det skal være en Stund, til du atter spørger noget galt fra mig."

5

Hjemme holdt Far hans paa at bære Korn paa Åvernen fra Stabburet af; thi Bygdens Folk rundt omkring malte paa Granlidkvernen, naar Vandet i deres egne Bække var gaat op; Granlidelven var aldrig tør. Her var mange Sække at bære, somme ret store og somme 10 overmaade store. Vindfolket stod tæt derved og bred Klæder, som var i Vask. Thorbjørn gik bort til Faderen og tog fat i en Sæk.

"Jeg skal kanske hjælpe dig?" —

"Na, jeg gjør det nok selv," sagde Sæmund, lettede 15 raskest en Sæk paa Ryg og drog afsted imod Åvernen.

"Her er mange af dem," sagde Thorbjørn, tog fat i to store, satte Ryg imod og greb over Skulderen med en Haand i hver, idet han støede imod til Siderne med sine Albuer. Midtvejs mødte han Sæmund, som gik tilbage 20 efter flere; Faderen saa hastig paa ham, men sagde intet. Da Thorbjørn i sin Tur gik tilbage mod Buret, mødte han Sæmund med to endnu større Sække. Denne Gang tog Thorbjørn en liden en og gik med den; da Sæmund mødte ham, saa han paa ham, og længre end forrige Gang. Saa 25 skete det, at de siden kom til at staa ved Buret paa én Gang. —

"Her er kommet Bud fra Nordhoug," sagde Sæ-

mund; "de vil have dig med til Bryllups paa Søndag."¹
— — Ingrid saa hønlígg hen til ham fra sit Arbeide, Mo-
deren ligesaa. — "Ja saa," svarede Thorbjørn tørt, men
tog denne Gang de to største Sække, han kunde finde.
"Gaar du?" spurte Sæmund mørk. — "Nei."

5

¹paa Søndag, *next Sunday*.

Fjerde Kapitel.

Granlidjæteren laa bakkert til, Bygden kunde oversees
derfra, Solbakken først og fremst med sin mangefarvede
Skog omkring og dernæst de andre Gaarde, som laa der
i en Ring af Skog, saa den grønne Vold med Husene i
Midten saa ud som en funden Fredsplet, der med Magt 5
var tagen fra den vilde Mark. Det var 14 Gaarde, som
kunde tælles fra Granlidjæteren; af Granlidgaardens
Huse saa de blot Tagene og det endda blot fra den yderste
Pynt paa Sætervolden. Alligevel blev Jenterne ofte sid-
dende¹ at se efter Røgen,² som steg op fra Piberne der. 10
"Nu koger Mor Middag," sagde Ingrid; "idag skal de
have saltet Rjød og Glesf." "Hør, der raaber de paa
Mandsfolkene," sagde Synnøve; "montro, hvor de arbei-

¹...blev...siddende. As in English the present participle is used after the verbs blive 'remain' and komme 'come,' e. g. han kom gaende, 'he came walking.' The German Student, however, should observe this particularly. The use of the infinitive in the first case and the past participle in the second (Er blieb stehen, er kam gegangen) is peculiar to German among Germanic languages.

²...blev...siddende at se (might be og se). If another verb is added after such pres. partic. following blive, that is put in the infinitive with the preposition at or the conjunction og. Observe the difference in English and German; the latter uses the preterite (sie blieben sitzen und sahen) while the English would employ another pres. partic. (they remained sitting·looking) or would change the expression to avoid the juxtaposition of the two pres. participles.

der idag?" og deres Dine fulgte Nøgen, som skyndte sig fort og vilter op i den fine, solglade Luft, men snart spagne, betænkte sig, — flød saa i et bredt Tog udover Skogen, altid tyndere, tilsidst som et viftende Flor og snart neppe synlig. Mangen Tanke steg dem da i Sind og lagde sig ud over Bygden. Den Dag mødtes de ved Nord- 5
 houg. Det var et Par Dage efter Brylluppet; men da dette skulde staa en seks Dage naade der endnu, ret som det var, Skud og enkelte Raab af de allerkræftigste op til dem. —

10

"De har det muntert der," sagde Ingrid. —

"Jeg skal ikke misunde dem det," sagde Synnøve og tog sin Binding. —

"Det skulde dog være trøijomt¹ at være med," sagde Ingrid, der sad paa Hus og saa bortover mod Gaarden, 15
 hvor Folk gik frem og tilbage mellem Husene, — nogle henad Stabburet til, hvor vel Borde med Mad stod op-
 dækkede, andre parvis længre fra dem og i fortrolig Sam-
 tale. — "Jeg véd ikke ret, hvad en længes efter der horte,"
 sagde Synnøve. — "Jeg véd det knapt selv," sagde Ing- 20
 rid, der sad som før; "det er vel Dansen," spiede hun saa
 til. Synnøve svarede ikke noget derpaa. "Har du al-
 drig danjet?" spurgte Ingrid. — "Nei." — "Tror du da,
 det er Synd at danse?" — "Jeg véd ikke rigtig." Ing-
 rid talte ikke mere om det straks; thi hun mindedes, at 25
 Gaugianerne strengt forbød Dans, og Forældrenes For-
 hold til Synnøve i det Stykke² vilde hun ikke videre prø-

¹det skulde dog etc., *after all it would be.* ²i det Stykke, *in that respect.*

be. Men hvordan nu¹ Tanterne faldt, saa sagde hun om en Stund: "Bedre Danser end Thorbjørn har jeg aldrig set." — Synnøve ventede lidt, før hun sagde: "Ja, han skal danse godt."² — "Du skulde set³ ham danse," udbrød Ingrid og vendte sig mod hende. Men raſt ſvarede Syn- 5
nøve: "Nei, det vil jeg ikke."

Ingrid ſtudsede lidt ved det, Synnøve heldede ſig ned over ſin Binding og talte ſine Næſter op. Med én Gang lod hun Bindingen falde i Tanget, ſaa ende ud for ſig og ſagde: "Saa inderlig glad ſom jeg er idag, har jeg 10
dog⁴ ikke været paa længe." — "Gvorfor?" ſpurte Ingrid. — "Na, — fordi han ikke danser paa Nordhøug idag!" Ingrid ſad i ſine egne Tanker. "Ja, der ſkal være Jenter⁵ ſom længeſt efter ham," ſagde hun. Syn-
nøve aabnede Munden, ſom vilde hun tale, men taug, traf 15
en Stikke ud og byttede. "Thorbjørn længeſt nok ſelv ogſaa; det ſkal jeg være ſikker paa,"⁶ ſagde Ingrid, men merkede førſt bagefter, hvad hun havde ſagt, og ſaa paa Synnøve, der ſad blufſende rød og bandt. Nu kunde Ingrid med ſtor Fart ſe bagover paa den hele Samtal, 20
ſlog Hænderne ſammen, flyttede ſig paa Knæ i Lynget, ſaa at hun kom foran hende, — og gav hun ſig til at ſe

¹men hvordan nu. It is difficult to render nu adequately in English. Say, *whatever her thoughts were*. ²han ſkal danse godt, *they say he dances well*. ³Note the omission of the auxiliary have in the second conditional. This omission which is so characteristic of literary Swedish is not frequent in literary Norwegian but common in the colloquial language. ⁴dog, *really, indeed*. ⁵Ja, der ſkal være, *transl. you may be sure there are*. ⁶Det ſkal jeg være ſikker paa, *I am sure*.

Synnøve lige ind i Vinene; men Synnøve bandt. Da lo Ingrid og sagde: "Nu har du mangen Herrens god Dag gaat og gjemt noget for mig igjen." —

"Svad siger du?" spurte Synnøve og kastede et usikkert Blik paa hende. —

5

"Du er ikke sint, fordi Thorbjørn danser," sagde Ingrid som før. Den anden svarede ikke; Ingrids Ansigte var bare et eneste Smil, og saa tog hun Synnøve om Halsen og hvissede hende ind i Øret: "Men du er sint, fordi han danser med andre end dig!"

10

"Svor du snakker!" sagde Synnøve, sled sig løs og reiste sig. Ingrid reiste sig ogsaa og gik efter hende. "Det er Synd, du ikke kan danse, Synnøve!" sagde hun og lo; — rigtig stor Synd! Kom nu, saa skal jeg lige saa godt lære dig straks!" Hun tog Synnøve om Livet. 15 "Svad vil du?" spurte denne. — "Lære dig at danse, for at du ikke skal have sliig Sorg i Verden, som, at han danser med andre end dig!" Nu maatte ogsaa Synnøve le eller lade, som hun lo. "Der kan snart nogen se os," sagde hun. "Gud signe dig for Svaret, saa dumt som det 20 var," sagde Ingrid og gav sig allerede til at tralle og flytte Synnøve efter Takten. — — "Nei, nei! Det gaar ikke an!" — "Du har jo ikke været saa glad paa mangen god Dag, sagde du nylig; kom nu!" — "Kunde det bare gaa an!" — "Prøv, saa skal du nok se, det gaar!" — 25 "Du er saa vilter, du Ingrid!" — "Han jagde saa, Ratten til Spurven, ogsaa, da Spurven ikke vilde staa stille, saa Ratten kunde saa tage ham; kom nu!" — "Jeg har da i

Grunden Lyft ogjaa, men —". — "Nu er jeg Thorbjørn, og du den unge Ronen hans, som ikke vil, han skal danse med andre end dig." — "Men —" Ingrid trallede; — "men" — holdt Synnøve endnu paa; men hun dansede allerede! Det var en Springdans,¹ og Ingrid gik foran 5 med store Skridt og mandhaftige Armesving, Synnøve efter med smaa Skridt og nedslagne Øine, — og Ingrid sang:

Dg Ræven laa under Virkerød

:': bortved Lynget. :': 10

Dg Hænen hopped' paa lette Fod²

:': over Lynget. :':

Det er vel noget til Solstinsdag!³

Det glitrer for, og det glitrer bag

:': over Lynget. :': 15

Dg Ræven lo under Virkerød

:': bortved Lynget. :':

Dg Hænen hopped' i vilde Mod

:': over Lynget. :':

Jeg erjaa glad over alle Ting! 20

Hu—hei, gjør du slige svære Spring

:': over Lynget? :':

¹Springdans or Springer, a Norwegian rustic dance, sometimes also called Polstinsdans, in which the dancer dances in a circle without reversing. ²hopped'=hoppede, a weak verb of the first class. The colloquial form is, however, hopped (pron. hoppet), which form is now also literary. Ibsen used it as early as 1862. Paa lette Fod=paa letten Fod archaic and poetic. ³det er vel noget til Solstinsdag! say *what a bright sunny day it is!*

5—Synnøve Solbatten.

Og Ræven ventede bag Birkerød

:': bortved Lynget. :':

Og Haren tumled ham midt imod

:': over Lynget. :':

Men, Gud forbarme sig, er du der! — —

5

— Na, kjære, hvor tør du danse her

:': over Lynget? :':

"Nu, gif det ikke an?" spurte Ingrid, da de and-
pustne stanjede.

Synnøve lo og sagde, hun havde mer lyst til at 10
valse. Ja, derfor var ingenting i Veien, mente Ingrid,
og de lagede sig alt til, idet Ingrid viste hende, hvorle-
des, hun skulde sætte Fødderne; "thi Valsen er vanskelig,
den."¹ — "Na, det gaar nok, naar vi bare kommer i Tak-
ten," sagde Synnøve, og Ingrid vilde da, de skulde prøve. 15
Saa gjorde de. Ingrid sang, og Synnøve sang med, i
Begyndelsen blot nynnende, siden sterkt. Men da stan-
jede Ingrid, slap hende og slog Hænderne sammen af bare
Forundring; "du kan jo valse!"² udbrød hun.

"Gys, lad os ikke at tale mere om det," sagde Syn- 20
nøve og tog atter fat i Ingrid for at fortsætte. — "Men

¹thi Valsen er vanskelig, den. On the repetition of the subject in colloquial Norwegian, see note 5, p. 17. If the subject is a pronoun, that pronoun is repeated, if the subject is not a pronoun it is repeated in the proper substitutory pronoun, here, den, the antecedent being a common gender noun. ²du kan jo valse! *why you know how to waltz!* On the various meanings of jo see P. L. §216, 17.

hvor har du lært —" — "Tral, tral!" — og hun sang hende. Da tog Ingrid ret fat af Hjertens¹ Lyst, og hun sang:

"Se, Solen danser paa Gaufeliffjeld;
 dans, du Kjæresten min; thi snart er det Avelsd! 5
 Se, Elven hopper mod blanken² Hav;
 hop, du viltreste Gut; der venter din Grav!
 Se, Birken svaier for Bindenes Rast;
 svai, du freidige Mø! — Hvad var det, som brast?
 Se, — —" 10

"Det er flige underlige Viser", du synger, sagde Synnøve og stansede Dansen. — "Jeg véd ikke, hvad jeg synger, jeg; Thorbjørn har sunget dem." — "Det er af Slave-Bents Viser," sagde Synnøve; "jeg kjender dem." — "Er det af dem?" spurte Ingrid og blev lidt ræd. 15 Hun saa ud for sig og sagde ikke noget; pludselig blev hun opmærksom paa en nede paa Beien. "Du,³ — der fører nogen ned fra Granliden og tager bort over Bygde-beien!" — Synnøve saa ogsaa der hen. — "Er det ham?" spurte hun. — "Ja, det er Thorbjørn; han skal til Byen." 20

— — Det var Thorbjørn, og han førte til Byen. Den laa langt væk, han havde stort Læs og førte, derfor i Mag bort over den støvede Bei. Denne laa flig til, at

¹af Hjertens Lyst, in this expression we have instead of the regular genitive Hjertets, the archaic Hjertens from O. N. hjartans. See also note 6, p. 8. ²blanken, an old strong accusative masculine, now only found in poetry and with no gender idea, here used before a neuter noun. ³Du used in familiar address, may be translated by say!

den kunde ses fra Sæteren, og da han nu hørte det hauke deroppe ifra, skjøjte han, hvem det var, steg op paa Læsjet og haukede igjen, saa det ljomede mellem Fjeldene. Da spillede det paa Lur ned til ham, han sad og lyttede, og da det stansede, reiste han sig atter og haukede.

5

Saaledes gik det bortover, og han var glad til Mode. Han saa paa Solbakken og syntes, den aldrig havde haft saa megen Sol som nu. Men mens han sad der og saa efter den, glemte han rent Hesten, saa den gik, som den vilde. Da skvat han op ved, at den gjorde et svært Blyks 10 til Siden, saa den ene Skaak knak, og Hesten afsted i vildt Trav ud over Nordhougmarkerne; thi det var over dem, Veien gik. Han reiste sig i Vognen og holdt igjen; det blev en Kamp mellem ham og Hesten; den vilde ud over en Skrent, og han holdt. Han fik den saa vidt, at den stei- 15 lede, og da hoppede han af og havde, før Hesten atter satte sig i Fart, faat Tag om et Træ, — og nu maatte Hesten staa. Læsjet var tildels kastet, og en Skaak itu, og Hesten stod og skalb; han gik frem til den, tog den ved Bidslet og talte den blidt til; han vendte den straks for at være 20 sikker paa Skrenten, om den lagde afsted paany; staa stille kunde den ikke, saa skræmt som den var, og han maatte i halvt Sprang følge den længre og længre fremad, lige op til Veien igjen. Han fór da forbi sine egne Sager, som de laa der fæstede overende, Ropperne itu, og 25 Indholdet tildels fordærvet.

Sidindtil havde han været optagen af Faren, nu begyndte han at skjønne Følgerne af dette og blev harm; det

stod for ham, at der ingen Byreise blev af, og jo flere Betragtninger, han gjorde, des harmere blev han. Kommen op til Veien skvat Gjesten en Gang til, forsøgte saa at gjøre et Kast for at slide sig løs, — og da brød Garmen ud. Mens han med venstre Haand holdt Bidselet gav han 5 den med den høire hen ad Lænderne af sin store Reisesvøbe Slag i Slag, Slag i Slag, saa den blev rasende og satte Forhoeverne paa hans Bryst. Men han holdt den fra sig, slog den nu værre end før, af al sin Magt, og brugte Tykenden af Svøben. 10

"Jeg skal lære dig, du trodsige Læmp!" Gjesten brinskede og skreg, han slog.

"Hei, her skal du kjende Næve, som er sterk!" og han slog. Gjesten snyste, saa Skummet valt ham ned over hans Haand; men han slog: 15

"Det skal være første og sidste Gang, din Krøbling! der! endnu ett! saa! hei, din Gillekamp, du skal prøve Mandetugt!" og han slog. Under dette havde de vendt sig, Gjesten gjorde ikke længer Modstand, ryttede og bævede under hvert Slag og bøjede sig brinskende, naar den saa 20 Svøben nærme sig i Luften.

Da blev Thorbjørn ligesom lidt skamfuld; han holdt inde. I det samme blev han var en Mand, der sad paa Grøstefanten, støttet paa Mbuen, og lo ad ham. Han vidste ikke, hvorledes det gik til; det blev næsten sort for 25 Diet, og med Gjesten ved Haanden ruste han mod ham med hæbet Svøbe.

"Jeg skal give dig noget at le ad!" Slaget faldt, men traf kun halvt, da Manden med et Raab veltede sig ned i Grøften. Her blev han staaende paa alle fire, men vendte paa Hovedet, skede til Thorbjørn og traf Munden skjævt op til Tatter; men Tatteren selv hørte han ikke. Thor- 5
bjørn studsede; thi dette havde han set før.

Jo,¹ det var Aslak.

Thorbjørn vidste ikke hvorfor; men det løb ham koldt ned over Ryggen. "Det er vel dig, som har skræmt Hesten begge Gange," sagde han. — 10

"Jeg laa bare og sov, jeg," svarede Aslak og løstede lidt paa sig; "og saa vakte du mig, da du skabte dig gal paa Hesten din." —

"Det var dig, som gjorde den gal; alle Dyr er rædde dig," og han klappede Hesten, der var saa fædt, at det 15
dryppede af den. —

"Den er nu vel endelig ræddere dig end mig;² sli har jeg aldrig faret med nogen Hest," sagde Aslak, — han stod nu paa Knae i Grøften.

"Vær ikke for stærk i Munden!" sagde Thorbjørn og 20
truede med Svøben.

Da rejste Aslak sig og frablede op. "End jeg da!³ Jeg stærk i Munden? Nei! — — Hvor skal du hen,

¹Jo, det var Aslak. See the preceding sentence. Thorbjørn had seen this face before, but ——— could it be that it was Aslak? Such a query is to be understood. Jo affirms this suspicion and contradicts the implied doubt. ²endelig=indeed, I should think. ³end jeg da! Jeg stærk i Munden? end usually means 'but' or 'and', not to be translated here, say: *If you say I use strong language?*

som farer saa fort?" sagde han med blid Stemme, idet han nærmede sig, men svingrede til begge Sider; thi han var fuld. —

"Jeg slipper nok for at komme længre idag," sagde Thorbjørn, som sprættede Hæsten fra. — 5

"Det var rigtig leit, det," sagde Aslak og nærmede sig endnu mere, idet han tog til Huen. "Gud bevare mig," sagde han, "Hig en stor, vakker Karl, du er bleven, siden sidst jeg saa dig;" han havde begge Næverne iommen og stod saa godt, han kunde, og betragtede Thorbjørn, der 10 ikke kunde saa Hæsten løs fra Resterne af Vognen. Thorbjørn trængte Hjælp; men han kunde ikke saa det over sig at bede hin om den; thi Aslak saa styg ud; hans Klæder var tiltrukket af Grøsten, hans Haar hang fildret ned under en blank Hat, der var dygtig gammel, og Ansigtet, skjønt 15 tildels det vel bekjendte, var nu bestandig fortrukket til Smil, og Pinene endnu mere igjenlukte, saa han maatte holde Hovedet lidt bagoover og Munden lidt gabende, naar han saa paa en. Alle Drag var blevne matte, og den hele Form var stivnet; thi Aslak drak. Thorbjørn havde tidt 20 nok set ham før, hvilket Aslak lod, som han ikke vidste.¹

¹Thorbjørn havde tidt nok set ham før, hvilket etc. When the antecedent is a sentence the relative in Norwegian is *hvilket* corresponding to English 'which, something that,' Germ. *was*. Particularly the German student should note, that when the antecedent is a generic neuter pronoun or a superlative adjective the ordinary relative is the regular one *som*, 'that,' e. g. *ikke alt som glitrer er Guld*, *det er den eneste (som) jeg har*. However after *alt*,

Som Skreppehandler havde han faret Bygden rundt og var gjerne der, hvor der var Hyftighed, da han havde mange Bjer at synge, fortalte godt¹ og fik Brændevin til Bederlag. Saaledes havde han da været i Brylluppet paa Nordhoug, men havde, som Thorbjørn siden fik vide, 5 fundet det bedst at holde sig en Stund borte, da han efter gammel Vis havde faaet Folf op til at slaas, og det truede med at gaa ud over ham selv. —

"Lige saa godt binde den fast til Vognen som sprætte den fra,"² sagde han; "du maa saa alligevel op til Nord- 10 houg for at saa dig i Stand igjen."

Thorbjørn havde nok tænkt det samme, men havde ikke rigtig villet tænke det.

"Det er et stort Bryllup der," sagde han. —

"Derfor ogsaa stor Hjælp," svarede Nslaf. Thor- 15 bjørn stod lidt tvilraadig; men uden Hjælp kunde han hverken komme frem eller tilbage, og saa var det bedst at gaa op i Gaarden. Han bandt Gæsten fast saa længe og gif.³ Nslaf kom efter; Thorbjørn saa tilbage paa ham; "saa faar jeg godt Følge tilbage til Bryllupsgaarden 20 igjen," sagde Nslaf og lo; Thorbjørn svarede ikke, men gif fort. Nslaf kom efter synkende:

Der drager to Bønder til Bryllupshus o. s. v., en gammel, velbekjendt Vise. "Du gaar fort, du," sagde

hvad may often be used, e. g. en kan ikke tro alt, hvad man hører. The relatives hvilken and hvem are much less used in Norwegian than in Danish and are constantly getting rarer. ¹fortalte godt, *knew how to tell a good story*. ²supply du kan before lige saa godt. ³saa længe, *in the meantime*.

han om en Stund; "du kommer nok frem alligevel," lagde han til. Thorbjørn svarede ham ikke. Gjenlyd af Dans og Spil mødte dem, Ansigter gav sig til at se ud paa dem gjennem de gamle Vinduer i den store to Etagers Bygning. Grupper samlede sig i Gaarden. Han saa, at de 5 talte sig i mellem om, hvem det kunde være, tillige, at han snart var kjendt, og at de lidt efter lidt fik Sie paa Gesten dernede og Kopperne, som laa udover Jordet.

Danjen hørte op, den hele Sværm væltede ud i Gaarden, netop som de to kom op. "Gid kommer Bryllups- 10 folk mod sin Vilje!" raabte Aslak, da han endelig nærmede sig Kredsen, bag Thorbjørn. — Man hilste Thorbjørn og slog Kredsen om ham.

"Gud signe Laget, godt Vi paa Bordet, vakre Kvindfolk paa Gulvet og gode Spillemænd paa Krakken," sagde 15 Aslak og skjød sig i det samme midt iblandt dem.

Nogle lo, andre forblev alvorlige; en sagde: "Streppe-Aslak¹ er altid ved godt Mod."

Thorbjørn traf straks kjendte Folk, som han maatte fortælle om sin Scændelse; de tillod ham ikke selv at gaa 20 ned igjen efter Gesten og Tøiet, men bad andre gaa. Brudgommen, en ung Mand og fordums Skolekammerat, hød ham ind at smage paa Bryllupsbrygget, og nu drog det til Stuen.² Nogle vilde fortsætte Dansen, ijer Kvindfolkene, andre vilde have en liden Driftestund og 25 saa Aslak til at fortælle, siden han nu alligevel var kommen til Gaards igjen.

¹Streppe-Aslak, *Pedlar Aslak*. ²og nu drog det til Stuen, Germ. und jezt ging es nach der Stube zu.

"Men du tør være lidt varere end sidst," lagde en til. Thorbjørn spurte, hvor alt Folket var.

"Na," svarede der, "det gik nylig lidt urolig til; nu er enkelte gaat til Hvile, andre sidder borte paa Laaven og spiller Kort; men nogle sidder ogsaa der, hvor Knud 5 Nordhoug er."

Han spurte efter, hvor Knud Nordhoug var.

Brudgommens Fader, en gammel Mand, der sad og røgte af en Rridtpibe og drak *N* til,¹ sagde nu: "Kom saa med en Regle, du *N*slaf;² det kan være gildt nok at 10 høre for en Gangs Skyld."

"Er der flere, som beder mig?" spurte *N*slaf, som havde sat sig over en *K*raf et Stykke fra Bordet, omkring hvilket de andre sad.

"Ja vist," sagde Brudgommen og gav ham et Glas 15 Brændevin; "nu beder jeg dig." —

"Er det mange, som beder paa den Maade?" sagde *N*slaf. —

"Det tør hende," sagde en ung *K*one borte paa Sidedænkben og hød et Støb med Vin frem. Det var Bru- 20 den, en *K*vinde paa tyve *A*ar, *I*hslet, men mager, med store *D*ine og et stramt Træk om Munden. — "Jeg liker godt det, som du fortæller," lagde hun til.

Brudgommen saa paa hende, og hans Fader paa ham.

"Ja, Nordhougfolkets har altid lidt mine Regler,"

¹til, *with it.* ²Kom saa med etc., *then give us.*

ſagde Aſlak. "Være være dem!"¹ raabte han og tømte et Glas, ſom blev raſt ham af en Brudeſvend.

"Kom ſaa med noget," raabte flere.

"Om Sigrid Fantekjerring,"² raabte en.

"Nei, den er ſtyg!" ſagde andre, iſær Avindſolk. 5

"Om Pierslaget!" bad Svend Tambur.

"Nei, heller noget trøijomt!" ſagde en rank Gut, ſom ſtod i Skjortearmerne og lænede ſig op ad Væggen, mens hans højre Haand, ſom hang ſlapt ned, fór vel ofte bort i³ Haaret paa nogle unge Jenter, ſom ſad der; de 10 ſkjendte, men flyttede ſig ikke.

"Nu fortæller jeg det, jeg vil,"⁴ jeg," ſagde Aſlak.

"Gå'en heller!" mumlede en ældre Mand, ſom laa over Sengen og røgte; hans ene Ben hang ned, med det andet laa han og ſparkede til en ſin Trøie, ſom hang over 15 Sengestolpen. —

"Lad være Trøien min!" raabte hin Gut, ſom ſtod op efter Væggen. —

"Lad være Døtrene mine," ſvarede han, ſom laa. Nu flyttede Jenterne ſig. — 20

"Jo, jeg fortæller, hvad jeg vil!" raabte Aſlak; "Brændevin i Krop ſkyder Modet op!" ſagde han og ſlog de flade Haender ſammen med et Klaff. —

"Fortæl, hvad v i vil!" gjentog Manden borti Sengen; "thi Brændevinen er vor." — 25

¹Være være dem, *honor be to them*. ²Sigrid Fantekjerring, *Sigrid the Gipsy Woman*. ³bort i, *over into*, cf. borti, *over in*, adverb of place. ⁴nu fortæller jeg det, jeg vil, when the relative is objective it is very often omitted in Norwegian.

"Hvad skal det sige?"¹ spurte Nslaf med ret aabne Øine. —

"Na, den Grisen,² vi gøder, slagter vi ogsaa," sagde Manden, idet han dinglede med Benet.

Nslaf Luffede Øinene igjen, men blev siddende i samme Stilling med Hovedet; ja, faldt det ned paa hans Bryst og han sagde ikke noget.

Flere talte til ham; men han hørte det ikke.

"Brændevinen tager ham," sagde hin i Sengen. Da ja han op, tog atter Smilet paa sig; "jo, nu skal I høre en lystig Stub," sagde han.

"Gud bevare mig, hvor lystig!" sagde han om en Stund og lo med vid Mund, men uden at de hørte Latteren. —

"Han er rigtig i Godlaget³ sit idag," sagde Brudgommens Fader. —

"Ja, det var Raad til det!"⁴ sagde Nslaf; — en Dram paa Reisen da!" sagde han og strakte Haanden frem. Den kom, han drak den langsomt ud, holdt Hovedet lidt bagoover med den sidste Draabe i Munden, 20

¹Hvad skal det sige? *what do you mean by that?* as German was just das sagen? ²Den Grisen. Note the definite form of the noun after the definite article den. This double definite article, which is not permissible in Danish, is good usage in Swedish, and is especially characteristic of the dialects in Norway and gaining ground in the literature, thus always in colloquial style. ³Han er rigtig i Godlaget sit idag. Transl. *he is in prime spirits to-day* or *he is in his best humor to-day*. Godslag pronounce Góslag. ⁴Ja, det var Raad til det, say *and why not, there's plenty of reason*.

spælgte den saa og jagde vendt til ham i Sengen: — "For jeg er nu Grisen eders, jeg!"¹ og lo som forrige Gang.

Han spændte sine Hænder om Knæet og løftede saaledes Foden op og ned, idet han selv med det samme² ruggede frem og tilbage, — og saa begyndte han:

5

"Ja, der var en Jente, som bode borti en Dal. Hvad Dalen hed, kan være det samme;³ hvad hun hed,³ ogsaa. Men Jenten var vakker, det syntes Gaardmanden paa — hys! — og det var hos ham, hun tjente. Hun fik god Løn, fik hun,⁴ og hun fik mere, end hun skulde have; hun fik et Barn. Folk sagde, det var med ham; men det sagde ikke han; thi han var gift, og det sagde heller ikke hun; thi hun var stolt, det stakkars Trold.

Saa blev det nok en Løgn over den Daab, og det var en Skarb til Gut,⁵ hun havde sødt, saa det var sliig Slag,⁶ 15 om han blev døbt i en Løgn. Men hun fik en Plads under Gaarden, og det likte ikke Konen der, som venteligt var. Kom Jenten did op, spyttede hun efter hende; men kom den vesle Gutten hendes for at lege med Gaardsgutterne,⁷ bad hun dem jage den Horingen; han var ikke 20 bedre værd, sagde hun.

Hun tagg Manden baade Nat og Dag om at jage den

¹Grisen eders, the possessive adjective may follow but not precede the definite form of the noun. Note the emphatic repetition of the personal pronoun subject. ²være det samme, *doesn't matter*. ³hed, more specifically Norwegian is the preterite *hedte*. ⁴Hun fik god Løn, fik hun eleptical for . . . det fik hun. ⁵en Skarb til Gut, *a scamp of a boy*. ⁶Det var sliig Slag, *it was no matter, did not matter*. ⁷men kom den vesle Gutten hendes etc. Note the possessive after the double definite (=men kom hendes lille Gut).

Jantejenten paa Bygden. Manden holdt igjen, saa længe han rigtig var Mand, men saa slog han sig paa Driften, og da fik Kjærringen Taget.

Siden blev det daarligt med Skarvejenten, det gik tilbage for hvert Aar, og det stod slig til,¹ at hun skulde 5
julte ihjel der med den vesle Gutten sin, og han vilde ikke fra Moderen, han.

Det var nu det ene Aaret, det andet med, og det var otte af dem; men endnu var ikke Jenten kommen fra Pladsen, skjønt nu skulde hun væk. — — Og saa kom hun 10
væk;² — Men forinden stod Gaarden i Ijs og vakker Lue, og Manden brændte; thi han var fuld, — Kjærringen reddede sig med Ungerne, og hun sagde, det var den Skarvejenten nede paa Pladsen, som havde gjort det. Det kunde gjerne hænde, det. — — Og det kunde ogsaa gjerne 15
være anderledes. — —

Det var en underlig Gut, hun havde. I otte Aar havde han set Moderen slide ilt og vidste vel,³ hvor Skjælden var; thi Moderen sagde det ofte, naar han spurte, hvorfor hun bestandig græd. Det gjorde hun ogsaa Da- 20
gen, før hun skulde reise, og derfor var han borte om Natten. — — Men hun kom i Lughuset paa Livstid, for hun sagde selv til Skriveren, hun havde gjort den vakre Luen deroppe paa Gaarden. — Gutten drog paa Bygden og fik alle Folks Hjælp, fordi han havde slig en 25

¹og det stod slig til, *and such was the condition.* ²væk is the German word weg, adv., (pronounced wekk). ³og vidste vel, *and he knew well, knowing well, slide ilt, say, toil and suffer.*

stem Mor. — Saa drog han fra den Bygd og langt frem til en anden, hvor han ikke fik stor Hjælp, for der var nok ingen, som vidste, hvilken stem Mor han havde. Jeg tror ikke, han sagde det selv. — Sidst jeg hørte fra ham, var han fuld, og de siger, han har lagt sig paa Driften¹ i den senere Tid;² om det er sandt, skal være usagt; men det er sandt, at jeg véd ikke, hvad bedre han skulde gjøre.

Det er en laak, ond Karl, kan I tro; han liker ikke Folk, endnu mindre, at de er gode mod hverandre, og allermindst, at de er gode mod ham selv. Og han vilde gjerne, at andre skulde være slig, som han er selv, — skjønt det siger han blot, naar han er fuld. Og da græder han ogsaa, græder, saa det hagler, — over ingen Verdens Ting; thi hvad var det ogsaa, han skulde græde over? Han har ikke stjaalet en Skilling fra nogen eller gjort noget af det gale, som mange andre gjør, saa han sagte³ ingenting³ har at græde over. Og alligevel saa græder han, og græder, saa det hagler. Og skulde I se ham græde, saa tro aldrig paa det, for det er bare, naar han er fuld, og da er han ikke ænsendes.⁴ — Her faldt Nislaaf

¹han har lagt sig paa Driften, *he has taken to drink.* ²Note i den senere Tid, *lately.* ³sagte'=sagtens. ⁴ænsendes, *to be paid any attention to*, an archaic present participle in -s, very characteristic of the dialects and lower style. Where the sense is passive as here it is apparently a formation by analogy to the passive infinitive in s. Cf. English, 'building'='being built' in 'the house is building.' Note also det er ikke gjørendes—that is not advisable. The form also occurs in Norwegian with active sense as, *de som drivendes, han som gaaendes*, etc.

baglængs ned af Krakken i sterkt Graad, som dog snart gik over; thi han sovned. —

"Nu er Svinet fuldt," sagde han i Sengen; "da ligger han altid og flæber sig i Søvn." —

"Dette var stygt," sagde Kvindfolkene og reiste sig for at komme bort.¹ 5

"Jeg har aldrig hørt ham fortælle andet Slags Historier, naar han selv fik raade," sagde nu en gammel Mand, som reiste sig borte ved Døren.

"Gud véd, hvorfor Folk vil høre paa ham," lagde 10 han til og saa hen til Bruden.

¹og reiste sig for at etc. Note the purpose clause with for at, = English '(in order) to,' which is a substitution for earlier English for to.

Femte Kapitel.

Mogle gif ud, andre søgte at faa Spillemanden ind igjen, at Danjen kunde begynde; men Spillemanden var sovnet i en Krog af Gangen, og enkelte bad for ham, at han maatte faa ligge i Fred. "Siden Lars, Kammeraten hans, blev slaat fordærvet her, har Ole maattet¹ holde ud 5 i over et Døgn." — Man var kommen til Gaards med Thorbjørns Gæst og Greier; en anden Bogn blev spændt for, da han trods alles Anmodning vilde tage afsted igjen. Brudgommen var det især, som søgte at holde ham tilbage; "her er kanske ikke faa stor Glæde for mig, som det 10 synes," sagde han, og Thorbjørn tog en Tanke af det;² men han foresatte sig dog at reise, før Avelsen kom.

Da de saa, han var uroffelig, spredte de sig i Gaarden; der var mange Folk, men megen Stilhed, og det hele havde lidet Syn af et Bryllup.³ Thorbjørn skulde have 15 sig en ny Selepinde og gif hen at finde en; i Gaarden var intet høveligt Emne, og han gif lidt udenfor, kom saa til et Vedstjul, som han gif ind i, langsomt og sagte, da Brudgommens Ord fulgte med ham. Han fandt der,

¹Maattet and the past partic. skullet, burdet and turdet of the modal auxiliaries maatte, skulle, turde and turde are colloquially pronounced with apokope of the unstressed e; maatt, skullt, burt (bort), turt (tørt). ²og Thorbjørn tog en Tanke af det, *Thorbjørn's suspicions were aroused by that.* ³Bryllup, y is here very often pronounced ø.

hvad vilde,¹ men fremdeles, uden at vide af det, satte han sig ned og op til den ene Bælg, med Kniv og Pinde i Gaanden. Da hørte han det stønne i Nærheden af sig; det var paa den anden Side af den tynde Bælg, der inde, hvor Vognskjulet var, og Thorbjørn lyhede.²

5

"Er det — ogsaa dig?"³ hørte han sagt med langt Mellemrum og af et Mandfolk, der talte med Besvær. Da hørte han en græde, men det var ingen Mand. —

"Hvorfor kom du ogsaa³ hid?" blev der spurt, og det maatte være af den, der græd; thi det var taarevaadt. — 10

"Om, — i hvis Bryllup skulde jeg spille, naar det ikke var i dit?" sagde den første.

Det er vel Lars, Spillemanden, som ligger der, tænkte Thorbjørn. Lars var en staut, vakker Karl, hvis gamle Moder bode til Leie⁴ i en Husmandsplads under 15 Gaarden. Men den anden maatte være Bruden! —

"Hvorfor har du heller aldrig talt!" sagde hun dæmpet, men langt, som var hun meget bevæget.

"Jeg tænkte ikke, det var nødvendigt mellem os to," svarede der fort. Da var det stilt en Stund, saa sagde 20 hun atter ud:

¹Han fandt, hvad vilde. This omission of the third personal pronoun, quite common in Old Norse and Old Danish, where easily supplied, is very rare in present Norwegian and only occurs in such cases as this when the subject is identical with the one in the immediately preceding sentence. ²lyhede from lye corresponding to Dan. lytte, 'listen to.' There is also a verb lye, lyede, lydt, meaning 'to obey' corresponding to Dan. lyde, (adlyde). ³da in place of ogsaa is more common in such sentences, as: Er det — dig da? hvorfor kom du da hid? Ogsaa sounds Danish in such sentences. ⁴bo til Leie, be a tenant.

"Du vidste dog, han gif her." — —

"Jeg trode dig stærkere." —

Han hørte nu intet andet end Graad; endelig brød hun atter ud:

"Hvorfor talte du ikke?"

5

"Det nyttede vel Gamle-Birthes Søn lidet at tale til Datteren paa Nordhoug¹," blev der svaret efter et Øphold, hvori han havde draget Beiret tungt og ofte stønet.

Der blev ventet paa Svar;² — "vi har dog set paa hinanden³ i mange Aar," sagdes der.

— "Du var saa stolt; en turde ikke rigtig tale til dig." —

"Det var dog ingenting i Verden, jeg heller vilde.

¹paa Nordhoug, *at Nordhoug*. The preferred spelling of the second element of the compound is *haug*. ²Der blev ventet paa Svar. With indefinite pronominal force the adverb of place *der* 'there' is used as anticipatory or introductory subject, corresponding to English 'there', Germ. *es*, French 'il', that is 'it,' standing for the logical subject which then follows the verb. This is still the best literary usage, in which respect, therefore, Norwegian agrees with English as against German, which uses *es* 'it.' *Det*, 'it' is used, however, with impersonal verbs denoting natural phenomena, as English 'it,' German *es*, e. g. *det regner*, *det hagler* etc. Cf. also *det sker ofte at man maa taale det som er ubehageligt*, where *det* anticipates an *at*-clause, and *der sker mangt, som er ubehageligt*. Colloquially *det* is used for *der* with impersonal expressions in the passive. Dialectically, colloquially and with increasing authoritative sanction in the literary language *det* is also replacing *der* as anticipatory subject e. g.: *Er det noget som mangler? det kommer vist mange Folk imorgen*. Cf. *det blev atter ganske stilt*. ³set paa hinanden, *had an eye for one another, been fond of*.

— Jeg ventede hver Dag, . . . hvor vi mødtes; . . . jeg syntes næsten, jeg hød mig frem. Saa tænkte jeg, du forsmaaede mig." —

Det blev atter ganske stilt. Thorbjørn hørte intet Svar, ingen Graad; han hørte heller ikke den høje drage 5 Beiret.

Thorbjørn tænkte paa Brudgommen, som han troede at kjende for en brav Mand,¹ og han blev ilde til Mode paa hans Begne. Da sagde ogsaa hun:

"Jeg er ræd for, han faar liden Glæde af mig,² 10 han, som —".

"Det er en brav Mand," sagde den høje og begyndte paany at give sig lidt, da det nok gjorde ondt for Brystet. Det var, som dette ogsaa gjorde hende ondt; thi hun sagde: 15

"Det er nok tungt for dig nu, — — men — vi var vel aldrig kommet til at tale med hinanden, vi, var ikke dette kommet imellem. Den Gang du slog til Knud, forstod jeg dig først."³—

"Jeg kunde ikke bære det længer," sagde han, og saa 20 en Stund efter: "Knud er ond." —

"Han er ikke god," sagde Søsteren.

De taug en Stund, saa sagde han: "Jeg undrer mig

¹Note the idiom at kjende en for en brav Mand, *to know someone to be a worthy man* ²Jeg er ræd for, han faar. etc. Observe for and omission of conjunctive at—I am afraid that, I fear that. At være ræd='to be afraid of,' at være ræd for (at) or frygte for (at)='to be afraid that, to fear that.' ³først, here='not until,' German erjt in similar use: erjt als er kam, først da han kom, not until he came.

paa, om jeg nogen Tid bliver god igjen.¹ Na ja, det kan nu ogsaa være det samme."²—

"Har du ondt, har jeg det værre," og derpaa fulgte sterkt Graad.

"Gaar du?" spurte saa han. —

5

"Ja," blev der svaret, og derpaa: "Na jøse, jøse mig, hvad dette Liv skal blive!" —

"Græd ikke saa," sagde han; "Vorherre gjør nok snart Ende paa det for mig, og da skal du se, det ogsaa bliver bedre for dig." —

10

"Jesús, Jesús, at du ikke talte!" raabte hun med tilbageholdt Stemme, og som om hun bred sine Hænder; Thorbjørn trode, hun gik i det samme eller ikke var i Stand til at tale paa længe; thi han hørte en Stund intet og gik.

15

Den første, den bedste, Thorbjørn traf i Gaarden, spurte han: "Hvad kom der imellem Lars Spillemand og Knud Nordhøng?" —

"Gaa? Mellem dem? Jo, —" sagde Per Husmand og traf Ansigtet sammen, som vilde han gemme noget i Guldene; "du kan nok spørge om det, for det var lidt nok; han Knud spurte bare Lars, om Jelen hans gav god Klang i dette Bryllup."³

¹god igjen=*well again*. ²være det samme, *be all the same, not to matter*. ³Jo, as here used is difficult to translate. It indicates readiness to answer and also ability to answer. May often be rendered by 'why (that is easily told)!' After a pause then, Per Husmand, who doesn't want to tell too much at once, adds: *indeed you may well ask that, for I assure you it was little enough!* etc.

I det samme gif Bruden forbi dem; hun havde Ansigtet bortvendt, men da hun hørte Lars nævne, vendte hun det og viste et Par store røde Øine, der saa usikkert; men ellers var Ansigtet meget koldt, saa koldt, at Thorbjørn ikke kjendte hendes Ord igjen i det. Begyndte han 5 da at skjønne mere.¹

Længre frem i Gaarden stod Hesten og ventede; han satte sin Pinde fast og saa sig om efter Brudgommen for at tage Afsked. Han havde ikke lyst til at søge ham, saa næsten helst,² at han ikke kom og satte sig derfor op. Da 10 begyndte det at støie og raabe fra den venstre Side af Gaarden, der borte, hvor Laaben laa. Det var et helt Følge, som drog ud fra Laaven; en stor Mand, som gif foran, raakte: "Hvor er han? — Har han gjeint sig? Hvor er han?" — 15

"Der, der!" sagde nogle. — "Lad ham ikke komme did," sagde andre; "der bliver bare Ulykke af det." —

"Er det Knud?" spurte Thorbjørn en liden Gut, der stod ved Siden af Vognen hans. "Ja, han er fuld og da vil han altid slaas." Thorbjørn sad alt paa Rædsjet og 20 slog nu paa Hesten. —

"Nei, stans, Rammerat!" hørte han bag sig; han holdt Hesten tilbage, men da denne gif alligevel, lod han den gaa. "So, er du ræd, Thorbjørn Granliden?" ifreg det nærmere ham. Nu holdt han fastere igjen, men saa 25 ikke tilbage.

¹Begyndte han da, see note 3, p. 6. ²saa næsten helst, *would in fact rather prefer.*

"Stig af og kom i godt Lag!" raabte en. Thorbjørn vendte Hovedet. "Tak, jeg skal hjem," sagde han. Nu underhandlede de lidt, og imidlertid var den hele Flok kommen hen til Bognen; Knud gik foran Hesten, klappede den først, tog den dernæst ved Hovedet for at se paa den. 5 Knud var ret høi, havde lyst, men stridt Haar og en but Næse, Munden var stor og tung, Øinene mørkeblaa, men dristige. Han havde liden Lighed med Søsteren, kun var det noget om Munden, som var lig,¹ og havde det samme Slags ret opstaaende Pande, men mindre, ligesom alle 10 hendes fine Træk var grove hos ham.

"Hvad vil du have for Kampen din?" spurgte Knud.

"Jeg vil ikke sælge den," sagde Thorbjørn. — "Du tror kanske, jeg ikke kan betale den?" sagde Knud. — "Jeg véd ikke, hvad du kan." — "Saa? du tviler om det? 15 Det skulde du ellers vogte dig for,"² sagde Knud. Sin Gut,³ som før stod op efter Bæggen derinde i Stuen og rørte ved Jenterne's Haar, sagde nu til en Nabo: "Knud tør ikke rigtig denne Gang."

Dette hørte Knud. "Tør jeg ikke? Hvem figer det? 20 Tør jeg ikke?" spreg han. Flere og flere kom til. "Af Veien, se Hesten!" raabte Thorbjørn og slog paa, han

¹Kun var det noget om Munden, som var lig. See Note 3, p. 83.

²Det skulde du ellers vogte dig for. Ellers, 'as for that' is best omitted in the translation, say, *That is something that you ought to (had better) look out for.* ³hii, demonstr. pron., very general in the dialects, is rare in cultured speech, where den takes its place. Den referring to a more distant object (English 'that,' German jener) as opposed to denne is usually supplemented by der or anden colloquially.

vilde reise. — "Siger du af Veien til mig?" spurte Knud. — "Jeg talte til Hesten; jeg maa frem," sagde Thorbjørn, men veg heller ikke selv til Side. — "Hvad, fører du lige paa mig?" spurte Knud. — "Saa gaa bort!" og Hesten løftede Hovedet i Veiret, ellers havde 5 den sat det lige mod Knuds Bryst. Da tog Knud den ved Vidiset, og Hesten, som huffede Taget fra Veien, begyndte at skjælve. Men dette rørte Thorbjørn, der angrede, hvad han havde gjort mod Hesten; nu gik det ud over Knud;¹ thi han reiste sig med Svøben² i Haanden og drog til Knud 10 over Hovedet. "Slaar du?" skreg Knud og kom nærmere; Thorbjørn hoppede af Læsjet. "Du er en ond Karl," sagde han ligbleg og leverede Tømmerne til hin Girt fra Stuen af, da han kom og bød sig frem. Men den gamle Mand som havde reist sig borte ved Døren, da 15 Nslaf var færdig med sin Fortælling, gik nu bort til Thorbjørn og rykkede ham i Armen. "Sæmund Granli den er for brav en Mand til, at Sønnen hans skal drages med flige Slagskjæmper³," sagde han. Det stilnede i Thorbjørn, men Knud raabte: "Jeg Slagskjæmpe? Det 20 er han lige saa godt som jeg, og min Fader er lige god som hans. — Kom an! — Det er daarligt, at Byfolket ikke véd, hvem af os to egentlig er ved bedst Magt," lagde han til og tog Galstørklædet af sig. — "Vi prøve det

¹nu gik det ud over Knud, now he gave vent to his rage upon Knud.

²Svøbe pronounced Svepe, and coming to be so written except when used figuratively in the sense 'scourge,' then pronounced Svøbe. Drog til, struck. ³Slagskjæmpe=Slaaskjæmpe.

tidsnok¹," sagde Thorbjørn. Da sagde den Mand, som
 før havde ligget i Sengen: "De er som to Ratte; de maa
 først snakte Blod i sig, begge to." Thorbjørn hørte det,
 men svarede intet. En og anden af Flokken lo, andre
 sagde, det var stygt med alle de Slagsmaal i dette Bryl- 5
 lup, samt at de abede sig ind paa en fremmed Mand, som
 vilde drage fredelig afsted. Thorbjørn saa sig om efter
 Gæsten; det var hans Agt at fare. Men hin Gut havde
 vendt den og fjørt den forjvarlig lange bort; Gæften selv
 stod nu lige bag dem. — "Hvad ser du dig om efter?" 10
 spurte Knud; "hun Synnøve er langt borte nu." —
 "Hvad rager hun dig?" — "Nei, slige skindhellige Kvind-
 folk rager ikke mig," sagde Knud; "men kauske hun mod-
 stjæler dig." Dette var for meget for Thorbjørn; de mer-
 kede, han saa sig om for at prøve Pladsen. Nu lagde atter 15
 nogle ældre sig imellem og mente, at Knud havde gjort
 Ugagn² nok i dette Lag. — "Mig skal han intet gjøre!"
 sagde Thorbjørn, og da hine hørte dette, taug de. Andre
 sagde: "Lad dem drages, saa bliver de Godvenner; disse
 har længe nok set ondt over til hverandre." — "Ja," sagde 20
 en, "de vil begge være de bedste i Bygden;³ Lad os nu se!"

¹Vi prøve=vi prøver. Dialectically, except in East Norwegian, the inflexional *r* of the sing. pl. pres. Indic. is dropped hence jeg prøve, vi prøve. This is not necessarily to be regarded 'then' as the (Danish) plural in *-e* corresponding to the singular in *-er*. ²Ugagn pron. Ugaugu. ³Bygden. In *Brand Ibsen* rhymes this word with. *Hvøiden*—Tusen fulgte mig af Bygden, ikke én vandt op til Hvøiden—. This is a local dialectal pronunciation. The only pronunciation accepted in cultured speech is Bygd.

—“Har I andre set noget lig til ham Thorbjørn Gran-
 liden,” mente Knud; “jeg syntes, han nylig var her paa
 Gaarden.” — “Ja, her er han,” sagde Thorbjørn, og i
 det samme fik Knud et Slag over det høire Øre, saa han
 tumlede hen i nogle Mænd, som stod der. Nu blev der 5
 ganske stilt. Knud rejste sig og fór frem uden at sige et
 Ord; Thorbjørn tog mod ham. Der blev nu en lang
 Rævekamp, da begge vilde hinanden ind paa Livet; men
 begge var vel vant og holdt hinanden væk. Thorbjørns
 Slag faldt nok saa ofte,¹ og nogle sagde, de faldt nok saa 10
 tungt.¹ — “Der har Knud fundet sin Mand,” sagde hin
 som havde taget Gesten; “giv Plads!” Kvindfolkene
 flygtede; kun en stod høit paa en Trape for bedre at se; det
 var Bruden. Thorbjørn fik et Glimt af hende og stan-
 jede² lidt; da saa han en Kniv i Knuds Haand, huffede 15
 hendes Ord, at Knud ikke var god, og med et vel rettet
 Slag traf han Knuds Arm over HaandleDET, saa Kniven
 faldt, og Armen dovnede. “Nu, hvor du slog,” sagde
 Knud. — “Synes du?” spurte hin og brød nu ind paa
 ham. Knud havde ondt for at bruge blot én Arm, han 20
 blev løftet og baaret, men det bar imod, før han blev lagt.
 Han blev flere Gange lagt sliG mod Jorden, at enhver
 anden vel havde svigtet, men dette var en god Rng; Thor-
 bjørn flyttede med ham, Folk vég, men han kom efter med

¹ nok saa (ofte, tungt). The expression sounds Danish, better
 Norwegian would be in this sense vel saa ofte. *Festskrift* 169.

² stanjede. This word, formerly commonly spelled standse, is now
 usually and more properly written without d, for the word is derived
 from Old Norse *stanna* (as Aars, 1900, p. 25).

ham, og saaledes bar det rundt den hele Gaard, indtil de kom op under Trappen, hvor han hivede ham endnu engang i Veiret og truede ham ned, saa Knærne gav efter, og Knud langs over Stenhellen, saa der sang i ham. Han blev liggende stilt, gav et dybt Støn fra sig og lod 5
 Vinene synke i; Thorbjørn rettede sig og saa op; hans Dine faldt lige paa Bruden, der stod ubevægelig og saa paa. "Tag noget og læg up under Hovedet paa ham!", sagde hun, vendte sig om og gik ind.

To gamle Koner gik forbi; den ene sagde til den an- 10
 den: "Herre Gud! der ligger en igjen; hvem er nu dette?" En Mand svarede: "Han, Knud Nordhøug." Da sagde den anden Kone: "Saa kænste det liver paa med Slagsmaalene heresfærdags. De maatte da ogsaa have andet at bruge sine Kræfter til." — "Der sagde du 15
 et sandt Ord, Randi," mente hin; "Vorherre hjælpe dem saa langt frem, at de kan se forbi hverandre og hen til noget mere."

Dette faldt Thorbjørn underligt paa Sindet; han havde ikke sagt et Ord, men stod der endnu og saa paa 20
 dem, som stillede med Knud; — flere talte til ham, men han svarede ikke. Han vendte sig fra dem og faldt i Tan-
 ker.² Synnøve kom frem i dem, og han blev meget skamfuld.

Han tænkte paa, hvad Forklaring han skulde give, og 25

¹Under Hovedet paa ham, *under his head*. The paraphrastic genitive with paa is very common in Norwegian. See also above note 3, p. 46. ²faldt i Tanke, *fell to thinking*.

han tænkte paa, det var ham¹ nok ikke saa let at slutte, som han engang trode.

• I det samme hørte han bag sig: "Bogt dig, Thørhjørn!" men før han fik vende sig, var han greben ved Skuldrene bagfra, blev bøjet og følte ikke noget mere 5 end en stikkende Smerte, hvis Sted han ikke rigtig kjendte. Han hørte Stemmer omkring sig, fornåm, at de førte, trode selv stundom, at han førte, men vidste det ikke bestemt.

Dette varede meget længe, det blev kaldt, snart igjen 10 varmt og da saa let for ham, saa let, at han syntes at jvæbe, — og nu forstod han det: han bares af Trætopperne fra den ene til den anden, saa han kom op i Dien, højere op, — paa Sæteren, endnu højere op, — lige paa det høieste Bjeld; der bøiede Synnøve sig ned over ham og 15 græd og sagde, at han skulde have talt. Hun græd meget og mente, at han dog selv havde set, hvorledes Knud Nordhøug gik i Veien for ham, bestandig i Veien for ham, og saa maatte hun jo tage Knud. Og saa flappede hun ham mildt ned over den ene Siden, saa det blev varmt der, 20 og græd, saa Skjorten paa det Sted blev vaad. Men Als-laf sad paa Gulv oppe paa en stor, spids Sten og tændte Trætopperne rundt omkring sig, saa det braste og brændte, og Røisterne fæg om ham; selv lo han med vidt Gub²

¹ham, ethical dative. ²Gub, pron. Gup. The rule is that medially and finally after a long vowel b, d, g, are pronounced as voiceless stops (p, t, f, resp.). For a discussion of these words the student may be referred to Groth §§98—99, 106, 122, or Poestion §41, 44 ll. b. 47, 2 b. Note the difference in pronuncia-

og sagde: "Det er ikke mig, det er Mor min, som gjør det! og Sæmund, Faderen, stod til den ene Side og kastede Kornjækké høit op, saa Skjerne traf dem til sig, bredte Kornet ud over som en Taage, — og dette syntes ham underligt, at Kornet kunde skyde sig ud over al Himmel. 5 Da han saa nedover paa Sæmund selv, blev denne saa liden, saa liden, at han tilsidst næsten ikke kom op over Jorden, men endda kastede han Sækkene høiere og høiere og sagde: "Gjør mig d e t efter, du!" — — — — Længt borti Skjerne stod Kirken, og den lyse Kone paa Solbæk- 10 ken stod oppi Tornet og viftede med et rødgult Lommetørklæde i den ene Haand og en Salmebog i den anden og sagde: "Gid kommer du ikke, før du har lagt af at slaa og bande," — og da han skulde se til, saa var det ikke Kirken, men Solbækken, og Solen stod slig paa alle 15 hundre Ruder,¹ at han fik ondt i Øinene og maatte lukke dem haardt i. — —

— — "Varlig, varlig, Sæmund!" hørte han og baagnede som af en Slummer ved, at han blev baaren, og da han saa sig om, var han kommet ind i Stuen paa 20 Granliden; en stor Ild brændte paa Gruen, Moderen

tion between paa Hug (Huf), 'squatting on the ground,' (komme i) Hug (hu), 'remember,' and Hug (Hugg) u, 'cut, slash.' To avoid ambiguity it is now common to write Hu and Hugg for the last two. The first is best written Huf. 1og Solen stod slig paa alle hundre Ruder, *the sun shone so on its hundred panes of glass*, literally 'all (the) hundred panes.' Observe the colloquial connective adverb saa in: og da han skulde se til, saa var det ikke Kirken, which serves to connect more closely the two clauses.

stod ved Siden af ham og græd; Faderen tog just op under ham, — han vilde bære ham ind i et Sidekammer. Da slap Faderen ham sagde ned igjen; "der er endnu Liv i ham!" sagde han med dirrende Stemme og vendte sig mod Moderen.

5

Denne udbrød: "Vorherre hjælpe mig; han ser op! Thorbjørn, Thorbjørn! velsignede Gut, hvad har de gjort med dig! og hun ludede sig ned over ham og strøg hans Kind, mens hendes Taarer faldt varme paa hans Ansigt. Sæmund var oppi Diet med den ene Ærme, flyttede saa 10 Moderen blidt til Side:

"Lad mig ligesaa godt tage ham straks,"¹ sagde han. Og han tog vel op under hans Skuldre med den ene Haand, lidt nedenfor Ryggen med den anden —: "Hold paa Hovedet, du Mor, om han ikke skulde have Kraft til 15 at bære det²."

Gun gik foran og holdt paa Hovedet, Sæmund søgte at komme i Skridt med hende, og snart laa Thorbjørn paa Sengen i det andet Kammer. Efter at de nu havde bredt over ham og lagt ham vel til rette, spurgte Sæmund, om 20 Gutten var kommen af Gaarde.

"Der ser du ham!" sagde Moderen og pegede ud. Sæmund aabnede Vinduet og raabte ud:

¹Lad mig ligesaa godt tage ham straks. This is a confusion of two expressions, jeg kan ligesaa godt tage ham straks and lad mig tage ham. ²om han ikke skulde have Kraft til at bære det, a contracted sentence in which the easily supplied principal clause is omitted, very common in Norwegian.

"Er du fremme om en Time, skal du faa din Marskøn to Gange; — det er det samme, om du sprænger Høsten."

Han gif alter bort til Sengen, Thorbjørn saa paa ham med store, klare Øine, Faderen maatte se paa dem, og da begyndte hans at jages. 5

"Jeg vidste, det vilde ende sliq," sagde han sagte, vendte sig og gif. Moderen sad paa en Kraf inde ved Sønnens Jødder og græd, men hun talte ikke.

Thorbjørn vilde tale, men han følte, det faldt sig tungt, derfor taug han. Men han saa paa Moderen uaf- 10 brudt, og Moderen havde aldrig set sliq Glans i hans Øine, heller aldrig havde de været saa sagre, hvilket syntes hende et slemt Forbud.

"Gud Herren han hjælpe dig!"¹ brast det endelig ud; "jeg véd, at Sæmund vester overende den Dag, du 15 gaar".²

Thorbjørn saa paa hende med ubevægeligt Øie og Ansigt. Blikket fór lige igjennem hende, og hun begyndte at bede sit Fadervor for ham; thi hun tænkte, han kun havde lidt igjen. Mens hun da sad der, randt det hende 20 i Sind,⁴ hvor kjær han fremfor nogen havde været af dem alle, og nu var der ingen af Søffendene hans hjemme.

¹Gud Herren han hjælpe dig. Note the pleonastic use of the pronoun, resumig a subject which immediately precedes. This is rather rare in present speech. On the frequent pleonastic pronoun at the end of a sentence, however, see above p. 17, note 5. ²du gaar, leave us, die. ³Fadervor=Fader vor. The Lord's prayer begins thus in Norwegian, not Vor Fader. ⁴i Sind=i Sinde.

Gik hun da¹ Bud op til Sæteren efter Ingrid og en yngre
 Broder, kom saa igjen og satte sig der som før. Han saa
 endnu paa hende, og Blikket var hende en Salmesang, der
 førte hendes Tanker mildelig ind i de bedre Ting, og
 gamle Ingebjørg blev andagtsfuld, tog Bibelen frem og 5
 sagde: "Nu vil jeg læse høit for dig, at du kan have det
 godt." Da hun ingen Briller havde for Haanden, slog
 hun op et Sted, som hun omtrent kunde udenad, fra hun
 var Pige, og det var af Johannes's Evangelium. Hun
 var ikke vis paa, at han hørte hende; thi han var ubevæ- 10
 gelig som før, stirrede blot paa hende; men hun læste dog,
 om ikke for ham, saa for sig selv.

Ingrid kom snart hjem for at bytte med hende; men
 da sov Thorbjørn. Ingrid græd uden Ende; hun havde
 begyndt med det, før hun gik fra Sæteren; thi hun tænkte 15
 paa Synnøve, som intet fik at vide. —

Nu kom Doktoren og undersøgte ham.

Han havde faaet et Knivstik i Siden, var ogsaa ellers
 bleven slagen, men Doktoren sagde intet, og der var in- 20
 gen, som spurgte ham.

Sæmund fulgte ham ind i Sygestuen, stod der og saa
 uafbrudt paa Doktorens Ansigt, gik, da han gik, hjalp
 ham op i Kariolen og tog til Gæen, da Doktoren sagde, at
 han kom igjen Dagen efter. Saa vendte han sig mod Ro-
 nen, som havde fulgt med: 25

"Naar den Mand ikke taler, er det farligt;" hans

¹Gik hun da. See note 3, p. 6.

Mund bævrede, han slog den ene Fod omkring den anden og gif bort over Marken.

Engen vidste, hvor han blev af; thi han kom ikke hjem den Aften, heller ikke om Natten, men først den næste Morgen, og da syntes han saa mørk, at ingen turde 5 spørge ham om noget. Selv jagde han: "Nu?"—

"Han har sovet," svarede Ingrid; "men han er saa magtesløs, at han ikke kan løfte en Gaand."

Faderen vilde ind for at se til ham, men vendte, da han kom til Døren. 10

Doktoren var der, ligesom Dagen efter og flere Dage i Følge; Thorbjørn kunde tale, men fik ikke Lov til at røre sig.

Ingrid sad som oftest hos ham,² og saa Moderen og hans mindre Broder; men han spurte dem ikke om noget, 15 og de ikke ham.

Faderen var aldrig inde.³ Dette saa de, at den syge lagde Merke til; hver Gang Døren gif op, blev han op- merkjom, og de trode, det maatte være, fordi han ven- tede Faderen. 20

Tilslidst spurte Ingrid ham, om han ikke gjerne vilde se flere af dem.

"Na, de vil vel ikke se mig," svarede han.

Dette blev sagt Sæmund, som ingenting svarede jtrafs; men den Dag var han borte, da Doktoren kom. 25 Saa snart Doktoren kom et Synke paa Landebeien, traf

¹Nu? *well?* but not quite so abrupt. ²Som oftest, say *usually*. ³inde = *in the sick-room*.

7—Synnøve Solbakkén.

han Sæmund, der sad paa Beifanten og ventede ham. Efter at have hilset ham, spurte Sæmund om sin Søn.

"Han er ilde medfaren," var det korte Svar. —

"Staar han sig?" spurte Sæmund og rettede paa Hestens Sadelgjord. —

5

"Laf, den sidder nok saa godt," sagde Doktoren. —

"Den var ikke stram nok," svarede Sæmund.

Der opstod en liden Stilhed, hvori Doktoren saa paa ham; men Sæmund arbejdede ibrig med Greiet og saa ikke op.

10

"Du spurte, om han stod sig;¹ jeg tror nok det," sagde Doktoren langsomt.

Sæmund saa rask op. "Er det til Liv?" spurte han.

"Det har det været i flere Dage," svarede Doktoren.

Da piplede der nogle Taarer frem i Øinene paa Sæ- 15 mund; han søgte at tage dem væk, men de kom igjen.

"Det er ogsaa en Skam, sliq jeg holder af den Guttén," hikkede han; "men ser du, Doktor: stantere Karl har der ikke været i Prestegjælden!"

Doktoren blev rørt: "Hvorfor har du ikke før villet 20 vide noget?" —

"Jeg har ikke været god til at høre det,"² svarede Sæmund og havde endnu et Stræb med Graaden, som han ikke kunde true ned, — "og saa var det de Rvindfolk,"

¹stod is here subjunctive, at staa sig—to pull through. ²ikke god til at høre det, not able to hear it, could not stand to etc. See *Modern Language Notes* 1901, p. 376.

fortsaatte han; "de saa hver Gang efter, om jeg spurte, og da kunde jeg det ikke."¹

Doktoren gav ham Tid til at komme sig, og da saa Sæmund saft paa ham. "Gaar han Helsen sin igjen?"
 spurte han pludselig. —

5

"Paa en Vis; ellers kan slikt endnu ikke siges med Sikkerhed."

Da blev Sæmund rolig og eftertænkfuld. "Paa en Vis," mumlede han. Han stod og saa ned, Doktoren vilde ikke forstyrre ham, fordi der var noget ved den 10 Mand, som forbød det.

Pludselig løstede Sæmund Hovedet i Veiret; "Laf for Underretningen," jagde han, rakte Gaanden frem og gik tilbage.

Paa samme Tid sad Ingrid hos den syge. "Er du 15 god til at høre paa, saa skal jeg fortælle dig noget om Far," jagde hun. —

"Fortæl," jagde han. —

"Jo, den første Aften Doktoren havde været her, kom Far væk, og ingen vidste, hvor han var. Men da 20 havde han været over i Bryllupsgaarden, og der var alt

¹de saa hver Gang efter, om jeg spurte, og da kunde jeg det ikke. Note the office of *det* first as a conjunctive predicate, second, as a substitutory or 'resumptive' pronoun, resuming the idea of the antecedent, here at spørge. In English if the verb is 'to be' this may be expressed by 'so' or 'that' but generally the verb stands alone, if the verb is some other verb than 'to be,' then the idea may generally be resumed by 'do so' or 'do it' e. g. here, *but then I could not do it.* In Norwegian as in French the 'resumptive' pronoun is sufficient, cf. Fr. '*je ne le pouvais pas.*' Cf. also p. 32, note 2.

Folk blevet ilde ved,¹ da han kom. Han havde sat sig ned blandt dem og druffet, og Brudgommen har fortalt, at han trode, han kom halvt paa en Kant. Da først begyndte han at spørge efter Slagsmaalet og fik nøiagtig Bessked om, hvorledes det var gaat til. Knud kom til; 5
 Far vilde, han skulde fortælle, og gik ud paa Gaarden til Stedet, hvor J. havde dragedes. Alt Folk fulgte. Knud fortalte da om, hvorledes du havde fareet med ham, efter at du havde lamslaat hans Gaand; men da Knud ikke vilde fortælle mere, reiste Far sig og spurte, om det 10
 var saaledes, det j i d e n gik til, — og i det samme tog han Knud over Bringen, lettet ham og lagde ham ned paa den Stenhelle, som endnu bar Blod efter dig. Han holdt ham ned med sin venstre Gaand og trak sin Kniv op med den høire; Knud skiftede Farve, og alle Gæster tang. 15
 Da var der Folk, som saa Far græde, men han gjorde ikke Knud noget. Knud selv rørte sig ikke. Far reiste saa Knud op igjen, men lagde ham en Stund efter atter ned; "det er tungt at slippe dig," sagde han og stod og stirrede paa ham, mens han holdt ham. 20

To gamle Koner gik forbi, og af dem sagde den ene: "Guff nu vel paa Børnene dine, du Sæmund Granliden!" De fortæller, at Far straks slap Knud, og at han en Stund efter var borte fra Gaarden; men Knud drog sig husimellem væk fra Brylluppet og kom ikke did mere. 25

Neppe var Ingrid færdig med denne Forælling, før Døren aabnedes, en saa ind, og det var Faderen.. Hun

¹blevet ilde ved, *become ill at ease.*

gik straks ud, og Sæmund kom ind. Hvad de to talte om, fik ingen vide; Moderen, som stod op efter Døren for at lye, trode dog engang at have fanget, at de talte om, hvor vidt han kunde faa Helsen igjen eller ei. Men hun var ikke vijs paa det, vilde heller ikke gaa ind, faa længe 5 Sæmund var der.

Da Sæmund kom ud, var han meget blid og lidt rødt i Vinene.

"Vi beholde ham nok", sagde han i Forbigaaende til Ingebjørg; "men Vorherre véd, om han mere faar sin 10 Helse igjen."

Ingebjørg begyndte at græde og fulgte Manden ud; paa Stabburstrappen ¹ satte de sig ved Siden af hverandre, ² og mangt blev nu talt mellem de to.

Men da Ingrid sagte kom ind igjen til Thorbjørn, 15 laa han med en liden Seddel i den ene Haand og sagde rolig og langsomt: "Den faar du levere Synnøve, næste Gang du træffer hende."

Da Ingrid havde læst, hvad der stod paa den, vendte hun sig om og græd; thi paa Seddelen stod: 20

¹Stabbur, storehouse for food, built on piles or staves hence the name, which comes from Staf-bur. ²Note hverandre used of two persons. Stricter usage would be hveranden as reciprocal pronoun referring to two persons, and hverandre referring to more than two. This distinction is, however, at present largely only a theoretical one, and not observed in the spoken language. Hverandre is much more common than hinanden.

"Til belagtede Pige Synnøve Guttormsdatter,
Solbækken!

Naar Du haver læst disse Linier, faar det at være
forbi mellem os to.¹ Thi jeg er ikke den, som du skal have.
Vorherre være med os begge to.

5

Thorbjørn Sæmundsen, Granliden".

¹Naar Du haver læst etc. The note is in formal style (as haver, faar det at være).

Sjette Kapitel.

Synnøve have faat vide det om Dagen, efter at Thorbjørn havde været i Brylluppet. Hans yngre Broder var kommen did op til Sæteren med Budsending om det; men Ingrid havde sat i ham inde i Svalen, netop som han gik, og hun havde givet ham, hvad han skulde bære 5 frem. Synnøve vidste derfor ikke mere, end at Thorbjørn havde ført Læsset overende, og at han derfor var tagen op til Nordhøng efter Hjælp; at Knud og han der var komne i Hob,¹ og Thorbjørn var kommen lidt til Skade; han laa, men det var ikke farligt. 10

Dette var en slig Tidende, at Synnøve blev mere harm end bedrøvet. Og jo mere hun tænkte paa dette, des mere modfalden blev hun. Hvor meget han lovede, saa skulde han dog bære sig slig ad, at Forældrene fik noget at sige paa ham. Men de skulde nu ikke fra hveran- 15 dre² alligevel, tænkte Synnøve.

Der gik ikke mange Bud op til Sæteren, og derfor drygdes det, før Synnøve fik anden Tidende. Uvissheden lagde sig tungt paa Sindet, og Ingrid kom ikke op igjen, saa der maatte være noget paafærde. Hun var ikke god 20 til at synge Kreaturerne hjem om Aftenen, som hun før

¹at Knud og han der var komne i Hob. See note 2, p. 19. ²hverandre. See Note 2, p. 101.

hadde gjort, og hun sov ikke godt om Natten, da hun savnede Ingrid.

Dette gjorde, at hun var træt om Dagen, og derved blev ikke Sindet lettere. Hun gik og stilledede, skurede Ringer og Kopper, hstede Ost og lagde Mælk op, men det var neppe med Glæde, og Thorbjørns yngre Broder samt den anden Gut, som havde Gjæstfæls sammen med ham, syntes nu at faa Bisdhed for, at der maatte være noget mellem hende og Thorbjørn, hvad der gav dem Gmne til mangen Samtale oppi Marken.¹

Om Eftermiddagen paa den ottende Dag, efter at Ingrid var hentet hjem, syntes det at ligge tyngre over hende end nogensinde.

Nu var saa lang Tid runden, og endnu ingen Tidende. Hun forlod sit Arbeide for at sætte sig og se ud over Bygden, da dette syntes hende et Slags Selskab, og hun nu ikke vilde være ælne.

Som hun sad, blev hun træt, lagde Hovedet ned over sin Arm og faldt straks i Søvn; men Solen stak, og det blev en urolig Søvn. Hun var over paa Solbakken, over paa det Loft, hvor hendes Ting stod, og hvor hun pleiede at sove; Blomsterne fra Haven bar sliq fager Duft op, skjønt ikke den, hun var vant til, men en anden, næsten som af Lyng.

Hvoraf kommer vel det?² tænkte hun og bøjede Hovedet ud over det aabne Vindu. Jo, saa stod Thorbjørn

¹Hvad der gav etc. Observe relative hvad der for hvilket. See note 1, p. 71. ²Hvoraf kommer vel det? *what can that come from?*

nede i Haven og plantede Lyng. "Men, kjære dig,¹ hvorfor gjør du dette?" spurte hun. "Na, de Blomster vil ikke vokse," sagde han og gik og stillede nede i Haven. Da gjorde det hende ondt for Blomsterne,² og hun bad ham endelig at bære dem op til hende igjen. "Ja, det 5 kan jeg gjerne gjøre," sagde han, og saa samlede han dem op og kom med dem; men det var nok ikke paa Løftet,³ hun sad, for han kunde gaa lige ind til hende. Da kom Moderen i det samme. "O Jesu Navn!⁴ Skal den stygge Granlidgut komme ind til dig?" sagde Moderen, sprang 10 til og stillede sig midt i Veien for ham. Men han vilde ind alligevel, og nu begyndte de to at brydes. "Mor, Mor, han vil bare ind igjen med Blomsterne mine," bad Synnøve og græd. "Ja, det hjælper ikke," sagde Moderen og brød paa. Og Synnøve var saa ræd, saa ræd, 15 for hun vidste ikke, hvem hun vilde have til at vinde; men tabe skulde ingen af dem.⁵ "Tag i Vare Blomsterne mine!" raabte hun, men de brød nu værre paa end før, og de vakre Blomster strødes ud overalt. Moderen traadte paa dem, og han ogsaa; Synnøve græd. Men da Thorbjørn 20 havde sluppet Blomsterne, blev han saa styg, saa styg, Gaaret voksede paa ham, Ansigtet ogsaa, Øinene saa ondt, og lange Klør satte han i Moderen. "Bogt dig, Mor!

¹Men kjære dig, hvorfor etc., *but, my dear! why* etc. Dig is here disjunctive, i. e. kjære dig=kjære du—du kjære. ²Da gjorde det hende ondt etc. Gjøre en ondt for nogen, noget=to be pained on account of, be sorry for. ³nok means here 'after all, really.' ⁴O Jesu Navn, say *For Heaven's sake!* ⁵men tabe skulde ingen af dem, why this order here?

Ser du ikke, det er en anden, — vogt dig!" skreg hun og vilde hen og hjælpe Moderen, men kom ikke af Pletten. Da raabte nogen paa hende, og det raabte én Gang til. Men straks fór Thorbjørn væk, Moderen ogsaa; det raabte én Gang til.

5

"Ja!" sagde Synnøve og baagnede.

"Synnøve!" raabte det.

"Ja", svarede hun og saa op.

"Hvor er du?" spurtes der.

Det er Mor, som raaber, tænkte Synnøve, rejste sig 10 og gik indover mod Sætervolden, hvor Moderen stod med en Løb¹ i den ene Haand, skyggede for sig med den anden og saa ud imod hende.

"Her ligger du og sover paa den flette Marken!" sagde Moderen.

15

"Jeg blev saa søvnig," svarede Synnøve, at jeg lagde mig ned en liden Nid, og saa vidste jeg ikke Ordet af,² før jeg var indsovnnet." —

"Sligt maa du vogte dig for, Barnet mit. — — Her er noget til dig i Løben; jeg bagte igaar, da Far skal paa 20 Langreise."

Men Synnøve følte paa sig,³ at Moderen ikke kom

¹Løb pron. Løp, and sometimes so written, but as yet more often Løb. The writing with p is more correct as the word is specifically Norwegian and not also Danish. Thus in the following cases the voiceless stop is usual: Stup, Braaf, Næpe, at life, gjæte, syte, Bustap, Sæter etc. See Aars § 5, note. ²og saa vidste jeg ikke Ordet af etc., say: *I did not know before I had fallen asleep.* Observe the idiom ikke at vide Ordet af. ³paa sig, not translated. Cf. Germ. an sich.

derfor, og hun tænkte, at hun ikke havde drømt om hende for ingen Ting. Karen, saa hed Moderen, var, som før jagt, liden og spinkel af Vægt, havde lyst Haar og blaa Dine, som gik snare i Hovedet. Hun smilte lidt, naar hun talte, men det var blot, naar hun talte med Frem- 5 medfolk. Hendes Ansigt var nu blevet noget skarpt, hun var rask i sine Bevægelser og havde altid travelt¹ — Synnøve takkede hende for Gaverne, tog op Raaget og saa efter, hvad det var.

"Na, gjør det en anden Gang," sagde Moderen; 10 "jeg lagde Mærke til, at Kopperne dine ikke var vasket endnu; det maa du passe paa at gjøre, Barnet mit, før du tager Svile." —

"Ja, det var bare idag."

"Kom nu, saa faar jeg hjælpe dig siden jeg alligevel 15 er her," sagde Moderen og skjærtede sig op. "Du maa vænne dig til Orden, enten du gaar under Dinene mine eller ei."

Hun gik foran mod Melkebalen, og Synnøve langsomt efter. Der tog de ud og vaskede op; Moderen saa 20 efter deres Stel og fandt det ikke lide, gav idelig Anvisning og hjalp til at seie rent, og saaledes gik en Time eller to med.² Hun havde under Arbeidet fortalt hende

¹og havde altid travelt. Bjørnson employs here, as not infrequently, a Danicism at have travelt. The Norwegian requires the pronoun det; at have det travelt (as German es eilig haben). ²gik . . . med, *passed by*, a popular idiom.

om, hvad de drev med hjemme,¹ og om, hvor travelt hun havde det² nu, før hun fik Faderen af Bei. Saa spurte hun efter, om Synnøve huskede at læse Guds Ord, før hun lagde sig om Aftenen; "for det maa ikke glemmes", mente hun, "ellers gaar Arbeidet daarlig den næste 5 Dag."

Saa snart de nu var færdige, gik de ud paa Bolden og satte sig der for at vente Kjørene. Og som de nu vel havde sat sig, spurte Moderen efter Ingrid, nemlig, om hun ikke snart kom til Støls igjen. Synnøve vidste ikke mere 10 derom end Moderen. "Ja, slig kan Folk fare," sagde Moderen; og Synnøve forstod nok, at det ikke var Ingrid hun mente; hun vilde gjerne have høiet det væk, men hun havde ikke Mod til det. "Den, som aldrig har Vorherre i Hjertet, han findes somme Tider, naar han mindst vent- 15 ter det," sagde Moderen. Synnøve sagde ikke et Ord. "Nei, det har jeg altid sagt," den Gut bliver der ingenting af. — End at fare slig, fy!" — De sad begge paa Sng der og saa nedover; men de saa ikke paa hverandre. "Har du hørt, hvorledes det staar til med ham?" spurte 20 Moderen og saa nu fort paa hende. — "Nei," svarede

¹Hvad de drev med hjemme, *what they were doing at home*. Drive med is here elliptical for drive paa med, 'to be doing, be engaged in.' The verb drive is often weakened to a sort of 'durative auxiliary' e. g. De drev og arbeidede, 'they kept on working.' ²hvor travelt han havde det. See note 3, p. 10. ³Nei, det har jeg altid sagt. A colloquial use of the negative and affirmative adverbs nei and jo. Here negative corresponding to the negative of the following clause — ingenting. There is no fixed usage, however, as to this.

Synnøve. — "Det skal være daarligt med ham," sagde Moderen. Synnøve begyndte at blive trang for Brystet. "Er det da farligt?" spurte hun. — "Na, det var nu Anvisticket i Siden; — ja, han fik nok slemme Slag og-
 saa." Synnøve følte, hun blev blussende rød; straks 5
 vendte hun sig mere bort, for at Moderen ikke skulde saa
 se hende. "Ja, det har vel ikke noget videre paa sig at
 sige?"¹ spurte hun saa rolig, som hun var god til; men
 Moderen havde lagt Merke til, at hendes Bryst gik sterkt,
 og derfor svarede hun: "Na nei, ikke det heller." Da 10
 begyndte Synnøve at ane, her maatte være noget meget
 galt paafærde. "Han ligger?" spurte hun. — "Ja, Kors,
 han ligger. — Det er Synd paa Forældrene,² slige brave
 Folk, de er. Godt opdragen er han ogsaa, saa Vorherre
 har ingen Ting at kræve dem for." Synnøve blev nu saa 15
 beklemmt, at hun ikke vidste sine Raad;³ da fortsatte Mo-
 deren: "Nu viser det sig nok at være brav,⁴ at ingen er
 bunden til ham. Vorherre han tager da ogsaa alt til det
 bedste."⁵ Synnøve følte en Svimmelhed, som skulde hun
 ned over Berget.⁶

20

"Nei, jeg har altid sagt til ham, Far, jeg: Gud
 bevare os, har jeg sagt, vi har nu bare denne ene Datter-

¹ikke at have noget videre paa sig at sige, not to signify much, not be very serious. Cf. German es hat wohl nicht viel auf sich. ²Det er Synd paa Forældrene, transl. *His parents are to be pitied.* ³at hun ikke vidste sine Raad, *that she did not know what to do.* ⁴brav. The v is silent and the word is now often written bra, both singular and plural, hence in line 13 above brave Folk or bra Folk as pronounced. ⁵Vorherre han etc. See note 1, p. 95. ⁶Berg also written Bjerg.

ren, og hende faar vi sørge for. Han er nu ligesom lidt
 blød af sig, han, saa brav han ellers er; men saa er det
 godt med det, at han tager Raadet, der han finder det, og
 det er i Guds Ord." Men bare nu Synnøve kom til at
 tænke paa Jar sin, hvor mild han var, saa fik hun det 5
 endnu værre med at kue Graaden ned, og denne Gang
 nyttede ingen Modstand; hun begyndte at græde. —
 "Græder du?" spurte Moderen og saa hen til hende uden
 at saa se hende. "Ja, jeg tænker paa ham, Jar, og saa
 — —," og det brød nu løs tilgangs. — "Men fjære dig 10
 da, Barnet mit, hvad gaar der af dig?" — "Na, jeg véd
 ikke rigtig . . . det kom sliig over mig . . . kanske det gaar
 ham ilde paa Reisen," hulkede Synnøve. — "Hvor kan
 du snakke!" — jagde Moderen; — "det skulde ikke gaa
 ham godt? — Til Byen efter flette Lændeveien?"¹ — "Ja, 15
 huff nu paa, . . . hvorledes det gif . . . den anden,"
 hulkede Synnøve. — "Ja han! — men Jar din farer da
 ikke frem som en Gap,² skulde jeg tro. Saa kommer
 nok skadesløs³ hjem igjen, — saafremt Vorherre ellers hol-
 der sin Haand over ham."

20

Moderen begyndte at tage en Tanke af denne Graad,

¹efter flette Lændeveien. Observe the definite form of the adjective, which is ordinarily employed only after the pre-positive or adjectival article *den*, *det*, a possessive demonstrative or relative pronoun or after a noun in the genitive case. The adjectives *hel*, *halv*, *fjær* and *flet* may be thus used with the suffixed article. See also Groth §152—153. ²Gap has long vowel and belongs in a class of words with final *p* after long vowel, see note 1, p. 106. ³skadesløs an old adjectival genitive as, in *stridslysten*, *fiendsyg* etc. For a discussion of various kinds of petrified genitives, see Falk and Torp p. 47—53.

som ikke vilde holde op igjen. Net som hun sad der, sagde hun: "Der er mange Ting i Verden, som kan være tunge nok, men da faar en trøste sig med, at de kunde have været endnu tungere."¹—

"Ja, det er en daarlig Trøst," sagde nu Synnøve og 5 græd saart.

Moderen havde ikke rigtig Hjerte til at svare hende, hvad hun tænkte; saa sagde hun blot: "Vorherre selv bestemmer mange Ting for os paa en synlig Maade; det har han vel gjort her med," og saa reiste hun sig, thi Rørene 10 begyndte at rante oppi Næsen, Nøkkerne klang, Gutterne hulkede, og det drog langsomt udover, da Rørene var mætte og rolige. Hun stod og saa til, bad saa Synnøve være med og tage mod dem. Synnøve reiste sig nu ogsaa og kom efter; men det gik langsomt. 15

Karen Solbækken fik nu travelt med at hilse paa sin Busskap. Der kom den ene Ro efter den anden, og de kjendte hende og rantede; hun klappede dem, talte til dem og blev glad igjen ved at se, hvor godt de havde taget sig allesammen. "Na ja," sagde hun; "Vorherre er den nær, 20 som holder sig nær til ham." Hun hjalp nu Synnøve med at sætte dem ind; thi det gik sent med Synnøve den Dag. Moderen sagde ingenting dertil; hun hjalp hende ogsaa med at malke,² skjønt hun derved blev længer

¹tungre, the regular comparative of tung. The unumlauted tungere is also used, though as a rule limited to the literal sense 'heavier.' One would not in our passage say tungere. ²malke=melke, the usual form in Norway.

der oppe, end hun havde foresat sig. Da de nu havde fileet, lagede Moderen sig til at tage nedover igjen, og Synnøve vilde følge hende paa Wei.

"Na nei," sagde Moderen; "du er ganske træet og vil være i Fred," og saa tog hun da den tomme Løb til sig, 5 gav hende Gaanden og sagde, idet hun saa sikkert paa hende: "Jeg kommer snart op igjen for at se, hvorledes du har det.¹ — — Hold du dig til os og tænk ikke paa andre!"

Neppe var Moderen kommen af Syne, før hun 10 tænkte paa, hvorledes hun skulde saa snarest Bud ned til Granliden. Hun kaldte paa Thorbjørns Broder; hun vilde jende ham nedover; men da han kom, fandt hun det leit at betro sig til ham, sagde derfor: "Det var ingen- ting." Hun tænkte da paa at gaa selv. Visshed maatte 15 hun have, og det var Synd af Ingrid, som ikke jendte hendes Bud. Natten var ganske lys, og Gaarden laa ikke saa langt nede, at hun nok kunde gaa den Wei, naar sligt drog derned. Mens hun sad og tænkte paa dette, lagde hun sammen i Tanterne alt det, Moderen havde sagt, og Graa- 20 den begyndte paany; men da var hun heller ikke sen, tog paa sig et Lørflæde og gik en Krogvei, for at Gutterne ikke skulde merke det.

So længre hun kom frem, jo mere skyndte hun paa, og tilsidst hoppede hun ned ad Gangstien, saa Smaastene løsnede, rullede nedover og gjorde Skræk. Skjønt

¹hvorledes du har det, *how you are getting along*. At have det godt, slet, = to fare well, ill, es gut, schlecht, haben.

hun vidste, at det var bare Stenene, som rullede, forekom det hende dog, at der var nogen i Nærheden, og hun maatte stanse og lye efter. Saa var det ingenting, og hun hoppede afsted fortere end før; da hændte det sig, at hun med et sterkt Hop kom ned paa en større Sten, som stak 5 frem i Veien med den ene Ende, men nu løsnede, fór afsted og forbi hende. Den gjorde svær Støi, det knagede i Bussene, og hun var ræd, men blev det endnu mere, da hun livagtig hystes, det var nogen, som rejste sig og rørte sig længre nede paa Veien. Først tænkte hun, at det 10 kunde være et Udyr, hun stansede med tilbageholdt Ande: hin nede paa Veien stod ogsaa stille.

"Go—i!" sagde det. Det var Moderen.

Det første, Synnøve gjorde, var at springe hen og gjemme sig. Hun sad en god Stund for at vente og se, om 15 Moderen havde kjendt hende igjen og kom tilbage; men det gjorde hun ikke. Saa ventede hun endnu længer, for at Moderen kunde komme godt af Veien. Naar hun nu tog afsted igjen, gik hun stille, og snart nærmede hun sig Susene. 20

Hun blev noget beflemt igjen, da hun saa dem, og dette tiltog, jo nærmere hun kom. Alt var stille der, Arbeidsredskaberne stod lænet op mod Væggen, Ved laa hugget og stablet op, og Øksen bed fast i Stabben.

Hun gik forbi og hen til Døren; der stansede hun 25 endnu engang, saa sig omkring og lyde; men intet rørte sig. Og som hun stod der og var i Uvisshed, om hun turde gaa paa Loftet til Ingrid eller ei, kom hun til at

tænke, at det vel maatte være en flig Nat for nogle Nar-
fiden, at Thorbjørn havde været over og plantet Blomster-
ne hendes. Hurtig tog hun Skoene af sig og listede sig
op ad Trappen.

Ingrid blev meget ræd, da hun vaagnede og saa, det 5
var Synnøve, der havde vaft hende.¹—

"Hvordan har han det?"² hviskede Synnøve.

Nu mindedes Ingrid altsammen og vilde tage paa
sig³ for at undgaa at svare straks. Men Synnøve satte
sig paa Sengekanten, bad hende ligge og gjentog sit 10
Spørgsmaal.

"Nu er det bedre," sagde Ingrid hviskende; "jeg
kommer snart op til dig." —

"Kjære Ingrid, glem ingen Ting for mig, du kan
intet galt sige mig, som jeg ikke har tænkt mig værre."⁴ 15

Ingrid følte endnu at være skaansom, men den an-
dens Frygt drev paa,⁵ og der blev ingen Tid til Omveie.
Hviskende faldt Spørgsmaalene, hviskende Svarene; den
dybe Stilhed rundt omkring gjorde baade Spørgsmaal
og Svar endnu alvorligere, saa at der blev en flig høiti- 20

¹der havde vaft hende, better in present speech would be der havde vækket hende. In the meaning 'to awaken' vække follows the 2nd conjugation, pret. and past-prtc. vækkede—vækket. On the other hand, vække—vakte—vaft means to 'awaken' in a transferred sense as: det har vaft stor Forundring. ²See note 1, p. 112. ³vilde tage paa sig, etc. wanted to dress herself in order to escape answering immediately. ⁴som jeg ikke har tænkt mig værre, but what I have imagined it worse, lit. which I have not imagined worse. ⁵drev paa, urged her on.

delig Stund, hvori man vover at se den værste Sandhed lige i Øiet. Men dette syntes de begge at faa ud,¹ at Thorbjørns Skyld var liden denne Gang, og at intet ondt fra hans Side skjød sig imellem ham og deres Medfølelse for ham. Da græd begge frit ud, men stille, — og Synnøve græd mest; hun sad ganske sammenfunken paa Sengekanten. Ingrid søgte at friske hende ved at minde om, hvor mangen Glæde de tre ret havde haft sammen; men da gik det her, som saa ofte, at hver liden Grindring fra de Dage, hvorover Solfsinnet leger, nu i Sorgen smelter op i Taarer.

"Har han spurt efter mig?" hviskede Synnøve. —

"Han har næsten ikke talt."

Ingrid huffede Seddelen, og den begyndte at trykke hende. —

"Er han da ikke god til at tale?" —

"Jeg véd ikke, hvorledes han har det;² — han tænker vel des mere."³ —

"Læser han?" —

"Mor har læst for ham; nu maa hun gjøre det hver 20 Dag." —

"Hvad siger han saa?" —

"Nei, han siger næsten ingenting, hører du. Han ligger blot der og ser." —

"Det er i den maledede Stue, han ligger?" —

¹faa ud, *make out (of it)*. ²hvorledes han har det, *how he is*. See note 1, p. 112. ³vel, *I suppose*.

"Ja." —

"Og vender Hovedet mod Vinduet?" —

"Ja." —

De taug begge en Stund. Saa jagde Ingrid:

"Den lille Sankthanslegen,¹ du engang gav ham, 5
hænger der i Vinduet og vender sig."

"Ja, det er det samme,"² sagde Synnøve pludselig
og sterkt; "aldrig i Verden skal nogen faa mig til at
slippe ham, enten det nu gaar saa eller saa!"³

Ingrid blev meget beklemmt. "Doktoren véd ikke, 10
om han faar Helsen sin igjen," hviskede hun.

Nu hævede Synnøve Hovedet med tilbageholdt
Graad, saa paa hende uden at sige et Ord, lod det saa
igjen falde og blev fiddende i Tanker; de sidste Taarer
randt sagte ned over Kinderne, men ingen ny kom efter, 15
hun foldede Hænderne, men rørte sig ellers ikke; det var,
som hun sad og tog en Beslutning. Reiste hun sig da
pludselig⁴ med et Smil, lude sig ned over Ingrid og
gav hende et varmt, langt Kys.

"Er han helseløs, saa skal jeg pleie ham. Nu taler 20
jeg til mine Forældre!"

¹So called because given on St. John the Baptist's day. ²Ja, det er det samme, say well I don't care. See note 2, p. 85. ³enten det nu gaar saa eller saa, however it may end. ⁴pludselig pron. most often plutseli, not plusseli with assimilation of *ds* to *ss* after short vowel as Poestion p. 31, IV, 1 a. See Aars §46, b. *Modern Language Notes* 18, 157².

Dette rørte Ingrid meget; men før hun kom til at sige noget,¹ følte hun sin Haand greben:

"Farvel, Ingrid! Nu vil jeg gaa opover alene."
— Og hun vendte sig meget hurtig.

"Det var den Seddelen," hviskede Ingrid efter hende. 5
—"Seddelen?" spurte Synnøve; Ingrid var allerede oppe, ledte den frem og gik hen til hende med den; men idet hun med sin venstre Haand puttede den ind paa hendes Barm, slog hun sin høire omkring hendes Hals og gav hende nu Kysset igjen, mens Synnøve følte hendes Laa- 10 rer falde varme og store paa sit Ansigt. Saa skjød Ingrid hende sagte ud af Døren og lukkede den i; for hun havde ikke Mod til at se Resten.

Synnøve gik sagte ned ad Trappen paa sine Højsokker; men da Tanterne var hende² for mange, kom hun 15 uforvarende til at gjøre Støi, blev ræd, hoppede ud af Gangen, greb Skoene og ilede med dem i Haanden forbi Husene, over Markerne og lige bort til Grunden; der standsede hun og trak dem paa, begyndte at gaa over opover og skyndte sig, fordi Blodet var kommet i Fart. Hun gik og 20 jmaaafang og skyndte altid mere og mere paa, saa hun tilsidst blev træt og maatte sætte sig. Saa huffede hun Seddelen. — — —

Da Buhunden gjorde Støi den næste Morgen, Gutterne vaagnede, og Rjørene skulde malkes og slippes, var 25 Synnøve endnu ikke kommen.

¹før hun kom til at=før hun kom sig til at, *before she was able to.*

²hende, reflexive dative.

Som Gutterne stod og undrede sig paa, hvor hun kunde være, og fandt ud, at hun ikke havde ligget hele Natten,¹ — kom Synnøve.

Hun var meget bleg og stille.

Uden at sige et Ord gav hun sig til at² lage Mad 5
for Gutterne, lagde Niste ned og hjalp siden med at male.

Taagen tryffede endnu de lavt liggende Nase, Lynget glitrede af Dug hen over den brunrøde Hei, det var lidt koldt, og naar Gunden gjøde, svarede det rundt omkring. Buskapen blev sluppen; den rautede mod den friske Luft, 10
og No paa No tog afsted³ ud over Naafe; men der fremme sad alt Gunden, tog mod dem og mødte for dem, til alle var sluppet, hvorpaa ogsaa han slap dem frem; Klokkerlyden dirrede henad Nafen, Gunden gjøde, saa det skar igjennem, Gutterne prøvede, hvem som kunde haake 15
sterkest.

Fra denne Larm gik Synnøve bort og ned til det Sted paa Stølen, hvor Ingrid og hun pleiede at sidde. Hun græd ikke, sad stille og stirrede og merkede af og til hin iltre Støi, som nu fjernede sig og flød bedre sammen, 20
jo længere bort den kom. Under dette begyndte hun at smaaanynne, derpaa at synge lidt høiere og saa med klar, høi Stemme følgende Sang. Hun havde laget den om efter en anden, som hun havde kunnet, fra hun var Barn.⁴

¹hele Natten. See note 1, p. 110. ²gav hun sig til at, *she began*.

³tog afsted, *started off*. ⁴fra hun var Barn. Note the abbreviated expression, = *from the time that she was a child*. Observe also the absence of the indefinite article before the predicate noun as in French and

Nu Tak for alt, ifra vi var smaa
og legte sammen i Skog og Lage'.
Jeg tænkte, Regen den skulde gaa¹
op i de graanende Dage.

Jeg tænkte, Regen den skulde gaa¹ 5
ud fra de løvede, lyse Birke
did frem, hvor Solbakkehuse staa,
og til den rødmalte Kirke.

Jeg sad og ventet saa mangen Avels
og saa did bort under Graneheien; 10
men Skygge gjorde det mørke Fjeld,²
og du, du fandt ikke Veien.

Jeg sad og ventet og tænkte tit:
Naar Dagen lider, han Veien vover.
Og Lyset sluktes og brændte lidt, 15
og Dagen kom og gik over.

German. Similarly before appositional nouns denoting occupation, profession and nationality as: han er lærer, 'he is a teacher'. De er Englændere, 'they are Englishmen.' The verbs that are followed by a predicate noun without the article are være, blive, fødes, and være født. ¹Regen den skulde gaa etc. This use of the pronoun den is archaic and poetic. See note 1, p. 95. For examples of such pleonastic use of the pronoun in older Danish and in Norwegian dialects see Falk og Torp, p. 275-276. ²men Skygge gjorde det mørke Fjeld, the subject is Fjeld.

Det staffars¹ Diet er blevet vant,
 det kan saa sent med at vende Synet²;
 det kjender slet ingen anden Kant
 og brænder furt under Brynet.

De nævner Sted, hvor jeg Trøst kan faa: 5
 det er i Kirken bag Dagerliden;
 men bed mig ikke om did at gaa! —
 Han sidder lige ved Siden.

— Men godt, saa véd jeg dog, hvem det var,
 som lagde godt Gaardene mod hverandre 10
 og Bei for Synet i Skogen skar
 og gav det Lov til at vandre.

Men godt, saa véd jeg dog, hvem det var,
 som satte Stole til Kirkebordet
 og gjorde, at de gaa Par om Par 15
 fremover lige mod Roret.

¹staffars (= O.N. Staf-Karl), thus written by Bjørnson and generally by other writers. Ibsen writes at present staffer, (and staffers, adj.). An excellent discussion of Ibsen's language may be found in *Henrik Ibsen Festskrift* ed. Gerh. Gran 1898, pp. 172-205 in an article by Professor Johan Storm. On pages 163-171 is discussed some characteristics of Bjørnson's language. Det staffars Diet er blevet vant, scil. to look yonder under the fir-slope. See Stanza 7 lines 3-4. ²det kan saa sent med at etc., it is difficult (for it) to, lit. it knows so slowly how to turn its look.

Syvende Kapitel.

God Tid efter¹ sad Guttorm Solbakkén og Karen sammen borti den store, lyse Stue paa Solbakkén og læste for hinanden af nogle ny Bøger,² som de havde faat fra Byen. De havde været i Kirke om Formiddagen; thi det var Søndag, — saa havde de gaat lidt sammen ud over 5 Jordet³ for at se, hvorledes Ageren stod, og for at overveie, hvad der skulde lægges igjen eller have oppe til næste Aar. De havde ruslet fra den ene Alege⁴ og Ager til den anden, og det syntes dem, at Gaarden var gaat godt frem i deres Tid; "Gud véd, hvorledes den vil skjøtte 10 sig, naar vi er borte," havde Karen sagt. Da var det, Guttorm havde bedet hende følge med ind, at de kunde læse i de ny Bøger;⁵ "thi en gjør bedst i at holde sig fra flige Tanke."

Men nu var Bogen prøvet, og Karen mente, at de 15 gamle var bedre: "Folk skriver bare op igjen af dem." — "Det kan være meget i det; Sæmund sagde idag til mig i Kirken, at Børnene er ogsaa bare Forældrene op igjen." — "Ja, du og Sæmund har nok talt om meget

¹God Tid efter for En god Tid efter. ²af nogle ny Bøger, a Danicism. The Norwegian requires the plural inflectional e, nye, as also in fri, contrary to Danish. ³Note Jord, neuter, 'the field, grounds' (but Jorden 'the earth'). ⁴Alege, ground left lying (fallow.) To let lie fallow is at lægge 'att' (=atter=efter 'after') igjen.

⁵See note 2 above.

idag." — "Sæmund er en forstandig Mand." — "Men holder sig lidt¹ til sin Herre og Drelser, er jeg bange for." — Herpaa svarede ikke Guttorm. —

"Hvor blev det nu af Synnøve?"² spurte Moderen. — "Sun er oppe paa Loftet," svarede han. — "Du sad 5 der jo selv med hende før,³ hvorledes var hun tilfjinds?" — "Na —" — "Du skulde ikke have ladet hende sidde der alene." — "Der kom nogen."

Konen taug lidt. —

"Hvem var vel det?"⁴ — "Ingrid Granliden." 10

"Jeg tænkte, hun var paa Sæieren endnu." — "Sun var hjemme idag, for at Moderen kunde komme i Kirke." — "Ja, vi saa da ogsaa hende der en Dag." — "Sun har meget at staa i." — "Det har andre med; en kommer alligevel did, han⁵ længes til." 15

Guttorm svarede ikke herpaa. Om en Stund jagde Kæren: "De var der, hele Granlidjolket⁶ idag, foruden Ingrid." — "Ja, det var vel for at følge Thorbjørn første Gang." — "Han saa daarlig ud." — "Ikke bedre at vente;⁷ jeg undrede mig over, han var saapas." — "Ja, 20 han har faat lide for sin Galskap."

Guttorm saa lidt⁸ ned for sig: "Han er nu bare Ung-

¹lidt in this sense is Danish. When the meaning is 'but little' the Norwegian says *lidet*; *lidt* would mean 'a little'. ²Hvor blev det nu af Synnøve? What became of Synnøve? ³Du sad der jo selv med hende før, why you sat there yourself etc. ⁴Hvem var vel det? Who could that be? ⁵han is here an indefinite substitutory pronoun. ⁶On the weak inflection of *helse* here see note 1, p. 110. ⁷Supply det er before *ikke*. ⁸lidt 'a little.' See above note 1.

dommen¹ endnu." — "Der er ingen god Grund der; en kan aldrig være tryk paa ham."

Guttorm, som sad med Albuerne paa Bordet og dreiede en Bog rundt i Haanden, aabnede nu denne, og idet han begyndte ligesom at læse sagte i den, lod han de 5 Ord falde: "Han skal være ganske sikker paa at faa igjen sin fulde Helse."

Moderen tog nu ogsaa en. "Det var rigtig brav for en saa vakker Gut," sagde hun; "Vorherre lære ham at bruge den bedre." 10

De læste begge to; saa sagde Guttorm, idet han bladede om: "Han saa ikke bort til hende i hele Dag." — "Nei, jeg merkede mig ogsaa, at han sad stille i Stolen, til hun var gaat."

En Stund efter sagde Guttorm: "Du tror, han 15 glemmer hende?" — "Det var i alle Fald det bedste."

Guttorm læste ligesom, Konen bladede. "Jeg synes ikke videre om, at Ingrid bliver jiddende her," sagde hun. — "Synnøve har neppe nogen anden at tale med." — "Hun har os." — Nu saa Faderen bort paa hende: 20 "Vi maa ikke være for strenge." Konen taug; om en Stund sagde hun: "Jeg har heller aldrig² forbudt hende det." Faderen lagde Bogen sammen, reiste sig og saa udover ifra Vinduet.

¹Ungdommen. See note 5, p. 8. ²Jeg har heller aldrig, *nor have I ever*.

"Der gaar Ingrid," sagde han. Neppe havde Moderen hørt dette, før hun hurtig gik ud. Faderen stod endnu længe i Vinduet, vendte sig da og gik op og ned; Konen kom ind igjen, han stansede.

"Jo, det var, som jeg tænkte,"¹ sagde hun; "Synnøve 5
sidder oppe og græder, men roder ned i sin Kiste, naar jeg kommer," og saa fortsatte hun, idet hun rystede med Hovedet: "Nei, det er ikke godt, at Ingrid gaar her;"² — hun gav sig til at³ stille med Kveldsmaden, gik ofte ud og ind. Engang, mens hun var ude, kom Synnøve, lidt 10
rødgrædt og stille; hun gled let forbi Faderen, som hun saa op i Ansigtet og hen til Bordet, hvor hun satte sig og tog en Bog. En Stund efter lagde hun den sammen, gik hen og spurte Moderen, om hun skulde hjælpe hende. "Ja, 15
gjør du det!" sagde denne; "Arbejde er godt for alting." 15

Det blev hendes Tur at dække Bordet; det stod borte ved Vinduet. Faderen, som hidtil havde gaat op og ned, gik nu derhen, og saa ud.

"Jeg tror, den kommer sig, den Bygageren, Regnet slog," sagde han; hun stillede sig ved Siden af hain og saa 20
til. Han vendte sig, Konen var inde, og saa strøg han bare den ene Haand ned ad Synnøves Baghoved, hvorpaa han atter gav sig til at gaa.

De spiste, men meget stille; Moderen læste Bønnen den Dag baade før og efter Bordet, og da de havde reist 25

¹Jo, det var etc. See note 3, p. 108. ²Nei, det er etc. See note 3, p. 108. ³hun gav sig til at, *she began to*. Ja gjør du det! is exhortative: the pronoun adds emphasis.

fig, vilde hun, de skulde læse og synge, hvad de ogsaa gjorde.

“Guds Ord giver Fred; det er dog den største Belsig-
nelse i Huset.”

Moderen saa i det samme hen til Synnøve, som hav- 5
de flaaet Ninen ned.

“Nu skal jeg fortælle en Historie,” sagde Moderen;
“det er sandt, hvert Ord, og ikke ilde for den, som vil
tænke derover.” — —

Og saa fortalte hun: “Der var i min Opvekst en 10
Jente paa Gang, som var Datterdatter til en gammel,
boglærd Lensmand. Han tog hende tidlig til sig for at
have Glæde af hende paa sine gamle Dage, lærte hende
da naturligvis Guds Ord og gode Skik. Hun var snar
til at fatte og glad i¹ Kundskab, saa hun, inden lang Tid 15
løb, var fremme, hvor vi stod tilbage; hun skrev og reg-
nede og kunde sine Skolebøger og 25 Kapitler i Bibelen,
da hun var 15 Aar; jeg husker det, som² det var igaar.
Hun holdt mere af at læse end af at danse, saa hun sjelden
fandtes der, hvor Laget gik, men tiere i Bedstefaderens 20
Lofstovrelse, hvor hans mange Bøger stod. Det var slig
til, at hver Gang vi kom sammen med hende, stod hun,
som hun var andensteds, og vi sagde til hverandre: Var
vi blot saa floge som Karen Gaugen. Hun skulde arve

¹glad i, delighted with, fond of, say here, *liked to learn*; ²som (=som om), *as if*. cf. the use of ‘as’ for ‘as if’ in Shakespeare, as in Macbeth I, 4. 11. 11, 2. 28, etc.

Gamlingen, og mange gode Karle bød sig til at dele halvt med hende; Afslag fik de alle.¹ Paa den Tid vendte Prestesønnen hjem fra sin Prestelære; det var ikke gaat godt med ham, saasom han mere havde hat Sind for² Bildskab og de onde Ting end for de gode; nu drak han. 5
 "Bogt dig for ham!" sagde den gamle Lensmanden: "jeg har været meget sammen med de fornemme, og det er min Erfaring, at de er mindre værd vor Tid, end Bonden."

Karen hørte bestandig hans Røst over de andres, — 10
 og da hun senere kom til at møde Prestesønnen, gif hun affides; thi han stod efter hende. Siden kunde hun ingensteds gaa, uden hun mødte ham. "Væk," sagde hun; "det nytter dig lidet!" Men han fulgte, og saaledes bar det til,³ at hun dog tilsidst maatte stanse og høre. Han 15
 var fager nok, men da han sagde, han ikke kunde leve hende foruilen skræmtes hun væk. Han gif og drev⁴ om Husene der, men hun kom ikke ud; han stod udenfor hendes Vindu om Natten, men hun kom ikke ud; han sagde, han vilde gjøre Ende paa sig,⁵ men Karen vidste, hvad 20
 hun vidste. Tog han saa til at drikke igjen. — "Bogt dig; det er Djævelens List altsammen," sagde den gamle Lensmanden. Saa stod Karlen en Dag lige paa hendes

¹saa Afslag, *be rejected*. ²have Sind for, *be inclined to*.

³og saaledes bar det til, *and so it happened, ended with*. ⁴han gif og drev om Husene, *he would idle about or 'hang about' the houses*. ⁵gjøre Ende paa sig, *make an end of himself*.

Bærrelse; ingen vidste, hvorledes han var kommen did. "Nu vil jeg dræbe dig," sagde han. — "Ja, trøst dig til det!" sagde hun. Men saa græd han og sagde, at det stod i hendes Magt¹ at gjøre ham til et skikkeligt Menneſke.² "Kunde du endda³ et halvt Aar holde dig fra at drikke," 5 sagde hun. Og saa holdt han sig et halvt Aar fra at drikke. "Tror du mig nu?" spurte han. "Ikke før du et halvt Aar holder dig fra al Slags Lag og Uhyſtighed." Det gjorde han. "Tror du mig nu?" spurte han. "Ikke før du reiser hen og ender din Preſtelære." Han gjorde 10 ogsaa dette, og Aaret efter var han tilbage ſom fuld- lært Preſt. "Tror du mig nu?" spurte han og havde endda⁴ Kæppe og Krave paa. "Nu vil jeg nogle Gange høre dig forkynde⁵ Guds Ord," sagde Karen. Og det gjorde han purt og rent, ſom det ſig en Preſtemand ſøm- 15 mer; han talte om ſin egen Daarlighed, og hvor let det var at ſeire, naar en førſt kunde begynde,⁶ og hvor godt Guds Ord var, naar en førſt fandt det. Gik han ſaa igjen til Karen. "Ja, nu tror jeg du lever efter, hvad du ſelv véd," sagde Karen; "og nu vil jeg fortælle dig, 20 at jeg i tre Aar⁷ har været trolobet med Anders Gaugen, mit Søffendebarn; du ſkal lyſe for os paa næſte Søndag."⁷ — —

¹at det stod i hendes Magt, *that it lay in her power*. ²Note at gjøre (nogen) til (noget), but English, to make (something) out of (one). ³Kunde du endda, *if you only could*. ⁴endda, *even*. ⁵forkynde, a word that belongs to religious style. ⁶naar en førſt kunde, *if one only could, if one could succeed in etc*. ⁷i tre Aar, *for three years, paa næſte Søndag, next Sunday*.

Her sluttede Moderen. Synnøve havde ingen Op-
 merkksomhed vist i Begyndelsen, siden mere og mere, nu
 hang hun i hvert Ord. "Er der ikke mere?" spurte hun
 meget ræd. "Nei," svarede Moderen. Faderen saa paa
 Moderen, da gled hendes Blik usikkert til Siden, og hun 5
 fortsatte efter en liden Betænkning, idet hun drog Fin-
 geren efter Bordpladen: "Kanske det ogsaa kunde være
 noget mere; — — men det er det samme." — "Er det
 mere?"¹ spurte Synnøve og vendte sig mod Faderen, som
 syntes at vide. "Na — ja; men det er, som Mor siger, 10
 det kan være det samme." — "Hvorledes gif det ham?"
 spurte Synnøve. — "Ja, det var netop det," sagde Fa-
 deren og saa hen til Moderen. Denne havde lænet sig
 bagefter mod Væggen og saa paa dem begge. "Vlev han
 uslykkelig?" spurte Synnøve sagte. — 15

"Vi faar slutte, hvor der skal være Slut," sagde Mo-
 deren og reiste sig. Faderen gjorde ligesaa, Synnøve
 senere.

Let the student note all such characteristic differences of expression
 between Norwegian and English. ¹Er det mere. See note 2,
 p. 83.

Ottende Kapitel.

Nogle Uger efter, tidlig om Morgen, lagede hele Solbakkefolkene sig til Kirkefærd; der skulde være Konfirmation, som indtraf lidt tidligere det Aar en sædvanlig, og ved slig Leilighed blev Husene stængte; thi alle skulde afsted. De vilde ikke kjøre, da Veiret var klart, om ogsaa 5 lidt koldt og vindhaardt i Morgenstunden; Dagen tegnede til at blive vakker.¹ Veien bøjede omkring Bygden og forbi Granliden, strøg saa bortover til højre, og en god Fjerdingvei frem laa da Kirken.² Kornet var paa de fleste Steder skaaret og sat paa Stør,³ Kjørene for det 10 meste taget ned fra Bjeldene og gik bundne, Markerne var enten grønne anden Gang eller paa magrere Jord graahvide; rundtom stod den mangefarvede Skog, Birken alt syg, Aspen ganske bleggul, Rognen med tørre Skrumpeblade, men med Frugt. Det havde regnet sterkt i nogle 15 Dage,⁴ Smaafrattet, som mudrede op langs Veien og ellers stod og nygte i Veisandet,⁵ var nu renvasket og friskt.

¹The day promised to become beautiful. Cf. noun Tegn, a sign. The verb tegne means 'to give or show signs of.' ²Fjerdingvei, quarter of a mile. A Norwegian mile is equal to seven American miles, hence the distance here is a mile and three quarters. ³sat paa Stør. The grain was put on poles to dry before being stacked. Korn=small grain. Indian corn is called Mais (Eng. maize). ⁴i nogle Dage, for some days. For meaning 'during' is regularly i in Norwegian. ⁵i Veisandet. In Norwegian Sand is also common gender.

Men Fjeldsiderne begyndte at lude tyngre over Eggen, efter hvert som den hærjende Høst flædte dem af og gjorde dem alvorlige, hvorimod Fjeldbækkene, der blot stundimellem havde vist Liv i Sommeren, tullede hovne og sprættende nedover med stor Støi. Granlidfossen gik 5 en tyngre og støiere Gang, navnlig da den kom ned i Granliduren, hvor Fjeldet med én Gang ikke vilde være med længer, men trak sig indad. Den tog Spændtag i Stenen og satte hujende afsted, saa det skælvede i Fjeldet. Vasket blev det for sit Forræderi; thi Fossen satte en 10 tirrende Straaleprøit lige op i dets Ansigt. Noget nysgjerrigt Dreng, som nærmede sig Stupet, havde nær rapet ned i Glommen, saaledes stod det og hikkede i Vandbadet; thi Fossen var ikke spar den Dag.

Thorbjørn, begge hans Forældre, begge hans Sø- 15 skende og øvrige Husfolk drog netop forbi og saa paa dette. Han var nu frisk igjen og havde alt som før¹ taget sine kraftige Tag i Faderens Arbeide. De to gik nu bestandig sammen, saaledes ogsaa her.

"Der tror jeg næsten, det er Solbakkefolket, vi har 20 lige bag os," sagde Faderen.

Thorbjørn saa ikke tilbage; men Moderen sagde: "Ja, det er det ogsaa;² — — men jeg ser ikke — — jo, der langt bag."

Enten fordi Granlidfolket herefter gik fortere, eller 25

¹alt som før, *already as before (his illness)*. ²Ja, det. See note 1, p. 124.

fordi Solbakkefolket jagtuede paa sig, blev der større og større Afstand mellem dem, tilsidst saa man neppe hverandre. Der lod til at blive folksomt i Kirken; den lange Bygdevei var sort af Folk, gaaende, kjørende og ridende; Gæstene var vælsige nu i Høsttiden og lidet vante til at 5 være sammen med flere, hvorfor der var en Gnæg og en Uro over dem, som gjorde Garten farefuld, men meget livlig.

Jo nærmere de kom Kirken, des større Støi stod der af Gæstene, idet hver, som kom, skreg op til dem, som alt 10 stod bundne, og disse sled i Tjoret, trampede om paa Bagbenene og hvinede nedover mod de nykomne. Alle Bygdens Hunde, som ligen lang havde siddet og hørt paa hverandre og smaaskjændtes og egget hverandre, mødtes nu her ved Kirken og røg lige i Hob i det voldsomste 15 Slagsmaal, parvis og i stærke Klumper, ud over al Mark. Folket stod stille langs Kirkemuren og Gælene, førte en hvissende Samtale og saa blot til herandre fra Siden af. Veien, som førte forbi Muren var ikke bred, Gælene laa tæt til paa den andre Siden, og nu stod Kvindfolkene 20 gjerne langs med Muren, Mandfolkene midt imod dem langs Gælene. Først jenere bovede de at gaa over til hverandre, og om kjendt Folk saa hverandre paa Afstand, lod de, som de ikke kjendtes, før denne Tid kom; — det skulde da være, at de stod saa lige i Veien for hveran- 25 dre,¹ naar den ene Part kom, at de ikke kunde undgaa

¹det kunde da være at, *unless it be that, unless they happened to*, for det være sig at, a rare concessive conjunctive. Cf. Swedish *det vare sig at*, German *es sei denn daß*.

Hilsninger; men da skete den med halvt bortvendt An-
 sigt og knappe Ord, hvorpaa de gjerne drog sig til hver
 sin Kant. Da Granlidfolket naade frem, blev der næ-
 sten mere stille end før; Sæmund havde ikke mange at hil-
 se, hvorfor det gik ret fort frem over Ræffen; Rvindfol- 5
 kene derimod heftede sig straks fast og blev staaende blandt
 de forreste. Dette gjorde, at Mandfolkene, da de skulde
 til at gaa ind i Kirken, maatte fremover igjen efter Rvind-
 folkene; i det samme kom tre Bogne i Række, voldsommere
 end nogen foregaaende, og stanjede end ikke Jarten, idet 10
 de hørte ind imellem Folkene. Sæmund og Thorbjørn,
 som nær var bleven overkjørt, saa op paa samme Tid; i
 den første Vogn sad Knud Nordhøng og en gammel Mand,
 i den anden hans Søster og hendes Gushond, i den tredje
 Jøderaadsfolket.¹ Fader og Søn saa paa hverandre; 15
 Sæmund forandrede ikke et Drag, Thorbjørn var meget
 bleg; de lod begge Blikket slippe og glide ud; der mødte
 det Solbakkefolket, som netop havde stanjet lige over for
 dem for at hilse Ingebjørg og Ingrid Granliden. Bog-
 nene var kommen imellem, Samtalen var stivnet, Vinene 20
 hang endnu ved de bortfarende, og det var en Tid, før de
 kunde tage dem til sig igjen. Som de da nogen og hver
 begyndte at komme sig efter Overraskelsen og lod Diet
 streife for at søge en Overgang, mødte de Thorbjørn og

¹Jøderaadsfolket. Jøderaad is the annual allowance reserved by
 the one who gives over his property to his heir. Jøderaadsfolk,
 those who live on such allowance, say *the pensioners*.

Sæmund, der stod og stirrede. Guttorm Solbækken bøjede bort, men Ronen saa straks efter Thorbjørns Dine; Synnøve, som nok¹ havde faat disse, vendte sig mod Ingrid Granliden og tog hende i Haanden som for at hilse hende, skjønt hun havde gjort det én Gang før. Men 5 alle følte de² paa én Gang, at deres Tjenestefolk og Kjendinger, alle som én, iagttog dem, og nu gik Sæmund selv bent over og tog med bortvendt Ansigt Guttorm i Haanden: "Tak for sidst!"³ — "Selv Tak for sidst."⁴ Vigefaa Ronen: "Tak for sidst!" — "Selv Tak for sidst;" men 10 heller ikke hun saa op. Thorbjørn gik efter og gjorde som Gaderen; denne kom nu til Synnøve, som var den første, han saa paa. Hun saa ogsaa op til ham og glemte at sige: "Tak for sidst." Thorbjørn kom i det samme;⁵ han sagde intet, hun intet, de tog hverandre⁶ i Haanden, 15 men løst, ingen fik Dine op, ingen kunde flytte en Fod væk. — "Det⁷ bliver bestemt et velsignedt Veir⁸ idag," sagde Karen Solbækken og lod Blikket med Hast gaa fra den ene til den anden. Sæmund var den, som svarede: "Na, ja; den Vind driver Skylagene væk." — "Godt for Kornet, som staar og trænger til Tørke,"⁹ sagde Ingebjørg 20

¹ nok, indeed, you may be sure. ² Men alle følte de etc. Note the pleonastic pronoun repeating the logical subject alle. See note 1, p. 66. ³ Tak for sidst! A stock formula of address; literally thanks for the last, i. e. our last meeting. ⁴ Selv Tak for sidst, say, Thanks, the same to you! ⁵ i det samme, at the same time. ⁶ hverandre. See note 2, p. 100. ⁷ On det as anticipatory subject, see note 2, p. 83. ⁸ Veir pron. Vær. In this word, and the derivative Uveir the symbol of the sound æ is ei. ⁹ scil. det er before Godt for Kornet.

Granliden og begyndte at børste af Sæmund bag paa Trøien, ventelig fordi hun trode, han var støvet. — "Vorherre har givet os et godt Aar; men det kan være ubisft, om altsammen vil i Hus," sagde Karen Solbækken 5
 igjen og saa hen til de to, som endnu ikke havde flyttet sig
 siden sidst. "Det kommer an paa Folkemagten," sagde Sæmund og vendte sig mod hende, saa at hun ikke godt¹
 kunde se did, hun vilde. "Jeg har tit tænkt, at et Par Gaarde kunde lægge sin Magt i Hob; da gif det bisft²
 bedre." — "Det kan være sfig, at de vil bruge Tørken paa 10
 én Gang," sagde Karen Solbækken og tog et Skridt til Siden. — "Ja bisft," sagde Ingebjørg og stillede sig tæt ved Manden, saaledes at Karen heller ikke nu fik se did, hun vilde; "men jonime Steder er der tidligere modent end paa andre; Solbækken er ofte over Hjortendagene for- 15
 an os." — "Ja, da kunde vi jo godt hjælpes," sagde Gutorm langsomt og traadte et Skridt nærmere. Karen saa til ham i Hast. — "Ellers er der mange Omstændigheder, som kan komme i Veien," spiede han til. — "Det er der," sagde Karen og flyttede ett Skridt til den ene Side, 20
 ett Skridt til den anden og nok ett,³ men saa atter tilbage. — "Na — ja; der er ofte meget i Veien for en," sagde Sæmund; det var ikke frit,⁴ at Munden trak op til et

¹ikke godt, *not easily, not very well*. ²bisft, *I am sure, I dare say*. ³nok ett, *still another*. Cf. German. noch ein. ⁴det var ikke frit (for), a colloquialism, that is hard to render adequately into English. Sometimes may be translated by 'one might have seen.' Say here: *smiling a little as he said it, or I'm not sure but that he smiled a little as he said it*.

Smil. — "Vel er der saa,"¹ sagde Guttorm; men Konen skjød ind: "Menneskemagten rækker ikke langt; Guds er den største, skulde jeg tro, og det kommer an paa ham." — "Han skulde da vel² ikke have syndelig imod, at vi hjælp hverandre med Indhøstningen af Granliden og Sol- 5 bakken?" — "Nei," mente Guttorm; "det kan han da ikke have imod," og han saa alvorlig hen til Konen. Denne vendte Samtalen. — "Her er mange Folk ved Kirken idag," sagde hun; "det gjør godt³ at se dem søge Guds Hus." Ingen syntes at ville svare; da sagde Guttorm: 10 "Jeg tror nok, det monner med Gudsfrøhten; der er flere ved Kirken nu end i min Ungdom." — "Na ja; — Folket øges," sagde Sæmund. — "Det er vel dem iblandt, kanske største Parten med, som blot driver hid over af Bane," sagde Karen Solbakken. — "Kanske de yngre," 15 mente Ingebjørg -- "De yngre vil gjerne træffe hverandre," sagde Sæmund. — "Har I hørt, at Presten vil søge sig væk?"⁴ sagde Karen og vendte Samtalen anden Gang. — "Det var slemmt," sagde Ingebjørg; "han har baade døbt og konfirmeret alle Børnene mine." — "Du vilde vel 20 ogsaa, han skulde gifte dem først?" sagde Sæmund og tyggede væk paa en Flis, som han havde fundet sig. — "Jeg undrer mig paa, om det ikke snart skulde være Kirketid," sagde Karen og saa hen til Indgangen. — "Ja, det er nok hedt herude idag," sagde Sæmund som før. — "Kom nu, 25

¹Vel er der saa, *indeed there are.* ²Han skulde da vel ikke, *but surely he could not etc.* ³det gjør godt, *it does one good.* ⁴søge sig væk, *leave.*

Synnøve, saa skal vi gaa ind." — "Synnøve for sammen og vendte sig; thi hun havde nok talt med Thorbjørn. "Vil du ikke vente, til Klokken ringer?" sagde Ingrid Granliden og skottede hen til Synnøve; "saa gaa vi allesammen,"¹ lagde Ingebjørg til. Synnøve vidste ikke, 5 hvad hun skulde svare. Sæmund saa bagover til hende. "Venter du, saa ringer det snart — for dig," sagde han. Synnøve blev meget rød, Moderen saa hvast op til ham. Men han smilte til hende. "Det bliver nu, som Vorherre vil; var det ikke saa, du sagde nyt?" Og han ruslede i 10 Forveien bortover mod Kirken, de andre efter.

Bed Kirkedøren var der Trængsel, og da de skulde se til, var den ikke oppe. Netop som de gik nærmere for at spørge om Marsagen, blev den aabnet, og Folk gik ind; men nogle gik ogsaa tilbage, hvorved de kommende blev 15 adskilte. Op til² Væggen stod to i Samtale, den ene høi og svær, med lyst, men stridt Haar, but Næse, og det var Knud Nordhoug, som, da han saa Granlidsofet komme, stansede Taler, blev lidt underlig, men stod alligevel. Sæmund skulde nu gaa lige forbi ham og laante ham et 20 Par Øine³ i det samme, men Knud slog heller ikke sine ned,⁴ skjønt de ikke saa sikkert. Nu kom Synnøve, og straks hun saa uventet fik Knud at se, blev hun ligbleg. Da slog Knud Øiet ned,⁴ løstede sig op fra Væggen for at gaa. Han havde kun gjort et Par Skridt, da han saa 25

¹gaa, conjunctive of request or invitation. ²til, *leaning against*.

³laante ham et par Øine, cp. Eng. 'gave him a look.' ⁴Note *slaa Øinene ned*, drop one's eyes.

fire Ansigter rettet paa sig, det var Guttorms, Ronens, Ingrid's og Thorbjørns. Net som han var ør, gif han lige paa dem, saa han uden selv at vide det snart stod Ansigt til Ansigt med Thorbjørn selv; det lod, som han vilde drage til Siden straks; men flere Folk var komne til, og 5 det kunde ikke gøres saa let. Dette hændte lige paa Stenhellen, som ligger udenfor Jagerlidkirken; oppe paa Lærskelen til Baabenhuset var Synnøve stanset og Sæmund længere inde; de kunde, da de stod høiere, tydelig sees af alle udenfor og se dem. Synnøve havde glemt alt 10 og stod og stirrede paa Thorbjørn; Sæmund ligesaa, Ronen, Solbakkeparret, Ingrid. Thorbjørn følte det og stod som naglet fast; men Knud tænkte, at han her maatte gjøre noget, og saa rakte han den ene Haand et lidet Stykke frem, men sagde ingenting. Thorbjørn rakte 15 ogjaa sin lidt frem, men ikke saaledes, at de kunde naa hverandre.

"Tak for —" begyndte Knud,¹ men huffede straks, at det ikke var nogen rigtig Gilsen her, og gif et Skridt tilbage. Thorbjørn saa op, og Diet traf Synnøve, der 20 var hvid som Sne. Med et langt Skridt frem og et kras-tigt Tag i Knuds Haand sagde han, saa de nærmeste kunde høre det:

"Tak for jidst, Knud; vi kan — have havt godt af det begge to."²

25

¹Tak for—. See Note 3, p. 133. ²have godt af en Ting=*to benefit by, derive benefit from.*

Knud gav en Lyd fra sig omtrent som et Hif,³ og det var, som han to eller tre Gange forsøgte at tale; men det blev ikke noget af.¹

Thorbjørn havde ikke mere at sige, ventede, — saa ikke op, men bare ventede. Der faldt imidlertid ikke et Ord, og som nu Thorbjørn stod der og dreiede Salmebogen i Haanden, kom han til at² slippe den ned. Strafs bøjede Knud sig, tog den og rakte ham den. "Taf!"³ sagde Thorbjørn, som selv havde bøiet sig; han saa op, men da Knud atter saa ned, tænkte Thorbjørn: det er bedst, jeg 10 gaar. Og saa gik han.

De andre gik ogsaa, og da Thorbjørn havde sat sig ned og en Stund efter vilde se over til Kvindfolkestolen, mødte han Ingebjørgs Ansigt, som smilte moderlig mod ham, og Karen Solbakkens, der bestemt havde ventet paa, 15 at han skulde se didover; thi straks han gjorde dette, nikkede hun tre Gange til ham, og da han studsede derved, nikkede hun tre Gange til, endnu mildere end før. — Sæmund, Faderen, hviskede ham ind i Øret: "Det tænkte jeg." De havde hørt Indgangsbønnen, sunget en Sal- 20 me, og Konfirmanderne stillede sig alt op, før han næste

¹men det blev ikke noget af, *but nothing came of it. but he did not succeed.* Note the idiom blive noget af en Ting. ²kom han til at, *he happened to.* ³Taf pron. Taff. Hif pron. Hiff, but note Tag l. 22, p. 137 pron. Tāf. As a rule a vowel before final b, d, g, is long, but that before final p, t, f, is short, i. e. in the former case the consonant is short in the latter it is long, though generally written single; the doubling of consonants finally, is employed only to avoid ambiguity—e. g. Dugg, 'dew,' and Tūg, 'a cloth,' or in specifically Norwegian words e. g. Last 'load,' Snødrift 'snow drift,' etc.

Gang hvistede til ham: "Men Knud kan lidet med¹ at være god; lad det bestandig være langt ifra Granliden til Nordhøug."

Konfirmationen tog sin Begyndelse, idet Presten kom frem, og Børnene istemmede Konfirmationspsalmen efter 5 Ringo. At høre dem synge alle paa én Gang og alene, fortrøstningsfuldt og klingende, pleier gjerne røre Folk og helst den, som ikke er kommen længre bort, end at han husker sin egen Dag. Naar en dyb Stilhed følger paa, og Presten, den samme nu i over tyve Aar, den samme, 10 som gjerne har havt en eller anden liden god Stund, hvori han har talt til det bedre for hver enkelt af dem, — naar han nu folder Hænderne over Brystet og tager i,² er der gjerne megen Bevægelse. Men Børnene begynder at græde, naar Presten taler om Forældrene og vil, 15 at de skal bede til Vorherre for sine Børn.

Thorbjørn, som nylig havde ligget for Døden, endnu yderligere havde troet, at han blev et helseløst Menneske, græd meget, men især, da Børnene afslagde Løftet, og allesammen var sikre paa at holde det.³ Han saa 20 ikke en eneste Gang over til Rvindfolkestolen; men efter endt Tjeneste gik han hen til Ingrid, Søsteren, og hvistede noget til hende, hvorpaa han skyndsomt trængte sig frem og ud, og somme vilde vide,⁴ at han var tagen op-

¹Kan lidet med, transl. *it is not easy (for Knud to be good)*. lit. 'knows little how.' ²tager i, *begins*. ³Note the expression at holde et Løfte, Eng. to keep a promise. Cf. also the expression at holde et Blad, to 'take' a (news)paper. ⁴Samme vilde vide, *some said, affected to know*.

over Viden og til Skogs i Stedet for henad Landeveien; men de var ikke viss paa det. Sæmund ledte efter ham, — opgav det dog, da han saa, at Ingrid ogsaa var borte. Han ledte siden efter Solbakkefolket disse før 5 rundt over al Gaarden og spurte efter Synnøve, som ingen havde set ligt til.¹ De drog da hjemover, hver for sig, og uden sine Værn.

Men langt fremme paa Veien var baade Synnøve og Ingrid.

"Jeg angrer næsten, jeg tog med," sagde den første. 10

"Det er ikke længer farligt nu, naar Far véd om det," sagde den anden. —

"Men han er dog³ ikke m i n Far," sagde Synnøve.

"Hvem véd?" svarede Ingrid, — og saa sagde de ikke mere om den Ting. — 15

"Det er nok her, vi skulde bie,"⁴ mente Ingrid, da Veien havde gjort en stor Krog paa sig, og de stod i en tæt Skog. —

"Han har en lang Omvei," sagde Synnøve. —

"Alt kommen!" faldt Thorbjørn ind, — han rejste 20 sig op bag en stor Sten.

Han havde færdig i Hovedet alt det, han vilde sige, og det var ikke lidet. Men idag skulde det ikke gaa traat, før Far hans vidste om det og vilde det, hvad han syntes

¹Som ingen havde set ligt til, *whom noone had seen anything of*. ²Jeg tog med, (*that*) *I came along*. The expression is more Danish than Norwegian. See *Henrik Ibsen Festskrift*; p. 169. ³dog=*but*; cf. Germ. doch. ⁴vi skulde bie, *we were to wait*.

at være visj paa efter det, som havde hændt ved Kirken. Slig som han ogsaa selv havde længtes den hele Sommer, skulde han nok nu blive dygtigere til at tale med hende, end han før havde været.¹

"Det er bedst, vi gaar Skogveien," sagde han; "den 5 fører snarere frem." Jentierne sagde ingenting, men fulgte.

Thorbjørn tænkte at tale til Synnøve, men først vilde han vente, til de kom til Bækken opover, siden, til de var over den Myren; men da de vel var over,² tænkte 10 han, det var bedst at begynde, naar han var kommen ind i den Skogen der længre fremme. Ingrid, som vel³ syntes, det gik noget langsomt med dem, begyndte at jagtne Gangen og gled mere og mere tilbage, til hun næsten ikke var synlig; Synnøve lod, som hun ikke mer- 15 fede det, men begyndte at plukke et og andet Bær, som stod fremme i Veikanten.

Det var da underligt, jeg ikke skulde saa Maalet for mig, tænkte Thorbjørn, og saa sagde han: "Det blev al- 20 ligevel vakkert Veir idag." —

"Det blev det," svarede Synnøve. Og saa var det⁴ et Stykke fremover igjen; hun plukkede Bær, og han gik

¹Observe that the first clause stands in causal relation to the second; transl. *the way he had been longing all summer, he certainly would be better able now to speak with her, than he had been before.* ²men da de vel var over, but when they were barely over that. ³vel, I suppose, no doubt. ⁴det impersonal lit. 'it went forward,' say they walked some distance again.

der. — "Det var snildt, du vilde følge," sagde han; men derpaa svarede hun ikke. —

"Det har været en lang Sommer," sagde han; men derpaa svarede hun heller ikke. — Nei, saa længe vi gaar, tænkte Thorbjørn, kommer vi aldrig til at snakkes ved; 5 "jeg tror, vi gjør bedst i at vente¹ lidt paa Ingrid," sagde han. —

"Ja, lad os det,"² sagde Synnøve og stod; her var der intet Vær at bøje sig ned efter, det havde Thorbjørn nok set; men Synnøve havde faat fat paa et stort Straa, 10 og nu stod hun og trak Værene ind paa Straaet.

"3 Dag faldt det mig sterkt paa Minde den Tid, vi gik sammen til Konfirmation," sagde han. —

"Jeg maatte ogsaa kamme det i Sug," svarede hun.

"Der er mange Ting hændt siden den Gang," — og 15 da hun intet sagde, fortsatte han: "Men de fleste saaledes, som vi ikke havde ventet."

Synnøve stak sine Vær meget flittig ind paa Straaet og holdt Hovedet bøjet under dette; han flyttede lidt for at se hende i Ansigtet; men som om hunmerkede dette, fik 20 hun laget det flig, at hun maatte vende sig paany. Da blev han næsten ræd, han ingenting skulde saa frem.

"Synnøve, du har vel altid lidt at sige, du ogsaa?"³

Da saa hun op og lo. "Hvad skal jeg sige?" spurgte hun. 25

Han fik alt sit Mod igjen og vilde tage hende om

¹vi gjør bedst i at vente, *we had better wait.* ²Lad os det, *See note 1, p. 99.* ³du har vel altid etc., *you surely have something to say too haven't you Synnøve.*

Livet, men just som han kom nær til hende, turde han ikke rigtig, men spurte blot ganske spagfærdig: "Ingrid har vel¹ talt med dig?" —

"Ja," svarede hun. —

"Saa véd du ogsaa noget," sagde han. 5

Hun taug.

"Saa véd du ogsaa noget," gjentog han og kom anden Gang nærmere, —

"Du véd vel¹ ogsaa noget," svarede hun, — Ansigtet kunde han ikke se. — 10

"Ja," sagde han og vilde faa fat i en af hendes Hænder; men hun var nu flittigere end nogen Tid før.

"Det er saa leit med det," sagde han, "at du magtstjæler mig." —

Han kunde ikke merke, om hun j miste til det, og derfor vidste han ikke, hvad han skulde sige til. "Kort og godt da," sagde han med én Gang ret stærkt, skjønt Stemmen var ikke sikker; "hvad har du gjort med den Seddelen?" 15

Hun svarede ikke, men vendte sig bort. 20

Han gik efter, lagde den ene Haand paa hendes Skulder og bøiede sig ned over hende. "Svar mig!" hviskede han. — —

"Jeg har brændt den."

Han tog rask og vendte hende mod sig, men da saa 25 han, at hun vilde til at græde, og saa turde han ikke an-

¹vel, I suppose.

det end at slippe hende igjen; — det er da ogsaa slemt, saa let hun tager til den Graaden,¹ tænkte han.

Bedst som de stod,² sagde hun sagte: "Hvorfor skrev du den Seddelen?" —

"Det har Ingrid sagt dig." —

5

"Ja vist; men — men det var haardt af dig." —

"Far vilde det —" —

"Alligevel —" —

"Han trode, jeg blev et hjælpeløst Menneske al min Tid; herefter skal jeg sørge for dig, sagde han."

10

Ingrid viste sig nede i Bækken, og de tog straks paa at gaa.

"Det var, som jeg saa dig bedst, da jeg ikke mere tænkte at kunne saa dig," sagde han. —

"En prøver sig selv, naar en er alene," sagde hun. 15

"Ja; da mærkes det bedst, hvem der har den største Magten i os," sagde Thorbjørn med klar Stemme og gik alvorlig ved hendes Side.

Hun plukkede ikke mere Bær nu. "Vil du have dem der,"³ sagde hun og rakte ham Straaet. — "Tak", sagde 20 han og holdt Graaden, som rakte Bærene. "Saa er det vel bedst, det bliver ved det gamle," sagde han lidt svag i Maalet. —

"Ja," hviskede hun neppe hørlig og vendte sig bort; de gik videre fremover, og saa længe hun taug, turde han 25

¹Saa let hun tager til den Graaden, *how little it takes to make her cry.*

²Bedst som de stod der, sagde hun sagte: transl. *suddenly she said in a low voice.* ³Vil du have dem der. Observe the demonstrative augment der; de der=those, de her=these.

ikke røre ved hende, heller ikke tale; men han følte ligesom ingen Vegt i Kroppen og var derpaa noget nær paa Bei til at¹ tumle overende. Det brændte for Diet, og da de i det samme kom paa en Haug, hvorfra Solbækken godt saaes, var det ham,² som han havde bot der al sin 5 Levetid og længtes did hjem.

"Jeg følger hende lige saa godt over straks," tænkte han og gik og drak Mod i sig af Synet, saa han blev sterkere i sit Forsæt for hvert Skridt. "Far hjælper mig," tænkte han; "jeg holder ikke dette ud længer, jeg 10 maa over, — maa!" Og han gik fortære og fortære, bare saa ligesom; det lyste over Bygden og Gaarden; "ja idag; aldrig en Time længer venter jeg," og han følte sig saa stærk, at han vidste ikke, hvor hen han skulde vende sig. 15

"Du gaar rent ifra mig," hørte han en blid Stemme lige bag sig; det var Synnøve, som slet ikke kunde følge ham og nu maatte give tabt.³ Han blev skamfuld og vendte om, kom tilbage med udstrakt Arm og tænkte: Jeg skal løfte hende over Hovedet paa mig; men da han 20 kom nær hende gjorde han det slet ikke.

"Jeg gaar saa fort, jeg," sagde han.

"Du gjør det," svarede hun.

De var nærved Bygdeveien; Ingrid, som hele Tiden havde været ude af Synne, gik her lige bag dem. 25

"Nu skal J. ikke gaa sammen længer," sagde hun.

Thorbjørn skvat op ved det, det kom for tidlig paa

¹noget nær paa Bei at, *almost on the point of*. ²var det ham, *he felt*, cf. Germ. war es ihm. ³gave tabt, *give up*.

10—Synnøve Solbækken.

ham; Synnøve blev ogsaa lidt underlig. — "Jeg havde
saa meget, jeg skulde sagt dig,"¹ hviskede Thorbjørn.
Det var ikke frit, at hun smilte.² "Ja-ja," sagde han,
"en anden Gang;" — han tog hendes³ Haand. -

Hun saa op med klart og fuldt Blik; han blev varm 5
ved det, og straks løb det ham gennem Hovedet: Jeg
følger hende straks! Da drog hun sin³ Haand varsomt
tilbage, vendte sig rolig til Ingrid og sagde Farvel, gif
saa sagte nedover Veien. Han blev staaende tilbage.

De to Søskende gif hjem gennem Skogen. "Gif I 10
nu tale sammen?" spurte Ingrid. —

"Nei, det var for kort en Vej," sagde han, men gif
fort, som vilde han ikke høre mere.

— "Nu?" sagde Sæmund og saa op fra Maden, da
de to Søskende kom ind i Stuen. Thorbjørn svarede 15
ingen Ting, men gif hen til Bænken paa den andre Si-
den, ventelig for at tage af sig; Ingrid gif efter og smaa-
lo. Sæmund begyndte at spise igjen, saa nu og da bort-

skulde sagt, for skulde have sagt. Note the omission of the perfect auxiliary have in the second conditional. This is not as characteristic of Norwegian as of Swedish, but common in the colloquial language. ²Det var ikke frit. See note 4, p. 134. ³han tog hendes Haand. Da drog hun sin Haand til sig. Observe the possessive, corresponding in both cases to Eng. her, Germ. ihre. Where the possessor is also the subject of the sentence, the Norwegian uses the reflexive possessive sin both in singular and in plural sine, (contrary to the rule in Danish, deres). Note also that sin - sine is in Norw. always reflexive. The non-reflexive possessive is hans, hendes etc. (the gen. of the pers. pronoun). For examples the student may be referred to Poestion § 141, 143.

over til Thorbjørn, som havde meget travelt,¹ smilte og spiste videre. "Kom og spis," sagde han; "Maden bliver kold." —

"Tak, jeg skal ikke have noget," sagde Thorbjørn og satte sig. —

5

"Saa?" — og Sæmund spiste. En Stund efter sagde han: "J var saa snare til at gaa fra Kirken idag." —

"Det var nogen, vi skulde tale med," sagde Thorbjørn og satte sig paa Stof.

10

— "Nu, — fik du tale med dem?" —

"Jeg véd næsten ikke," sagde Thorbjørn. —

"Det var som Ga'n," sagde Sæmund og spiste. En Stund efter var han færdig og reiste sig; han gik bort til Vinduet, stod en Stund og saa ud, hvorpaa han vendte sig: "Du — vi skal gaa ud og se paa Ablingen." Thorbjørn reiste sig. "Nei, — tag lige saa godt paa dig."

Thorbjørn, som sad i Skjortærmene, tog en gammel Trøje, som hang ovenover ham. —

"Du ser, at jeg har taget den ny² paa," sagde Sæmund. Thorbjørn gjorde det samme, og de gik ud, Sæmund foran, Thorbjørn efter.

De gik nedover mod Beien. "Skal vi ikke gaa hen til Bygget?" sagde Thorbjørn. —

"Nei, nu gaar vi bortover til Hveden," sagde Sæmund. Just som de kom nedpaa Beien, kom en Vogn jagte kjørende. "Det er en af Nordhøugbognene," sagde

25

¹havde travelt. See note 1, p. 107. ²den ny. See note 2, p. 121.

Sæmund. — "Det er Ungfolket paa Nordhøug," lagde Thorbjørn til; men Ungfolket er det samme som nygifte.

Bognen holdt stille, da de kom nær Granlidmændene.

"Sun er rigtig et stolt Kvindfolk, den Marit Nordhøug," hviskede Sæmund og kunde ikke faa Vinene fra hende; hun sad lidt tilbagelænet i Bognet med et Lærfælde løst bundet over Hovedet og et andet omkring sig. Sun saa stift ud for sig paa de to; der var ikke en Bevægelse over hendes rene, stærke Træk. Manden var meget bleg og mager, saa endnu mildere ud end sedvanlig, omtrent som den, der har en Sorg, han ikke kan tale om. "Er Karlene ude og ser til Kornet?"¹ sagde han. —

"Skal tro det,"² svarede Sæmund. —

"Det staar godt her i Aar."³ —

15

"Na — ja; det kunde have været værre." —

"J kommer sent," sagde Thorbjørn. —

"Der var meget Kvindfolk at tage Afsked med," sagde Manden. —

"Nu, — skal du rejse væk?" spurgte Sæmund. — 20

"Jeg skulde det, ja."⁴ —

"Gaar den Rejse langt?" —

"Na — ja." —

"Hvor langt paa Dag?"⁵ —

¹Her til, *looking at*. ²Skal tro det, *say yes, we are*. ³Det staar godt her i Aar, *the crop looks well here this year*. ⁴Jeg skulde det, ja, *transl. that was the intention*. See note 3, p. 108. ⁵Hvor langt paa Dag? *Transl. How far if I may ask?* paa Dag is a colloquial idiom meaning 'about, just about,' most often used in *hvor paa Dag*. *Etym. Ordb.* 441 offers a full discussion of the stem and related words.

"Til Amerika." —

"Til Amerika!" sagde begge Mænd paa én Gang;
-- "en nygift Mand!" lagde Sæmund til.

Manden smilte: "Jeg tror, jeg bliver her for Fjødens Skyld, sagde Ræven, — den sad fast i Glæssen." — 5

Marit saa bortpaa ham og derfra paa de andre, en let Rødme fløi over Ansigtet, men det var ellers uforanderligt. — "Kanskje Ronen bliver med?" spurte Sæmund.

"Nei, hun gjør ikke det heller."

"De siger, det skal være let at komme til Magt i 10
Amerika,"¹ sagde Thorbjørn, — han følte, at Talen ikke burde staa stille. —

"Na — ja," sagde Manden. —

"Men Nordhoug er en god Gaard," mente Sæmund. 15

— "Der er for mange paa den," svarede Manden. Ronen saa atter hen til ham. "Den ene staar i Veien for den anden," lagde han til.

"Ja, god Lykke paa Reisen," sagde Sæmund og tog hans Haand; "Vorherre gibe dig det, du vil finde." 20

Thorbjørn saa sin Skolekammerat sterkt op i Diet; "jeg vil tale med dig siden," sagde han. — "Det er godt at kunne tale med en," svarede Manden og skrabede med Svøben i Bogngulvet.

¹De siger is really redundant here in so far as the auxiliary in the following makes the statement a matter of report, places it on the authority of others. Strictly, then, it would be sufficient to say Det skal være let at komme or De siger det er let at komme etc. The statement is therefore doubly indirect.

"Kom over til os," sagde Marit, og Thorbjørn saa vel som Sæmund stude og saa op; de glemte bestandig, at hun havde saa mild en Stemme.

De kjørte; — det gik sagte fremover, en liden Støvsky krusede omkring dem. Aftensoolen faldt lige paa; 5 imod hans mørke Badmelssklæder, skinnede hendes Silketørklæde, — en Vasse kom, og de forsvandt.

— — Længe gik Fader og Søn, før de sagde noget. "Det bæres mig for, at han sent kommer igjen,"¹ ytrede endelig Thorbjørn. — "Det er vel ogsaa det bedste," 10 mente Sæmund, "naar en ikke har fæstet Lykken i Landet," og de gik atter tanke videre. —

"Du gaar nok forbi Hvedeageren," sagde Thorbjørn. — "Vi kan se til den paa Tilbageveien," — og de gik længre fremover. Thorbjørn vilde ikke rigtig spørge, 15 hvor dette bar hen²; thi det gik forbi Granlidjorden.

¹Det bæres mig for, at han sent kommer igjen. *I have a foreboding that he will not return*, lit. 'that he will be slow to return,' a form of euphemism that is quite common in Norwegian. ²hvor dette bar hen, where this would lead to, say *where they were going*.

Niende Kapitel.

Guttorm og Karen Solbækken havde alt spist, da
Sy nævne rød og andpusten traadte ind. "Men, kjære
Barnet mit, hvor har du været?" spurte Moderen. —
"Jeg blev tilbage med Ingrid," sagde Synnøve og blev
staaende for at tage et Par Lørflæder af sig; Faderen 5
ledte ind i Skabet efter en Bog. "Hvad kunde J to have
at tale om, som tog sig lang Tid?" — "Na, ikke om no-
get." — "Saa var det da rigtig bedre, du holdt Kirkesæl-
ge, Barnet mit!" Hun reiste sig og tog Mad frem til
hende. Da Synnøve havde sat sig ned for at spise, og 10
Moderen havde sat sig lige overfor hende, sagde hun:
"Var det kanske flere du talte med?" — "Ja, der var
mange," sagde Synnøve. — "Barnet maa da faa tale
med Folk," sagde Guttorm. — "Visst maa hun det,"¹
sagde Moderen lidt mildere; "men hun burde dog følge 25
sine Forældre." — Herpaa svarede der ikke.

"Det var en velsignet Kirkedag," sagde Moderen;
"Ungdommen paa Kirkegulvet gjør en godt²." — "Man
huffer sine egne Børn," sagde Guttorm. — "Du har Ret
deri," sagde Moderen og sukkede. "Jungen kan vide, hvor= 20
ledes det vil gaa dem." Guttorm sad længe taus. —
"Vi har meget at takke Gud for," sagde han endelig; "han

¹visst maa hun det, scil. ja before vist. ²gjør en godt, English
idiom 'it does one good,' but only in impersonal use. Say *it makes*
one feel good to see etc.

lod os beholde et." Moderen sad og drog Fingeren efter Bordet og saa ikke op; "hun er dog¹ vor største Glæde," sagde hun sagte; "hun har ogsaa artet sig vel," lagde hun til. Der var lang Tausshed. "Ja, hun har gjort os megen Glæde," sagde Guttorm — og senere med blød 5 Stemme: "Vorherre gjøre² hende lykkelig." — Moderen drog Fingeren efter Bordet; der faldt en Taare ned paa det, som hun drog udover. — "Hvorfor spiser du ikke?" sagde Faderen, idet han saa op en Tid efter. — "Tak, jeg er mæt," svarede Synnøve. — "Men du har jo 10 ingenting spist," sagde nu ogsaa Moderen; "du har gaat lang Vej." — "Jeg er ikke god til," sagde Synnøve og holdt paa med at drage³ op en Tørflædesnip af Varmen. "Spis, Barnet mit," sagde Faderen. — "Jeg kan ikke," sagde Synnøve og skar i at græde.⁴ — "Men kjæ- 15 re,⁵ hvorfor græder du?" — "Jeg véd ikke," og hun hulkede. — "Gum har det saa let med at græde," sagde Moderen; Faderen reiste sig og gik til Vinduet.

"Der kommer to Mænd opover," sagde han. — "Ja saa, paa dette Leite?" spurte Moderen, og hun gik 20 ogsaa bort til Vinduet. De saa længe nedover. — "Kjære,⁵ — hvem kan det være?" sagde endelig Karen,

¹dog, *after all*. ²gjøre is optative conjunctive. ³holdt paa med at drage, *kept on pulling*. ⁴skar i at græde. The use of skar here is unidiomatic. Better brast i Graad, or tog til at græde. See Introduction. ⁵kjære, inflected weak in direct address, under the influence of expressions with the possessive or the personal pronoun as: min kjære Synnøve or kjære Barnet mit, du kjære Synnøve etc. inflected is similarly væsse.

men ikke netop, som hun spúrte. — "Jeg véd ikke," svarede Guttorm, og de stod og saa. — "Jeg kan rigtig ikke forståa det," sagde hun. — "Jeg heller ikke," sagde han. Mændene kom nærmere. — "Det maa være dem alligevel," sagde hun endelig. — "Ja, det er nok saa," sagde 5 Guttorm. Mændene kom nærmere og nærmere, den ældre stansede og saa sig tilbage, den yngre ligesaa; gif de saa videre.

"Skjønner du, hvad de kan ville?" spúrte Karen omtrent som første Gang. — "Nei, det gjør jeg ikke," 10 sagde Guttorm. Moderen vendte sig, gif bortover til Bordet, satte væk, ryddede lidt op. "Du faar tage paa dig igjen, Barnet mit," sagde hun til Synnøve; "for her kommer fremmed Folk."

Neppe havde hun jagt dette, før Sæmund aabnede 15 Døren og kom ind, Thorbjørn bagefter. "Signe Laget!"² sagde Sæmund, stansede lidt ved Døren, gif dernæst jagte fremover for at hilse paa Folket; Thorbjørn fulgte. De kom sidst til Synnøve, som endnu stod borte i en Krog med sit Lørklæde i Haanden og vidste ikke, om 20 hun skulde tage det paa eller ei, vidste vel knap, at hun holdt det i Haanden.

"J faar se til, J kan sidde indpaa,"³ sagde Konen.

¹Nei, det gjør jeg ikke. Observe that *gjør*, 'do', is used to repeat the idea of the verb antecedent. Cf. l. 9, p. 149. ²Signe Laget elliptical for Gud signe Laget. Cf. Germ. (Gefegnete) Mahlzeit for ich wünsche Ihnen eine gefegnete Mahlzeit. ³Sidde indpaa, *find a seat*.

"Laf, — det er ellers ingen lang Wei hidover," sagde Sæmund, men satte sig dog; Thorbjørn ved Siden. — "J kom rent¹ bort ved Kirken idag," sagde Karen. — "Ja, jeg ledte efter eder," svarede Sæmund. — "Der var mange Folk," sagde Guttorm. — "Rigtig mange Folk," 5 gjentog Sæmund; "det var ogsaa en vakker Kirkedag." — "Ja, vi sad juft og talte om det," sagde Karen. — "Det er saa underligt at se Konfirmationen for dem, som selv har Børn," lagde Guttorm til; Konen flyttede sig paa Bænken. — "Det er det," sagde Sæmund; "man 10 kommer til at tænke alvorlig paa dem, — og det er derfor, jeg lakkede hid over i Kveld," lagde han til, saa sikkert omkring sig, byttede Skraa og lagde den gamle varlig ned i Messingdaasen. Guttorm, Karen, Thorbjørn flygtede med Vinene, hver til sin Kant. — "Jeg tænkte, 15 jeg skulde følge Thorbjørn hid over," begyndte Sæmund langsomt; "han kom nok sent hidover alene, — gjør ogsaa ellers daarlige Bested,² er jeg ræd," — han skottede bort til Synnøve, som følte det. — "Det er nu sli, at han har havt Hug til hende, Synnøve, fra det han var 20 saa pas til Karl, han kunde have Forstand paa sli; — og ikke er det vel frit,³ at hun har lagt sin Hug til ham.⁴ Men da tænker jeg det er bedst, de kommer sammen.⁵ — Jeg var lidet for det, den Tid jeg saa, han knap kunde

¹rent, *entirely*, so often adverbially, from *ren*, clean, pure, clear; cf. Eng. 'clear' and 'clean,' *entirely*. ²gjøre daarlige Bested, *give a poor account of one's self*. ³og ikke er det vel frit, *and I am not sure but that*, see note 4, p. 134. ⁴lægge sin Hug til (en) = to grow fond of, become attached to. ⁵kommer sammen, *have one another*.

styre sig selv, end sige mere; men nu tror jeg at kunne borge for ham, og kan jeg ikke, saa kan hun; thi hendes Magt er nok nu den største. — Hvad mener I da, om vi saa til at saa dem sammen? Det kan vel ikke haste, men jeg véd heller ikke, hvorfor vi skal vente. Du, Guttorm, 5 er ved god Magt,¹ jeg rigtignok ved mindre og har flere at dele paa; men endda saa tænker jeg, det kan lage sig. I saar da sige, hvad I synes om dette; — hende spørger jeg sidst; for jeg tror nok at vide, hvad hun vil."

Saaledes talte Sæmund. Guttorm sad paa Gul, 10 lagde vekselvis den ene Haand over den anden, gjorde flere Gange Mine til at reise paa sig, idet han hver Gang drog Beiret med mere Magt, men kom sig dog ikke til før den fjerde eller femte Gang, saa fik han endelig ret Ryg, strøg sig op og ned over Knæet og saa bort paa Ronen, 15 saaledes at Blikket streifede Synnøve. Denne rørte sig ikke, ingen kunde se hendes Ansigt. Karen sad ved Bordet og stregede. — "Det er nu saa, — at det er et vakfært Tilbud," sagde hun. — "Ja, det synes jeg, vi saar tage til Takke med,"² sagde Guttorm med høi Stemme, 20 som var han betydelig lettet, og saa fra hende til Sæmund, der havde lagt Armene over Kors og lænet sig op mod Bæggen. — "Vi har den ene Datter," sagde Karen; "vi saar betænke os." — "Det var Raad til det,"³ sagde

¹er ved god Magt, *are a man of means*. ²Ja det synes jeg, vi saar tage til Takke med, *it seems to me, we ought to be satisfied with that*. ³Det var Raad til det, *say there is no reason why you shouldn't or there's no objection to that*.

Sæmund; "men jeg véd ellers ikke, hvad der skulde være i Veien for at svare strafs, sagde Bjørnen, — han spurte Bonden, om han maatte faa den Roen hans." — "Vi kan vist svare strafs," mente Guttorm og saa til Ronen. — "Det var nu dette, at Thorbjørn kunde være vel¹ 5
bild," sagde hun, men saa ikke op. — "Det tror jeg har rettet paa sig," sagde Guttorm; "du véd selv, hvad du sagde idag." — — Ægtefolkene saa nu bekselvis paa hverandre; det varede vel et helt Minut. — "Kunde vi bare være tryk paa ham,"² sagde hun. — "Ja," tog nu 10
Sæmund atter til Orde;³ "hvad den Sagen angaar,⁴ saa maa jeg sige, hvad jeg har jagt før; det gaar godt med Læstet,⁵ naar hun holder Lømmerne. Det er svært, sli-
g en Magt hun har i ham; det prøvede jeg, den Gang han laa syg der hjemme hos mig og vidste ikke, hvor det 15
bar hen,⁶ til Helsen eller ei." — "Du faar ikke være saa traad paa det," sagde Guttorm; "du véd, hvad hun selv vil, og det er nu hende, vi lever for!" Da saa Synnøve for første Gang op, og det var paa Faderen, stort og taknemmelig. —

20

"Na — ja!," sagde Naren efter en Stunds Læshed og stregede nu lidt haardere end før; "har jeg staaet imod i det længste,⁷ saa har det vel været, fordi jeg havde en

¹vel, rather. ²være tryk paa, be sure of, trust. ³til Orde, an old genitive plural (=O. N. til Orda). ⁴hvad den Sagen angaar, as regards that. ⁵Læst the more specifically Norwegian word is Læs. ⁶hvor det bar hen, how it would end. ⁷har jeg staaet imod det længste, if I have held out against it so long, I det længste literally means 'the longest possible' i. e. as long as I could.

god Mening med det. — — Jeg var kanske ikke saa haard som Ordene, —" hun saa op og lo; men Graaden vilde frem. Da reiste Guttorm sig. "Saa i Guds Navn er det haendt, som jeg vilde helst i Verden," sagde han og gik bortover Gulvet mod Synnøve. — "Jeg har aldrig været ræd for det," sagde Sæmund, reiste sig nu ogsaa; "det, som skal i Hob, det kommer i Hob." Han gik bortover. "Nu, — hvad siger du til det, Barnet mit?" sagde Moderen, hun kom nu hen til Synnøve. 5

Denne sad endnu der; de stod alle omkring hende med Undtagelse af Thorbjørn, som sad, hvor han først havde sat sig. "Du faar reise dig, Barnet mit," hvi- skede Moderen til hende; hun reiste sig, smilte, vendte sig bort og græd. — 10

"Vorherre, han følge dig nu altid!" sagde Moderen, slog Armene omkring hende og græd sammen med hende. De to Mandfolk gik bortover Gulvet, hver til sin Kant. 15

"Du faar gaa hen til ham," sagde Moderen endnu grædende, idet hun slap hende og skjød blidt til hende. 20

Synnøve gik et Skridt, men stod, fordi hun ikke kunde komme længre; Thorbjørn sprang op og gik imod hende, greb hendes Haand, holdt den, vidste ikke, hvad han mere skulde gjøre, og blev staaende med den, til hun sagte tog den til sig igjen. 25

Saa stod de der stiltiende ved Siden af hverandre.

Døren gik lydløst op, en stak Hovedet ind. "Er

Synnøve her?" spurtes med varsom Stemme; det var Ingrid Granliden. —

"Ja, her er hun; kom nærmere!" sagde Faderen.

Ingrid ligeſom betænkte ſig; "kom du! her er alt godt," lagde han til. De ſaa nu paa hende alleſammen. 5
— Hun ſyntes noget forlegen; "her er nok flere ude,"¹ lagde hun. —

— "Det er Mor", ſag hun ſagte. —

"Lad hende komme," ſagde fire paa én Gang. — —
Dg Konen paa Solbækken gif imod Døren, mens de an- 10
dre ſaa glade til hverandre.

"Du kan gjerne komme, Mor," hørte de Ingrid ſige. Dg ſaa kom Ingebjørg Granliden ind i ſit lyste Skaut. —

"Jeg forſtod det nok," ſagde hun, "ſkjønt Sæmund 15
kan nu² ingenting ſige. Dg ſaa var Ingrid og jeg ikke gode til andet end gaa over." —

"Ja, her er det, ſom du vil have det," ſagde Sæmund og ſlyttede ſig, for at hun kunde komme frem til dem. —

"Na, Gud velſigne dig, fordi du drog ham over til dig," ſagde hun til Synnøve, tog hende om Halsen og

¹her er nok flere ude, nok is practically untranslatable here, 'but' renders it only in part; ude does not mean 'out here' or 'outside,' but 'out.' Transl. *But there are more of us coming.* ²nu cannot be adequately rendered. The whole may be given in Germ. e. g., by Sæmund, der kann nun immer nichts ſagen. Say: *it is just like Sæmund, he never says anything.*

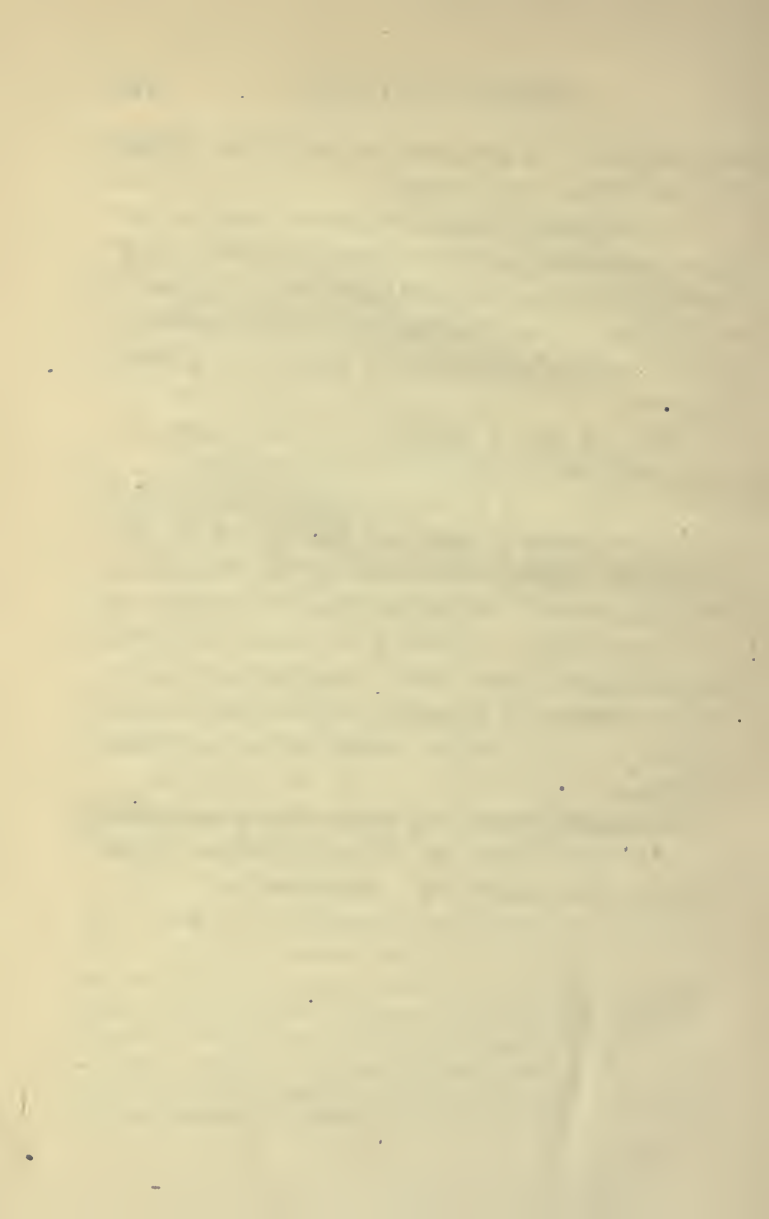
flappede hende; "du holdt fast i det længste, du, Barnet mit; det blev dog, som du vilde."

Og hun flappede hende paa Kind og Haar, hendes Taarer randt hende ned over Ansigtet; hun censede dem ikke, men strøg omhyggeligt væk Synnøves. — "Ja, det er 5 en gild Gut, du faar," lagde hun til, "og nu kjender jeg mig tryk for ham," og hun sluttede hende endnu én Gang til sig. —

Mor véd mere i Kjøkkenet sit, hun," sagde Sæmund, "end vi andre, som skal være midt oppi det." 10

Det stilnede lidt af med Graaden og Bevægelsen. Huskonen begyndte at tænke paa Kveldsmaden og talte til den vesle Ingrid om at hjælpe sig, "for Synnøve er ikke god til i Kveld." Og saa gav disse to sig i Færd med at koge Rømmegrød. Mændene kom i Tale om Marts 15 Høst, og hvad der kunde falde. Thorbjørn havde sat sig borte ved Vinduet, og Synnøve gled hen til ham og lagde Haanden paa hans Skulder. "Hvad ser du paa?" hviskede hun. —

Han vendte Hovedet, saa længe mildt op paa hende, 20 derfra ud igjen. "Jeg ser over til Granliden," sagde han; "det er saa underligt at se den herfra."

WORKS REFERRED TO IN THE NOTES

- Aars. *Norske Retskrivningsregler med Alfabetisk Ordliste*. Af J. Aars. 14de Udgave. Kristiania. W. C. Fabritius & Sønner. 1900.
- Bjørset. *Norsk Grammatik til Skolebrug*. Af Karl Bjørset. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s Forlag. 1897.
- Etym. Ordb.* *Etymologisk Ordbog over det Norske og det Danske Sprog*. Af Hjalmar Falk og Alf Torp. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s Forlag. Numbers 1-5. Aa—Læg. pp. 480. Reviewed in *Arkiv för Nordisk Filologi* 20, 378-387 by Holger Pedersen and *Anglia Beiblatt* 13, pp. 295-297 by Max Förster.
- Falk og Torp. *Dansk-Norskens Syntax i Historisk Fremstilling*. Af Hjalmar Falk og Alf Torp. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s 1900. See review in *Arkiv för Nordisk Filologi* 18, 83-92, by Dr. A. B. Larsen.
- Groth. *A Danish and Dano-Norwegian Grammar*. By P. Groth, A. M. Boston. D. C. Heath & Co. 1894. See review in *Arkiv för Nordisk Filologi* 13, pp. 72-93.
- Hofgaard. *Norsk Grammatik til Skolebrug*. Af S. W. Hofgaard. 39te Tusende. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s Forlag. 1898.
- Olson. *Norwegian Grammar and Reader with Notes and Vocabulary*. By Julius E. Olson. Chicago. Scott, Foresman & Co. 1898. Reviewed in *The Journal of Germanic Philology* 3, pp. 383-388, by P. Groth. *Modern Language Notes*, May, 1898 (Vol. 13), by W. H. Carpenter and George T. Flom, and in *Scandia*, I. 1. Jan., 1904, by H. Logeman.
- Poestion. *Lehrbuch der Norwegischen Sprache*. Von J. C. Poestion. 2te Auflage. Wien. Pest. Leipzig. A. Hartleben's Verlag. 1900. Reviewed in *Centralblatt* 1900, 2176 by ——. and *Modern Language Notes*, May, 1903 (Vol. 18) by George T. Flom.
- Redegjørelse. Om en Del Retskrivnings og Sprogspørsaal*. Redegjørelse til det kongelige Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Av. J. Aars, S. W. Hofgaard og Moltke Moe. Kristiania. A. W. Brøggers Bogtrykkeri. 1898.

ABBREVIATIONS

<i>adj.</i> ,	adjective	<i>n. or neut.</i> ,	neuter
<i>adv.</i> ,	adverb	<i>Norw.</i> ,	Norwegian
<i>c. or coll.</i> ,	colloquial	<i>O. No.</i> ,	Old Norse
<i>cf.</i> ,	compare	<i>p.</i> ,	page
<i>c. g.</i> ,	common gender	<i>past prtc.</i> ,	past participle
<i>com. gend.</i> ,	common gender	<i>pers.</i> ,	personal
<i>Dan.</i> ,	Danish	<i>pl.</i> ,	plural
<i>dat.</i> ,	dative	<i>pret.</i> ,	preterite
<i>dem.</i> ,	demonstrative	<i>pron.</i> ,	{ pronounce
<i>e. g.</i> ,	for example		{ pronunciation
<i>Eng.</i> ,	English	<i>refl.</i> ,	reflexive
<i>Fr.</i> ,	French	<i>rel.</i> ,	relative
<i>gen.</i> ,	genitive	<i>scil.</i> ,	scilicet, supply
<i>Germ.</i> ,	German	<i>sing.</i> ,	singular
<i>ib.</i> ,	ibidem, the same	<i>s.</i> ,	strong
<i>impers.</i> ,	impersonal	<i>Sw.</i> ,	Swedish
<i>intrans.</i> ,	intransitive	<i>trans.</i> ,	transitive
<i>l.</i> ,	line	<i>transl.</i> ,	translate
<i>lit.</i> ,	literally	<i>w.</i> ,	weak
<i>M. L. G.</i> ,	Middle Low German		

VOCABULARY

EXPLANATORY NOTE

It has not been thought necessary to indicate the parts of speech of words in the vocabulary. Adverbs formed from adjectives by the addition of (the neuter adverbial) *t* are given only when they have a meaning not also regularly found in the adjective. Nor is there any special indication of adjectives used also in the same form as adverbs.

After a noun the gender is designated by *c* for common gender, *n* for the neuter. The plural formation is not given, but the following direction is offered here for the help of the student. Unless otherwise indicated it is to be assumed that: 1, all nouns that end in unstressed *-er* and all monosyllabic common gender nouns that end in a consonant take *-e* in the nom. plural; 2, common gender nouns of two or more syllables take *-r* or *-er* in the plural, *-r* only if they end in an unaccented *e* as: *Þige, Þiger*, otherwise *-er*. (In connection with nouns ending in unstressed *-el* the rule for the elision of the *e* of this ending, when forming the plural, is to be observed, e. g. *Varjel - Varðler*; also the elision of *e* in the ending *-er* in many words as: *Þinger, Þingre*, but *Dommer, Dommere, Sanger, Sangere*. Plurals of the type *Þingre* are given in full in the vocabulary); 3, Neuter nouns ordinarily take no ending in the plural. Words deviating from these rules have the plural indicated in the vocabulary. Umlaut in the plural is indicated by ü. Irregular plurals and irregular forms generally, as in the comparison of adjectives, are given in full.

Verbs are given as strong (*s*) or weak (*w*). For the principal parts of strong and irregular verbs the student is referred to the table at the end of the book.

The accent of a word is indicated only where there might be doubt, as especially in compounds. Where accent is not designated it may be assumed that the first syllable has the (main) stress, except in the case of the prefixes *be*, *er* and *ge*, which are never accented. Likewise the quantity of vowels is not ordinarily indicated; the normalization in spelling in accordance with that of the 14th edition of Aars's *Retskrivningsregler* has, in a large number of cases, made this unnecessary. Where, however, there might be uncertainty, as, for instance, with regard to a vowel before final *b*, *d*, *g* and *p*, *t*, *k*, the quantity of the vowel has been marked.

The numbers in the vocabulary, enclosed in parentheses, refer to pages of the text, where the particular use of a word occurs.

VOCABULARY

A

Aa, oh.

aaben, open.

aabne, to open.

aabenlyst, open, undisguised, public.

Aande, *c.*, breath; **drage jin** —, to draw one's breath.

aande, to breathe; — **tungt**, to breathe heavily, pant.

Aar, *n.*, year; **i** —, this year, **om et** —, in a year.

Aare, *c.*, hearth.

Aarsag, *c.*, cause, reason.

Aarsløn, *c.*, yearly pay, salary.

Aas, *c.*, **-er**, (**-e**), (mountain) ridge.

abe, to **-ape**, — **fig indpaa**, to thrust one's self in a hostile manner upon another, **plck a quarrel with**.

ad, at, to, along, by, of.

adstille, to separate, **-s**, to be separated.

adstilig, considerable, not a little, quite a bit.

afbøde, to ward off, parry.

afhandle, to discuss.

afklæde, to undress.

aflægge, to lay down; deliver, give; — **fit Gudsløstte**, to make one's confession of faith.

afside, *adv.*, aside, to the side, as **adj.**, out of the way, remote.

Afsked, *c.*, leave, farewell; **tage** —, to take leave, **bld farewell**; **tage** — **med**, to take leave of.

Afskedsfang, *c.*, farewell song.

Afslag, *n.*, refusal; **give en** —, refuse one, **faa** —, be refused, rejected.

Afstand, *c.*, distance; **paa** —, at a distance, some distance apart.

afste'd, off, away; **stulbe** —, were to go.

Aftale, *c.*, agreement, appointment; **efter** —, by appointment.

Aftenfol, *c.*, evening sun.

age, to ride (in a vehicle); to slide.

Agre, *c.*, *pl.*, **Agre**, (cultivated) field.

Aggerribsc, *c.*, corncrake.

Agte, *c.*, intention; heed, attention; respect; **give** —, to notice, watch; heed, pay heed; **give** — **paa**, to pay heed to, take heed of; **tage fig i** —, have a care; **vijs** — **for**, to show respect to.

agte, to heed; respect; — **paa**, to heed, pay attention to.

agtet, respected.

al, **alt**, **alle**, all; *indefinite pronoun*, all, everybody, everyone. every-thing; **i alle Fald**, at any rate, at all events, in any case.

Albue, *c*, elbow.

Allder, *c.*, age.

aldrig, never; — *før*, no sooner; — *det Slag*, not a bit, not the least, none whatever.

Alen, *c.*, *pl.*, *Alen*, ell, two feet.

ale'ne, alone; *adv.*, only.

allerede, already; also *allere'be*, rarer.

allerfra'stigst, strongest of all.

allermindst, least of all.

allesammen, all, all of them, altogether.

altfammen, all, everything, all of it.

all'i'gevel, still, anyway, nevertheless, in spite of that.

alt, already; entirely; — *efter som*, according as, in proportion as; — *før*, too.

Alttertable, *c.*, triptych.

altid, always, in every case; in any case, at any rate.

alling, everything.

altsom, as, gradually as.

Alvor, *n.*, (*c.*), earnest; *før* —, in earnest, for good; *blive til* —, to become serious, so *blive* — *af*; *det var hans* —, he was in earnest.

alvo'rlig, earnest, serious, grave.

an, *adv.*, *komme an paa*, to depend on; *gaa an*, to do, be satisfactory. (See *gaa*.)

Andagt, *c.*, devotion.

andagtsfuld, devout.

anden, *audet*, *ordinal*, second, other.

anden, *andre*, *audet*, *pl.*, *andre*, other; *en anden*, another, a different, *hveranden*, every other one, every second; *ingen anden*, none else, none other.

andenstedes, elsewhere.

anderledes, otherwise, differently.

andpusten, breathless.

ane, to have a foreboding, a presentiment, surmise, suspect.

angaa, to concern, be of concern to; *hvad angaar det dig?* what business of yours is that?

Angst, *c.*, anxiety, terror.

angre, to rue, regret.

Ansiggende, *n.*, *pl.*, —*r*, affair, matter, concern.

Anmodning, *c.*, request.

Ansigt, *n.*, face, countenance, looks.

Anstand, *c.*, grace.

anvende, employ; expend.

Anvisning, *c.*, direction, instruction.

Arbejde, *n.*, *pl.*, —*r*, work (abstract and concrete), piece of work, job, task, production.

Arbejdsredskab, *n.*, *pl.*, —*er*, implement, tool to work with.

Arm, *c.*, arm.

arm, poor.

Armsving, *n.*, movement of the arm.

arte sig, to grow, turn out, thrive; — *sig vel*, to turn out well.

arve, to inherit.

Ast, *c.*, *pl.*, —*er*, ash.

Asp, *c.*, *pl.*, —*er*, aspen, poplar.

at, *conj.*, that.

at, before, *inf.*, to; *før at*, to, in order to.

Atleje, *n.*, ground lying fallow.

atter, again.

Avling, *c.*, crop.

an! *interj.*, indicative of pain, oh!

B

Baade, both; — *og*, both and.

Baand, *n.*, tie, ribbon, band.

bag, back, back of, behind; — *der*, back there, — *paa*, on the back of.

Bagben, *n.*, hind-leg.

bage, to bake.

bagefter, after, behind, afterwards.

Baghoved, *n.*, *pl.*, —*er*, back of the head.

baglængs, backwards.

bagover, back, backwards.

Bakke, *c.*, hill.

bande, to swear.

bange, afraid.

Banf, *n.*, beating, thrashing, whipping.

Bar, *n.*, pine needles.
bare, only, if only.
Bark, *c.*, bark.
Barn, *n., pl.*, Børn, child.
Barm, *c.*, bosom.
bede, to ask, request, invite; beg; pray; — om Lov, to ask for permission.
bedrøvet, grieved, distressed.
Bedstefader, *c., pl.*, *ndre*, grandfather.
begge, both.
begynde, to begin.
Begyndelse, *c.*, beginning.
beholde, to keep, retain.
bekendt, known; — nok, sufficiently well known, well known.
bekende, to admit, confess.
beklem, anxious, uneasy, oppressed, faint, heart-sick.
Belte, *n., pl.*, *-r*, belt, girdle.
Ben, *n.*, bone, leg.
bën, straight; — i frem, right ahead, — over, straight over, across.
Bested, *c.*, information; message; gjøre daarlig —, to do one's work poorly, give a poor account of one's self.
Beslutning, *c.*, decision, resolution; fatte en —, to make a decision, decide; tage en —, to form a resolution, resolve.
bestandig, constant, constantly, always.
bestemt, determined; surely, positively, of a certainty, indeed, to be sure.
bestille, to do; order.
Besvær, *n.*, trouble, difficulty.
Besøg, *n.*, visit; aflægge et —, to pay a visit.
besøge, to visit.
betrakte, to look at, survey.
Betragtning, *c.*, contemplation, reflection; gjøre —, to consider.

betro sig, (preposition til), confide to, to trust one with something.
bethdelig, considerable, very much.
betænk, to consider, think over; — sig, to think over, stop to consider.
Betænkning, *c.*, consideration, hesitation.
bevare, to preserve.
Bevægelse, *c.*, movement, motion.
bevæget, moved, touched.
Bibel, *c.*, bible.
Bid, *c., pl.*, *-(d)er*, bite, bit, morsel.
Bidsel, *n.*, bridle.
bic, to wait; — paa, to wait for.
Billede, *n., pl.*, *-r*, picture, image.
vinde, to bind, tie; knit.
Binding, *c.*, knitting.
Birk, *c.*, birch.
Birkerod, *c., pl.*, *-rødder*, birch-root.
Bjelde, *c.*, bell.
blaa, blue.
blaagraa, bluegray.
Blad, *n.*, leaf, sheet.
blade, to turn the leaves; — i Bogen, to turn over the leaves of the book.
blaffe, to flap, flutter.
blande, to mix, mingle.
blandt, among, one of.
blanf, bright, glittering.
bleg, pale.
bleggul, straw-colored, sallow.
blid, pleasant, kind, gentle.
Blit, *n., pl.*, *-ke*, look, glance.
blive, to become, be, remain; — med, to go along.
Blod, *n.*, blood.
Blomster, *c., pl.*, Blomster, flower.
blot, only.
blussende, blazing; — rød, flaming red, red as fire, blive — rød, to blush crimson, blush all over, blush to the roots of one's hair.
blig, modest, bashful.
blød, soft, softhearted, tender.

bo, to dwell, reside.

Bog, *c., pl.*, Bøger, book.

boglærd, book-learned, book-read.

Bonde, *c., pl.*, Bønder, farmer, countryman, yeoman, freeholder.

Bord, *n., pl.*, — or -e, table.

Bordplade, *c.*, table top.

borges for, to vouch for, answer for.

bort, off, away; — *til*, over to, — *der*, over there (motion to).

borte, away, gone; lost; *der* —, over yonder (rest in), — *ved*, over there by, *langt* —, far away.

bortfarende, departing.

borti, over in, yonder there in, over in yonder.

bortover, along, over, across.

bortpaa, over on, at.

bortved, over by, there near.

bortvendt, turned away.

brav, hasty, quick.

bra, **brav**, good, worthy.

brase, to roast; crackle.

bred, broad, wide.

brede, to spread, scatter.

bredestuldet, broad-shouldered.

Briller, *c., pl.*, spectacles.

Bringe, *c.*, chest.

briste, to break, burst.

Broder, *c., pl.*, Brødre, brother.

Brud, *c.*, bride.

Brudevend, *c.*, bridesman.

Brudgom, *c.*, bridegroom.

bruge, to use, make use of, take advantage of; *intr.*, be used to, in the habit of; — *til*, to use for.

brun, brown.

brunrød, brownish red.

brude, to break, bend; — *frem*, to break forth, speak out, — *ud*, to break out, speak, — *stif*, to violate the custom, — *løse*, to break out.

brude sig, — *om*, to care about.

brudes, to wrestle.

Brølups, *n., pl., -er*, wedding.

Brølupsbælgge, *n.*, wedding brew.

Brølupsfolk, *n.*, wedding guests.

Brølupsgaard, *c.*, wedding place.

Brøn, *n.*, eyebrow.

Bryst, *n.*, breast, chest.

brænde, to burn.

Brændevin, *n., (c.)*, spirits, whiskey, brandy.

Bud, *n.*, message; *sende* —, to send word, message.

buden, invited.

Budsending, *c.*, message.

Buhund, *c.*, shepherd's dog.

Bund, *c.*, bottom.

Bur, *n.*, cage; (= Stabbur), storeroom, storehouse for food.

Burdør, *c.*, storehouse door.

Burvindu, *n., pl., -er*, storehouse window.

burde, ought.

Bust, *c.*, bush.

Bustap, *c.*, herd of cattle, live-stock of a farmstead.

bustet, bushy.

bunt, stubby.

Bn, *c., pl., -er*, town.

Bnfolk, *n.*, town people.

byde, to offer.

Byg, *c., n.*, barley.

Bygager, *c.*, barley field.

Bygd, *c., pl., -er*, settlement, district.

Bygdefolk, *n.*, people of the 'Bygd' or settlement.

Bygdevei, *c.*, road through the district or settlement.

bygge, to build.

Byls, *n.*, leap, jump.

bytte, to change, exchange.

Bæk, *c.*, brook.

Bænk, *c.*, bench.

Bær, *n.*, berry.

bære, to bear, carry, endure; — *over med*, to bear with one, — *hen*, end, turn out, — *til (impers.)*, to end, result; come about, — *sig ad*, to behave, — *for, impers.*, to have a foreboding, as *det bæres mig for*.

bæve, to quiver, tremble.

bævre, to quiver, tremble.

bøie, to bend.

Bøling, *c.*, herd of cattle, cattle and sheep of an estate.

Bøn, *c., pl.*, Bønner, prayer.

bønlig, imploring; bede —, to implore.

børste, to brush.

D

Da, as, in as much as, since; then, when, at the time.

Daab, *c.*, baptism.

daarlig, poor, ill, unwell.

Daarlighed, *c.*, insignificance, worthlessness.

Dag, *c.*, day.

Dal, *c.*, valley.

Dam, *c., pl., -me*, pond; dam, dike.

Dans, *c.*, dance.

danse, to dance.

dasse, to strike.

Datter, *c., pl.*, Døttre, daughter,

dele, to divide, — med, share.

den, *article*, the.

den, *dem. pronoun*, that.

denne, *dem. pronoun*, this.

der, *rel.*, who.

der, there.

deraf, from that, by that, of that.

derefter, after that, thereafter.

derfor, therefore, for it, for that reason, and so.

derhjemme, at home, away at home.

deri, in it, in there, therein, in that.

derinde, in there.

derimod, against it, on the other hand, on the contrary.

dermed, with that, with it, by that, at that, then.

derned, down there, down.

derude, down there, there, down at that place, etc.

dernæst, next, then, after that, in the next place.

deroppe, up there.

derover, over there, above there, above.

derpaa, on that, on it, after that, thereupon, then.

dersom, if, in case.

derved, by or near it, about it, at it, over it, on account of it, thereby.

desto, the; jo — desto, the — the.

did, thither, there.

didhen, thither.

didover, thither, over there.

dingle, to-dangle, swing to and fro.

dirre, to quiver, tremble; vibrate.

dog, though, however, still, indeed, after all, I hope, surely.

Doktor, *c.*, doctor.

doven, lazy.

downe, to become numb.

Draabe, *c.*, drop.

Drag, *n.*, feature.

drage, to draw, pull; attract; — afsted, depart, — forbi, to pass by, — sig unda, to withdraw, go away, — sig til Siden, to move aside, — tilbage, to withdraw, — til (en), to strike, — paa, to pull at, —s, to wrestle, —s med, to wrestle with; have to do with; be burdened with.

Dragt, *c., pl., -er*, dress, garb.

dratte, to drop, fall.

dreie, to turn, twist.

Drif, *c.*, drink.

drifte, to drink.

Driftestund, *c.*, hour of drinking.

drive, to drive, urge on, chase; — om, to idle about, — med, be engaged in, busy with, — væk, to chase away, — til (en), to strike.

drøppe, to drip.

drømme, to dream.

drøne, to resound.

dubbe, to nod.

Duft, *c.*, fragrance.

dufte, to emit fragrance.

Dugg, *c.*, dew; also Dugg.

dugfuld, dewy.

dum, stupid.

dundel, dark.

dunkelblaa, dark-blue.

Duft, *c., pl., -er, (-e)*, tassel.
dyb, deep.
dygtig, able, capable.
dække, to cover; — **Bordet**, to set the table.
dæmpet, muffled, in a low voice.
dænge, to chastise.
dø, to die.
døbe, to baptize.
Død, *c.*, death; for **Dyden**, at the point of death.
Døgn, *n.*, day and night, 24 hours.
Dør, *c.*, door.

E

Efter, after, along, by.
efterfølg, in as much as.
efterdi, since, in as much as.
egen, own.
egentlig, really, in fact.
ei, not.
ei, to own.
Eiendom, *c., pl., -me*, property.
Eier, *c.*, owner.
eller, or.
ellers, else, otherwise, ordinarily, moreover.
Elfv, *c.*, love.
Elv, *c.*, river.
Emne, *n., pl., -r*, material, stuff.
en, *et*, a, an; some, about.
end, than; but, and, however; — jeg da, and (but) I then! **sa** siden den — **er**, however, etc., — **lige**, still less, let alone.
endda, still, after all, even.
Ende, *c.*, end.
endelig, at last, finally, certainly, I should think.
enhver, each, every, everyone.
endfic, endfige, (see *Redegjørelse* 32), still less, let alone. (See **end** above).
Eng, *c.*, meadow.
Engblomme, *c.*, globe flower.
engang, once, sometime; **iffe** —, not even.
endnu, yet, still, even.

endog, even.
eneste, only, sole.
enkelt, single, separate, **hver** —, each one individually, **-e**, some, a few.
enten, either; — . . **eller**, either . . or.
Ensformighed, *c.*, uniformity, monotony.
Erfa'ring, *c.*, experience.
Erindring, *c.*, remembrance, recollection.
etsteds, somewhere.
Evan'gelium, *n., pl.*, Evangelist, gospel.
Evne, *n., c.*, ability, faculty.

F

Faa, to get, receive; — **fat i**, to get hold of, — **over sig**, to be able to, get one's self to, make one's self, — **ud af** (noget), to make out of (as auxiliary of the future *shall*, future perf. *shall have* or in the present *must, can*, and other meanings); **du faar tage paa dig igjen**, you will have to, had better, put on your things again.
faatalende, chary of words, taciturn.
faatænt, dull.
Faareblod, *n.*, sheep's blood.
Fad, *n., pl., -e*, dish.
Fader, *c.*, father.
Fadervor, *n.*, the Lord's prayer.
fager, fair, beautiful.
Fald, *n.*, fall; case; i alle **Fald**, at all events.
falde, to fall; — **let**, to come natural, be easy.
Fanden, *c.*, the devil.
Fang, *n.*, lap; armful.
fange, to catch.
Fantejente, *c.*, gipsy girl.
Fantejærring, *c.*, gipsy woman.
Fare, *c.*, danger.
fare, to go, travel; — **med**, to treat, handle.
farlig, dangerous.

Part, *c.*, hurry, speed; *i* —, in good pace, *fuld* —, at full speed, *med* —, in a hurry.

fat, hold, a hold of, in *tage fat i*, to catch hold of, *faa* — *i*, get hold of.

favnethk, a fathom thick.

Fele, *c.*, fiddle, violin.

Fillegamp, *c.*, worthless nag.

fillet, ragged.

filtret, matted, entangled.

fin, nice, delicate, pretty.

finde, to find.

Finger, *c.*, *pl.*, *Fingre*, finger.

Fingerring, *c.*, finger ring.

fingerrig, having many fingers.

firstaaren, square built.

Fjeld, *n.*, mountain.

Fjeldtop, *c.*, mountain top.

Fjerding, *c.*, a quarter of a mile, $1\frac{3}{4}$ American miles.

Fjerdingvei, *c.*, *pl.*, *-e*, the distance of a 'Fjerding'.

fjerne sig, to retire, withdraw, move away.

Fjortendage, *pl.*, a fortnight.

Fjer, *c.*, feather.

fjærstygget, shaded by the feathers.

flad, flat.

flaggerbaand, *n.*, flowing ribbon.

flere, more, several.

fleste, most; *be* —, most, the largest number, most of them.

flint, diligent, smart.

Flis, *c.*, *pl.*, *-er*, chip, splinter.

flittig, diligent, industrious, studious.

Flot, *c.*, *pl.*, *-ke*, flock, crowd.

Flom, *c.*, *pl.*, *-me*, waterflood.

Flor, *n.*, crape, gauze; veil.

flude, to flow, float.

flugte, to flee.

flytte, to move.

flyve, to fly.

flabe sig, to blubber.

flække, to remove the bark.

Flæsk, *n.*, pork, bacon.

Fløil, *n.*, velvet.

Folde, *c.*, fold, plait, crease.

folde, to plait, fold; — *hænderne*, to fold the hands.

Folk, *n.*, folk, people.

folksom, populous; *bet er* —*t*, there are many people.

Fora'gt, *c.*, contempt, scorn.

fora'n, ahead, in the front.

fora'ndre, to change, alter.

forba'rme, to commiserate, take pity on; have mercy on.

forbi', by, ahead; passed, over.

Forbigaaende, temporary, transient, *i* —, in passing.

forbi'nde, to connect; dress, bandage (a wound).

Forbi'ndelse, *c.*, connection, relation, communication.

Forbud, *n.*, sign, omen

Forbund, *n.*, compact.

forbli've, to remain.

forbh'de, to forbid.

fordi', because.

forda'rvet, depraved, corrupted; hurt; *flaa* —, to hurt seriously.

foregaa, to take place, happen; — *andre med et godt Eksempel*, to set a good example.

foregaaende, preceding.

fore'lsket, in love.

Forestilling, *c.*, conception, idea; image.

foresette, prefix, appoint, decide.

forsæ'rdelig, awful, dreadful.

for'i'nden, before.

Forhold, *n.*, condition, relation.

Forhove, *c.*, fore-hoof.

Forlæde, *n.*, apron.

Forlædesnit, *c.*, tip or end of the apron.

forla'dt, forsaken, abandoned.

Form, *c.*, *pl.*, *-er*, form, shape.

forma'ne, to admonish.

forne'mme, to perceive, be sensible of.

foru'sden, needful, necessary; have —, to need to.

Forræderi', *n.*, treachery.

- forrest**, foremost, farthest ahead.
forrig, former.
forsta'ndig, sensible.
forsth're, to disturb.
forsva're, to defend.
forsva'rlig, rather, goodly.
forsvi'nde, to disappear.
forso'ge, to try.
fort, fast, quick.
forta'bt, lost, dejected, miserable.
fortsæte, to continue.
forti'e, to be silent regarding, keep secret.
fortru'kket, distorted.
fortsætte, to continue.
fortæ'lle, to tell, relate.
Fortæ'ling, *c.*, story, narrative.
forud, before, in advance, ahead.
foru'den, without, except, beside.
foru'nderlig, wonderful, strange.
foru'ndret, surprised.
forvo'ide, to cause, be the cause of.
Foss, *c.*, waterfall.
Fred, *c.*, peace.
fredelig, peaceful.
fredlyst, sanctified to peace.
Fredsp'let, sanctified spot.
freidig, dauntless; confident, cheerful.
Frelser, *c.*, rescuer; the Savior.
frem, forward, ahead; lige —, straight ahead.
fremad, on, onward, ahead, along.
fremfor, above, ahead of.
fremlængs, forwards.
fremme, there, at one's destination.
fremmed, strange; -e, strangers.
Fremmedf'olk, *n.*, strangers.
fremover, forward, ahead.
fri, free, safe.
Frier, *c.*, wooer.
frist, well, sound.
friliggende, exposed, lying exposed on all sides (3.2). See note 2, p. 3.
Frugt, *c.*, fear.
frngte, to fear.
frngtelig, fearfully, dreadfully.
- Frosten**, *c.*, Miss; unmarried lady.
Frosort, *c.*, kind of seed.
Fugl, *c.*, bird.
fugtes, to become moist.
fuld, full; —t op af, a lot of.
fuldfore, to execute, carry out, complete.
fuldlært, finished, graduated.
Furu, *c.*, fir-tree.
Furnfamilie, *c.*, clump of fir-trees.
fy! fie!
fyge, to drift; rush.
Fæ, *n.*, beast, animal.
fælde, to fell.
Fælding, *c.*, felling.
fælles, mutual.
Fæden, *c.*, course, behavior, 'doings'.
Føde, *c.*, food.
fode, to feed.
Føderaad's'folk, *n.*, pensioners. (See note p. 132.)
føie, to join, connect; — til, to add.
føle, to feel; — sig, to feel, feel that one is.
Følelse, *c.*, feeling, sensation.
Følge, *n.*, company, attendants; *com. gen.*, consequence.
følge, to accompany; — efter, to come after, follow, — med, to accompany.
for, before.
føre, to lead, guide.
først, first, for the first; not until.
Forkning, *c.*, beginning.

G

- Gaa**, to go, walk, pass; — an, to do, answer, suffice, be satisfactory, — af, to become of, as hvad —r der af ham? — over, to pass over, — til, to come about, go, happen, — ud, to die away, also lit., — op (of the sun), to rise, (of a door) to open.
Gaard, *c.*, place, farmstead, estate; court, yard.
Gaardsgut, *c.*, man-servant on an estate.

Gab, *n.*, mouth vulgar).
gabe, to gape, stare.
gabende, agape, open.
gal, mad, insane; bad, wrong.
Gamling, *c.*, old man.
gammel, old.
Gamp, *c.*, *pl.*, *-er*, nag, jade.
Gang, *c.*, line; en — til, once more, med e'n —, all at once.
Gang, *c.*, walk; alley, hallway.
Gangsti, *c.*, foot path.
gausse, quite, entirely.
Gay, *c.*, a gad-about, one who talks nonsense; a jester, merry fellow.
gift, married.
gifte, to marry.
Gifte, *n.*, marriage, match, party.
gild, fine, excellent; pleased, glad.
give, to give; — Mgt, pay attention, — sig, to yield, give in, — sig til at, to begin, set at a thing.
giemme, to conceal, hide.
Gjenboer, *c.*, opposite neighbor.
gjennem, through.
gentage, to repeat.
giene, gladly, willingly; usually.
Gjest, *c.*, *pl.*, *-er*, guest.
gjete, to mention, speak of.
gjæte, to herd.
Gjætsel, *c.*, herding.
gis, to bark.
giode, to feed.
giøre, to do, make; — Ende paa, to put an end to, stop, — Ende paa sig, to kill one's self.
glad, glad; være — i, to be delighted with, like, — til, glad at the thought of.
glane, to stare.
Glaus, *c.*, lustre, splendor.
Glas, *n.*, glass, window.
Glasrude, *c.*, pane of glass, window pane.
glemme, to forget.
glide, to glide, slide.
Glimt, *n.*, glimpse.
glittre, to glitter, sparkle.

Glæde, *c.*, joy.
glæde sig, to rejoice; — over, ved, to rejoice over, at.
Glæsse, *c.*, trap.
Gnæg, *n.*, neigh, neighing.
god, **bedre**, **bedst**, good; — med, imob, kind to, — til at, able to.
Godlag, *n.*, good humor.
Godvenner, *c.*, *pl.*, good friends.
graa, gray.
Graad, *c.*, weeping, the tears.
graaende, becoming gray.
graaahvid, grayish white.
graaftallet, grayskulled, with gray head.
Gran, *c.*, spruce, fir.
Gran, *n.*, a bit, a particle.
Granchei, spruce covered ridge.
Grantogle, *c.*, cone of the spruce.
Grantogle, *c.*, cone of the spruce.
Granstog, *c.*, spruce or fir woods.
Grab, *c.*, grave.
Greb, *c.*, a fork with heavy prongs.
Gren, *c.*, branch.
Grenhus, *n.*, *pl.*, *-c*, (—), house built of branches.
Grier, *pl.*, tools, gear, traps; matters.
Grind, *c.*, gate.
Gris, *c.*, *pl.*, *-e*, pig.
grov, coarse, rough.
Gru, *c.*, horror.
Grund, *c.*, ground; reason; i — en, really, in reality.
grunde over, to ponder over.
Gruppe, *c.*, group.
græde, to cry.
Græs, *n.*, grass.
Groft, *c.*, *pl.*, *-er*, ditch, trench.
Groftkant, *c.*, *pl.*, *-er*, edge of the ditch.
grøn, green.
Gronsvær, *n.*, sod, greensward.
Gud, *c.*, God; i —s Navn, for heaven's sake.
Gudslofte, *n.*, covenant with God.
Guld, *n.*, gold.

Gulb, *n.*, floor.

Gut, *c.*, pl., *-er*, boy; man-servant.

H

Haand, *c.*, hand; *ved* — *en*, by the hand.

Haandled, *n.*, wrist.

Haar, *n.*, hair.

haard, hard, severe.

Haarlof, *c.*, pl., *-er*, lock of hair.

Hagl, *n.*, (*c.*), hail.

hagle, to hail

Haktespæl, *c.*, pl., *-er*, woodpecker.

Palmsæt, *c.*, sack of straw.

Hals, *c.*, neck, throat.

Halsstørklæde, *n.*, neckerchief.

halv, half.

halvkvart, half smothered.

halvtossel, simpleminded, halfwitted.

halvveis, *adv.*, halfway.

Handling, *c.*, act, action, deed.

Hane, *c.*, cock.

Harm, *c.*, anger, resentment.

harm, angry.

Harpiks, *c.*, *n.*, rosin.

Hast, *c.*, hurry, speed; *i* —, in a hurry, *det har ingen* —, there is no hurry.

haste, to hasten, be in a hurry.

Haug, *c.*, hill, hillock.

Haugianer, *c.*, member of the 'Haugian' church.

haute, to yodle.

Hav, *n.*, sea, ocean; archaic and poetic, *gen.*, *Havjens*, as in — *Bund*.

Have, *c.*, orchard, garden.

have, (*coll. pron.* *ha*), to have; — *lov*, to be permitted, have permission, — *det godt*, to be well, well off, comfortable, be pleasantly circumstanced, — *det ondt*, *femt*, be unhappy, in unfortunate or unpleasant condition, etc., — *ret*, to be right, — *uret*, to be wrong, — *for Elif*, to be in the habit of, — *det travelt*, to be busy.

hed, hot.

Hede, *c.*, heat.

hede, to be named or called.

Hei, *c.*, ridge.

hél, whole.

heller, rather; *ei* —, nor, — *ikke*, nor, not—either; *jeg* — *ikke*, nor I.

hellig, holy, sacred, sanctified.

Helse, *c.*, health.

helseløs, broken in health.

helft, ratherst, preferably; *hun vilde* —, she preferred that, had rather.

Helve, *n.*, hell.

hen, off, away; (see note 2, p. 12.)

henad, along.

henne, in *hvor* *henne*, where?

henover, over, across.

hensunken, absorbed in; — *i Tanke*, lost in thoughts.

heute, to fetch.

hentil, over to, to.

her, here.

herefter, hereafter.

herefterdags, hereafter, after this day.

herfra, from here, from this place.

herover, over here, over.

herpaa, hereon, on this, to this, to that, after that.

Herren, the Lord.

Hest, *c.*, horse.

hid, hither, here.

hidindtil, until now, so far.

hidover, hither, over here, in this direction.

hille, to greet, salute; — *i Haanden*, to shake hands, — *paa*, to greet.

Hilsning, *c.*, greeting.

Himmel, *c.*, pl., *Himle*, heaven, sky.

hin, *dem. pronoun*, that.

hinanden, one another, each other.

hindre, to hinder.

hist, there, yonder; — *og her*, here and there.

hive, to heave, throw.

Hjem, *n.*, home.

hjem, *adv.*, home, homeward; *med* —, back home.

Hjemkomst, *c.*, home-coming.

hjemme, at home.

hjemover, homeward.

Hjerte, *n.*, heart; courage.

Hjælp, *c.*, help.

hjælpe, to help.

Hob, *c.*, lot, multitude; *i* —, together.

holde, to hold, keep; — *af*, be fond of, like, — *et* *Øfte*, to keep a promise, — *inde*, *op*, stop, cease, — *paa*, to continue, — *paa med*, to be engaged in, be busy with, — *sig borte*, to remain away, — *sig fra*, to keep from, — *ud*, to hold out, stand, endure, — *tilbage*, to hold back.

Holdning, *c.*, bearing, attitude, behavior.

Holsten, Holstein.

Höp, *n.*, leap.

Hoppe, *c.*, mare.

Horunge, *c.*, bastard child.

hos, with, at the house of. *Fr. chez*, *Span. en casa de*.

Hosefotter, *i* —, in stocking feet.

Hoste, *c.*, cough.

høste, to cough.

Hoved, *n.*, *pl.*, -er, head.

hoven, swollen.

Huf, *sibde* *paa* —, to squat on the ground.

Hüg, **Hu**, *c.*, mind, inclination; *komme i* —, to remember.

Hug, **Hugg**, *n.*, beating, chastising; *faa* —, be chastised, *fulde have* — (14), was to be whipped.

hugge, to cut, chop.

hüje, to shout.

hulke, to sob.

Humle, *c.*, bumble-bee.

Hund, *c.*, dog.

hundre, *hundrede*, hundred.

Hundre, *c.*, *pl.*, —, a hundred.

hurtig, swift.

Hus, *n.*, *pl.*, -e(—), house.

Husbond, *c.*, husband, man of the house, master.

Husfolk, *n.*, inmates (of a house).

husmellem, between the houses.

husse, to remember.

husli, domestic.

Husmand, *c.*, *pl.*, *Husmænd*, tenant, cotter.

Husmandsplads, *c.*, small farm held by a cotter.

hvad, what.

hvæs, sharp.

Hvedeager, *c.*, wheat-field.

hvem, who.

hver, each, every; *efter hvert som*, gradually as, as.

hverandre, each other; one another.

hverken, neither; — . . . *eller*, neither . . . nor.

hvidgul, yellowish white.

hvile, to rest.

hvilkén, which, what.

hvine, to whistle.

hvisle, to whisper.

hvor, where.

hvoraf, of which, from which, from what, how.

hvordan, how.

hvori, in which, wherein.

hvorledes, how; *also* *hvorle'des*.

hvorom, about which, about what, of whom.

hvorpaa, whereupon, on which, after which, to which.

hvalve, to form a vault.

hæste, to attach, fasten.

hætte sig, to join, to 'hook onto.'

hælde, to stoop, lean; slant.

hænde, to happen.

Hændelse, *c.*, event.

hænge, to hang.

hærjende, harrying, devastating.

hæve sig, to raise one's self, itself, rise.

Hø, *n.*, hay.

høi, high, tall.

Høitid, festive occasion; solemnity.
Høitidelig, solemn.
Høre, the right; til **høre**, to the right.
Høns, chicken, fowls, poultry.
høre, to hear; — om, to hear about, — paa, to listen to.
Høst, *c.*, autumn.
Høsttid, *c.*, autumn time.
hovetlig, suitable, fitting.

J

J, In; — tre **År**, for three years, — vid **Omfreds**, 'in a broad circuit,' for miles around.

ibla'ndt, among, with, one of.
ida'g, to-day.
idelig, constant.
ide't, as, just as.
isra', from; **isra bet**, from the time.
isæ'rd, — med, about to, on the point of; give **sig** — med, to begin.
igje'n, again; closed.
igje'nslutt, closed.
ihjē'l, *adv.*, dead, to death.
ikke, not.
ilde, *adv.*, evil, badly; **blive** — ved, to become ill at ease, embarrassed.
ildrød, red as fire.
ile, to hasten.
ilster, hasty, testy, petulant.
ime'lem, between.
imidlertid, in the meantime, meanwhile.
imo'd, against, toward.
ind, in; — i, into.
inde, in, inside, within.
indenfor, within.
indunder, in under, under.
inderlig, heartfelt; *adv.*, deeply.
Indgang, *c.*, entrance, ingress; beginning.
ingen, no one, none.
ingenting, nothing.
Indhøstning, *c.*, housing of grain, harvest.

indlede, to usher in, preface, introduce.
indpaa, in, inside.
Indre, *n.*, the inner man.
indrete sig, to arrange one's affairs, settle, put matters in order.
Indsovnnet, fallen asleep.
intet, nothing.
Is, *c.*, ice.
isfa'nd, in proper condition, fixed.
isæ'r, especially.
itn', asunder, in pieces.
itn'reven, torn asunder, in pieces.

J

Ja, yes; **ja ja**, yes, oh yes, oh well.
jage, to chase, drive; — paa, to urge on.
Jammer, *c.*, wailing, tumult.
Jente, *c.*, girl.
Jentunge, *c.*, little girl.
jo, yes, indeed, to be sure, you know.
Jord, *c.*, earth, the earth; *n.*, *pl.*, *-er*, field.
Jubel, *c.*, rejoicing.
just, just, precisely.
jøie! *interj.*, expressing grief, alas! alack!

K

Kaabe, *c.*, cloak.
kalde, to call, name; — op efter, to name after; — paa, to call, call to; — t, so called.
kanste, perhaps.
Kant, *c.*, *pl.*, *-er*, edge, border; region, part of the country; direction.
borte paa eders Kanten, in your part of the country (32).
Kapi'tel, *n.*, *pl.*, *-er*, chapter.
Kaptsæse, to vie with each other in reading, in learning one's lessons.
Kappe, *c.*, cloak, mantle; cap.
Kariol, *c.*, cariole, sulky.
Karl, *c.*, man, fellow.
kaste, to cast, throw.

Rastevind, *c.*, eddy-wind, sudden gust of wind.

Rat, *c.*, *pl.*, *-te*, *-ter*, cat.

Ratugle, *c.*, owl.

Rid, *n.*, kid.

Rind, *c.*, *n.*, cheek.

Rirke, *c.*, church.

Rirkebesøg, *n.*, church-going, attendance at church.

Rirkebord, *n.*, *pl.*, *-e*, —, church table, table at which the blessed sacrament is partaken of.

Rirkedag, *c.*, church day, day for attendance at service.

Rirkedør, *c.*, church door.

Rirkesfærd, *c.*, church-going.

Rirkesfølge, *n.*, *pl.*, *-r*, church company; *holde* —, to be in company to or from church.

Rirkegulv, *n.*, *pl.*, *-e*, church-floor.

Rirkesklokke, *c.*, church-bell.

Rirkemur, *c.*, church-wall.

Rirkevold, *c.*, church yard, court outside the church (not church-yard, which is *Rirkegaard*.)

Rjed, (*af*), tired, weary (*of*).

Rjende, to know; feel; — *fig*, to feel, feel that one is; — *igjen*, to recognize.

Rjending, *c.*, an acquaintance, *pl.*, *-er*, acquaintances.

Rjendfolt, **Rjendtsfolt**, *n.*, acquaintances.

Rjendt, known, acquainted

Rjole, *c.*, dress.

Rjælen, loving, affectionate.

Rjælle, *c.*, sled, hand-sleigh.

Rjær, dear.

Rjæreste, *c.*, betrothed, sweetheart.

Rjærestefolt, *n.*, *pl.*, lovers.

Rjærlig, loving, kind; — *mod*, kind to.

Rjærring, *c.*, old woman, wife (vulgarly used in this sense).

Rjøre, to ride, drive.

Rjam, clammy, damp.

Rjammeri, *n.*, *pl.*, *-er*, quarrel.

Rlang, *c*, clang, sound, ring.

Rlappe, to clap; to pat, caress; — *til*, to clap together, smoothen down, beat down; — *ned*, to beat down; — *en paa Rnggen*, to pat one on one's back.

Rlar, clear, pure.

Rlast, *n.*, smack, clap.

Rlaste, to clash, splash.

Rlitte, to clink, jingle.

Rlo, *c.*, *pl.*, *Rlør*, claw, talon, fang.

Rlog, wise, sensible, prudent.

Rlotte, *c.*, bell, clock.

Rlotter, *c.*, sexton.

Rlump, *c.*, *pl.*, *-er*, lump, clump, cluster.

Rlype, to pinch.

Rløbe, to stick; — *fig* fast, *ib*.

Rløde, *n.*, cloth, *pl.*, *-r*, clothes, broadcloth.

Rløde, to clothe, dress; — *fig*, to dress (one's self), — *paa fig*, *ib*.

Rnap, *c.*, *pl.*, *Rnapper*, button.

Rnap, scant, short, *adv.*, scarcely, barely; *knapt*, scarcely, hardly, scantily.

Rnibe, to pinch.

Rniv, *c.*, knife.

Rnivstik, *n.*, knife-thrust.

Rnæ, *n.*, *pl.*, *-r*, knee; *paa Rnæ*, on one's knees.

Rnægaa,

Rnætte, to break, crack, snap.

Rø, *c.*, *pl.*, *Rjø*, cow.

Røge, to cook, boil.

Røld, cold.

Romme, to come; — *an paa*, to depend on; — *efter*, to follow; — *i Rng*, to remember; — *over (en)*, to come over, upon, happen to (one); — *fig*, to improve in health; — *til at* —, future auxiliary force, will, shall; — *til Magt*, to rise (in the world), acquire means, power; — *i Veien for*, to cross one, interfere with; *Røm an*, come on!

Røne, *c.*, wife.

konfirmere, to confirm, ratify a religious vow. See note 2, p. 25.
Köp, *c.*, *pl.*, -*er*, bucket, pail.
Kor, *n.*, chorus, choir.
Korn, *n.*, grain, small grain, corn, See note 3, p. 119.
Kornsfæt, *c.*, sack of corn.
Kors, *n.*, cross.
Kort, *n.*, card, *pl.*, cards, playing cards.
Kort, short, curt.
Kraft, *c.*, *pl.*, **Kræfter**, force, strength, power.
Kraftig, strong, powerful.
Kraf, *c.*, *pl.*, **Krafter**, wooden stool, bench.
Krave, *c.*, collar.
Krable, to climb, creep.
Kreaturerne, *pl.*, the cattle.
Kreds, *c.*, circle; **flaa** — *om*, to form a circle about.
Kridtpibe, *c.*, clay-pipe.
Kristendomsundskab, *c.*, christian knowledge, religious training.
Krog, *c.*, bend, corner.
Kroget, crooked.
Krogei, *c.*, *pl.*, -*e*, round-about way.
Kröp, *c.*, body.
Krus, *n.*, mug, pitcher.
Kruse, to curl, crisp; — *omkring*, curl about.
Krybe, to creep, crawl.
Kue, to subdue, coerce.
Kun, only.
Kundskab, *c.*, knowledge.
Kunne, to know, know how, be able.
Kurv, *c.*, basket.
Kveld, *c.*, evening.
Kvelding, *c.*, evening twilight.
Kvifne, to liven up, revive.
Kvinde, *c.*, woman.
Kvindfolk, *n.*, womankind, woman.
Kvindfolkfestel, *n.*, women's work.
Kvindfolkfestol, *c.*, women's pew.
Kvist, *c.*, twig; gnarl, knot.

Kviste, to cut off twigs.
Kviststump, *c.*, stub of a twig.
Kvale, to smother.
Kværn, *c.*, mill.

Q

Qaag, *n.*, cover, lid.
laaf, mean, bad.
laane, to lend, borrow.
Qaar, *n.*, thigh, leg.
Qaave, *c.*, barn.
lad, lazy.
lade, to let; appear, feign, act (as if).
laffe, to draw near to.
Qag, *n.*, company, party; social gathering.
Qag, *pa* **Qag**, about.
lage, to prepare, arrange; — *fig*, to get (one's self) ready; to turn out, (well, ill); — *til*, to prepare.
Qam, *n.*, lamb.
Qampe, *c.*, lamp.
lamflaa, to paralyze.
Qandevai, *c.*, country road.
lang, long.
Qangreise, *c.*, long journey.
laugs, lengthwise, along the side of; — *med*, along.
laugsom, slow; tedious.
laugsommelig, long, long lasting.
langveis, afar, from afar.
larne, to make a noise.
Qatter, *c.*, laughter; laugh.
le, to laugh; — *ad*, to laugh at.
ledc, to search; — *efter*, search for.
Qeg, *c.*, game, play; the cry and antics of birds before pairing.
lege, to play.
lei, embarrassing, tedious; troublesome; weary of.
Qeie, *c.*, rent, hire; *bo til Qeie*, to be a tenant, to rent.
leie, to rent.
Qeilighed, *c.*, opportunity.
Qeite, *n.*, time of day.
Qem, *n.*, *pl.*, **Qemmer**, member, limb.

Leusmand, c., bailiff.

let, light, easy; have — for, to come easy for one, be quick at.

lette, to lighten, lift; — paa, to lift.

Lettelse, c., relief; til stor —, to (one's) great relief.

lettet, eased, relieved.

leve, to live; — efter, to live according to.

Levedage, pl., life, born days; i sine —, in his born days.

Levetid, c., life, life-time.

Leven, c., noise.

levere, to hand, deliver, give over to.

Li, c., pl., -er, mountain side, slope.

Lid, c., trust; sætte sin — til, to put one's trust in.

lide, to endure, suffer.

lide, to wear on, pass; det led mod Aftenen, it was getting on toward evening; da det led paa, later on.

liden, little, small; for —, too small.

lidende, suffering.

lidt, a little; — efter —, little by little; — til, a little more; om —, after a little, shortly; for —, too little.

lig, like.

lige, straight, direct; alike, equal; — imod, straight toward; — frem, right ahead; — overfor, right opposite; with reference to.

ligbleg, pale as death, as a ghost.

ligedan, likewise, the same.

ligefrem, straight, forward, down-right.

ligesaa, the same, in the same manner, likewise; — godt, just as well.

ligge, to lie.

Lighed, c., likeness, similarity.

like, to like.

Lincie, c., linnet.

linje, c., line; i lige — med, on a straight line with, on a level with.

List, c., art, cunning.

Liste, c., frame-work.

liste, to move quietly, steal; — sig, to slink; — sig bort, to slip away.

Liv, n., life.

Liv, n., waist.

livagtig, life-like, bodily, vivid.

live, to save, spare; — paa, to ease, lessen.

Livlighed, c., liveliness, gaiety.

Livstid, c., lifetime.

ljødme, to resound.

lodret, vertical.

Lofstindu, n., pl., -er, dormer window.

Lofstørelse, n., loft-room.

loftende, enticing.

Lomme, c., pocket.

Lommetørklæde, n., handkerchief.

Lov, n., leave, permission; bede om —, to ask permission.

lude, to stoop; — sig, lb.

Lue, c., flame.

luerød, flame-colored, red as fire.

Luft, c., air.

Lug, c., forelock, hair of the head.

lulle, to close; — t i, closed.

lufft, straight, plump; — i ham, plump into him.

lån, sheltered, warm, snug, cosy.

lunefuld, whimsical.

Lur, c., herdsman's horn, alpine horn.

Lyd, c., sound.

lyde, to sound; ring; da lyd det, then was heard, the order was.

lydløst, soundless, silent.

lye, to listen.

lykke, c., luck, fortune; happiness; gjøre —, to be successful.

lykkelig, fortunate; happy.

lynende, flashing; sint, furlous.

Lug, n., c., ling, heather.

Lys, c., light, bright, fair; blive lyst, to become daylight.

lyse, to shine, illuminate.

lyslet, fair, blonde.

Lyst, c., desire.

Lystighed, c., merriment, merry-making.

lytte, to listen; — *til*, to listen to.
lyve, to lie, tell a falsehood.
Læg, *c., pl.*, Lægge, calf, thigh.
lægge, to lay; — *i* *høj*, to put together; — *Merke til*, to mark, notice; — *til*, to add; — *sig paa* *Driften*, to take to drink; — *et Ord ind*, to put in a word for one; — *af*, to cease, give up; — *afsted*, to start off; — *jammen*, to close, fold.
Lænd, *c., pl.*, Lænder, loin.
læne, to lean, lean against.
Længde, *c.*, length; *i* *Tiden* —, in the course of time.
længe, *adv.*, long, a long time.
længes, to long; — *efter*, to long for.
lære, to learn, teach.
Læs, *n.*, load.
læse, to read.
læsse, to load.
løbe, to run.
Løfte, *n., pl.*, -*r*, promise.
løfte, to lift; — *paa* *huen*, to tip the cap, — *paa* *sig*, to rise, raise oneself.
Løn, *c., pl.*, Lønner, reward; *i* —, as a reward.
Løn, *c., pl.*, Lønner, maple.
løs, loose.
løse, to loosen.
Løv, *n.*, leaf.

M

Maade, *c.*, way, manner; moderation.
maatte, *maattet*, *pres.*, maa, must, may.
Mad, *c.*, food, viands; *Iage* —, to cook, prepare a meal.
Madfar, *c.*, man of the house, master.
Madmor, *n.*, mistress of the house.
Mag, *c.*, ease, leisure; *i* —, leisurely.
Mage, *c.*, match, equal, like; mate.
mage, to contrive, manage; — *det* *jaa* *at*, to manage to.
mager, lean, poor.
Magt, *c.*, strength, force, power, influence.

magtesløb, powerless, weak.
man, *indef. pronoun*, one, they, you.
Mand, *c., pl.*, Mænd, man, husband, man of the house.
Mandemide, *n.*, the memory of man.
Mandhaftig, doughty; stalwart; like a man, mannish.
Mandsfolk, *n., pl.*, —, man.
mange, many.
mangefarvet, many-colored, variegated.
mangehaande, various.
Mart, *c., pl.*, -*er*, field, ground; pasture, commons; *paa* —*en*, on the ground.
Mave, stomach.
med, with, along with, along, *adv.*, also; *langs* —, along.
medfaren, handled, treated, *vb.* *jare* *med*.
megen, much.
Melk, *c.*, milk.
Melkeblaa, milk-blue.
Melkering, *c.*, milk-pan.
Melkesal, *c.*, cold room where milk is kept.
mellem, between.
men, but.
mene, to mean, think, say.
Mening, *c., pl.*, -*er*, meaning, opinion; intention.
Menneske, *n.*, man, human being, person.
Menneskemagt, *c.*, human power.
mens, while.
Merke, *n.*, notice, heed; *Iægge* — *til*, to notice.
Messe, *c.*, mass; *høre* —, to attend mass.
messe, to chant.
Messingdaase, *c.*, brass-case.
Middag, *c.*, noon; dinner; *spise* *til* —, to dine.
Middelhøide, *c.*, medium height.

midt, middle; —*i*, in the midst of,
— *foran*, straight before, — *paa*,
in (on) the middle of.

mild, mild, gentle.

mildelig, mildly, gently.

Minde, *n.*, *pl.*, —*r*, remembrance,
memory.

minde, (*prep.* om), to remind, call to
mind.

mindeſ, to remember.

mindre, smaller, less.

Mine, *c.*, mien, look; *gjøre* — *til* at,
to act as if, make as if one would.

misunde, to envy, grudge.

mod, against, towards, to.

Mod, *n.* courage.

Moder, *c. pl.*, *Mødre*, mother.

moderlig, motherly.

modſalden, disheartened, crest-
fallen.

modig, courageous, brave.

Modſtand, *c.*, resistance, opposition.

modſtjæle, to rob of courage.

monne, to avail, have effect, help.

montro, *adv.*, I wonder if.

more (*fig*), to amuse one's self, enjoy
one's self.

Morgen, *c.*, morning.

Morgenſtund, *c.*, morning-time.

mudret, muddy.

mumle, to mumble.

Mund, *c.*, mouth; *gjøre* —, to make
faces.

munter, lively, merry.

Mūr, *c.*, wall (of brick or stone).

mæt, sated, fullfed.

møde, to meet.

Møde, *n.*, *pl.*, —*r*, a meeting.

mørkeblaa, dark-blue.

mørkſaden, of dark complexion.

N

Naa, to reach, gain; — *til*, to reach,
extend to.

naadig, *adj.*, gracious.

naar, when.

Nabo, *c.*, neighbor.

Nagle, *c.*, nail, pin, rivet.

naglet, nailed.

nappe, to snatch, pluck.

Nat, *c. pl.*, *Nætter*, night.

Navn, *n.*, *pl.*, —*e*, —, name.

navnlig, notably, especially, partic-
ularly.

ned, down.

nede, down, down there.

nedenfor, down below, below.

nedi, down in.

nedlade (*fig*), to descend, settle, light.

nedover, downwards down, down
hill.

nedpaa, down on, down.

nedunder, down under, under.

nedſlagen, down cast, dejected.

nei, no!

nemlig, namely, for, because, the
fact is.

neppe, hardly, scarcely.

netop, just; — *ſom*, just as.

niffe, to nod; bow.

Nisse, *c.*, nixie, brownie.

nogen, anyone, someone.

nogensinde, ever, at any time.

noget, anything, something; — *nær*
paa, almost, near, on the point of.

nok, enough.

not, indeed, you may be sure.

nok, ever (so); still; — *ſaa mange*,
quite a number, — *én*, one more.

Nordenvind, *c.*, north wind.

nu, now, well, you see, you know,
in the end.

nuværende, present, existing, pre-
vailling.

ny, new.

Nyhager, *c.*, new field.

nygift, newly married.

nykommen, newly come.

nylig, recently, lately.

nyhne, to hum.

nå, just now.
nys (efter), to be on the scent after, hunt for.

Nytte, *c.*, use, benefit.

nytte, to be of use.

Næb, *c.*, beak, bill.

near, near.

Nærhed, *c.*, proximity, vicinity.

nærme (fig), to approach.

Næse, *c.*, nose.

næst, next.

Næste, *c.*, stitch.

næsten, almost.

Næve, *c.*, fist.

Nævelamp, *c.*, a boxing match, fight with the fists.

nævne, to name; mention.

nødvendig, necessary.

nsigtig, precise, accurate.

nøleude, hesitating.

D

Dfte, often; som oftest, usually.

og, and.

ogfaa, also, too; th. n.

Oldefader, *c.*, great-grandfather.

Olding, *c.*, *pl.*, *-er*, *-e*, old man.

om, about, concerning; around; during; if, whether; — **Omvelten**, in the evening; — **en Tid**, after a time.

omgaas, to associate with; **vilje omgaas**, to wish to be treated.

omhyggelig, careful, solicitous.

Omtreds, *c.*, circuit.

omkring, round, around; **bidt** —, far about.

omplante, to replant, plant about.

Omfærdighed, *c.*, *pl.*, *-er*, fact, circumstance.

omtrent, about.

Omvei, *c.*, *pl.*, *-e*, round about way, detour.

ond, bad, evil; **gjøre ondt**, to do harm.

op, up; — **igjen**, over again.

opdrage, to bring up train.

Opbold, *n.*, stay; delay; pause.

opmerksom, attentive; **gjøre — paa**, to call (one's) attention to, point out.

opover, up, upwards, up the hill,

oppe, up, up there; — **paa**, up on—.

oppi, up in, in.

oprakt, upstretched, pointing up.

oprikke, to rake up, revive.

Opvading, *c.*, turning up the soil with a spade.

Opstand, *c.*, *pl.*, *-e*, revolt; **gjøre —**, to rebel, revolt.

Opvæxt, *c.*, growth, one's years of growing up; under **Opvæxten**, in youth.

Ord, *n.*, word; **tage til Ord**, to speak.

Orden, *c.*, order, condition; **i —**, in order; **sette i —**, to put in order.

ordentlig, *adv.*, regularly, properly.

Ordlær, *n.*, alderbush.

Orskrat, *n.*, alderbush, thicket of alderbushes.

Orre, *c.*, wood-grouse.

ovenpaa, above, up there, besides, also, in the bargain.

over, over, across; more than.

Overdrag, *n.*, layer, covering, sheet.

overfor, opposite.

overgaa, to exceed, surpass; happen to.

Overgang, *c.*, crossing, passage across.

Overhøring, *c.*, oral test, examination.

overlag, very, exceedingly.

overmaade, exceedingly, extremely.

Overraskelse, *c.*, surprise.

overse, to survey, view; pass over, fail to see.

P

Paa, on, upon, at; also possessive as: under **Næsen** —, under one's nose.

paanij, anew, again.

Paffe, *c.*, parcel, package.

Pande, *c.*, forehead.

Par, *n.*, couple.

parvið, in pairs, two and two.

Part, *c.*, part, share; party, group.

passé, to guard, take care of; — *i*, to fit in, join; — *op*, to watch, be on the watch for; — *paa*, to watch, take care (of).

pege, to point.

Perle, *c.*, pearl.

perle, to sparkle.

Perledronning, *c.*, pearl queen.

Pibe, *c.*, pipe; chimney.

Pige, *c.*, girl.

Pig, *c., pl., -er*, needle.

Pinde, *c.*, stick, pin, peg.

Plads, *c., pl., -e, -er*, room; place; situation; small farm, cotter's place.

plage, to torment, worry.

plante, to plant.

plukke, to pick, pluck; — *ud*, to root out, eradicate.

Pragt, *c.*, splendor, pomp.

Prest, *c.*, pastor, minister, clergyman.

Prestegaard, *c.*, parsonage.

Prestemand, *c.*, clergyman.

Prestesøn, *c.*, son of a clergyman.

Præl, *c.*, a thrashing, flogging; *faa* —, to get a flogging.

præle, to thrash, flog.

Prædiken, *c.*, sermon.

Prædikenord, *n.*, words of the sermon, sermon.

Præken, *c.*, sermon.

Præken: Søndag, Sunday of service.

See note 5, p. 4.

Prækestol, *c., pl., -e*, pulpit.

prøve, to try, test.

Pūs, *n.*, push, nudge; *gibe en et* —, to give one a push, nudge.

pūr, pure.

pynte, to dress, embellish; — *paa fig*, to dress, to dress up.

R

Raabe, to call; — *paa*, *til*, to call to.

Raad, *n., c.*, means, expedient, remedy; *han har* — *til*, he can afford to; *ikke bide sin arme* —, to be at one's wit's end.

raade, to advise, rule over; — *med*, to be a match for; — *for*, to control, be master of.

raadløs, at one's wits' end, puzzled.

Rad, *c., pl., -er*, row; *paa* —, in a row, in succession.

rage, to concern; *hvad* — *r bet dig*, what business of yours is that?

rage, in, — *i flammer med en*, to get into a quarrel, squabble with one.

rafende, furious, in a rage.

raft, quick, active.

Rede, *n.*, nest.

Redskab, *n., pl., -er*, tool, implement

Regel, *c.*, rule.

regere, to govern; hold sway.

Regn, *n., (c.,) rain*.

regne, to count, compute; *lære at* —, to learn arithmetic.

reise (*fig*), to rise, stand up.

reise, to go, travel.

Reise, *c.*, journey.

ræn, clean, pure; *rent*, cleanly; quite, completely, entirely.

rende, to run.

Rente, *c.*, rent.

Ret, *c., pl., Retter*, right.

ret, right, straight, direct; — *nu*, soon; — *som det var*, suddenly, all of a sudden.

rette, to direct, correct.

revne, to split, part, separate.

Ri, *c., pl., -er*, while, time.

rig, rich, wealthy.

rigtig, right, correct; quite, real; *ganske* —, quite right.

rigtignot, indeed, to be sure.

rinde, to run, flow, pass.

Ring, *c.*, ring, circle.

Ringe, *c.*, milk-pan.
ringe, to ring.
ringe, inconsiderable, slight.
Ris, *pl.*, rod; give —, to whip.
Rist, *c.*, rest.
rive, to tear, rend.
Rto, *c.*, rest, quiet.
rolig, quiet.
Ros, *c.*, praise.
rose, to praise, commend.
Rude, *c.*, pane of glass.
Rum, *n.*, room, compartment.
rummelig, roomy, spacious, commodious.
rund, round.
rundt, *prep.*, around, about.
Rus, *n.*, inebriation; faa sig et —, to get drunk.
ruse, to rush.
Rusfen, the Russian, the Russians.
rhdde, to clear; — op, tidy up, put in order.
Rhg, *c., pl.*, Rhgge, back.
rhge, to smoke.
Rhgte, *n., pl., -er*, rumor; reputation, character.
Rjft, *n.*, jerk, wrench.
Rhpe, *c.*, ptarmigan, white grouse.
rhfte, to shake.
ræd, afraid.
rætte, to reach, hand; stretch.
Rælvært, *n. pl., -er*, railing, banister.
rod, red.
rødgul, reddish yellow.
rødgrødt, red with weeping.
Røg, *c.*, smoke.
Rømme, old cream.
Rømmegrød, *c.*, cream porridge.
røre, to touch, move; — sig, to move, stir.
rørt, to touched, moved.
Røst, *c., pl., -er*, voice.

S

Saa, so, thus; then; — om —, even if; om — var, if so, if such were the case; — godt som, as good as, virtually.

saadan, so, such, thus; —t noget, such a thing, anything like that.

saafaldt, so-called.

saaledes, so, thus, like this, in such a manner.

saafom, as, inasmuch as.

saafremt, provided.

saapas, about as, just about as.

saar, sore.

Sadelgjord, *c., pl., -er*, saddlegirth.

Sag, *c., pl., -er*, thing, matter, affair, concern.

sagte, gentle, slow, low.

sagte, I dare say, I rather think.

sagte (med), to moderate; — paa sig, to slacken one's pace.

Salme, *c.*, hymn.

Salmebog, *c.*, hymnbook.

Salmebub, *c.*, part of a hymn.

Salt, *n.*, salt.

samle, to gather, collect; — en Sætning, to comprehend a sentence.

samme, the same; med det —, immediately, at the same time; det er det —, it is all the same, it makes no difference.

sammen, together; fare —, to start; kommen —, to be joined in wedlock, p. 154.

sammenlagt, folded.

sammenfuntet, unnerved, unsettled.

Samtale, *c.*, conversation.

samtale, to talk together, converse.

samtidig, contemporary; —t med, simultaneously with, at the same time with.

sand, true, real.

Sand, *n.*, (c.) sand.

Sandhed, *c.*, truth.

Sang, *c.*, song, singing.

Sanktaansleg, *c.*, a toy given on St. John's Day.

Sau, *c., pl., -er*, sheep.

savne, to miss.

se, to see, look; — **ud som**, to look like; — **jaa!** there! there, that's right.

Seddel, *c.*, note, slip of paper.

sedvaulig, usual.

seile, to sail, float.

seire, to be victorious.

Sele, *c.*, harness.

Selepiind, *c.*, harness-pin.

Seletoi, *n.*, harness.

Selje, *c.*, palm willow.

Selskab, *n.*, *pl.*, *-er*, company, society.

selv, self.

sen, slow, late.

Seng, *c.*, bed; **holde** — **en**, to be confined to one's bed; **til S** — **s**, to-bed.

Sengeskant, *c.*, edge of the bed.

Sengestolpe, *c.*, bed-post.

sidde, to sit.

Side, *c.*, side; **ved** — **n**, at the (one's) side.

Sidebænk, *c.*, side-bench.

Sideammer, *n.*, *pl.*, *-mre*, side-room.

siden, after that, since, then.

Sideværelse, *n.*, sideroom.

sidst, last; — **e Gang**, the last time.

sig, to say.

signe, to bless.

sikker, sure, certain, secure; — **paa**, sure of.

Sikkerhed, *c.*, certainty; safety.

sil, to strain, filter.

Silke, *c.*, silk.

Silketørklæde, *n.*, silk kerchief, silk neckerchief.

Sind, *n.*, mind, mood, disposition; **have i** — **e**, to intend, purpose; **reunde** **en i** — **e**, to occur to one, come to one's mind.

siut, angry; — **paa**, angry with.

sjelden, seldom, rarely.

Skaaf, *c.*, *pl.*, **Skjefer**, shaft, thill.

skaansom, sparing, forbearing.

Skab, *n.*, *pl.*, *-e*, cabinet, press, cupboard.

Skade, *c.*, harm, injury; **komme til** —, to be hurt; **det er** —, it is a pity.

Skadesløs, uninjured.

Skæffe, *c.*, obliquity; **paa** —, aslant.

skallet, bare, bald.

Skam, *c.*, shame, disgrace.

skamfuld, ashamed, abashed.

skamme (**fig**), to be ashamed.

Skammel, *c.*, foot-stool, stool.

skarp, sharp.

Skarv, *c.*, a good-for-nothing; **en** — **til Gut**, a good-for-nothing boy.

Skarvejente, *c.*, a good-for-nothing girl.

Skaut, *n.*, linen hood.

ske, to happen.

skæle, to squint; — **til**, to squint at.

Stic, *c.*, stick of wood.

stifte, to change.

stiftevis, by turns, alternately.

Stif, *c.*, custom, usage; **have for** —, to be in the habit of.

stille, to separate.

Stin, *n.*, light, glare.

stinhellig, would-be-religious, hypocritical.

stinne, to shine.

stinnende, shining.

Stjegg, *n.*, beard.

stegget, bearded.

Stjend, *n.*, scolding.

stjende (**paa**), to scold.

Stjorte, *c.*, shirt.

Stjortærm, *c.*, shirt-sleeve.

stjule, to hide; — **fig**, to hide one's self.

Stjæbnesten, *c.*, fate.

stjælte, to shake, tumble.

stjære, to cut.

stjæv, awry, oblique, crooked.

stjotte, to mind, care; — **fig selv**, to shift for one's self.

Stog, *c.*, wood, forest.

Stogvei, road through the wood.

stogrød, afraid of the woods, easily frightened in the woods.

Stole, *c.*, school; **gaa paa** —, to go to school.

Stolebog, *c.*, school-book.

Skolekammerat, *c.*, schoolmate.
Skolemester, *c.*, schoolmaster.
Stotte, to glance, steal a glance.
Straa, *c., pl., -er*, quid of tobacco.
Stralde, to peal, rattle.
Stridt, *n.*, step, pace.
Strig, *n.*, cry, scream.
Strige, to scream.
Strive, to write.
Striver, *c.*, clerk; district judge.
Strumpeblad, *n.*, shrivelled leaf.
Strøde, to boast, brag.
Strømme, to frighten.
Strænt, *c., pl., -er*, slope, declivity.
Stræppe, *c.*, scrip.
Stræppehandler, *c.*, pedler.
Stræve, to stride, straddle.
Stubbe, to shove.
Stød, *n.*, shot.
Skulder, *c., pl., -dre*, shoulder.
Skulle, to be obliged.
Skum, *n.*, froth, foam.
Skure, to scour.
Skvætte, to spatter; — op, to start up.
Skj, *c., pl., -er*, cloud.
Skjde, to shoot; — frem, to shoot forth, rush forward; — til en, push one.
Skjgge, to shade.
Skjlag, *n.*, stratum of clouds.
Skjld, *c.*, blame, fault; cause; for din —, on your account; for en Gang —, for once.
Skjldig, indebted, owing; være — i noget, to be to blame in, be the cause of.
Skjnde, to hurry.
Skjndsom, hasty; —t, in haste.
Slaa, to strike, beat; — Kred om, to form a circle about; slaa til Lyd, to make music; — Øinene ned, to drop one's eyes; —s, to fight; — sig, to hurt one's self.
Slag, *n.*, kind; det var sig Slag, it was all the same, it didn't matter.
Slag, *n.*, blow, stroke.
Slagskjempe, *c.*, a fighter, bully.

Slagte, to butcher, slaughter.
Slant, slender.
Slæm, bad, ill; terrible, være saa — til at, to be so given to; have det —t, to be badly off, in unhappy condition.
Slæt, bad.
Slæt, smooth, even; — ifte, not at all; — iugen, none at all.
Slide, to tear, wear; toil.
Slig, such, in such a way; det var — Slag, it didn't matter.
Slingre, to dangle.
Slippe, to let go, drop; escape, be relieved of; — ned, to drop.
Slire, *c.*, sheath.
Sluktes, to quench, put out, —s, to go out.
Slust, *c.*, a careless fellow, sloven.
Slut, *c.*, close, end.
Slutte, to close; — til sig, embrace.
Slut, at an end, over.
Slænge, to sling; dangle; loiter.
Små, *pl.*, small. See liden.
Smaa børn, *pl.*, little children.
Smaagrise, *c., pl.*, little pigs.
Smaastrat, *n., pl*, low shrubs.
Smaalø, to laugh slightly, laugh slyly.
Smaamyne, to hum softly.
Smaastjende, to grumble, scold mildly.
Smaaspurv, *c.*, little sparrow.
Smaastunge, to hum.
Smaastjende, *c., pl.*, little brothers and sisters.
Smil, *c., n.*, smile; drage paa — en to smile.
Smile, to smile; — til, to smile on.
Smilende, smiling.
Smuk, handsome, pretty.
Smøre, to smear, oil.
Snål, *n., c.*, talk.
Snakke, to talk.
Snar, quick; —t, soon.
Sne, *c.*, snow.
Snebold, *c.*, snow-ball.
Snedrive, *c.*, snow-drift.

snefri, not covered with snow.
snige, to slink, skulk.
snild, kind.
Snip, *c., pl., -per*, tip, end.
Sol, *c.*, sun.
Solbasse, *c.*, sunny hillside, sunny-side.

Solbassebøling, see **Bøling**.
Solbassefølt, see **Følt**.
solglad, exceedingly happy.
Solglans, *c.*, radiance of the sun.
Solstik, *n.*, sunshine.
Solstinsdag, *c.*, sunshiny day.
Solstik, *n.*, sunstroke; heat of the sun.

som, *rel. pron.*, who.
som, as, as if (*som om*); like.
somme, some.
Sommer, *c., pl., -mre*, summer.

søve, to sweep.
Sorg, *c.*, grief, sorrow.
søve, to sleep.
søvne, to fall asleep.
Spade, *c.*, spade.
spade, to turn up the soil with a spade.

spagve, to grow tame.
spagfærdig, gentle, mild, tame.
spår, sparing.
spasse, to stamp, kick.
speide, to spy; — *efter*, to search for.
speile, to mirror.
spende (*for*), to hitch up.
Spela'tel, *c., n.*, noise, racket.
spids, pointed.
Spil, *n.*, play.
spille, to play.
Spillemand, *c.*, player, fiddler.
spinkel, slender.
Spir, *n.*, spire.
spise, to eat.
splinterny, brand new.
Sprang, *n.*, run, leap; *paa* —, on the run.

sprede, to spread.
sprenge, to burst, break.

Sprung, *n.*, run, leap, bound.
springe, to leap, bound; run; — *op*, to start up.
Sprungdans, a kind of rustic dance.
sprette (*fra*), to unhitch (a horse from the wagon).
sprettende, spurting, splashing.
Spurlag, *n.*, inquiry, search.
Spurv, *c.*, sparrow.
spitte, to spit.
Spædbarn, *n.*, infant.
Spændlag, *n.*, spurt, strong effort.
spørge, to ask.
Spørgsmaal, *n.*, question.

staa, to stand; *staa han sig?* will he recover? *hvoreledes staa det til?* how are you? at — *op*, to rise, get up, at — *tilbage for*, to be outdone by, be behind. *Solen stod paa*, the sun shone on.

staaende, standing.
Stabbe, *c.*, a chopping block.
Stabbur, *n.*, store-house. See note 1, p. 101.

Stabburstrappe, *c.*, store-house steps.

stable, to pile, stack.
Stat, *c., pl., -ker*, pettycoat.
Staffar, *c.*, poor creature.
stafars, poor, unfortunate.
Staffel, poor creature, poor little thing.

Stand, *c.*, order, condition; i —, in order, in repair, *være i* —, to be in condition to, be able to.

stanje, to stop,
stant, fine, fine-looking, handsome.
Sted, *n., pl., -er*, place.
stedse, always.
stelle, to rear; start.
Stel, *n.*, matters, concerns, affairs.
stelle, to arrange; manage; tend; — *med*, to tend, attend to; be engaged in.

Stemme, *c.*, voice.
stemme, to tune, attune.

Sten, *c.*, stone.
Stenhelle, *c.*, flag-stone.
stert, strong.
stige, to mount, ascend, rise.
Stikke, *c.*, a slender stick.
stikke, to sting, prick; (of the sun) to burn.
stikkende, stinging, biting.
stilt, still, quiet.
Stilhed, *c.*, silence.
stille, still, quiet, calm.
stille, to put, place; — sig op, to take up one's position.
Stilling, *c.*, attitude, position, status.
stille, to become quiet, decrease.
stiltende, silent.
stirre, to stare.
stivne, to become rigid.
stjæle, to steal.
Stol, *c.*, chair.
stolt, proud.
stor, big, great, tall, grown up.
Storfejn, *c.*, big fir-tree.
storlemmet, large-limbed.
Straa, *n.*, straw.
Straalet, *c.*, ray.
Straalesprøit, *c.*, flood of rays.
straks, immediately, right away.
strām, tight, strait, stiff.
strege, to draw lines.
streife, to graze, glance by.
streng, severe, strict.
strid, coarse, bristly; stubborn, headstrong.
stride, to combat, contend; — imod, to struggle against.
stridig, stubborn, headstrong.
strkke, to stroke, rub.
strække, to stretch, reach.
Stræv, *n.*, toil, trouble; have — med Graaden, have difficulty in repressing one's tears.
Strøm, *c.*, stream, river; current.
Støb, *c.*, stub; bit; a short story, a snatch of a song; sngge en —, to sing a snatch of a song.

studse, to be startled, appear surprised.
Stue, *c.*, room; dwelling-house.
Stuent, *n.*, *pl.*, -e, clock.
Stund, *c.*, time, white; en god —, quite a while.
stundimellem, sometimes.
stundum, sometimes.
Stüp, *n.*, precipice.
styg, ugly; — Gut, bad boy.
Stykke, *n.*, *pl.*, -r, piece, bit; distance; i det —, in that matter.
styre, to direct, guide, manage; — sig, to control one's self.
styrte, to rush (frem, forward).
stø, steady, firm.
Støb, *n.*, goblet.
støde, to push, thrust; — sammen med, to come in contact with, meet, — i Luren, to sound the Lur, blow the alpine horn.
Støi, *c.*, noise, racket.
støje, to make a racket, be noisy.
Støl, *c.*, *pl.*, -er, mountain dairy.
Støn, *n.*, groan.
stønne, to groan, moan.
Stor, *c.*, *pl.*, -er, pole.
stöt, constantly.
stotte, to support, bear up.
Støv, *n.*, dust.
Støvel, *c.*, boat.
støvet, dusty.
Støvst, *c.*, *pl.*, -er, cloud of dust.
sulte, to sigh.
sulte, to hunger, starve; — stjæl, to die of hunger.
Surmeik, *c.*, sour milk.
svaie, to move to and fro, sway.
Sval, *c.*, *pl.*, -er.
Svale, *c.*, swallow.
svare, to answer.
svede, to perspire.
Svepe, *c.*, whip.
svigte, to fail, give up.
Svimmelhed, *c.*, dizziness, vertigo.
Svin, *n.*, hog, swine.
svinge, to swing.

Swingning, *c.*, swinging. oscillation.

svælge, to swallow; — *i*, to revel in.
svær, heavy; huge; hard.

svæve, to hover, hang.

Svøbe, *c.* See **Øvepe**.

syg, sick.

Sygestue, *c.*, sick-room.

Syngling, *c.*, invalid, weakling; *p.* 46, tender shoots, trees that have not thriven.

Syn, *n., pl.* — and *-er*, sight, eyesight; view.

Synd, *c., pl., -er*, sin; *bet er* —, it is a pity, it is too bad; *bet er* — *paa* *Jor-ældrene*, *p.* 109, his parents are to be pitied.

synderlig, particular; *iffe* —, not particularly, not very; *iffe* *tale* — *til*, not say very much to, *p.*

syndig, sinful; — *Leven*, fearful or shocking noise.

synes, to think, seem, appear.

syng, to sing.

synlig, visible, to be seen.

syv, seven.

Sæk, *c.*, sack, bag.

sælge, to sell.

sælsom, strange, singular.

sær, odd, strange; peevish; — *i* *noe*, strangely enough.

særskilt, separate, distinct.

Sæter, *c., pl., -tre*, mountain pasture, mountain dairy.

Sætervold, *c.*, greensward around a mountain dairy.

Sætning, *c.*, sentence.

satte, to put, place.

sød, sweet.

søge, to seek, look for; — *ud*, to single out; — *Guds Hus*, to go to church.

Søn, *c., pl., -ner*, son.

Søndag, Sunday.

Søndagsevelde, *c.*, Sunday evening.

Søndagsmorgen, *c.*, Sunday morning.

sunderreven, torn asunder, to pieces.

Søstende, *pl.*, brother and sister, brothers and sisters.

Søstendebarn, *n.*, cousin.

Søster, *c., pl., -tre*, sister.

Søvn, *c.*, sleep.

søvrig, sleepy.

T

Taa, *c., pl., -er*, toe.

Taae, *c.*, fog, mist.

Taaehav, *n.*, sea of mist.

Taalmod, *c.*, patience.

Taaere, *c.*, tear.

taarefuld, tearful, full of tears.

taarevaadt, moist with tears.

Taarn, *n.*, tower; steeple.

tabe, to lose, give up.

Tag, *n.*, hold, or grasp; *faa* — *i*, to get hold of; *faa* — *et* *over*, to get the upper hand over.

Tag, *n., pl., -e*, roof; ceiling.

tage, to take; — *Ende*, to come to an end; — *Ende* *paa* *fig*, to put an end to one's self; — *fig* *ud*, to look, appear; — *til* *at*, to begin; — *afsted*, to start off; — *mod*, to receive, accept, to be satisfied with; — *til* *Huen*, to put the hand to one's cap; — *paa* *at* *græde*, to begin to cry; — *paa* *fig*, to dress, put on one's things; — *Raad*, to accept advice.

Tak, *c.*, thanks; — *for* *sidst*, 'thanks for the last', how do you do?

taknemmelig, grateful.

Takt, *c., pl., -er*, time; bar, measure; *efter* — *en*, in time to; *fomme i* *Takten*, to get into time.

Tale, *c.*, conversation.

tale, to speak, converse; — *s* *ved*, to talk together.

Tamp, *c.*, a sloven, lout.

Tand, *c., pl.*, Tænder, tooth.
Tanke, *c.*, thought; *fælde i —r*, to become thoughtful.
taus, silent.
Tausshed, *c.*, silence.
tegne, to picture, describe.
tegne (*til*), to promise to, have the appearance of.
Tegning, *c.*, drawing, sketching, design.
temmelig, tolerably, rather.
thi, for, because.
Tid, *c., pl.*, -er, time; *i —ens Tid*, in the course of time; *i den senere —*, lately, recently; *hese —en*, the whole time, all the time; *i rette —*, in due time.
Tidende, *c.*, tidings, news.
tidlig, early; betimes; — *paa Dagen*, early in the day; —*ere*, previous, former.
Tidsforløb, *n.*, lapse of time, time.
tie, to be silent.
tiere, oftener; *aldrig —*, no oftener.
til, to; till; — *Sengs*, abed, to bed; *en Gang til*, once more.
tilbage, back, backwards; *blive —*, to remain behind; *staa —*, to be behind; *drage —*, to withdraw.
tilbageholdt, repressed, restrained.
Tilbagevei, *c.*, return journey.
Tilbud, *n.*, offer.
tildele, in part, partly.
tilfjelds, upon the mountains, on the mountains.
tilfreds, content, satisfied.
tilfredsstillende, satisfactory, gratifying.
tilføie, to add.
tilgangs, to some purpose, effectually.
tilkuffet, closed.
tilovers, left over, over.
tilraffet, soiled.
tilsammen, together.
tilside, aside, to the side.

tilsidst, at last.
tilsinds, disposed.
tilsneet, covered with snow.
tilstædet, decorated.
tilsyn, in sight.
tiltage, to increase.
tiltætte, *tage —*, to be satisfied with.
Time, *c.*, hour.
Ting, *c., pl.*, Ting, thing.
tirrende, irritating.
tit, often.
tjene, to serve.
Tjeneste, *c.*, service; *efter endt —* after the service was over.
Tjenestefolk, *n., pl.*, servants.
Tjenestegut, *c.*, man-servant, hired hand.
Tjor, *n.*, tether.
Tog, *n.*, march, procession.
Tollekniv, *c.*, sheath-knife, bowie-knife.
Tornister, *n.*, knapsack.
Tost, *c.*, fool, booby.
traa, slow, unwilling; *at gaa —t*, to make little headway.
tralle, to sing tra-la, hum.
trampe, to tramp, trample, stamp.
trang, narrow; *blive — for Brystet*, to grow faint.
Trap, *c., pl.*, -per, stairs, steps.
Trav, *n.*, trot.
travel, busy; *have det —t*, to be busy.
tre, three.
trillende, trilling.
trives, to thrive.
tro, to believe, think.
trodfig, defiant, refractory.
Trold, *n.*, troll, ogre, witch.
Troldbrud, *c.*, troll's bride.
Trolddom, *c., pl.*, -me, witchcraft.
troldskæmt, having "troll-fright", having been frightened by a troll.
trolovet, betrothed.
Trost, *c., pl.*, -er, thrush.
true, to threaten; — *en til noget*, to threaten one into doing something.

trüg, secure, safe; — **paa**, secure in, sure of.

trulle, to press, thrust.

træde, to tread, step.

træffe, to hit, meet; — **til at**, to happen to, — **fig**, to happen, occur, fall out.

Træ, *n. pl.*, **Trær**, tree.

Træt, *n.*, feature, lines; p 148.

trætte, to pull, draw; — **fig tilbage**, to draw back, withdraw.

Trætrone, *c.*, crown of a tree.

trænge, to press, force, need, want; — **frem**, to press forward; — **fig ind paa**, to thrust one's self upon; — **til**, to need.

Trængsel, *c., pl., -sler*, crowding, crowd, crush; affliction.

Træsto, *c., pl., -*, wooden shoe.

Træstiat, *c.*, wooden petticoat.

Træstamme, *c.*, stem of a tree.

træt, tired, weary.

Trætop, *c., pl., -per*, tree-top.

Trøie, *c.*, jacket.

Trøietræve, jacket-collar.

trøisom, interesting, amusing; **det skulde være —t**, it would be fun.

Trøst, *c.*, comfort, consolation.

trøste, to comfort, console; — **fig med**, to take comfort in.

Trughus, *n.*, house of correction.

tulle, — **hen**, to tumble along or over into.

tumble, to tumble; — **hen**, to tumble along, — **overende**, to fall over.

tung, heavy; hard; **det er —t at**, it is hard to.

tungfindig, melancholy.

Tunge, *c.*, tongue.

Tur, *c.*, journey, trip; turn; **gaa en —**, to take a walk.

turde, to dare, may.

Tvil, *c.*, doubt.

tvile, to doubt.

tvilsraadig, in doubt, undecided.

tvinge, to force, compel.

tvær, cross, surly; sharp, quick; **stanse —t**, to stop short.

tydelig, clearly.

tht, thick.

Tykteude, *c.*, thick end.

Tyngde, *c.*, heaviness, weight.

thåse paa, to hush.

thve, twenty.

tællelig, agreeable, attractive, pleasing.

tælle, to count.

tænde, to kindle, light; —**s**, to be lighted, or kindled.

tænte, to think; — **paa**, to think of.

tæt, close, tight.

Tøi, *n.*, cloth; things.

Tønde, *c.*, barrel.

tør, dry.

Tørste, *c.*, drought.

Tørklæde, *n.*, handkerchief, neck-cloth.

II

Uadskillelig, inseparable.

uafslidelig, unceasing, incessant.

uagtet, *conj.*, though, although; *pref.*, in spite of.

ubevægelig, immovable; motionless.

ud, out; — **paa Dagen**, later in the day.

ude, out, outside, without, out of doors.

udbrøde, to break out, burst out.

uden, *prep.*, without; — **at see**, without seeing.

uddele, to distribute, portion out.

udenfor, outside, without; *prep.*, outside.

udenlandsk, foreign.

udover, out, outward; — **til**, across to, over to.

Udseende, *n.*, appearance, looks; **gibe fig — af**, to affect.

Udhr, *n.*, noxious animal, monster.

uforanderlig, unchangeable, unalterable.

uforandret, unchanged.

ufordærvet, uncorrupted.

Ugagn, *n.*, mischief.

Uge, *c.*, week.

uhyggeelig, uncomfortable, sinister, in a manner to create discomfort.

Ulv, *c.*, wolf.

ulykkelig, unfortunate, unhappy, miserable. *p.*

umindelig, immemorial; *op i — Tider*, from time immemorial, time out of mind.

umulig, impossible.

unda, off, away, aside; *drage sig —*, to draw back.

under, under; during; — *det*, during this time, while this was going on.

underhandle, to treat, transact.

underlig, wonderful; strange, odd.

undersættig, square-built.

undersøge, to examine, inquire into, search into.

undgaa, to avoid, escape, evade; be relieved of, get out of.

undre, to surprise; *det — r mig om*, I wonder if, — *sig*, or — *se*, to wonder, be surprised at.

Undseelse, *c.*, bashfulness.

undselig, bashful, shy.

undslippe, to escape.

ung, young.

Ungfolk, *n.*, young people.

Unggut, *c.*, youngster.

Uorden, *c.*, disorder.

Ur, *n.*, watch.

Ur, Ure, *c.*, *pl.*, *Urer*, incline of gravel and stones, tract covered with loose stones.

Urede, *n.*, disorder, confusion; *komme i Urede*, to get into disorder.

urimelig, absurd; unreasonable; excessive.

Uro, *c.*, disquiet, unrest, disturbance.

uroffelig, not to be moved, firm, immovable, unshaken.

usagt, unsaid, not said; *bære —*, to remain unsaid.

usikker, insecure, unsafe; uncertain, doubtful; unsteady.

utaalelig, intolerable, aggravating.

Uven, *c.*, *pl.*, *-ner*, enemy.

uvillig, unwilling; grudgingly.

uviss, uncertain, undecided, doubtful.

Uvisshed, *c.*, uncertainty.

uvøren, careless, unmannerly, rude.

B

Baabenhus, *n.*, armory; porch (at church).

baad, wet.

baagne, to awaken.

Baar, *c.*, spring.

Baardag, *c.*, spring-day.

Badmæstkræder, *n.*, *pl.*, clothes of wadmal or frieze.

Bagt, *c.*, *pl.*, *-er*, watch, guard.

Bagtelfouge, *c.*, corncrake, landrail.

Bagthund, *c.*, watch-dog.

bafter, pretty, handsome, fine; *bede — t*, to beg so nicely, so hard.

Balg, *n.*, choice; alternative.

Bals, *c.*, *pl.*, *-er*, *-e*, waltz.

baise, to waltz.

Baud, *n.*, *pl.*, *-e*, water; lake.

Baadbud, *n.*, water-bath.

Bane, *c.*, custom, habit; *faa B — n*, to get into the habit of, get accustomed to.

baustelig, difficult; with difficulty; *han turde —*, he did not actually dare, could with difficulty get himself to.

vant, accustomed, used.

vantrives, to thrive ill, to pine away; be unhappy, uncomfortable.

var, careful, wary, aware of; *blive var*, to become aware of.

vare, care, guard; tage sig i— for, to beware of, take care of.

vare, to last, endure.

varlig, cautious.

varm, warm.

varsom, cautious, careful.

Vask, *c.*, wash, washing.

vaste, to wash.

ved, by, at, near.

Bed, *c.*, wood, firewood.

Bedtræ, *n.*, stick of wood.

vedblive, to continue, keep on.

Bederlag, *n.*, compensation, recompense.

vedgaa, to admit.

Bedstjul, *n*, wood-shed.

Begge, *n., pl.*, paa hans —, on his account.

Begt, *c.*, weight.

Bei, *c., pl., -e*, way, road; komme i Bei med, to get started.

Beisaut, *c*, road-side.

Beisand, *n., c.*, sand of the road.

Veir, *n.*, weather; breath; wind; brage —et, to draw the breath, breathe; i —et, up, aloft; into the air; til —s, into the air.

vel, away, off.

vekselvis, alternately.

Vekst, *c.*, growth, stature.

vel, well, indeed, I suppose, presumably, probably; rather; vel vilde af sig, rather wild.

velagtet, well respected.

velbetjendt, well-known.

Velsignelse, *c.*, blessing.

velsignet, blessed; det var — at, it was a blessing to.

velte, see vælte.

velvoksen, well-grown, well-set; well-developed.

Ven, *c., pl., -ner*, friend; —nen min, (In address), my dear!

vende, to turn.

venlig, friendly, kind, pleasant.

vente, to expect, await; — paa, to wait for, await.

ventelig, to be expected; som —t var, as was to be expected.

Verden, *c.*, world, ingen —s Ting, nothing in the world.

Vers, *n.*, verse; stanza.

vesle, *adj., dej. and sing.*, little.

Vid, *n.*, wits, sense; gaa fra —det, to loose one's senses.

vid, wide; *adv.*, vide; for, videre, farther, further, as in ikke at sige noget —, not to say anything further; ikke agte videre paa, not to pay much attention; de talte —, they continued to speak.

vide, (*vb*), to widen out, expand; — sig *vb*, to expand, swell.

vide, to know.

vidt, far, widely; — omkring, far about.

vidtrekst, having travelled widely, travelled.

Vidunder, *n., pl., -re*, wonder.

vie, to consecrate; to wed, marry; — vie ind, to consecrate, dedicate.

vifte, to wave; fan one's self.

viftende, waving, wafting.

vige, to yield, make way, retreat.

vild, wild, fantastic.

Vildskab, *n.*, wildness.

Vilje, *c.*, will; faa sin —, to have one's way.

villc, be willing, will, wish, want; ville frem, to wish to pass on.

villig, willing, ready.

viller, wild, giddy.

Vin, *c., n.*, wine.

Vind, *c.*, wind, breeze.

vindhaard, windy, wind-loved.

Vindu, *n., pl., -er*, window.

Vinge, *c.*, wing.

vinke, to beckon.

vinkende, beckoning.

Vinter, *c., pl., -tre*, winter.

Vinterstorm, *c.*, winter-storm.

Birat, *n.*, incense.

virtelig, real, actual.

Virtning, *c.*, effect.

Við, *c.*, (*n.*,) way, manner; hablt; have for —, to be in the habit of; paa en Við, after a fashion.

við, wise.

vise, to show; — fig, to show one's self, appear.

Vise, *c.*, song, ditty, ballad.

Vifestump, *c.*, snatch of ballad.

viðs, certain, sure, secure, safe; — paa, sure of.

viðselig, certainly, surely, to be sure.

Viðshed, *c.*, certainty.

Vogn, *c.*, wagon.

Vognaltv, *n.*, floor of the wagon.

Vognstul, *n.*, wagon-shed.

vogte, to watch, guard; — fig for, to guard against, take care.

vosse, to grow.

vossen, grown-up, adult.

Wold, *c.*, sward, green-field.

valde, to cause, be the cause of.

vor, our.

Vorherre, Our Lord, the Lord, heaven; — bevar' (o)ð, heaven preserve us.

vred, angry; — paa, angry with.

Brede, *c.*, anger.

vide, to twist, wring.

vrinsle, to neigh.

vove, to risk, venture; — fig til, to venture.

vugge, to rock; vuggende paa, rocking.

Væg, *c.*, wall.

vætte, to awaken.

Vælde, *n.*, power, might.

vældig, powerful, mighty.

valge, to choose, select.

vælig, high-spirited.

vælte, to roll; pour, stream; — om, to upset, overturn. See *belte*.

vænne, to accustom; — fig til, to accustom one's self to, get into the habit of.

være, to be; — igjen, to remain, be left; — imod, to be against, object to; — med, to go along; den lige overfor værende, the one right opposite.

Værelse, *n.*, *pl.*, -r, room.

værre, worse.

værst, worst.

Y

Yde, to yield, tender.

yderst, outmost, extreme, utmost; *adv.*, farthest out, extremely, in the extreme.

ydmig, humble.

ydre, outer, exterior.

yngre, younger.

yngst, youngest.

yppe, to raise, stir up; — skammere, to pick a quarrel.

yste, to make cheese.

ytre, to utter, express.

Æ

Ældre, older.

ældst, oldest.

ænse, to heed, notice, pay heed to.

ænsende, to be heeded, be paid any attention to.

Ære, *c.*, honor, respect; vise —, to pay respect to.

ærgre, to vex, provoke; — fig over, to be vexed at.

Ærgrelse, *c.*, vexation, chagrin.

Ærme, *c.*, *n.*, sleeve.

D

Die, *n., pl., -ne*, eye, sight; *falde i*
Dinene, to strike the eyes; *gaa under*
Dinene af en, to be under one's
 direction or care; *have Dine med en*,
 to watch one, keep an eye on one,
flaa Dinene ned, to drop one's eyes.
Dienlaag, *n.*, eyelid.
Stje, *c.*, axe.

Ol, *n.*, beer.

omhjeret, tender-hearted.

Ønske, *n., pl., -r*, wish, desire.

ønske, to wish, desire.

Ore, *n., pl., -n*, ear.

Oren, *c.*, eagle.

Orepar, *n.*, pair of eagles.

øverst, uppermost, highest.

øbrig, remaining; *de —e*, the rest.

LIST OF STRONG AND IRREGULAR VERBS.

Compound verbs are not included in this list. The forms given in italics are everywhere those of colloquial speech. Letters printed in Latin type are silent in the spoken language except in rhetorical or solemn style or in certain meanings. In case of verbs having both strong and weak forms the more common is given first. Archaic or rare forms will be found under Remarks.

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
Bede, to request,	Bæd,	Bædet, bædt.	
befale, to command,	befalede, befol,	befælet,	befol, rare and rather antiquated.
bethde, to signify,	bethdde, betþd,	bethdet, <i>betydd</i> ,	betþd is Danish, but not uncommon in Norway.
bide, to bite,	bæd,	bibt,	colloq. form, bite, bet.
binde, to blind,	bandt,	bundet.	
blive, to become,	blev,	blevet, <i>blit</i> ,	archaic plural imperf. bleve.
bring, to bring,	bragte,	bragt.	
briste, to burst,	brast,	brustet	
bryde, to break,	brøð,	brudt,	colloq. form, brøte, brøft.
bryde, <i>refl.</i> , to trouble, brydde, brøð,		brødt, (brudt), <i>brydd</i> .	
care, mind,			
bræffe, to break,	bræffede, bræf,	bræffet, bruffet.	
brænde, to burn,	brændte, brandt,	brændt,	the weak imperf. is transitive.
burde, ought,	burde,	burdet, <i>burdt</i> ,	pres. bær, imperf. often pron. bürte.
būde, to offer, order,	būð,	budt, buden,	buden is adjectival.
bære, to bear,	bær,	baaret,	present sometimes bær.
drage, to draw,	drog,	draget, <i>drat</i> , <i>dradd</i> ,	archaic plural imperf. drøge.
driffe, to drink,	draf,	bruffet.	
drive, to drive,	dreð,	drebet,	archaic plural imperf. dreve,

INFINITIVE	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
<i>bølge</i> ,	<i>bulgte</i>	<i>bulgt.</i>	
<i>faa</i> , to get, receive,	<i>fik</i> ,	<i>faat</i> (<i>āa</i>) <i>faaet.</i>	poetic plural imperf. <i>finge.</i>
<i>falde</i> , to fall,	<i>falbt,</i>	<i>falbet, falbt.</i>	
<i>fare</i> , to fare, go,	<i>for</i> ,	<i>faret,</i>	colloq. often <i>fårt.</i>
<i>finde</i> , to find,	<i>faant,</i>	<i>fundet.</i>	
<i>flyde</i> , to float,	<i>flød,</i>	<i>flydt,</i>	colloq. form, <i>flyte, fløt.</i>
<i>flyve</i> , to fly,	<i>fløi,</i>	<i>fløiet,</i>	colloq. form often, <i>fly.</i>
<i>flække</i> , to cleave, split,	<i>flækkede, flakte,</i>	<i>flækket, flakt.</i>	
<i>finde</i> ,	<i>finste, fupø,</i>	<i>finstet, finst.</i>	
<i>fornemme</i> , to perceive,	<i>fornam,</i> (<i>fornemme</i> de),	<i>fornummet,</i> (<i>fornemmet</i>).	
<i>fortryde</i> ,	<i>fortrød,</i>	<i>fortruet.</i>	
<i>frøse</i> , to freeze,	<i>frøs,</i>	<i>frosset,</i>	
<i>fyge</i> ,	<i>føg,</i>	<i>føget,</i>	colloq. form, <i>fyte, føt.</i>
<i>følge</i> , to follow,	<i>fulgte,</i>	<i>fulgt,</i>	colloq. <i>følle, følte,</i> <i>fält.</i>
<i>gaa</i> , to go, walk,	<i>gik,</i>	<i>gaat, gaaet,</i>	old infinitive, <i>gange,</i> poetic plur. imperf. <i>ginge</i> , old imperative, <i>gaf.</i>
<i>gale</i> , to crow,	<i>galede, gøl,</i>	<i>galet,</i>	
<i>gibe</i> ,	<i>gab,</i>	<i>gibet.</i>	
<i>give</i> , to give,	<i>gav,</i>	<i>givet, git,</i>	colloq. also <i>gab.</i>
<i>giælde</i> , to be at stake,	<i>gjalbt, (giældte),</i>	<i>giældt,</i>	<i>giældte</i> regular in compounds.
<i>gjøre</i> , to do,	<i>gjorde,</i>	<i>gjort,</i>	present, <i>gjør.</i>
<i>glid(e)</i> , to glide, slip,	<i>gled,</i>	<i>glebet, glidt.</i>	
<i>glippe</i> , to slip,	<i>glippebe, glap,</i>	<i>glippet.</i>	
<i>gnage</i> , to gnaw,	<i>gnagebe, gnog,</i>	<i>gnaget.</i>	
<i>gnide</i> , to rub,	<i>gned,</i>	<i>gnetet, gnidt.</i>	
<i>grave</i> , to dig,	<i>grov, gravebe,</i>	<i>grabet.</i>	
<i>gribe</i> , to seize,	<i>greb,</i>	<i>grebet,</i>	archaic plural imperf. <i>grebe.</i>
<i>grine</i> ,	<i>gren, grinte,</i>	<i>grinet, grint.</i>	
<i>graa</i> , to cry,	<i>graat,</i>	<i>graatt,</i>	East Norwegian form of <i>græde.</i>
<i>græde</i> , to cry, weep,	<i>græb,</i>	<i>græbt,</i>	sometimes <i>græte.</i>
<i>ghde</i> , to shed, pour,	<i>gjøb,</i>	<i>ghdt.</i>	
<i>ghse</i> , to shudder,	<i>gjøs, ghste,</i>	<i>ghst.</i>	
<i>ghve</i> , to be driven by the wind (of dust or snow),	<i>gjøb,</i>	<i>gjøvet.</i>	
<i>have</i> , to have,	<i>havde, hadde,</i>	<i>hæbt.</i>	

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
hede, } to be named, hedde, }	hede, hedde,	hædt, hæddet,	colloquial form, hete, het.
hæde, to throw,	hæv, hævæde,	hævet, <i>hiva</i> .	
hjelpe, to help,	hjælp,	hjulpet.	
holde, to hold,	holdt,	holdt,	colloq. hólle.
hugge, to chop, cut, hew,	hugge, hug,	hugget.	
hvine, to shriek, whistle (of the hven, wind),	hvinte, hvine,de,	hvinet,	hven is poetical.
hænge, <i>intr.</i> , to hang,	hang,	hængt,	the transitive imperf. is hængte.
jage, to chase,	jage,de, jog,	jaget.	
lige, to peep,	fige,de, feg,	fegget, figet,	colloq. form, liffe, liffe,de, liffet.
flinge, to sound,	flang,	flinget.	
flve, to climb, split, cleave.	flvæ,	flvæt.	
fnibe, to pinch,	fnæb,	fnæbet,	colloq. form, fnipe, fnep.
fnæfte, to crack, break,	fnæf, fnæfste,	fnæffet,	the weak form is transitive.
fomme, to come,	fom,	fommet.	
frvbe, to creep,	frvæ,	frvæt.	
funne, to be able, can,	funde,	funnet,	colloq. past prt. some- times funnt.
fvæde, to chant,	fvæd,	fvædet.	
fvæle, to strangle, smother,	fvæfste,	fvæft.	
fæde, to let, } fæde, to feign, }	fæd,	fædet, <i>ladt</i> ,	colloq. infin. also fæte, rare plural imperf. fæde.
fe, to laugh,	fo,	fet, feet.	
fide, to suffer,	fæd	fædt,	archaic plural imperf. fæde.
fide, to wear on, pass fæd, (of time),		fædet, <i>lidt</i> .	
figge, to lie,	fæa,	figget,	rare and incorrect past partic. fægt.
fhæde, to obey,	fhæd, (fhædde),	fhædt.	
fhæde, to sound,	fhæd,	fhædt.	
fhve, to lie,	fhvi,	fhviet.	
fægge, to lay,	fægde,	fægt,	fægde=fæ.
fæbe, to run,	fæb,	fæbet,	archaic plural imperf. fæbe.
maatte, to be obliged, maatte,		maattet, <i>maatt</i> .	
nvbe, to enjoy,	nvæd,	nvædt,	colloq. form, nvte, nvst, archaic plural imperf. nvbe.

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
nysse, to sneeze,	nysste, nys,	nysst.	
pibe, to whistle,	pib,	pibet.	
ride, to ride, (rie)	red,	redet, <i>ridt</i> ,	archaic plur. imperf. rebe, colloq. infin. some- times rie.
rinde, to flow,	raundt,	rundet.	
ryge, <i>intr.</i> , to smoke,	røgg,	røget,	colloq. form, ryfte, røf.
ræffe, to suffice,	raf,	ruffet.	
ræffe, to stretch out, to reach,	rafte,	raft.	
se, to see,	sa,	set, sect,	pron. sē, sett.
sibde, to sit,	sab,	sibdet,	archaic plur. imperf. sade, colloq. form, sitte, sat. sagde=sa.
sige, to say,	sagde,	sagt,	
sige, } to sink, slide, sige, }	seg,	seget,	archaic plur. imperf. sege, imperative, si.
stjælve, to tremble,	stjalv, stjælvede,	stjælvet.	
stjære, to cut,	stær,	stæaret,	present sometimes stjær.
stride, } to slide, stride, }	stred,	stredet, <i>skridt</i> ,	archaic plur. imperf. strebe.
strige, to cry out,	streg,	streget,	archaic plur. imperf strega, colloq. form, strief, stref.
strive, to write,	strev,	strevet,	rare plural imperf. strebe.
stryde, to brag,	strødb, stryhte,	strydt,	colloq. form, stryde, strøst.
stulle, shall,	stulde,	stullet,	colloq. past prt. some- times stullt.
svætte, to shy, start,	svat, svættede,	svættet,	the transitive verb is always weak.
stye, to shoot,	stjød,	stndt,	colloq. form, stjyde, stjst.
stye, to shove,	stjøb,	stjøvet.	
slaa, to strike,	sløg,	slaat, slagen, slaaet,	slagen is adjectival.
slibe, to grind,	slibte, sløb,	slibt, slæbet,	past partic., adj. sle- ben means polished. colloq. form, slipe, slipte.
slide, to tear,	sløb,	slidt,	archaic plur. imperf. slede, colloq. form, slite, slet.
slippe, to let go, be slap, relieved of,		sluppet.	

INFINITIVE	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
Slænge, to dangle,	Slang,	Slængt,	Slænge, slængte means to sling, throw.
smide, (smæbe), to cast, smite,	smiebe, <i>smidde</i> , smeb,	smidt, <i>smidd</i> .	
smgge, to slip, glide,	smgg,	smgget.	
smæffe, to smack,	smæffede, (smaf),	smæffet.	
smæfde, to bang, crack,	smæfde, smæfde,	smæfde.	
smætte, to slip through, creep through,	smat,	smuttet,	also infin. smutte.
smøre, to smear.	smurte,	smurt.	
snige, to slink, steal,	sneg,	snaget, <i>snigt</i> ,	archaic plur. imperf. snege.
snude, to snuff (a candle), cheat,	snud, (snudte),	snudt.	
sove, to sleep,	sov,	sovet.	
spinde, to spin,	spandt,	spundet.	
springe, to leap,	sprang,	sprunget.	
spræffe, to crack,	spraf,	spruffet.	
sprætte, to spatter,	sprat,	sprættet.	
spørge, to ask,	spurte,	spurt,	colloq. spørre, and present spør.
staa, to stand,	stod,	staaet, (<i>stod</i>), staaet,	archaic plur. imperf. stode, and imperative stat; occasional past partic. standen in compounds.
stige, to ascend,	steg,	steget,	archaic plur. imperf. stege; colloq. also stie.
stikke, to prick,	stak,	stuffed.	
stinke, to stink,	stank, stinkede,	stinket.	
stjæle, to steal,	stjal,	stjaalet.	
stride, to fight, combat,	stred,	stridt, <i>stridd</i> ,	archaic plur. imperf. sometimes strede.
strnge, to strike,	strøg,	strøget,	colloq. form, stryle, strøg.
stræffe, to suffice,	straf,	struffet.	
stræffe, to stretch,	strakte,	strakt.	
svide(e), to singe, burn,	sved, sviede,	svedet,	the weak form usually transitive.
svide(e), to smart,	svide(b), sviede, <i>svidd</i> ,	sviet, <i>svidd</i> .	
svige, to deceive,	svog,	svaget,	archaic plur. imperf. svege.
svinde, to vanish,	svandt,	svundet.	
svinge, to swing,	svingede, svang,	svinget, svunget.	
sværge, to swear,	svor,	svoret,	archaic plur. imperf. svore.

206. LIST OF STRONG AND IRREGULAR VERBS

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
svømme, to swim,	svømmede, svam,	svømmet.	
synge, to sing,	sang,	sunget,	
synke, to sink,	sank,	sunket.	
ſælge, to sell,	ſolgte,	ſolgt,	colloq. ſælle.
ſætte, to set, put,	ſatte,	ſat.	
tage, to take,	tog,	taget, <i>tat</i> ,	archaic plur. imperf. toge, colloq. form, <i>ta</i> , <i>tof</i> .
tie, to be silent,	taug, tiede, <i>tiddle</i> , tict, <i>tidd</i> ,		taug is a book form; in the spoken language the verb is weak.
trine, to step,	tren, trinede,	trinet.	
traa, } to step,	trø, traadte,	traadt, <i>traadd</i> ,	the regular and best form is træde.
træde, } tread,			
træ(ðe),	trædde,	trædd,	
træffe, to hit, meet,	traf,	truffet.	
trække, to pull,	traf,	truffet.	
turde, to dare,	turde,	turdet, <i>turdt</i> .	
twinde,	twindebe, tvand,	tvundet.	
twinge,	tvang, tvingebe,	tvunget,	weak imperf. rare.
tælle, to count,	talte, tællebe,	talt, tællet.	
vide, to know,	vidste,	vidst,	pron. viæste, viæst, colloq. form, vite, archaic plur. imperf. vege.
vige,	veg,	veget,	
ville, to will,	vilbe,	villet, <i>villt</i> .	
vinde, to twine, win,	vandt,	vundet.	
vorde, to become,	(værdt, dial),	vorden,	vorde is archaic and poetic.
vide, to turn, wring, twist,	vred, vriede, <i>vridde</i> ,	vredet, vriet, <i>vridt</i> , <i>vridd</i> .	
væffe, to awaken,	væffebe, (væfte),	væffet,	literally, to awaken one from sleep.
	væfte,	væft,	in transferred sense, as to arouse attention.
vælge, to choose, select,	vælgte,	vælg.	
vænne, to accustom,	vænnede, vante,	vænnet, vant,	the regular form vant is chiefly adjectival.
være, to be,	var,	været, <i>vært</i> .	
æde, to eat,	aad,	ædt,	colloq. form, æte, aat.

33423

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

A 000 671 118 8

